नं. ४९२७

नाम - शारदातिलकम्

कर्ता - लक्ष्मणदेशिकेन्द्रः श्रीकृष्णशिष्यः

पत्र संख्या - २६५ पत्राणि सं. १८३७

विषयः - तंत्रम्

ॐ
मा·ति·
१

ॐ श्रीगुरवे प्रकाशविमर्शात्मने नमः ॥ निस्पन्दानन्दवश्रुतिर्निरवधिरमलानन्तवाग्ब्रा
दर्शीः क्रमाह्यामयेतचराचरात्मकमिदं शाह्वाथे रूपजगात् शाह्वब्रह्मयद
नऊर्विरमहक्रातिनस्थितनन्य मातगतेनह्वाव्यादातिशाशाशाक्रम दनोवा
चामाधीशमहः १ अतःस्मिन्नात्मस्मितसिद्ध कुलावृतसमस्थितोविशेदरमहा
दवनेत्रधामभि हतस्थिलोकविभवस्थान्नेवेडमोलभासतः ॥ प्रदेशवमसा
लमाह्दहाहः २ समावृत्तिपालनयाकहेमवदेगुरुत्वमडितिविवसुभावान्
वज्रासिरूपधपादपंकजानानाथामिषक्रोधयमावहति ३ मारवधामितप्रा
णावधारहतिललकं शुभ यमीर्थिकामभालाणाधामः प्रथमकारणं ४ शाह्वा
थरहिश्वतिनिष्कं रामिदेवतः मह विपिक्षमनयदशाणातन्नामश्रमिपीया
ते ५ विमलाः सुशाश्वतिशिवालयः सनातनः किंशुणाः प्रकृतनव्यः सगुणाः
सकलः सलः सच्चिदानन्दविभवात्मकलानप्रदीपृथ्वाततः आमोक्ष्मिक्रस्तना
माहानादाविडमनरवः ६ परःशक्तिमयः माहात्म्यामोलिमधनेपनः विडु।

र्नादो बीजमिति तस्य भेदाः समीरिताः ८ बिन्दुः शिवात्मको बीजं शक्तिर्नादस्तयोर्मि-
थः समवायः समाख्यातः सर्वागमविशारदैः ९ रौद्री बिन्दोस्ततो नादाज्ज्येष्ठा बी-
जादजायत वामा ताभ्यः समुत्पन्ना रुद्रब्रह्मरमाधिपाः ते ज्ञानेच्छाक्रियात्मानो
वह्नीन्द्वर्कस्वरूपिणः भिद्यमानात्पराद्बिन्दोरव्यक्तात्मा रवोऽभवत् ११ शब्दब्र-
ह्मेति तं प्राहुः सर्वागमविशारदाः शब्दब्रह्मेति शब्दार्थं शब्दमित्यपरे विदुः १२
न हि तेषां तयोः सिद्धिर्जडत्वादुभयोरपि चैतन्यं सर्वभूतानां शब्दब्रह्मेति मे मतिः १३
तत्प्राप्य कुण्डलीरूपं प्राणिनां देहमध्यगं वर्णात्मनाविर्भवति गद्यपद्यादिभेदतः
अथ बिन्द्वात्मनः शंभोः कालबन्धोः कलात्मनः अजायत जगत्साक्षी सर्वव्यापी सदा-
शिवः १५ सदाशिवाद्भवेदीशस्ततो रुद्रसमुद्भवः ततो विष्णुस्ततो ब्रह्मा तेषामेवं
समुद्भवः १६ मूलभूतादव्यक्ताद्विकृतात्परवस्तुनः आसीत्तत्त्विकलं महत्त्व-
गुणान्तःकरणात्मकं १७ अभूत्तस्मादहंकारस्त्रिविधः सृष्टिभेदतः वैका-

ॐ
सां॰ ति॰
२

विकारादहंकाराज्जातावैकारिकादश १६ दिग्वातार्कप्रचेतोश्विवह्नीन्द्रोपेंद्रमित्र-
काः तेजसादिंद्रियाण्यासन्कर्माख्याक्रमयोगतः १७ भूतादिकादहंकारात्पूर्वस्मा-
त्तानिजज्ञिरे शब्दाद्वैवियत्स्पर्शाद्वायुस्तद्रूपाद्धुताशनः २० भःत्वमागंधाद्दितिते
षांसमुद्भवः स्वच्छंवियत्सकलानांकारकोग्निर्लेशदःपयः २१ पीनाभूमिःपृथु-
भूतानामेकाधारेतिविदुः शब्दस्पर्शरूपवैसगंधाभूतगुणाःस्मृताः २२ हंतेदि
वृत्तानष्टविडलाञ्छितेमातपेश्चवतः त्रिकोणास्वस्तिकोपेमवर्ङ्कडमेयतन २३
श्वेतजमेघमेघस्मेश्वेताम्बरसवंस्वकं तन्मत्तनमस्भाभानिमंडलानिविडंवथाः
वौमस्वैरंचिनान्याङ्गः स्वस्वनामासूत्रान्यपिधराटिपेवम्भूतानांनिक्षूत्पायाः क-
लाभस्मृताः २५ निहृत्रिसूक्ष्मनिष्ठास्याद्विघाश्यान्विवनमेरं शोन्त्यनीनेनित्वाजेया
नादेहसमस्रुद्भवाः २६ पंचभूतात्मकंसर्वंचराचरमिदंजगत् अचराचरावङ्शोभिव
भिरिद्वृत्यादिभेदतः २७ चरास्तत्रिविधाःप्रोक्ताःस्वेदाण्डजरायुजाः स्वेदजाःकृमि

२४

२

देहाद्याः स्वेदजाः पन्नगादयः जरायुजा मनुष्याद्यास्ते शुक्लशोणितसंहृति उद्भवाः श्वेदि
यायोनिः शुक्रशोणितसंयुतात् १९ बिंदुरेको विशेद्गर्भमुभयोर्मात्रकमाद्दैसोऽयो
का भवेन्नारी भवेदेतोऽधिकः पुमान् २० उभयोः समतायां तु नपुंसकमिति स्मृते पू
र्वकर्मानुरूपेण मोहपाशेन यंत्रितः २१ कश्चिदात्मा न दातस्मिन् जीवभावं विशप्य
द्यते २२ अष्टमात्रस्ततैरन्नपानाद्यैः पोषितः क्रमात् दिनानुदिनमेतो मासाद्वृद्धे
नेनतद्देहवान् २२ दोषैर्द्रव्यैः स्वविशेषैश्चाप्रियाति निजेंद्रियैः वातपित्तकफा
दोषा द्रव्याः स्युः सप्तधातवः २३ त्वगसृङ्मांसमेदोस्थिमज्जाशुक्राणि नामविदुः
ज्ञानेंद्रियाणि श्रोत्रत्वग्दृग्जिह्वानासिका विदुः २४ ज्ञानेंद्रियार्थाः शब्दाद्याः
स्मृताः कर्मेंद्रियाणि वाक्पाणिपादपायूपस्थान्याहुर्मनीषिणः २५ वच
नादानगमनोत्सर्गानंदसंयुताः कर्मेंद्रियार्थाः संप्रोक्ता लिंगं चांतःकरणमा
त्मनः २६ मनो बुद्धिरहंकारश्चित्तं चेति प्रकीर्तितं दशेंद्रियाणि भूतानि मनसा
सह षोडश २७ विकाराः स्युः प्रकृतयः पंच भूतान्यहंकृतिः अव्यक्तं महदित्य

ॐ
सा॰ति॰
३
3

हीनस्याग्रक्षमहांत्यपि सांदेकारां विकृतयः सप्ततत्वविद्दोविदुः अपलीषोमा
त्मकोदेहोविदुर्यःइममयात्मक ४९ दसित्याणाः स्मृतः सह्यावामसभावोलिश्रा
करः नाडीदेशविदुस्तासांगुल्योस्तित्वाः प्रकीर्तिताः ५० इडावामेतुनासांघ्र
स्तुशुस्त्वापिंगलापरे मध्येनासाग्रिनाडीस्यादन्तीषामस्वरूपिणीयाधाती
हस्तिजिह्वागांधारीपूषालंबुषाभता यशस्विनीशंखिनीवकुहूःस्त्युःसा
मनाउपाः ५१ नाड्यानन्ताःसमाख्याताःसुषुम्नापरंपरेष्ठ सलासायाराह्रतः
प्राणस्ताभिर्व्याप्नोतितनुंनवे ५२ वायवोत्रदशप्रोक्तावक्ष्यप्रवदश्यास्मृताः
प्राणायामकृतः पंचनागाः कूर्मोधनंजयः ५३ कृकरःस्यादेवदत्तइतिना
मभिरीरिताः अपरपोत्राष्टुह्योषुसलीनादप्रातेहिनः ५४ बुध्यस्तावपि
पाप्स्त्वाचप्राणास्तमनसःस्मृतौ प्राकमोहाशरीरमपजरामरूषहर्मयः ५५
त्वाद्यस्थियमङ्गतः शाकात्वडोमांसौगणिप्राणीतत्त्वात पंचकोशिकमिदंप्रोक्तंसा
वेदेहप्रतिष्ठिता ५६ इत्ययं तत्वधारामेः पूर्वसमग्रभागःप्रमं स्यादिलिष्टातिदुः

त्वोन्माच्छन्नो देहो जरायुणा ४७ कालक्रमेण च शिशुर्भोनरं ज्ञे प्राप्यत्यपि संपीडित
शरीरो यज्जायते तायमायावाङ्मयः ४८ तांतां निवृत्तिं निश्चेष्टो भोग्यायो रितस्मिच्छति नता
स्त्रीतत्त्वरूपा सा सर्वेषां विश्वरूपिणी ४९ शिवसंनिधिमासाद्य नित्यानन्दगुणोदया
दिक्कालाद्यनवच्छिन्ना सर्वेश्वरार्ध्यगा शुभा ५० परापरविभागेन परशक्तिरियं स्मृ
ता योगिनो हृदयाम्भोजे नृत्यन्ती नित्यमञ्जसा ५१ आधारे सर्वभूतानां स्फुरन्ती विद्युदा
कृतिः शङ्खावर्तक्रमाद्देवी सर्वमावृत्य तिष्ठति ५२ कुण्डलीभूतसर्पाणामङ्गश्रि
यमुपेयुषी सर्वदेवमयी देवी सर्वमन्त्रमयी शिवा ५३ सर्वतत्त्वमयी साक्षात्सूक्ष्मा
त्सूक्ष्मतरा विभुः त्रिधामजननी देवी शब्दब्रह्मस्वरूपिणी ५४ द्विचत्वारिंशद्वर्णा
त्मा पञ्चाशद्वर्णरूपिणी गुणानां सर्वेषां त्वेता कुण्डली परदेवता ५५ विश्वात्म
नाप्रबुद्धा सा सूते मन्त्रमयं जगत् प्रकृष्टा गुणिता शक्तिः सर्वा विश्वप्रवर्तिनी ५
वेदादिबीजं श्रीबीजं शक्तिबीजं मनोभव प्रासादं तु कपिञ्जलं विन्दुरत्नं योगाम्बरं ५७
मातृकाभैरवं दोगानारसिंहं वाराहं वासुदेवं हयग्रीवं बीजं श्रीप्रकृष्टान्नम ५८॥

९

ॐ
तालि
५

अन्यान्यपि च बीजानि निनदेत्स्पाहयातेफ्रंवे यदाभवतिसांमेविनश्चिद्गणीकृतनविग्रहा ९
हृस्ववर्णोपरात्मानो शाह्वार्थोवामस्वरूपे स्तजनेयधापराद्देवीतदाप्रकृतिमिहृष्का १० य
दहन्यस्यात्यंश्मि युस्मन्नत्दजायतनत्रिगणीकृतनसर्वागीविडपाश्रिवगेहिनी ११ प्र
स्तुतैवेश्वरमंत्रस्रूत्रशाक्तिरविनायकं पाशांयुस्यतस्मंत्रेत्रपुरवंडनायकं १२ मोरस्मस्पुन
युमात्रिस भवतिनतास्हते वाणीयोस्यरमंत्रनीलकंठविषापह १३ यंत्रेत्रिगुणितेदे
वोलोकत्रयगणत्रये यामत्रयमासेवानेत्रयंवगोत्रयेप्रभा १४ त्रिशुल्करवायदे
वोब्रह्मादीनात्रयवच्छेः कालत्रयशक्तेस्मयहृत्रित्रयमहत् १५ नाडीत्रयंत्रिवर्गु
णायचस्यन्त्रिधामनवनक्षुकारणानितापश्चाभवोश्चाशंहायिनी १६ नरातंनोयस्वनीव
योकुर्वीतिवृत्स्याहं गनरणोमहादेव्यास्देवीतनवनस्त्रये १७ ननरःस्वामस्तेनेनःकरा
णानेनचस्वहृदय ह्लामोस्त्रिनवभावात्विसोमंश्विचनहृदये १८ चनहृदयांगोम्शानामा
मातेनावनहृदयं शानाहकारादिकंपीठेयश्नोदीनावनहृदये १९ हमकारीनाज्ञानेवीयय
दनाचेनहृदय पंचयागणानापमोशेभो:सर्वोघंहायिनी २० त्रिपुरापचकूटस्मानस्या

५

पंचान्तरहृदये पंचरत्नेमहादेव्याः सर्वकामफलप्रदे ११ पंचाक्षरे महेशस्य पंचवर्णात्मकात्मनः
मेमोहनाय च कामबाणांश्च पंचकहरद्रुमान् १२ पंचप्राणादिकान्वायून्पंचवर्णान्महेश्वरितः
मन्त्रीः पंचकलाः पंचपंचब्रह्मासनः क्रमात् १३ षण्णवत्यपराशाक्तिर्वेदवेदाङ्गरूपिणी षा
डशागुणानादेवीयन्त्रमंत्रषडक्षरे १४ षट्कूटे त्रिपुरामंत्रे गणेशपञ्चषट्कस्वरे षडक्षरे हे महादे
वीरसिंहे षडक्षरे १५ आनन्दमतगत्यान्यडामोदा दीनाप्रातिपात केशान्तु मीनरस्मान्न
क्लोडीकिन्यायाः षट् धनः १६ षट्चक्रगुणितेश्वाक्रेः षडाधारान्वितेनन्तम् षष्ठ्यां यज वान्या
सिमन्दर्शनकल्पेभ्यवरी १७ सप्तधातुगुणानानिन्यायोकराङ्गशरीरिणी सप्तातस्त्रिपुरामंत्रेस
प्तवर्णाविनायके १८ सप्तकेभ्याद्दृतीमांसासप्तवर्णास्मदर्शने लोकान्नगिरीन्द्वीपान्सप्तान्
नमुनीन्द्रोपान्वग्रहानपि १९ समिधः सप्तसप्ताच्योनाः सप्तजिह्वा हविर्भुजः छन्दसां सप्तविध्यया
सप्तरश्मीः सप्तजयत २० अष्टधागुणिताशक्तिः शैलेमश्चान्तरहृदये विश्लेषः श्लोकमूलाभाने
मेत्रमष्टाक्षरेपदे २१ अष्टान्तरेरहरेः श्राक्तेनष्टाक्षरंयथापरं आनोरष्टाक्षरेदोगमष्टाक्षरे परमा
त्मनः २२ अष्टार्णांनीलकंठस्य चाष्टदेवान्मकमन्त्रे पंचेकामार्गलेहिवांदेवीयत्रयथा

ॐ. मा.ति.
५

गेल ८३ गणाष्टकं पुनर्भैरवीदेवानां हृदयंगमं ब्राह्म्याद्या भैरवात्मर्पणात्मज्ञानीरीशावस्व
नपि ८४ अष्टपीठे महादेव्या अष्टाष्टकसमन्विते अष्टौ सा प्रकृतिर्विद्याचकानेडारिका
नक्रमात् ८५ अणिमादिगुणान्त्वा गात्वक्ष्मे ज्ञीयं मादिकाव अष्टात्मके जगत्यस्या।
स्वैविमलनेनरा ८६ गुणानानवधानित्यास्ते नभैरवनवात्मके नवके शक्तितत्त्वानो
तत्त्वरूपमहेश्वरी ८७ नवके पीठशाक्तो नाम्नु प्राणादी नवस्थानत्व माणिक्यादीनि
रत्नानि नववर्णगुणानि सा ८८ नवके प्राणाहूतीनां मंडले नवके पुर तपपत्रवात्म
के लोके सर्वमस्यान्नेवर्ति ८९ दशधा याविकृता भावी भेक्षिनी भवडःखहा दशधा।
तेरणापनेकवत्रिनाप्यादशधा तरे ९० दशालिरसरस्यात्यायत्तिगणाः स्याद्दशधाह्वरा।
वास्तुदेवात्मके मंत्रमधुधाकूटदशधात्वरे ९१ त्रिपुरादशधाहृदंसा त्रिपुरापादशधा वरेना
म्नापदशावती मंत्रेरमा मंत्रेदशधात्वरे ९२ दशाके शक्तितत्त्वानां तत्त्वरूपामहेश्वरी नादी
नोदशाकविलोत्वननान्तशाकमात्र ९३ दशाके लोकपालानां यपदस्थानतन्मयसो पा।
कारशाक्तमात्मविघ्नानां स्थानगात्मयी ९४ हृद्दैकादशिनीमायशाक्तेरेकादशा।

हरे पंचाक्षरमात्रे वा गणाक्षरानेकाक्षरमात्रके ९५ सप्तविंशति सर्वेषां गुणानां द्वा
दशाक्षमात्रे नित्यामंत्रे महेशान्या वा सदेवात्मके मने ९६ राशीभ्यां तु हरेमंत्रे श्रीयंत्रे ।
साह्वादशात्मके ग्रन्थदेनाक्षरोपास्येषु पञ्चदश्यामजायत ९७ चतुर्विंशतितत्वात्मा यदा ।
भवति शोभना गायत्री सवितुः शोभी गायत्री मंत्रात्मिका ९८ गायत्री त्रिस गाय ।
त्रीत्रिस गायत्री गायत्री त्रिपदात्मनः गायत्री हरिणां मंत्रे गायत्री प्रभाषितः ९९
चतुर्विंशतितत्वानि तस्या मासन्नरात्मानि द्वात्रिंशद्दशरोगानां सर्वमंत्रमयी विभुः

१००

स्तेन संस्थेन यो मंत्रे नारसिंहे महामने लवणाख्यमने मंत्रे वरुणस्य महात्मनः १
हयग्रीवे मने दाग्ने वाराहे वह्निनायके गणेशान महामे मंत्रे मंत्रे सप्ताधिपस्य च २ मंत्र
श्रीरविगामन्त्रे मालामंत्रे मनोभवः त्रैलोक्ये भुवनवासिन्याघोरास्त्रे महामने ३ म
हाकाली मने लक्ष्मीमालामंत्रे यमात्मको मंत्रे मा देवकी सूनो मंत्रे श्रीकृष्णात्रमे ४
श्रीगोपालमंत्रे भूस्वे मंत्रे नारामंत्रे क्रमाल महामंत्रे महालक्ष्मीमंत्रे भूतेश्वरस्य मा
सेत्रपालात्मके मंत्रे मंत्रे सप्त्निवारणी स्तेनान्तरानीवि षांसिद्धविधाभारद्या ६

५

ॐ·
शा·ति·
८

6

अनेकक्रमयोगेन गुणितानामिव वल्लभा षड्विंशत्तत्त्वानि शैवानि स्व पत्यसो १ अन्या
मत्राष्ट्रयेत्राणि भूतानि प्रसरंत्यने द्विवर्णाविशानामले गुणितानाविश्वनाथिका ८ साप्र
सूते कुंडलिनी शाक्तम्भश्च मयाविभ्वाक्रियत्तेनावलिनसमान्नादस्तस्मान्निरोधिका ९
ततोर्द्धेन्दुस्ततो बिन्दुस्तस्मादासीत्परा ततः पश्यन्ती मध्यमा वाचा वैखरी शब्दजन्मभूः २
इच्छाज्ञानक्रियात्मासौ तेजोरूपा गुणात्मिका क्रमेणानेन सृजति कुंडली वर्णमालि
का अकारादिक्षकारान्ता द्विचत्वारिंशदात्मिका ९ पंचाशद्वर्णगणानां पंचाशद्वर्णमालि
का सूते तदर्णान्भिन्नात्मा कलाहरादिकाक्रमात् ॥ निरोधिका भवेद्बिन्दुरर्द्धेन्दुः स्यात्प्र
शाकरः अर्कः स्यादुभयोर्योगो बिन्दुरात्मा तेजसोनिधिः ९ ज्ञानावर्णा यतो बिंदुः शिवश
क्तिमयात्ततः अग्नीषोमात्मकास्तस्मुः शिवशक्तिमयाद्ध्रुवः १२ येन संभवमापन्ना सो
मसूर्याग्निरूपिणः इति श्रीशारदातिल केलक्ष्मणेप ने द ने श म टलः ८
ततो वक्ष्ये प्रवक्ष्यामि वर्णानां वदने न्यूर्णा प्रेरिता मरुता भिन्नो महद्भ्यारेषु तिर्यताः १।
केदारिकरणैर्वर्णाः क्रमादाविर्भवन्ति ते पञ्चस्वराः समाख्याताः सोष्माणः स्पर्शाः सैकाराः स्युभो

रूपाः २ आग्नेया व्यापकाः सर्वे सोमसूर्याग्निदेवताः स्वराः षोडश विख्याताः स्पर्शा
स्ते पंचविंशतिः ३ तत्वात्मानः स्मृताः स्पर्शाः मकारः पुरुषो मतः व्यापकाद्दशते काम
पंचप्रेमप्रदायिनः ४ ऊष्मवर्णेषु शैवोक्षः परो दीर्घः क्रमादिमे शिवशक्तिमयास्तस्माद्विं
दुसर्गावसानकाः ५ बिंदुः पुमान् रविः सोक्षः सर्गः शक्तिर्निशाकरः स्वराणां मध्य
गं पश्चात्तुतत्वं नपुंसकं ६ पिंगलायां स्थिता ह्रस्वा इडायां संगताः परे सुषुम्णामध्यगा ज्ञे
याश्चत्वारो ये नपुंसकाः ७ विना स्वैरनतानां मेधाजायते व्यक्तिरंजसा शिवशक्तिमया
त्माङ्कुलस्मा हृणोन्मनीषिणः ८ कारणात्वे च सूक्ष्मनाना महत्तामातृकायतः ततोऽभू
न्मातृकावर्णाः पंचविभागतः ९ वाय्वग्निभूजलाकाशाः पंचाशल्लिपयक्रमात् पं
चभूताः पंचदीर्घाविंदुतः संधिसंभवाः १० पंचमाः काद्यः षट्तलमहात्मानः समीरिताः
सोमसूर्याग्निभेदेन मातृकावर्णसंभवाः ११ अष्टत्रिंशत्कलाः तत्र मंडलेषु व्यवस्थि
ताः अमृतामानदा पूषा तुष्टिः पुष्टी रतिर्धृतिः १२ शशिनी चन्द्रिका कान्तिर्ज्योत्स्ना श्रीः प्री
तिरंगदा पूर्णा पूर्णामृता कामदायिन्यः स्वरजाः कलाः १३ तपिनी तापिनी धूम्रा मरी

ॐ·
भाति·
७

विश्वोल्लिनीकविः सुगुप्ताभोगदा विश्वावेशांपत्नीपारिणोतमा १४ कभागाव मदाः।
मोघंप्रेताना द्वादशारिताः भूम्बाणिकच्छन्दलिनी विस्फुलिंगिनी १५ सुश्रीः स्वरूपा।
कपिलाह्वा कव्यवेहत्रापि यादीना दशवर्णानां कलाधर्मप्रदाइमाः १६ अभयेष्ठक
णाख्येपाश्वेत पीतारुणाः क्रमात् तत्त्वारूप्यं च भेदेभ्यः पंचाशादर्णगाः कलाः १७।
सृष्टिऋद्धिः स्मृतिर्मेधा कान्तिर्लक्ष्मी धृतिः स्थिरा स्थितिः सिद्धिरिति प्रोक्ताः कचवा
र्गकलाः क्रमात् १८ अकारादक्षराणां च तत्त्वाभासप्रचामीकरप्रभाः एताकरयतोलस्व
कांकजहृयक्ताइकाः १९ जरावपालिनीप्रीतिर्द्वितीयाशीरतिकामिके वरसंज्ञादिनी।
प्रीतिरीपोस्पष्टनवर्गजाः २० उकारादिस्मनोत्सन्नाशस्त्रमालदलसन्निभाः अभीतिर
ग्वकेधृष्टवाहवः पविकीर्त्तिता २१ तीक्ष्णारौद्राभयानिद्रातन्द्रीक्षुत्क्रोधनी क्रियाउत्का
रीमृत्युरेतास्युः कथिताः पवर्गजाः २२ रुद्रेणामार्णोद्भवाः शरदभ्रनिभप्रभाः ३।
हहस्त्रोभयंप्रशूलंकपालंबाहुभिर्वरे २३ उपावेराणां दितां विहः पीताश्वेता हेमाश्रिताः
अनन्तावषवर्गरश्याजपाकुसुमसन्निभा २४ अभयहांविणांटंकदयानावाङ्गभिर्वरे ति।

भूतिः सप्रतिष्ठा स्याद्विद्या शान्तिरनंतर २५ इंधिका दीपिका चैव रेचिका मोचिका परा सू-
क्ष्मा सूक्ष्मामृता ज्ञाना ज्ञानामृताप्यायिनी तथा २६ व्यापिनी व्योमरूपा स्यादनंता स्वरसंभ-
ना मसद्योश्चवेनसेनातानानादादेशाः क्षितिविषः २७ अत्तस्त्रकृष्णसकरंगणकपालाठक-
गाङ्गुनाः न्यासेन योगमये दादैषा षोडशस्वरगाः कलाः २८ इति पञ्चाशदाख्याताः कलाः सा-
र्वसमरहिताः श्रीकंठोनंतसूक्ष्मौ च त्रिमूर्तिरमरेश्वरः २९ अर्घीशो भारभूतिश्च तिथी-
शः स्थाणुको हरः झिंटीशो भौतिकः सद्योजातश्चानुग्रहेश्वरः ३० अक्रूरश्च महासेनः षोडशा
स्वरमूर्तयः क्रोधीशश्चंडीशः पंचांतकशिवोत्तमाः ३१ अथैकरुद्रकूर्मैकनेत्राद-
चतुराननाः अजेशः शर्वसोमेशौ लांगलिदारुकौ ३२ अर्द्धनारीश्वरश्चोमाकान्त-
श्चाषाढिदंडिनौ अत्रिर्मीनश्च मेषश्च लोहितश्च शिखी तथा ३३ छगलंडद्विरंडेशौ सम-
हाकालेवालिनौ भुजंगेशः पिनाकीशः खड्गीशश्च बकासनः ३४ श्वेतश्च भृग्वीशः ल-
कुलीशः शिवः संवर्तकस्तनः पंचरुद्राः स्मृताः अर्णकायान्तस्थूलकपालकाः ३५ शूलीणौ
हरीश्याद्विरजाः पालपालीनद्वनेनरे लोलालावञ्जलालोचरीर्य योगास्मीविना

महोग्रंसाविघोराश्चघोराघोरीपरनिष्क्रान्तनेत्रवत कंकोटदंष्ट्रेकेशस्पृष्टाचनतयाविकृतनखाप
न्वालामुखीनवोजेयाच्छ्रुद्रलक्ष्मामुखीस्मर्नासर्वोङ्गमुखीचविद्यामण्डिताःस्तुःस्वरा।
भारकरः २८ महाकालीसरस्वत्यासर्वसिद्धिसमन्विताःगौरीत्रैलोक्यविद्यास्याश्च
अग्निसप्तनःपरं २७ ज्ञानशक्तिर्महेन्द्रमानातथालेखोदरीमना ज्ञापिनीनागरीभ
यःखेचरीचापिमञ्जरी ४० हारिणीगौरिणीपक्षान्ककोटरीयंपिशनता स्याद्दको।
लीयामिनेयाशाविनीयानिवीनधा ४१ कालरात्रिश्चकत्रिनाकपर्दिन्यापिवज्रा।
या मयाचसमाविश्वरूपेवलीमापवीतनः ४२ वारुणीवाग्बीशाक्रापक्षाद्रेला।
विद्युरिणी तनपञ्चसहमालक्ष्मीर्योपिवीमायायाल्विना ४३ पताकुद्राकपीठस्थः
सिद्धाकरणाविग्रहाः रक्तोत्पलकपालासामलेककेरवनाः ४४ केशवनारा
यणामाधवोगोविन्दविष्णवः मधुसूदनसंज्ञाम्नःस्यात्त्रिविक्रमवामनौ ४५ श्री
धरहृषीकेशःपद्मनाभस्ततःपरं दामोदरोवासुदेवःसङ्कर्षण
स्ततोपितः ४६ प्रद्युम्नश्चानिरुद्धश्चसर्वाणामन्त्रेयानिमाः पञ्चाब्जकोपरीशार्गी

चक्री शंखी हली प्रभुः ४७ मुसली मूलसंयुक्तः पाशी स्यादंकुशी प्रभुः मुकुन्दो।
नरहजो नरो नरवानरकामिड्गतिः ४८ कालः सत्यः साव्ययः स्याच्छौरिः स्याज्जनार्दनः स
परो विश्वस्तत्त्विश्ववक्त्रः पुरुषोत्तमः ४९ बलो बलानुजो बालो वृषप्रष्ठवृषः प्रभुः
हंसो वराहो विमलो नृसिंहो मत्स्येयो हली ५० केशवाद्या इमे प्रणाम्याः श्रद्धया शोभला।
सत्क्रताः कीर्तिः कान्तिस्तुष्टिः पुष्टिर्धृतिः क्रिया दया ५१ मेधा महर्षा श्रद्धा स्याल्लज्जा।
लक्ष्मीः सरस्वती प्रीती रतिरिमाः प्रोक्ताः क्रमेणाम्बरशक्तयः ५२ जयाद्या गौप्रभा।
सत्वं द्राघाणी विलासिनी विजया विरजा विश्वा विभवा विनदा स्वनदा स्मृतिः ५३
ऋद्धिः समृद्धिः शुद्धिः स्याद्बुद्धिर्भुक्तिर्मतिः क्षमा रमोमा क्लेदिनी क्लिन्ना वसुदा वसुधा
परा ५४ परा परायणा सूक्ष्मा संध्या प्रज्ञा प्रभा निशा अमाया विफदैतनिकोञ्ज्या याः
सर्वकामदाः ५५ पत्नाः शिवपद्मकेशनिषण्णाः सस्मिताननाः विफदा मसमालो
यः पंकजाभयवाहवः ५६ मातृकावर्णभेदेभ्यः सर्वे मन्त्राः प्रजज्ञिरे मन्त्रवि।
द्याविभागेनाद्विविद्या मन्त्रमातृकाः ५७ मन्त्राः पुंदेवता ज्ञेया विद्या स्त्रीदेवताः स्मृ।

शा· ति·
२

ताः पुंस्त्रीनपुंसकात्मानो मन्त्राः सर्वे समीरिताः ५८ पुंमन्त्राः हुंफडन्ताः स्युर्द्विठान्ताः स्वा
हा हुंफडेला च स्त्रियो मताः नपुंसका नमोऽन्ताः स्युरित्युक्ता मनवस्त्रिधा ५९ शस्ता
स्त्रिविधा मन्त्रा वश्यपुष्ट्याभिचारिके अग्नीषोमात्मका मन्त्रा विज्ञेयाः क्रूरसौम्य
योः ६० कर्मणोर्वह्निताराद्या वियत्प्रायाः समीरिताः आग्नेया मनवः सौम्याः प्रा
यो भृगुमनावराः ६१ आग्नेयाः संप्रबुद्धास्ते प्राणो वहति दक्षिणे भागे वामे स्थिते स्थि
ते प्राणे सौम्या बोधं प्रयान्ति च ६२ नाडीद्वयं गते प्राणे सर्वे बोधं प्रयान्ति ते प्रियं फ
लं ददते सर्वे प्रबुद्धा मन्त्रिणां सदा ६३ छिन्नादिदुष्टा मन्त्रास्ते पालयन्ति न साधकं छिन्नो
रुद्धः शक्तिहीनः पराङ्मुख उदीरितः ६४ बधिरो नेत्रहीनश्च कीलितः स्तम्भितस्त
था दग्धस्त्रस्तश्च भीतश्च मलिनश्च तिरस्कृतः ६५ भेदितश्च सुषुप्तश्च मदोन्मत्तश्च
मूर्च्छितः हृतवीर्यश्च हीनश्च प्रध्वस्तो बालकः पुनः ६६ कुमारस्तु युवा प्रौढो वृ
द्धो निस्त्रिंशकस्तथा निर्बीजः सिद्धिहीनश्च मन्दः कूटस्तथा पुनः ६७ निरंशः सत्त्व
हीनश्च केकरो बीजहीनकः धूमितालिङ्गितौ स्यातां मोहितश्च क्षुधार्त्तकः ६८

२

अनिरुद्धो योगहीनः स्यादनिरुद्धः समीरितः। अनिरुद्धसम्भ्रमक्रोडः सोऽनमानसपवत्र ९ ।
स्यान्नष्टहस्तो विकलस्तोऽनिबद्धः प्रकीर्तितः निरुद्धः पीडितस्त्रापि वह्न्यासेनबल
लागेः १० मलोर्यस्याद्विमध्यानेषु नाविलम्बो गमुखाने सयुक्तवाचिमुक्तवास्वराक्रान्ते।
त्रिधापुनः ११ चलन्द्वीपवृथाबायसमेत्रः छिन्नसंज्ञक आदिमध्यावसानेषु सबीज
दहलाञ्छितः १२ रुद्धोमंत्रः स विज्ञेयो मुक्तिभुक्तिविवर्जितः मायात्रितत्त्वश्रीबी
जनादहीनस्तथा मन्त्रः १३ शक्तिहीनः स कथितो यस्य मध्ये न विद्यते कामवीजं
सवेमायाशिरस्संकुशमेव वा १४ अस्मात्पराङ्मुखः प्रोक्तो हकारो बिंदुसंयुतः
आद्यन्तमध्येष्विन्दुवानभवेद्बधिरः स्मृतः १५ पञ्चवर्णोसमर्थः स्याद्दफाके डविव
जितः नेत्रहीनः स विज्ञेयो ऽष्टवेशाकामयपद्रः १६ आदिमध्यावसानेषु हंसः प्रा
सादवाग्भवौ हकारो बिन्दुमान् जीवो ब्रह्मवापिचन्द्रः कला १७ मायानमामि
चपदे नास्ति यस्मिन्सकीलितः प्रोक्तः मध्ये यस्य हि पश्चिमस्त्रपरे दृष्टौ १८ वि
धेनेमननमत्रः स्यान्नष्टस्तीर्मितः सिद्धिरोधकः वह्नि वायुसमायुक्तो यस्य मूर्द्धनि १९

श्रीं·
सा·ति·
१०

सप्तधा हृत्पुटेनेन्दुर्मध्ये मन्त्रीनमेऽविना ब्रह्मद्वारं भान्ति भिः षडिंशाभिर्हृत्पुटेनेन्दवैः ८०
त्रलः सोऽभिहितो व्योमस्वरूपेण प्रणवः स्थितः शिवो वा शक्तिरथवा भीनाख्यः सप्र
कीर्त्तितः ८१ आदिमध्यावसानेषु भवेन्मार्गो वनक्षयं यस्य मन्त्रस्य सप्तलिनो मन्त्रवि
ज्ञेविवर्ज्जयेत् ८२ यस्य मध्ये टकारो वा ककारो वाथ हृद्वैतिष्ठिधा ब्रह्मनिष्ठितिमन्त्रस्त्रा
तिरस्कृत इतीरितः ८३ भोद्धयस्त्रशुक्लेषु षंवषड्डौ षट्कसंयुतः यस्यासो भेदितो
मन्त्रस्त्वाज्यः सिद्धिकामैरभिः ८४ त्रिवर्णोहस्तहीनोयः स्वष्टतः स उदाहृतः मन्त्रा
वाध्यथवा विध्यास्मात्पिकटस्थानरः ८५ फट्कारपंचकादिर्यो मन्त्रो मन्त्रउदीरि
तः नेहदस्वह्निस्थितं मध्ये यस्यासो मन्त्रः समस्त्छिन्नः ८६ विरामस्थानगो यस्य हृतवी
र्यस्सकस्थाने आदौ मध्येन्तथा मृद्धिवह्निस्वरयुतो मतः ८७ स्थानच्युतो हतिरुद्ध
यः स्यात् रहितास्त्वालयः पंकोन विंशत्यर्णो वाथ मन्त्रस्त्वात्संयुतः ८८ सोमस्त्रैलोक्यु
पद्योजात्मकेशपंकजपवते सप्तवर्णो मन्त्रो बालः कुमारोऽष्टाहरस्तः ८९ षोड
शार्णो युवा योटस्कवानात्रिंशाल्लिपिर्मतः त्रिंशद्वर्णोऽष्ट्रनः षष्टिवर्णो मन्त्रः शतनाः

10

१०

वर ९० चतुःशतान्तरस्थानि हूहुङ्कारमभीधीयते नवान्तरे ओंफवषुश्रेतोमतेनिहिताद्वाशीति

नः ९१ यस्याष्टसप्ततेः हूं हूं शिरोमन्त्रोऽयमथान्तः शिखावर्मं चतुःस्थाने वौषट्फट्कारण

वधा ९२ शिखाशाक्ता संशतीतो नाम्नानिर्वीजश्चैतस्मृतः पञ्चस्थाने फट्कारः घोडायस्मिन्

हूयते ९३ सप्तमंजः सिद्धिहीनमस्याः फेराव्रतवर्णैः लक्ष्मेकेकरः षडक्षरोवीजहानम्ता

ङ्केमस्थान्तरेमन्त्र ९४ साद्धेद्वादशावर्णो वायुमितः सतनिहितः साईवर्णोत्रयस्त्रड

देकविंशतिवर्णकः ९५ विंशत्यर्णस्त्रिःशदर्णोयःस्याद्वाविंशतिस्तथा तः द्वा

विंशान्यतरे मन्त्रो मोहितः परिकीर्तितः ९६ चतुर्विंशतिवर्णोयः सप्तविंशतिवा

र्णकः तथान्येः सप्तविंशेयः अष्टाविंशतिवर्णकः ९७ पञ्चदशान्तरेण वायिपञ्चा

विंशतिसंख्याकः त्रयोविंशतिवर्णोवामन्त्रोहमश्वदाहतः ९८ षड्विंशान्तरे मन्त्रः

षड्विंशद्वर्णकस्तथा त्रिंशदेकोनवर्णो वा धाराहीनोऽभिधीयते ९९ अष्टाविंशान

न्तरेयस्य एकत्रिंशद्दशाधिका मन्त्रिकः सुदितो निहितः सर्वकर्मसु १०० त्रिंशद

न्तरकोमन्त्रः यस्त्रिंशदशाधिका चत्वारिंशात्कमारभ्य त्रिषष्टिर्यावदापतेन १

ॐ॰
सा॰ति॰
॥

नावर्त्म्याख्यानि गृहिता मंत्राः सप्तोऽस्मै च्चकाः पंचषष्ठ्युत्तरायेस्मु मंत्रास्ते प्रातमात्रसाः २
पंकोन प्रातपंचान्त्र पंचषष्ठ्युत्तराहिताः येमंत्रास्ते निगाहिता स्थान अवृशाहूयावुधैः ३ त्रयो
दशान्तरायेस्मु मंत्राः पंचदशा वशाः विकलाक्तेर्मिर्योगेन प्रातं साइप्रातेन ह्रवा ४ प्रात
हूपंत्हनवतिरेकहीनाष्ठवर्णिसाः प्रातत्रपंदापनस्याख्यानि स्वहारोक्तसमोदिताः ५
वनः प्रातानाप्याद्भ्यपोवहूशो महत्तकं यतिहृदुमयोगेषु परित्याज्याः सदाबुधैः ६
महस्त्राणीपिकामंत्रादेदकाः पीडिताहूयाहिमहस्त्रावरा मंत्राः खेउप्राः प्रातयाहृताः
मातव्यास्तोत्रकृपास्ते मंत्रापनेयप्पास्थिताः नप्पाविपावचोइआमेत्रिभिः काम्यकर्म
र्म्म ८ शेषाणि मानविसापयेमंत्राभ्यसेतजडः सिद्धिनैमापनेन स्पकल्पकोटिशतैरपि
इत्यादिदोषदुष्टानां मंत्राणां निगजपेत शोधयेद्द्रुपचयोचद्रुपायेनितिकुइया ९
मंत्राणां दशकर्माणि संस्काराः सिद्धिदायिनः जननं जीवनं पश्चात्ताडनं बोधनं तथा ॥ १
अथाभिषेको विमलीकरणाप्यायने पुनः तर्पणं दीपनं गुप्तिर्दशैता मंत्रसंस्क्रियाः १२
मंत्राणां मातृकामध्यादुद्धारो जननं स्मृतं प्रणवान्तरितान्कृत्वा मंत्रवर्णान्जपेत्सुधीः

७
९
१२
म

पतञ्जीवनमित्याहुर्मैत्रेणैव विमुग्धारहाः मैत्रं वर्णो न्ममालिख्यमेनाडयेद्विष्टनोभसा १४
प्रत्येकं वा युना मैत्रीताडंगं तडहाहने विलिख्य मैत्रेणैन मैत्रीप्रसूनैः करवीरजैः १५ न
मैत्राचारं समाख्यातं हेन्याधातेन वा पनं स्वतंत्रोक्तविधानेन मैत्रीमैत्रागां समाख्यया १६
अष्टवर्णपल्लवैर्मैत्रमभिषिंचेद्विशुद्धये सर्वविघ्नमनस्तमैत्रेण्यातिर्मैत्रेणानिर्देहेत् १७
मैत्रे मलत्रयं मैत्री विमलीकरणान्स्थितं नारकाणां महामनस्तु मंदडीन्यातिमैत्रमेनः
कुम्भेन टंकेन नभेनरश्मीनां ग्रातनामनो तेन मैत्रेणाभिषिंचेद्देनदायायनमेन २० मै
त्रेण वारिणा मैत्रेन पंथानं पंथानं भवेत् तारमयारमायोगामनोहीपतस्तुख्याने २१ ज
प्यमानस्य मैत्रस्य गोपनं स्वप्रकाशनं संस्कारादशसंप्रोक्ताः सर्वे तेत्रयोगोपिताः २२
यन्हुत्वा संप्रदावेन मैत्री वांछिनमप्यत्न स्वनागराधिकोशानामन्तकुलान्यजन्मा-
न्तर २३ प्रापलोभानादः प्राप्य हद्वसाज्जहकः कार लोकलेपदुः प्रायः स्वलोयो मैत्र
भेदिनाः २४ वर्णाः क्रमान्न्वर्णानित्येव वन्य ज्ञानानि तरा जन्मसंपद्धि पत्र लेमप्रत्य
दिः साय कोवपः २५ मैत्रपरममैत्रे चजन्मादीनि पुनःपुनः बालेयौवरावरश्रोतां श्रा।

१५

मासेशाभेतिराशिषु १६ क्रमेणाभेहितावर्गाः कन्यायांशाह्यपः स्थिताः लग्नोधन
भ्रातृबन्धुपुत्रशत्रुकलत्रकाः १७ मृत्युधर्मकर्मव्ययाद्याद्वादशाशयः चक्रा
द्वेलिखेदृणोष्ठ्याः कोष्ठसमन्विते १८ अकारादिहकारान्तान्वर्णान्मायुक्तशारे
नः सिद्धादीन्कल्पयेन्मन्त्री कुर्यात्सिद्धादिभिः पुनः १९ सिद्धादीन्सिद्धिदः सिद्धोज
प्तःसाध्योजपनादिभिः सुसिद्धः प्राप्तिमात्रेण साधकं भक्षयेदरिः २० सिद्धार्णावा
यं वाः शोभनाः साध्यास्तेसेवकाः स्मृताः सुसिद्धाः पोषकास्तेषाः शत्रवो घातक
मताः २१ दीपस्थाने प्रमाश्चित्यकृतकर्मफलप्रदं चक्ररत्नं भवभिन्नाकोष्ठा
नोनवकलिखेत् २२ पूर्वकोष्ठादिविलिखेन्मन्त्रवर्णाननुक्रमात् लेखमी
शोमध्यकोष्ठेस्वरानुगमक्रमान्लिखेत् २३ दिक्पूर्वादितोयत्रदेवताख्योयत्र
भवेत् साधकनक्षत्रनामानीयादश्विभयतःस्थिते २४ कोष्ठकृतक्रमेणादीहे
ष्टिंपुच्छमीरिते क्रमेणानेनविभजेन्मन्त्रप्रश्नविभागतः २५ धात्वस्योलभे
तेसिद्धिकरःस्वःस्वजन्मजोवनः उदासीनः कृतिमस्थःपादस्थाउः स्वमाप्नुयात् २६

गुरुरूपः शीघ्रमेते मंत्रो वै यत्नोद्धृतनादिभिः हृद्गं वक्त्रमिति प्रोक्तं मंत्राणां सिद्धिसा।
धने ३७ पुण्यक्षेत्रं नदीतीरं गुहापर्वतमस्तके तीर्थप्रदेशाः सिंधूनां संगमः पावनं वने ३८
उद्यानानि विविक्तानि बिल्वमूलं तटं गिरेः देवतायतनं कूलं समुद्रस्य निजं गृहे ३९
साधनेषु प्रशस्तानि स्थानान्येतानि मंत्रिणां मेरुवद्विषमाकारानि विहितानि फ।
लप्रदाः ४० मूलमंत्रजपे योग्यान्यभ्यस्थानानि मंत्रिणां गुरुशिष्यसमाचाक्षे।
सच्छिष्यो गुरुमाश्रयेत ४१ मातृतः पितृतः शुद्धः शुद्धभावो जितेन्द्रियः सर्वागा
मानां सारज्ञः सर्वशास्त्रार्थतत्त्ववित् ४२ परोपकारनिरतो जपपूजादितत्परः
अमोघवचनः शान्तो वेदवेदार्थपारगः ४३ योगमार्गानुसंधायी देवताहृदय
ङ्गमः इत्यादिगुणसंपन्नो गुरुरागमसंमतः ४४ शिष्यः कुलीनः शुद्धात्मा पु
रुषार्थपरायणः अधीतवेदः कुशलो दूरमुक्तमनोभवः ४५ हितैषी प्राणि
नां नित्यमास्तिकस्त्यक्तनास्तिकः स्वधर्मनिरतो भक्त्या पितृमातृहितोद्यतः ४६
वाङ्मनःकायवसुभिर्गुरुशुश्रूषणे रतः एतादृग्गुणसंपन्नः शिष्यो भवति ना

पर: ४७ एकाह्नेनमेवेघोगयोब्रह्मणोहृदयान्तरः वैश्वदेवंविश्विसि: स्तुद्धशक्ततमे
वंसमैरेरोः ४८ हृष्पृष्ठः परिग्रहोहोत्ताग्रागत्वनाहिशु ४८ द्वितीयःपयलः
ननोवस्यामिसीहांगवात्नयाणपरस्मरेहृतेनयेनमेत्रमोदीहाणाः फलमात्रुया
न १ गातसंवात्तनामानेरत्याभिहाघन्ननेविश्वनाहिपवाभाहूयोत्तमः सूर्वा
वलिहरेत २ वलिमंडलमेतेषांयथावहमिधीयते हृवोपदायनस्त्रेविन्यसेद
विन्यसेदक्रमानतः ३ नमध्येकिंविदालेख्यमन्मोहृद्यपरितोलिखेत्तयोमध्य
स्थितेमत्रेविन्यसेदूतिगोचरे ४ द्वाभ्यांनयाग्राभ्यांकोणेषुनकराह्लिखेत म
ध्यमध्यस्थिताग्राणितथसूत्राणिपातयेत ५ चतस्त्रमवेत्रत्वचवधोहसमा
लिते तत्पुनर्विनेत्रंमंवीवतःषहिपदंयथा ६ इंशानाद्रात्तमंयावनयरवैंहेव
प्रयत्ने पवेहस्रवहृयदयात्काणेसूत्रमसमाहितः ७ ब्रह्माणांहृजपदादीमध्यकोा
हृवतहृये रिंद्रतकेषहृवांदयजेस्तयमनेनतं ८ विवस्वन्तंननोमित्रसहोपया
मतःपरकोणाइंकोहृहेहृवस्मादिपतिमःपुनः ९ सावित्रंसवितारवंमात्र

13

मिश्रनेपथ्रनः कुंकुमद्रुमयंविद्यानापष्पापपवमकं ९ नकरांस्तुत्रोमथनः को
ष्टंदेष्टुदेष्टिकः शेवेगृहेचार्यमेतांनेमके पिलिपिच्छके ११ वरकोचूविह्लांशेव
ष्टतनामृवेपेकमात् मवेयहिलष्टवोहिमाद्धांयनपदेषिमान् १२ ग्रहाबद्धेविभागे
नदेवानदेषिकमन्नमः कमाहीशनपजेन्यनयज्ञाः शक्रमारेकरौ १३ सत्येनानुषा
नरेलेचहिशिशाच्यामवस्थिताः अग्निःपूषावृविनष्टोयमप्रवमरहरतकः १४ गंय
वैमेगराजश्रवरगोरहिलाटिमाताः निर्ऋतिर्देवाधिकष्ठमरगीववरुणोमनः १५
पुष्पदंतामसैशेषवरोगोश्रवादिशिस्थिताः वायुर्मोगमवपुष्पवमोसोमभल्लाटशवव १६
अर्गलालक्षोदितिरुदितीकुबेरश्चादिशिस्थिताः उत्तानामिलिदेवानांपदांव्याश्रयेपवक्षिः १७
रजोमिलेवृश्चतेभ्यः पापमोश्वेलिद्देव ग्रयंवालककपालिः प्रोक्तः सर्वेषांपद्मामहिरः
१८ नलवाप्राविषाणाममनुकुलेषुभेदनि नतोमूमिमलेशुद्धेलषागारविवृतिमे १९
शपणाहृवावयित्वानमंडुपरवयच्छुभं पंचभिःसप्तभिर्हस्तैर्नवभिर्वाभिमानतः २०
षोडशाखंभसंयुक्तंचत्वारस्तंभमध्यगाः सप्तहस्तसमुच्छायाः सम्यग्धाणाहारशाभिनः २१

द्रौ॰
सा॰ ति॰
१५

पंचहस्तप्रमाणास्ते निश्छिद्राः स्कन्धवः शुभाः तन्तं च मांशं निखनेन्मध्ये दिव्यानं चविन्नमः २२
नारिकेरदलैर्वंशैः पश्चाद्बन्धयेत्सममाननः हारेणुतोरणानि स्युः क्रमात्तोरमहीरुहां २३
स्तंभो छायाः समतास्तेषां समहस्तैः पृथक्पृथक् दशांगुलप्रमाणेन तत्परीणाहं ई।
रितः २४ निर्यच्छूलकमानेस्थानेस्तंभाना मर्धमाननः मूलानि कल्पयेन्मध्ये तोरणानां।
समाननः २५ दिक्षुध्वजान्निवध्नीयाल्लोकपालसमप्रभान् वितानं दर्भमालाश्च लंकु।
र्वीत मंडपं २६ नवभागमिते तेत्र गर्तिमात्रसमुच्चतो चतुरस्रां नतोवेदिं मंडलायप्रक
ल्पयेत् २७ प्राग्वदेवोत्तरांस्त्रिसास्प्रभिविधिवह्नितैः सर्वमंगलसंपन्नं विदध्यादृकु
ण्डयोः २८ मंडपस्योत्तरभागे शालां हेवापरायणां गर्तां कुर्यात्तत्तस्यां मंडलेरुवेय
न्मधीः २९ पंचहस्तप्रमाणानि पंचसूत्राणि पातयेत् प्रत्येकापरायणानां तेषामन्तरं ह।
स्तांगुले ३० इति याग[illegible]न्हदेकादशार्थयेत् पराभितनवज्ञापनेन चत्वारि प्राश्य
मार्जयेत् ३१ पंक्त्यां वीथी[illegible]तः कोभयपार्श्वयोः वीथ्यो हेवावनं [illegible]
[illegible] ३२ पराभिरंजयेत्[illegible]नाः [illegible]

१५

गर्भरोधनस्थपीः २३ पात्राणि त्रिविधान्याहुरंकुरार्पणकर्मणि पालिकाः पंचसंख्याः
शरावाश्च बहवः क्रमात् २४ प्रोक्ताः स्युः सर्वतन्त्रेषु हरिब्रह्मशिवात्मकाः पंचा-
ङ्गुलोत्सेधयुक्ताः षोडशद्वादशाष्टभिः २५ अंगुलैः क्रमशस्तानि शुभान्यावेष्टितेन ना प्रा-
णाल्पदैर्घिकमेखपदेष्टाहितन्यालिष्ठ २६ सर्गोपिदर्भेत्कुन्तेषुपक्षिमाहितिवेशयेत्
करीषबालुकामृद्भिः स्तानि पात्राणि पूरयेत् २७ सुधाबीजेन बीजानि टंकैः प्रताल्पते
ग्रविन्न सर्वमन्त्राभिमन्त्रितानि पंचपोषकुरःसरे २८ आशीर्वादोस्मि हिंमानीनोमंगलाचा-
रपूर्वके निर्वपेत्तेषु पात्रेषु देशिको यजमानसः २९ शालिरणमाटकोमुद्गतिलाविः
पाचसर्षपाः कुलत्थकंगुमाषाश्च बीजान्यंकुरकर्मणि ३० हरिद्राद्भिः समभ्युक्ष्य वै
राजीपदेशिकः बलिं त्रिविधपात्राणां दिवपत्रोदितैः क्षिपेत् ३१ प्रणवाद्यैस्वमोन्तैः
ब्रह्मेन्द्रशीतनामभिः भूतानिपितरोयक्षा नागाब्रह्मशिवो हरिः ३२ सप्तानामपि ता-
सीनां देवताः समुदीरिताः भूतेभ्यः स्युर्लाजतिलहरिद्रादधिसक्तवः ३३ सोमान्नाः पि-
तृभ्यः सतिलेड्डलाः परिकीर्तिताः कृसरं लाजापतम्भानारिकेलादिकाल्मिन ३४ से

ॐ·
शा·ति·
१५

25

क्षितिं च वनागोभ्यो वर्ण्यागोपेकुजावमाः साष्टपमन्त्रेप्राग्वोग्रविस्मवेस्याहृडोदते य
ननोलोके भवेभ्योपि विधिवद्दिनरेहालि दोलायामभिषेके च नववेश्मप्रवेशने
उत्सवेषु च सर्पज्ञो विदध्यादेकुवाधेन्ता प्राक्प्रोक्ते मण्डपे विद्वान्वेदिकाया बहिः त्रिधा
क्षेत्रे विभज्य मध्यांशे प्रहृद्वौ हि परिकल्पयेत् अष्टास्वाशासु कुण्डानि रम्याकाराण्यनु
क्रमात् ४८ चतुरस्रं योनिमर्द्धचन्द्रं त्र्यस्रं सुवर्तुलं षडस्रं पङ्कजाकारमष्टास्रं ता
नि नामतः ४९ आचार्यकुण्डं मध्ये स्याद्गौरीपतिमहेन्द्रयोः हस्तमानमितं भू
मिहुवं वन्तारित्सत्रयेत् ५० समेतांकुण्डमेतन्स्याच्चतुरंस्रेष्वभावहे चन्द्रविशाले
गालादं हस्तं तत्रविदोविदुः ५१ कर्त्तुर्दक्षिणहस्तस्य मध्यमांगुलिपर्वणः म
ध्यमस्य दीर्घमानेन मानांगुलमुदीरितं ५२ यवानामष्टभिः क्रुम्भे मानांगुलमिती
रितं चतुरस्रीकृते क्षेत्रे पञ्चधा विभजेत्सुधीः ५३ त्यमेस्वरस्लादे कोणे कोणाङ्के
हे प्रमाणतः भ्रामयेत्कोणमानेन तत्त्वावृत्तं पिमत्र्यचित् ५४ सूत्रत्रयं मतं लोहया
कं ड्यानि निर्भमवेत् चतुरस्रीकृते क्षेत्रे दशधा विभजेत्सुधीः ५५ पदमेकं त्य

५
४९
४१

मेरं शामयक्षुईस्वं तेत्रवित न्यासत्रं पानयेद्दयेन मानाद्राम येन्नतः ५५ अर्द्धचंद्रनिभं
कुंडं रम्यं ग्गोयमिरं भवेत चन्द्रार्द्धं भेदिते नेत्रेण्य मेडभयपार्श्वयोः ५६ एकैकमेखला
मानाद्दश्रनोलाक्षुपेमतः सूत्रत्रयं वृथः कर्णान्तस्त्र्यस्रं कुंडं समाहितं ५७ अष्टादशांशा
शोते त्रेशान्यसेद्देकवहिर्व्ययः श्रामयेतेन मानेन हृतं कुंडं समवृत्तं ५८ अष्टधाविभजे
नतेत्रं मध्यसत्रस्यापार्श्वयोः भागं न्यसेदेकमेकं मानेन समध्यतः ५९ कृत्वां न्याश्वे
दयेमन्त्य वनयंतेत्र विवृतः सूत्रं षडस्र तमोदयात्स्रं कुंडं सव्वृत्तं ६० वनरस्रोह्रते
तेत्रेविभज्याष्टादशांशांशकः एकं भागं वहिन्यस्य भ्रामयेन्नैन वर्तुले ६१ कुन्दानि कर्णि
कारीनां वहिर्भागिणि प्रकल्पयेत पद्मकुंडमिदं प्रोक्तं विलोचनमनोहरं ६२ सर्वेषां कुं
विभेत्रे चवनविंशातिभागतः एकं भागं वहिन्यस्य चतुरस्रं प्रकल्पयेत ६३ अनस्रा
चतुरस्रस्य कोणाद्ध्रांश्च माणतः वाहस्य चतुरस्रस्य कोणाभ्यां परिलाञ्छयेत ६४
दिक्षांशतिर्यग्व्याप्याय मध्ये स्थूत्राणि पातयेत अष्टाश्र्वं कुंडमेतद्धि तेषु विद्धि रहस्ते ६५
याचान्कुंडस्य विस्तारः स्व तनंतनाव रीरितं कुंडनामाद्यादशांशरूपं मेखलानां वनाद्यशां ६६

दे॰
मा॰ ति॰
१६

कुटनाभिमेखलास्तितो गुह्यमाद्येन नाः क्रमात् । तन्मे पायोर्मतो ज्ञेयो ह्यङ्कानाङ्गुल
संमिताः १७ उपान्त्यमाद्येकुद्दुग्गुलाविन्हीकाङ्गुलात्मिकाः । पत्राहस्ताभिमेकेदेवरान्तन्ना
यतोऽङ्गुलाः १८ मेखलानाभेवद्ध्वेः पत्रिणोनेमिऽङ्गुलान् । एकाहस्तांशकुक्षस्थ वर्द्धयेन्न
मान्तयोः १९ ह्यग्राह्मस्तोनमनोषामर्द्धाङ्गुल वयानम्यत्र कुर्वेद्धिहस्तेन ज्ञेयायामेवदा
ङ्गुलाः २० वलर्द्धेन कुर्वेनवसतनकेपूर्णाङ्गुलाः कुर्वेयमकेनाः स्युर्द्ध्याहर्वेङ्गुला
त्मिकाः २१ वमहस्ताभिनेकुर्वेभानुपत्राङ्ककाङ्गुलाः । द्व्याहस्ताभिनकुर्वेमनभानत
योऽङ्गुलाः २२ विस्तारो ऽस्य यतो ज्ञेयामेखलाः सर्वतो बुधैः । होनरग्रयोनिरायामस्य पर्यन्त
स्य च यवन् २३ मुष्टुरत्नकहस्तानां कुण्डानां योनिर्विस्तरा । षड्यवन्तद्धिगुलायामविस्ता
रविशालिनी २४ पञ्चाङ्गुलनयायस्यागुकुर्यात्ता यथोक्तं पत्रेकोऽङ्गुलनायोनिकुर्वेद्ध
न्योश्चवर्द्धयेत् २५ पञ्चहस्तकमेणोक्तयोन्यायमपिवर्द्धयेत् । स्थलादारभ्यतानालेस्याग्रायाम
योरूर्ध्वक २६ नाग्रोपेतकुर्कोणाग्रयोनिनानेत्रविभ्रमः । कुर्वलोकत्यपेद्वत्नोमिमेखु
नमत्विम २७ तन्तकुण्डान्कुर्यात्वामानमत्वानिगयते मुष्टारत्न्यकहस्तानानामिकतोय

१६

तोनः ७८ मेखलेवेदांगुलोपेताकुंडे षड्भ्रेवृत्तवर्द्धयेत् यवद्वयक्रमेणैव नाभिरुच्छ्रायतोमता यथा: ७९
योनिकुंडे पौनिमग्नकुंडे नाभिर्विवर्धयेत् नाभितेवृत्रिधाभित्वामध्येकर्णान्तकर्णिका
का ८० वहिरिंग्राद्युपनाभिपद्माणिपरिकल्पयेत् शुभिमात्रमितंकुंडे शतार्द्धे स्रुववर्तते ८१
शतहोमे रत्निमात्रे हस्तमात्रे सहस्रके द्विहस्तमयुते लक्षे चतुर्हस्तमुदीरितं ८२ दश
लक्षे षट्‌हस्तं कोट्यामष्टकरे स्मृतं एकहस्तमितेकुंडे मेखलान्तैर्विधीयते ८३ ल
क्षार्द्धादशकं यावन्नावर्ड्ढन्तेन वर्द्धयेत् दशहस्तमितेकुंडे कोटिहोमेपिशस्यते ८ ४
सर्वसिद्धिकरे कुंडे वृत्तरस्वसदाहृतं चतुरस्रं योनिकुंडं महेन्द्रामेशुभप्रदं ८५ शा
न्तिपुष्टिकरे वृत्तं स्वं वह्नेर्लभ्यत्रिकर्मणि छेदमारणयोः कुंडे षडस्रं पद्मसन्निभं ८६
शुद्धिहेतोगणत्वमनेकुंडं महाखर्मीपिते त्रिशायां वन्नरस्वसाध्यात्रोव ह्नेर्लभिष्यते ८७
वैष्णवानामर्द्धचंद्रे होमेप्रोक्तद्वाणां ख्यातमीरितं चतुरस्रं च सर्वेषां केचिदिच्छन्ति नो त्रिकं: ८८
कुंडस्य स्वरूपं जानीयात्स्वरमे प्रवृत्ततेवेषः प्रागयाथिवः समाख्यातेवाहृ दृत्तिणसौम्य
मायोः ८ ३दृष्टं कुंडं मिश्वं योनिः पादेन्वपीश्चिम तिस्यां मैत्रिके होमे स्यांहृले

ॐ
सा॰ नि॰
१०

वासमावेशेन ९० हस्तमात्रेणाजिनकं पादाल्लकाश्रिः मुखेभवं अंगुलोनेषधं संयुक्तं वा
नरहंससमन्वितः ९१ पंचेषोकानि कूडानि कर्थ्यानेष्वक हैवोगुनः प्रकल्पयेत्तत्का
वेद्यागेवरस मानेन वर्मणा ९२ श्रावणीर्णिशिशपाशो वृक्षाणिविक्षेकतनमंगुरुं गटा
हीत्वाविभजेद्धस्तमात्रेषट्त्रिंशतागुनः ९३ विप्रान्यपृष्ठे भवं हंसेवदीतेरहांश
भवेत पक्षांशोनामितः केदः सप्त भागाभितं मुखं ९४ वेदी अंशोनविस्तारः कां
हस्यपरिकीर्तितः अष्टेकदसमानेस्याद्भवेभागप्रकल्पयेत् ९५ कालिष्ठात्र
ल्लिमानेन सर्पिषोनिर्गमायचवेदेमध्येविधानत्र भागैकेनकृताका ९६ विद
धीतवृद्धिस्यापक्षांशेनाभिनोवदेनस्यात्रिभिर्भागे हृत्रमद्धांशमानतः ९७
अंशेनैकेनपरिनोहस्तानिपरिकल्पयेत् भवल्लावृत्तवेद्यः स्यात्परितोद्धांशमा
नतः ९८ हंसस्तानाग्रयोः कुम्भौ गुणावेदांगुलैः क्रमात् गदीपुगेपत्रं अंशः स्यात्दंड
स्यानाहरीतिनः ९९ षडंशः पृष्ठभागेवेद्याः कुम्भौ हस्तनिभेषेन हंसस्यवाहा
स्तिनावाणावैशेषामासवेलिखेत् १०० स्यात्स्यापृष्ठभागस्यामध्येक्तलक्षणा

गुणः फवस्तुनविंशतिभिर्भागैरायवयेन्नवं १ द्वाविंशत्पादंड मानमंशैरेनस्यकी।
र्तितं चक्रर्भैरेषोणनाहः कर्णान्त्यारितक्षिः २ अंशाद्वयेनानिखवेन्यके स्फणवल
कृतिः रेखस्थलाग्रयोगे डभवेत्कर्णस्थिता ३ ष्टुक्यणविधिं यान्त्यानः कोटीभिर्म
उल्लोन्यस्य चक्ररेखेवत्नुः कोहेकर्णस्तर्यसमन्विते ४ चक्रद्वयपिचकोणेषुस्पधानस्त।
त्रचक्रहस्ते स्पर्धमध्येनथामत्स्यानवेवुः पातयेत्तथा ५ पूर्वपरायतेरेखे समत्रीययामध्ये
गयेत पातयेत्त्रेषु मत्स्यपु समंसस्त्रचक्रस्पृशे ६ पूर्ववल्केगणकोणेषुकोणस्यापि
पातयेत् नडक्षेत्रेषु मत्स्येषु स्यानस्त्रचक्रस्पृशे ७ ततः कोहेषुमत्स्याःस्युस्तेषु सधा।
गिपातयेत् यावस्थानद्वयंमत्रीषयंवाशत्पद्यत्यापि ८ नावद्वैनैवविधिनानत्रसस्तुत्रा
गिपातयेत् षोडशनापद्मेयोलिखेत्तद्येमलनयो ९ वहिः पंक्तभवेत्त्रीदंपत्रि
गुरुमेनवीथिकाः दयशुभामध्यशामालाक्षिहुमणापविकलाशेत १० शोस्ताक्रविधि
नामसौततः पक्षसमालिखेत् पद्मदलेयत्रमस्यतस्यावारुदशाशावहिः स्थिताः ११ तस्मि
र्धविभजेद्वक्तैस्त्रिभिः समसंविभागतः अग्रेपयाकोणाकोस्थानेकेशरागाणिकी।

[illegible]

18

स्त्राः पीतरक्ताः स्युरङ्गणानि दलान्यपि मेचकाः कृष्णवर्णाः स्युः सितेनाप्यसितेन वा २५
वेजपीठगर्भाणि पादाः स्युररुणप्रभाः गात्राणि च स्युः रक्तानि वीथीषु चतसृष्वपि २६
शालिखेत्ककल्पलतिकादलपुष्पफलान्विताः वर्णैर्नानाविधैश्चित्राः सर्वदृष्टिमनोहराः
२७ द्वाराणि श्वेतवर्णानि शोभा रक्ताः समीरिताः उपशोभाः पीतवर्णाः कोणान्यसि
तभानि च २८ तिस्रो रेखा वहिः कुर्यात् सितरक्तासिताः क्रमात् मण्डले सर्वतोभद्रे मतन्त्रा
धाराणां स्मृते २९ चतुरस्रीकृते क्षेत्रे पोडशधा पादान्मयी पालयेद्गृहस्थानाणि कोष्ठा
नोद्रूपणे शते ३० चतुश्चत्वारिंशदाद्यैः पञ्चाशत्पञ्चविंशतानाम्बुजे कोष्ठैः प्रकल्पयेत्पीठं
स्थानैर्वा वीथिकाः ३१ द्वारशोभोपशोभार्थं चतुष्पशोभमद्रूपणे ग्रवशिष्टैः पदैः कुर्या
द्धिः कोणानि चैव हि ३२ विदध्यात्सर्ववर्णैः पद्ममेवं वा मण्डले स्मृते चतुरस्रे चतुः
षष्टिपदान्यष्टचेत्पन्मयीः ३३ पदैश्चतुर्भिः पद्मं स्यात्तद्बाह्ये तत्पदैः पुनः वीथी
श्वतस्रः कुर्वीत मण्डलान्तावसानिकाः ३४ द्विस्थानेषु चतुष्ठं चतुष्केषु पंक्तिजातिता
समानि विविक्तिविदिग्मध्ये चतुष्कानि भित्त्वा वा पोडशधा पादान्मयी ३५ मार्जितकोणा

ॐ सा॰ ति॰ १९

काकारेश्वेन योनौ महामायाविभिः । रक्ताभिः सूर्यपत्राभिः स्वस्तिकासिशिवादिभिः २६ प्रा-
केनानेनैव मार्गेण शोधयेन्मन्त्रमायया । नकरमिन्दुयोगेन मण्डलं सर्वसिद्धिदं २७
पंचाङ्गं मण्डले प्रोक्तमेतन्नखविकिलकवर्जिते लीलायां देवसंज्ञार्थे मण्डलानां च लक्षणं २८
सर्वतन्त्राणि साराणि प्रोक्तं सर्वं समस्तमिदं इति तृतीयः अथ दीक्षां प्रवक्ष्यामि शिवोक्तां
हितकाम्यया । विना यया न लभ्येत सर्वं मन्त्रफलं यतः १ तस्माद्दीक्षां प्रयत्नाद्दद्यादाचार्यो
ज्ञात्वा तु पद्ययतः । तस्माद्धि देवि सामान्यदेशिकैः सर्वदेहिभिः २ चतुर्विधा समासेन दीक्षा
क्रियावत्यादि भेदतः । क्रियावती वर्णमयी कलात्मा वेधमय्यपि ३ ताः क्रमेण वक्ष्या-
म्यहं तेषां स्थितो वदाम्यहं देशिको विधिवत् स्नात्वा कृत्वा पौर्वाह्निकीं क्रियां ४ यागा-
गारे ततो गत्वा सामान्यार्घं यथाविधि आवाह्य विधिना तत्र समासान्नार्घ्यविधानेन ५
द्वारस्थान् पूजयेत्तिस्रः प्रोक्तद्वारस्थितान् समाचरेत् उद्दीपयेत् कविघ्नान् महालक्ष्मीसरस्वती ६
ततोऽष्टविघ्नशान्त्यर्थं विधिवच्छस्त्रमन्त्रतः मयेः पाशबन्धेन गन्धपुष्पवारिभिः ७
देहल्यामस्त्रं विन्यस्य प्रविशेद्द्वारमतिक्रमन् एवं तु देशिकैर्द्रष्टव्यं पुष्पवर्षलोकनात् ८

१९

हिमवान्भावयेद्विद्वान्स्थण्डिलं निवेशयेत् पार्श्वयोर्नैर्ऋतीमैशानीं निविशमन्विता
येत् ९ किंचित्स्पृशन्नामशाखां देहलीं लंघयेत्क्रमः श्रोणिसंकोचयन्नेनः प्रविशेद्गृ
हिणीगृहम् १० नैऋत्यां दिशि वामेन शाखां स्पृष्ट्वा समर्चयेत् पंचगव्यार्घतोयेन
मंत्रशोधितपात्रगम् ११ वर्णपुष्पान्नेन तु डिंडिमं धूपदीपादिभिः वीतरागम
लंमंत्रेणाभ्यर्चयेन्मन्त्रम् १२ नैवेद्यादि भेदं मण्डलं तत्र मनसा वेदनार्घकवशीकृत्य
पूर्वेरं रक्षयेत् १३ विकिरान्विकिरेत्तत्र मस्तकोद्धृतपात्रगान् लाजाचन्दनसिद्धार्थभस्म
दूर्वाकुशाक्षतान् १४ विकिरान्विकिरेद्दिक्षु सर्वविघ्नोपशान्तये शस्त्रजप्तेन दर्भाणां
मुष्टिना मार्जयेत्ततः १५ ईशानदिशि वर्धन्या प्रासमासाद्य शकलं न्यसेत् पूर्वाह्णे वा
पि वा तत्र ब्राह्मणान्परितो यथा १६ उत्तरे मण्डले चैकं वेदिकायां समालिखेत् वि
शेषतः समन्त्रं वीज्य दिशां ग्रहाः स्वस्तिकाः १७ वज्रपद्मासनेनासीनः समाहितः सि
तैर्द्रव्यैः स्थापयेद्दिक्षु गन्धस्रग्भिः १८ ततो नासिकां स्पृष्ट्वा

ॐ· सा·नि· २·

20

योऽङ्कं भ्रमशोभने प्रक्षालनाय करयोः पात्रे पञ्चाग्निवेशयेत् १९ हृतमन्त्वलिना दीपोन्स्य
पयेत्परितः पुमान् दक्षिणे वामे च्छंतालहृन्मनोहरं २० मंगलं कुसुमाञ्जलिं स्था
पयेदित्कैदैशिकः ज्ञानं जलिपुटे भस्त्वा वामदक्षिणपार्श्वयो २१ तत्त्वाग्न्यन्तगणे
ज्ञानेन तन्मुद्रिकां समाचरेत् कनिष्ठिकां मानसायकुर्यान्मालत्रयेण ततः २२ अङ्गुष्ठमस्त्र
मंत्रेणादिग्बन्धमपि दैशिकः तेन संजनितेनैव वह्नितां कुर्यात् समन्ततः २३ सुषुम्णावर्त्म
नात्मानं परमात्मनि योजयेत् योगयुक्तेन विधिना विद्यमन्त्रेण समाहितः २४ कारणा
नि सर्वभूतानां तत्त्वान्याप्यप्रविलापयेत् बीजभावेन लीनानि कुर्यादात्मपरमात्मनि २५
ततः संशोषयेद्देहं वायुबीजेन वायुना वह्निबीजेन तेनैव संदहेत्सकलां तनुं २६
आत्मलीनानि तत्त्वानि स्वस्थाने स्थापयेत्तदा आत्मानं हृदयाम्भोजमानयेत्परमात्मनः २७
मन्त्रात्मा हंससंदेवस्य कर्योर्न्यासादिकं ततः ऋषिच्छंदोदेवतानिन्यासेन्सम्यक्समाचरेत् २८
आत्मनोऽपि शिखावदने हृदये च यथाक्रमात् विधाय सकलं मंत्रेण प्राणायामं समाचरे

२·

पि॥ १४॥ विदध्यान्मातृकान्यासं मेनेत्रन्यासमनन्तरं॥ अंगुष्ठादिषु विन्यस्य लिङ्गन्यासे हृदादिभिः मन्त्राति

भिः॥ १५॥ अन्तेन ततः कल्पयेद् न्यासक्रमेण तालत्रयादिकं॥ दिशाबन्धनेनैव श्रीयात् छोटिकाभिः स

मावृतः॥ १६॥ हृदादिषु विन्यसेद् अंगमन्त्रान् ततः सुधीः॥ हृदयाय नमः॥ शिवे शिरसे स्वाहा

वल्लभा॥ १७॥ शिखायै वषट् इत्युक्तं कवचाय हुं इतीरितं॥ नेत्रत्रयाय वौषट् स्यादस्त्राय फट्

इति क्रमात् २२ पंचांगानि समीर्य स्वस्थाने तेन मन्त्रेण हीनस्य मन्त्रस्य लेनेवासा

निकल्पयेत् २४ नमस्कारे ततो विधिना न्यासानन्यान्समाचरेत् कल्पयेदात्मनो देहे

पीठधर्मादिभिः क्रमात् २५ अंसोरुयुग्मयोर्विद्वान् आदक्षिणपदे दैशिकः धर्मं ज्ञानं स

वैराग्यमैश्वर्यं दक्षिणपदे दैशिकः धर्मं ज्ञानमैश्वर्यं न्यस्येत् क्रमात् २६ मुखपार्श्वनाभिपार्श्वेषु

धर्मादीन् कल्पयेत् धर्मादयः स्मृताः पादाः पीठगात्राणि चापरे २७ अनन्तं हृदये पद्मं

मस्मिन् तस्मिन् पावकान् पश्चात् कलान्यसेत् नामापरस्य विकाः २८ सत्वादीन्

नागान्न्यसेत् शिवाद्याश्च नमः आत्मानमन्तरात्मानं परमात्मानमन्तरं २९ ज्ञानात्मा

नं पूर्वविन्यस्य मात्मसं पीठमनन्तरं ततः पद्मे देहमये पीठे चिन्तयेदिष्टदेवतां ध्यानदानैः परस्या

ॐ. शान्ति. २१

विधिवद्दीपस्थापनमाचरेत् । दीपं विमन्त्र्य पुनः प्रोक्ष्य वामतो वह्निमण्डले ५१ साधारं स्था-
पयेद्विद्वांस्त्रिसूत्रं निधायास्मिंस्तैलैः स्रुवं पिधाय पुष्पाद्यैः पूजयेन्नैवेद्यादि ५२ साधारं पात्रं की-
लकं सर्वतो यन्त्रपात्रे समीरे स्रुक्स्रुवं चाग्निं कलशान् तेषु तन्मात् ५३ स्रुवं लाभं च
पीठस्थं ध्यात्वा मन्त्रं संयोग्य मयावित्तं द्वन्द्वं मन्त्रेणाभिमन्त्र्य हस्ताभ्यां छादयेत्ततः ५४ ततो
द्विसंख्यया स्थापयेद्दक्षिणे कौशेयेन वितानेन ५५ प्रथमे त्रयाणां मन्त्राणां कवचेनावगुण्ठ्य च पेत्र
मध्ये समापाद्य प्रोक्षयेन्मन्त्रमुद्रया ५६ दक्षिणे प्रोक्षणीपात्रमाधायाद्भिः प्रपूरयेत् । किं-
चिद्दर्भाग्रं संगृह्य प्रोक्षणं मन्त्रयोजनया ५५ दक्षिणे प्रोक्षणीपात्रमाधायाद्भिः प्रपूर्य
प्रोक्षणीं त्वतः कार्यपात्रमावमन्त्रयेत् प्रणम्य वेधाग्नेः स्वस्तिमण्डले प्रोक्षयेद्बुधः ५६
प्रोक्षणीपात्रतो मन्त्रेण नाम्नाप्यथ क्रमात् । न्यासक्रमेणाङ्गे हृदये धर्मादीन्पूजयेत्ततः ५७
पुष्पाद्यैः पीठमन्त्रं तन्मध्ये पूजयेद्देवतां पञ्चकृत्वः पुनः कुर्यान्न्यासं नलिनमन्त्रधीः ५८
अस्त्रमन्त्राहृतामावाह्य समर्प्य गन्धादिकं क्रमात् । विनानिवेद्य तथा धूपं चार्च्य समर्पयेत्ततः ५९
गुरुः पादप्रक्षालनाद्याचमनसमापयेत् सर्वमेतत्प्रयुञ्जीत प्रोक्षणीस्थेन वारिणा ६०
२१

विमृज्यनोयंशीतपपा: द्रवेर्ग्रोयथांशवा ननस्नानंमेडुल्लंमेत्रीगेयथोवे:साधुशुजयेत् ५१ शा
लिभि: कोपिकामधमाधूपैषविनेदुलै: प्रलेहूनपूतत्तेषुद्मीनात्सा यंमेत्रविन् ५२
कृचेमतनसंधकेन्यसेन्नेषामपोपटि ग्राधारशाक्तिमारभ्यपीठमत्वनमर्चयेत् ५३ ।
अथ:कुमेशिलाकृष्यशरद्वेद्रतिमांशमो ग्राधारशक्तिप्रयजेत्कजद्वयथारणी ५४
मृद्धितपा: ममाकृदेकूर्मेवीलाममवयेत् ऊर्द्धेब्रह्मशिलासीनमनेनकुंदमेविमे य
नेवकपरेमृद्धिधारयेनवमेधवा नमालक्षणमलोतक्षितनीलेहोवरथारिणी अथवे
पेद्वमनमतीसकूवन्नागारमेवला ५४ नस्नोरत्नमयंद्वीपतस्मिंश्चमणिमंडपं यजेत्क
ल्पतरूत्तासिन्नाथकाथीष्टसिद्धिदान् ५५ अपस्तान्मनयेत्त्रणोवदिकोंमंडलोज्वा
लो पश्चाद्ध्यावेयत्नस्तोयोठपंमादिभि:पुन: ५६ वंझाशपामहर्षिर्दृद्रनीलाभान्वाट
कपिण: कृषकेमरिम्भैभकृपान्वमोदिकान्पयेत् ५७ गात्रेशुष्कजयेत्रा स्नानश्रुवो
नक्षत्रलत्तागान ग्राम्यत्तयादिषुकोणेषुद्विवाष्पंथजयेत् ५८ ग्रावेद्वक्रकेदेमथमा
मविन्नानलमनेननरं मर्वेनतत्वान्नकंपयमर्चयेत्नद्दलेननर ५९ मंत्रीप्रकृतिपंचाशा

त्रै·
सा·ति·
११

विकाशमयकेसरान् पंचाशद्वर्णबीजाढ्यां कर्णिकां समनेयन्नतः ९ कलाभिः सृज
येत्स्माद्भिन्नमोंसमयैरुपावकान् शतावस्याबिभिर्वीरं ध्यमन्वादिकान्तगान् १०
आत्मानमुन्नरात्मानं परमात्मानमर्चयेत् नानात्मानं पञ्चविधं विन्यस्येदम्बुजावसानके १२
पीठशक्तीः केसरेषु मध्ये वसवराभया हस्मादिवविते कुम्भमस्त्राद्भिः क्षालितान्तरे
वेष्टनागुरुकर्पूरधूपितं शोभनाकृतिं आविष्टितांगनीवेष्टेने नवनाविगुणान्वितान्तरं
प्रविन्नेगंधपुष्पाद्यैः कृत्वोत्तनममन्वितं नवरत्नोदरे मेत्रीसस्यापयेत्सासमुज्वरं १४
पेकुंभे कलशकुंभस्यपीठस्यचविधानवित् सीरद्रुमकषायेनपलाशाल्पसकेनवा
तीर्थोदकैर्वाकर्पूरगंधपुष्पसवासितैः आत्माभेदेनविधिवन्मात्रकाप्रतिलोमतः
१७ जयन्मूलमन्त्रेनद्वस्मरयेद्देवतांधिया शोवेद्धाग्धावुमेह्रणांगपाण्ट्कुमभमीष्ट
दे १८ विलोडायसृजयेन्नस्मिन्नावाह्यसकलाः कलाः दशवह्नेः कलाः पूर्वेद्वादशा
द्वादशान्मतः १९ कलाः षोडशसोमस्यपश्चमेचाशान्तकलाः जपित्वाप्रतिलो
मेनमूलमन्त्रेचमेत्रविन्न २० समाहितेनमनसामाधायेन्मात्रमापदेवतां मामप्रतिष्ठा।

१३
४
१९

११

कुर्वीनन्नवनवविवल्गाः ११ कलात्मके शंखे संस्थं कार्ये कुंभे विनिविशेत् । गंधा
ष्टकेन तत्रैव विंध्यशक्ति विमुष्टिवात्मके १२ वेदनागुरुकर्पूरैः कुंकुमं ...वल्लाः ना
दामासीकपिपुनाः शतं गंधाष्टकं विदुः १३ चंदनागुरुकस्तूरी वीरकुष्ठ कुंमसेव्यकः
जटामांसी उरस्रि तिविषो गंधाष्टकं स्मृतं १४ चंदनागुरुकर्पूर तमालजलकुं
कुमेकुशीत कुष्ठसंयुक्तं शैवं गंधाष्टकं भवेत् १५ ओं ह्रीं क्रों अमुकस्य प्राणाः इह प्रा
णाः इत्यादि पाशादि अत्र तत्रास्मान्मंत्रेण सादमुष्यपदं पुनः कममस्य प्राणा इह प्राणा
स्तथा जीव इह स्थितः १६ अमुष्य सर्वेन्द्रियाणि तत्र यो मुष्य पदं भवेत् वाङ्मनोन
यनघ्राणश्रोत्रप्राणापानास्तथा १७ पश्चादिहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा ...
तामल... सर्वजीवप्रदायकः १८ पश्चात् ... पल्लवैः
... १९ ततः कुंभे निर्मलेन
... २०
... मंत्रे ... :२१

ॐ सा॰ति॰ २३

ग्रामीयतेजनैः स्वस्थानान्ग्रामिकान्आनिर्गते कदम्बमालकौ भोजयेत्तन्त्रोपगणं स्वयं ८३
मेयो ज्वलनं धेनुमस्त्रं वा हयेत्सुधीः संस्थाप्य तं संनिधाने सन्निवेश्य मनेन तत्र ८४
सकलीकरणं पश्चाद्धृदयादिषडङ्गके अङ्गलीकरणं कृत्वा कुर्वीत परमीकृति
क्रमादेतानि कुर्वीत स्वमुद्राभिः समाहितः अथोपचारान्कुर्वीत मन्त्रविन्यासगन्धा-
दिकान् ८५ स्वयं तेन कुशलप्रश्नं निगदेद्गुरुनाथकः पाद्यं पादयुग्मे दद्यात्पादं मुखा-
हृदयाचमनं ८६ पञ्चाङ्गमालाकं दूर्वा तु बिल्वं कार्यं शिरोपिते सधूपमन्त्रेणावदेदा-
द्याद्वायसमीपकं ८७ जातीलवङ्गकङ्कोललवङ्गं मन्त्रवेदिभिः अर्घ्यादि शान्तमो-
मूर्द्धिन्ने मन्त्रेणादेशिकः ८८ गन्धपुष्पाक्षतं यवकुशाग्रतिलसर्षपैः मधूर्वैः स-
र्वैर्दूर्वानाममन्त्रं यागमुद्रीविते ८९ सुधारात्रेनाननैः कुर्यात्मधुपर्कं सम्यग्गुरे ग्रामे
द्विमधु निम्नेमनदुक्कं मनीषिणिः ९० तेनैव मन्त्रेणाकुर्याद्दशायाचमनीयकं गो-
पाद्यैः कारयेत्तत्रानेवासमीपं विधापयेत ९१ दद्याद्यज्ञोपवीतं च हारं तथा भूषणः
सह न्यासकैर्मणाम मन्त्रनाशयितैर्मान्त्रकाद्यैः ९२ अथ देवता याचे गन्धोद्गुता

८५

रवेर्येन गंधपूर्वे दनकर्षं रक्तोत्पलागुरुमिश्रितैः ५३ कमलेकरवीरे कुंकुमे चंदनं लक्ष्मी
हृदये मालतीद्रव्यं केतकी देवदारं चंपकोत्पले ५४ कुंदं मंदारगुल्मानागपाटलीनागचं
पके आरग्वधं कर्णिकारं पारन्ती वनमालिका ५५ सौगंधिकं सकोरंडं पलाका
दमनं शाखोकमल्लिकाः यन्त्रं समनं केविल्वमर्जनं भूतिपत्रकं ५६ अन्यान्यपि
सुगंधीनि पुष्पपत्राणि देशिकैः उपहृतानि पूजायां सादरीनि विवर्जिताः ५७
मल्लिकां समिसमूहं कृमिकेशादि दूषितं अग्रांसं सङ्घमाघ्रातं कण्ठेन्यशुषितं गुरुः
देवस्य मस्तके कुर्यात् कुसुमं पर्युषितं सदा पूजाकाले देवताया नापवित्रमयेन्कं
५९ अगुरुकर्पूरगुग्गुलशर्करामधुचंदनैः धूपयेदाज्यसंमिश्रैर्नीचैर्देवस्य देशिकः
६० वर्ण्यकर्पूरगाभिरापासर्पिषा तिललेन वा आरोप्य दशोपरे दीपान्द्व्यः सौभ्यशालि
तः ६१ स्वादुसूपदर्शोविमलेन पायसं समशर्करं कदलीफलमधुक्षीरं सान्नं च निवेदये
त् ६२ ततश्च तं जले दद्यात् धूपवायुततानंतरं अग्न्यादिलोकपालानां यजेदावरणान्यपि ६३
केसरेष्वग्निकोणादि हृदयादीनि पूजयेत् नेत्रमग्ने दिशास्त्र स्वेष्वथान्यत्सुगंदेवताः

ॐ
सा॰ ति॰
२७

तथास्फटिक श्यामनीलकाकामारुणाविषः वरदाभयधारिण्यः अथानलनवैष्ठियः
पश्चाद्धर्म्मवेनीयाः स्युः कल्पकाद्बहिः क्रमात् शेनेयमेल्लोकपालान्सलपाणिषु।
दान्विनान् ८ ह्रोतिजान्यपिपोपतान्निद्र्वहवीदिनः क्रमात् इंद्रमग्निं यमं रक्षो वरु
णं पवनं विधुं ९ ईशानं पद्मगायीशेषमप्यूर्ध्वपितामहे पीतोभ्रकोसिताप्रभः श्या
क्ताभ्रकःसिताबुभौ ८ गौरेभगाः क्रमाद्देवताःतःपारिकौर्तिताः वज्रशक्तिदण्ड
मिणशमकुशकंगदा ९ चक्रपद्ममेषामायुधानि क्रमाद्विदुः पीतशुक्लसिताकाश
विपहक्रमसितासिताः १० कुरविदपाटलाभाः वज्राद्याःपरिकौर्तिताः एवंसंपूज्यविधि
वन्नैवेद्यान्तनतोगुरुः ११ दक्षिणे स्थण्डिले कृत्वा तत्राधाय हुताशनं संस्कृत्य विधि
वद्धित्वा वैश्वदेवं समाचरेत् १२ ततः संपूज्य गन्धाद्यैर्देवतामर्कविग्रहां नारकाद्यैति
सिद्धेत्वा मूलमंत्रेण मंत्रवित् १३ सर्पिष्मत्या पायसेन पंचविंशतिसंख्यया कृत्वा
व्याहृतिभिर्योगंध्याद्यैःपुनरर्चयेत् १४ तोयेनाचमयित्वाथ पीठस्थं मंडलावृत्तिं समर्चयेत्।
पूर्वोक्तेनहविकौरेनार्पितो वलि १५ देवताया पार्षदेभ्यो गंधपुष्पाक्षतान्वितं ता।

५

२५

तोनिवेदयेत्सुहृदम्बुशोषणीयं पाद्यं स्थालेषु तत्ः १६ पंचोपचारैः संपूज्य दर्शयेच्छत्रचामरे कर्पू
रशकलोन्मिश्रं ताम्बूलं च निवेदयेत् १७ सहस्राक्षमुख्यानां सेनापतीनां मूलमंत्रेण तत्पतीः तज्ज
प्तमवं संपन्नैर्देवतायै निवेदयेत् १८ ततः शुभ्रां हरिद्रागुरुविर्विकिरेत्पूर्वं संचिते देस्वा
स्वादिसंयुक्तां कर्करीं तोयपूरितां १९ संस्थाप्य तत्र संसिंहस्थां लवणं लवटकपाचितानि
योरस्तं पाश्चिमासंपूजयेद्धृत्वा देवतां २० चुल्लामनेन संपूज्य तां मातापितृरूपं पुनः देवि
निलोकपालानां तानालम्ब्य केन वाचितां २१ देवानां ग्रावयेत्तत्रैव तत्प्रदायितां श्री
स्वमेत्रे समस्त्रार्घ्यं यथापूर्वं निवेदयेत् २२ ग्रंथ्यं कुम्भयोगे यथावैरस्वं तत्र शिवराममते त
तः स्वं संस्कृतेन वृक्षे गोलोरेण च वह्निपचेत् २३ प्रसृतान्ताम्बलिते पात्रेन वेतान्नमयादि
के तेउला शालिसंभृतान्नं लमन्त्राभिमंत्रितान् २४ प्रसृतीनां पंचदश शालिप्रावासह
मवनेपेत् प्रस्थपाचवदन्नपिण्डान्पकवत्तानां २५ पात्रस्थं मूलमंत्रेणाद्दैशिकेर
स्वं रूपचेत् स्कवेराज्येन संस्विन्नं यान्प्रसाभिघारयेत् २६ सलेनपश्चात्तत्रैकवेद्वे
तो वनारयेत् ग्रहणं भक्षणं शालीर्गेनेडुलैर्विधिवत्कृतः २७ तेविभज्य त्रिधाभागमेकं

देवायकल्पयेत् ग्रन्थमन्त्रोऽजनन्माद्यपरे देशिकः स्वयं २८ शिष्याणां साङ्गं जीनविहिना
वमंतेनतः प्राचां नशिष्यमानीयसकलीकृत्य देशिकः २९ तालप्रमाणं हृदजप्रेक्षीदि।
संभवे देनकाष्ठ्ननरारशाङ्खिष्णायनियुतानमते ३० देम्नानिवशोध्यस्त्रमनत्सलमत्तालविस
नेयेत् शाविधिनमार्चातशिष्याणोवेधाभिरक्षिते ३१ विधायसाङ्गमस्त्रनामेयाद्दत्तांस्तयो।
गुरुः शयीतन स्नातोरात्रिमधिवासः समीरितः ३२ इति चतुर्थपटलः ४ ततोमिरित
नन्नेवस्येसर्वमन्त्रात्मसावतः आचार्यः कुण्डेविधिवत्संस्कृतेशाम्भववर्त्मना १ प्रक्षालनप्रा
क्षः संस्काराः कुण्डानाञ्चचोदिताः वीक्षणं मूलमन्त्रेण प्रोक्षणं शोक्षणमस्त्रेणम २ ततो
वताडनं दर्भैर्विधिमेणामृतीकरणंस्मृतं अस्त्रेण खननोद्धारो हृन्मन्त्रेणाप्रपूरणं ३ समीकर
णमस्त्रेणसेचनं वर्मणामतं कुट्टनं हेतिमन्त्रेणवर्ममन्त्रेणमार्जनं ४ विलेपनंक
लारूपकल्पनंतदनन्तरं त्रिसूत्रीकरणं पश्चाद्धृदयेनार्चनंमतं ५ अस्त्रेणवज्रीक
रणं हृन्मन्त्रेण कुशैःस्तृभिः चतुःपथनलं [illegible] न्यासमक्षपाटने ६ योगकुण्डानिसं
स्कृत्यान्संस्कारैरेभिरीरितैः ग्रन्थवातानि [illegible] नर्भिर्वीक्षणादिभिः ७ ति।

त्रिस्रस्योल्लिखेद्रेखा उदग्दक्षाग्रदग्रगाः प्रागग्राणां स्मृता देवा मुकुंदेशपुरंदराः ८
रेखाणामुदगग्राणां ब्रह्मवैवस्वतेन्दवः षट्कोणं वृत्तं वापि त्रिकोणं वा समालिखे
त् ९ सर्वेन मूलतो रेण योगपीठमथार्चयेत् वागीश्वरीमृतुस्नातां नीलेन्दीवरसन्नि
भां १० वागीश्वरेण संयुक्तामुपचारैः प्रपूजयेत् सूर्यकान्तादिसम्भूतं वह्निं श्रोत्रियगे
हजं ११ आनीय चाग्निपात्रेण क्रव्यादांशं परित्यजेत् संस्कुर्यात्तं पश्चान्न्याये देशिको
वीक्षणादिभिः १२ औदर्यं वैन्दवाग्निभ्यो भौममैक्यं स्मरन्नसौ योजयेद्वह्निबीजेन वै
न्यपावकेन तत् १३ नारेणाभिमन्त्रितं मेखीयेन संशास्त्रतीक्ष्णते ग्रेखाणावृत्तिं ते पश्चान्नेत्र
त्रेणावगुण्ठिते १४ ग्रथितं त्रिः परिभ्राम्य कुण्डस्योपरि देशिकः प्रदक्षिणेन तारमा
द्योत्तारणापूर्वकं १५ आत्मनोभिमुखं वह्निं ज्ञात्वा स्पष्टमतीतलः शिवबीजमपि ध्याये
द्वाग्योनौ वैन्दवे निक्षिपेत् १६ पश्चाद्देवस्य देव्याश्च दद्यादाचमनादिकं ज्वालयेत्तं ततो
वेनन मन्त्रितं मथ्य देशिकः १७ विविधं गलहनं दद्यात् प्रस्मान्नहीयव सर्वेनानापया
स्वाहा मंत्रेण पाशयरितः १८ ग्रथितं मन्त्रैर्लनवेदनानवेदं ऊर्ध्वमाने सर्वतोवताम

मलेसमिद्धे विद्वनोशुद्धव १९ उत्पत्तिहेतुर्विविधं कर्मनानेनपावके विभूत्सेद्ात्मनोदे
हेमेत्रेर्जिह्वाः सविशेषजं २० लिंगपादशिरोबाहुकण्ठानेत्रेषु सर्वतः वह्नीगयीपासंस्थजाः
मादिग्याद्रः सविहृवः २१ वाणामत्राः समुद्दिष्टा जिह्वानाम सप्तशीर्षकैः जिह्वा लालाविवि
धाः प्रोक्ता गुणभेदेन कर्मसु २२ हिरण्या गगना रक्ता कृष्णा सुप्रभा मता बहुरूपाति
रक्ता व सात्त्विका याग कर्मसु २३ पद्मरागा सुवर्णाख्या तृतीया भद्रलोहिता लोहिता वे
त प्रवेता धूम्रिणी व करालिका २४ राजसीरसना वह्नेर्विहिता काम्यकर्मसु विश्वमू
र्तिस्फुलिङ्गिन्याधूम्रवर्णा मनोजवा २५ लोहिताख्या करालाख्या काली तामसरीरिता
नाः यत्ताः सप्त जिह्वेयं नैकूरकर्मस्व मंत्रिभिः २६ स्वस्वनामसमाभाः स्युर्जिह्वाः कालाग्नि
रेतसः अमरोपितृगंधर्वयक्षनागपिशाचकाः २८ राक्षसाः सप्त जिह्वानामीरिता अधि
देवताः वह्नेरंगमनन्तस्य पातालात्कृशलाम्भसा २९ सहस्रार्चिः स्वस्तिपूर्णो वत्तिष्ठत्कथः पु
नः धूमव्यापी सप्त जिह्वा धनुर्द्धर इति क्रमात् ३० षडङ्गान्यनवः प्रोक्ता जातिभिः सहसंयुताः
सहित्रिषत्वेतान्यष्टशिकोमानवेदसः ३१ मन्त्रेण संयुतां पश्चकरणे पुष्करिप्यांशाशकेसुव प्रा।

दक्षिणाग्नि मेन्यसेऽदक्षिणनाथ यथाक्रमात् ३२ जातवेदाः सप्तजिह्वो हव्यवाहनसंज्ञकः अ
थैवादवनसंज्ञोऽन्यः पुनर्वैश्वानराह्वयः ३३ कौमारे नेत्रनाः स्वाहि श्वसमुखो देवमुखः स्मृतः।
नासाग्रे येषदा यस्य ज्ञेनयज्ञो वह्निः स्मृतिः ३४ आसने कल्पयित्वाग्नेर्मध्ये त्रिज्ञस्या विधि।
नेयेत् ३ इष्टं शक्तिं स्वस्तिकाभाति मध्ये दीप्तौ दीर्घौ भिंधां रत्ने यज्ञपाश्वे हेमाकल्पप्रम
स्यात्त्रिनेत्रं ध्यायेद्वह्निं वह्नैमालिनाभिः ३५ परिषिञ्चेत्ततस्तोयैर्विष्णुं दुर्मेखलोपा।
त्ति दर्भैरग्निमध्यस्थं मेखलायां परिस्तरेत् ३६ त्रिलिपोरिध्नपरिधीन्स्त्रावो वज्रे ३ रूद्रा।
मः शार्दूलि श्वपतये स्नान्मितामेव ब्रह्मादिम ज्ञेयः ३७ ध्यानेवह्निं यमेन्तमध्ये गंधाद्यैर्मन्त्रना
मुना वैश्वानरजातवेदः पर्येषथपाविहावह ३८ लोहिताक्षपदस्थाने मधुकमोक्षिसा
यप वह्निजायावधिः शंखो मन्त्रः पावकवल्लभः ३९ मध्ये षट्कोणिके ध्याये जिह्वा।
ज्वालारूपेण केसरेषु क्रमागताः पूजयेद्देवताः ४० दलेषु पूजयेन्मन्त्रज्ञः श।
क्तिस्वस्तिकधारिणी लोकपालाः स्वनामिहिताः सनयप्रमलदलाग्रेन ४१ पश्चाद
रायपातिताभ्यां ऊर्ध्वकपाकवेनानपोमसेवा त्रिशा प्रनायपेद्वह्नौ दर्भानाहायदक्षिणकः

५२

श्रीं
का·ति·
२२

नदयम ध्यमरुत्लाविशोपयेत्रैयं यथाक्रमात् गृहीत्वा वामहस्तेन प्रोतयेद्दक्षिणेन ता
ना ४२ पुनः प्रनाध्यनेनामंत्रीदर्भान् वैनावितिलिपेत् आत्मनोदक्षिणे भागे स्थापये
त्रौकुशान्तरे आज्यस्थालीमथादाय शीतयेद्हस्ववारिणा ४४ तस्यामाज्यं विनि
क्षिप्य संस्कृत्य वीक्षणादिभिः तिरूपवायुत्व गागान्दद्यात्पुनर्निवेशयेत् ४४ अंतेना
पवनशुद्धिं हृदेशाकेमप्रवेदिभिः सहोपयदमेपुगात्समाज्य तित्वानलं तिपेत् ४५ गु
हस्य यमं त्रेणापवित्रीकरणं विदहोअन दर्भेपुष्मनत्वी सज्यानेय सर्वकर्मणा ४६ अपैना
विसर्जयेद्भूमौ मभिधोन मोरितं इतेधन्वालिताल्ल भोन्म दर्शणेस्त्वा गालाग्रहः ४७ ना
नवेदमितान्यस्य तुपातनमिदमत् गृहीत्वाभूतंभगायान्यसस्तागनाजलसेशेत्

४८

स्रग्गुहेपकीन्तपात्पादमौसादेशमभिमंत्री पूत्वापनीयादक्षिणाक्षतमज्यवनेन्विदे ४९
नहृदयमंत्रेणाकुशाभ्याभात्ममसुव पूतेसङ्गवनकुयामस्त्वागण्डहारहृत्नाः ५०
प्रोक्षणमाज्यमथ्यदर्भंयसंपूतानेरे निलिप्यभागौदेहात्वापदैहोष्णुजनेने भसे

५१

वामेनाशीमिडभामेदक्षिणोपिगालापुनः स्रुक्स्रुवंसमयनो ध्यात्वाकुयादोमपयावि

२१

धि ५२ क्षेत्रादीनां गणानां तासां चैव हृदा गुरुः जुहुयाद्दशनेये स्वाहान्तं युग्रे दीना
लोचने ५३ वामनस्कन्ददाववामेवह्निर्विलोचने जुहुयाद्दशमेमामायुस्वाहान्तिहृदा
यागेन ५४ मध्याह्नान्यसमाहावबह्निमालविलोचने जुहुयाद्दशनीघामामध्यास्वा
हान्तिहृद्यागेन ५५ हृन्मे श्रुगस्कन्दे गान्यभागादाहायस्वाहान्त जुहुयाद्दा
शने येपि स्वधूहान्ते स्वाहान्तिनन्मये ५६ हेतिसंपातयज्ञार्थोऽज्यपुष्पाज्याहुतिक्रमा
त् इत्यग्निनेत्रवक्त्राणां कुर्याद्दशांशेन गुरुः ५७ सनारायणिश्च हृतिमिराज्येन जुहुयात्तु
नः जुहुयाद्दग्निमंत्रेण त्रिवारं दैशिकोत्तमः ५८ गर्भाधानादिकावेशः क्रियानिर्वर्त्ये
येत्क्रमात् अष्टाभिरष्टाहुतिभिः प्रत्येकं पृथक्पृथक् ५९ गर्भाधानं पुंसवनं सीम
न्तोन्नयनं पुनः पुनर्जातकर्मस्यान्नामकरणं ततः ६० उपनिष्क्रामणं पश्चादन्न
प्राशनमीरितं चौलोपनयने स्युर्गोदानं महानाम्नी महाव्रतं ६१ तथोपनिषदं पश्चाद्गो
दानोद्वाहकौ स्मृतिः शुभेषु संविवाहान्ताः क्रियास्ताः कुर्वकं मेस्व ६२ समाप्ता
न्नामसम्यग्विधिः वह्निरागामयैविधिभिः नतस्थापितमौनस्य समुद्गान्मतियोजयेत् ६३

समिधः पंचजुहुयान्मूलाग्रघृतसंस्कृताः मंत्रैर्निर्द्धोंगमन्त्रैर्नोक्तमाहृदग्ने यथाविधि १४
प्रत्येकं जुहुयादेकामाहुतिं तत्र विश्रमः ध्रुवकराय स्रुवेणाज्येव ततः स्रुचिपिधायवतो १५
स्रुवेणानिहन्नेवाग्नौ दीशकोणगतमानसः जुहुयाद्दृक्षिमन्त्रेणवौषडन्तेनसंयुतः १६
विश्रप्रस्यमंत्रेणाज्जुहुयादाहुतिरिंशा सामान्यं सर्वमंत्राणामेतदस्मिन्शुभं मतं १७
ततः पीठसमभ्यर्च्यदेवताभ्याहुताग्राते अर्घ्यपेहुकिरूपां तां देवतामिष्टदायिनी १८ त
न्मूर्तिं जुहुयान्मंत्रीपंचविंशतिमाचया आज्येन मूलमंत्रेणावक्त्रीकरणान्विते १९
वह्निदेवतयोरेकामात्मना सह भावयन् मूलमंत्रेणजुहुयादाज्येनैकादशाहुतीः २०
नाडीसंधानमुद्दिश्य तदागमवेदिभिः जुहुयाद्दिगमस्त्रेणताभ्याहुतीनामनुक्रमात् २१
एकैकामाहुतिं सम्यक् समर्पयेदीशकोणगः ततो न्यूर्घ्यपिकुण्डेषु संस्कृतेष्वयथाविधि २२
आचार्यो विहिते स्मिन्स्रुवोरिष्टसमाहितः कल्पितेगोत्रपञ्चर्ग्यार्थे मन्त्रादायवगणान्विता २३ तत्त्रा
ऋदेवतामिष्टांपंचविंशतिमाचया मूलेनान्येन जुहुयुः साज्येनवकणानतथाशतसंख्या ।
यजेद्भ्यः पुनराज्यान्वितेस्मिन्तः प्रत्येकं वा कल्पितेहितैः सहस्रं वाष्टवासहस्रं ततः सु ।

पौनरन्त्यसंस्थानं शिष्यस्य मार्गिते पाचयित्वा षडध्वानं उक्त्वा त्रिकमानयेत् ॥ ७५ ॥ विले
कादिव्यदृष्ट्यानेन चैतन्यं हृदि बुध्यत गृहतत्त्वानि संयोज्य कुर्यादध्वविशोधनं ॥ ७६ ॥ उक्तं
कलाध्वा तत्त्वाध्वा भुवनाध्वेति तत्त्रयं वर्णाध्वा च पदाध्वा च मन्त्राध्वा परतस्त्रयं ॥ ७७ ॥ निवृत्त्या
द्याः कलाः पञ्च कलाध्वेति प्रकीर्तिताः तत्त्वाध्वा च द्विधा भिन्नः शैवाद्यागमभेदतः ॥ ७८ ॥
षट्त्रिंशच्चैव तत्त्वानि द्वात्रिंशद्वै स्ववानि च चतुर्विंशतितत्त्वानि मैत्रायणिप्रकृतेः पु
नः ॥ ७९ ॥ उक्तानि दशतत्त्वानि सप्तवृत्तित्रिपदात्मनः तत्त्वानि शैवान्यत्रोक्तं शिवः शक्तिः
महाशिवः ॥ ८० ॥ ईश्वरो विद्यया सार्द्धं पञ्च शुद्धान्यमूनि हि माया कालश्च नियतिः का
लविद्या पुनः स्मृता ॥ ८१ ॥ रागः पुरुष एतानि शुद्धाशुद्धानि सप्त च प्रकृतिर्बुद्ध्यहंका
रौ मनो ज्ञानेन्द्रियाणि पञ्च ॥ ८२ ॥ कर्मेन्द्रियाणि तन्मात्राः पञ्च भूतानि देशिकाः एतान्या
शुद्धानि चतुर्विंशतिसंख्यया ॥ ८३ ॥ शैवानामिति तत्त्वानां विभागोऽत्र प्रदर्शितः जीवः
प्राणाधिपश्चित्तं ज्ञानकर्मेन्द्रियाण्यथ ॥ ८४ ॥ तन्मात्राः पञ्च भूतानि हृत्पद्मे तेजसोऽथ
यं वासुदेवाश्च एतानि तत्त्वान्येतानि शाक्तिकाः ॥ ८५ ॥ पञ्चभूतानि तन्मात्रा इन्द्रियाणि

मनस्तथा गर्वो बुद्धिः प्रधानं च मैत्राणीति विदुर्बुधाः ८६ निवृत्त्याद्याः कलाः पंच ततो विंदु
कला पुनः नादः शक्तिः सदा सर्वः शिवश्च प्रकृतेर्विदुः ८७ आत्मा विद्या शिवः पश्चाद्देवो
विद्यास्वरूपेण पुनः सर्वं तत्त्वं च तत्त्वानि शोध्यो त्रिपदात्मनः ८८ तत्त्वाध्वा कथितो ह्येवं तत्त्व
दासमवेहिभिः ईरितो भुवनाध्वेति भुवनानि समीरितैः ८९ वर्णाध्वेति वदेत्वर्णानां
रितां नाम्नाणीषिणाः वर्णसंघः पराधास्थानं त्राधामंत्र समाप्यः ९० क्रमादेतानयत्नः
षट्कोपयेद्क्रमसन्नमः पादोध्वनाभिहृद्भालमूर्द्धस्वपिशिशेणाः स्मरेत् ९१ ततः कुर्वेना
विधिवद्देवमुद्रायाद्रुतः आचार्यकुर्वेस्मिन्द्वैलिलैरान्यपरिस्तुतैः ९२ शोधयास्या
ममयानेस्वाहेति हृत्थयाधनः तारायमाद्वतो ह्येक्रमाज्ञानिलयन् पुनः ९३ शिवेशि
वाज्ञानेस्मलीनां जनयेत्स्मक्षिप्यानतः विलोकपरिद्वादक्षानतशिशुं देशिकोत्तमः ९४ अत्रा
त्मस्थिमेतत्ह्वेततो पुनः शिखेति योजयेत् स्ववाहृणाऊ निद्वत्वा स्थलमत्रेणादेशिकः ९५
उद्धाम्पदेवतो कुंभसा गतुसावरणामृतः पूनर्व्याहृतिभिर्हुत्वा निद्धारी तो विभावसाः ९६
एकैकामाहृतिं हुत्वा पारिषिव्याद्धिरात्मनि पावकयाजयित्वा स्वपारिथीत्मपरिस्तयात्

नैमित्तिके दृढे मंत्री निमेनन्नरहेद्दिमान् । नैवेशिष्यस्ववर्गीयात्रेत्र मंत्रेणावासमा ९८ कवे।
रहीवानेशिष्यकुंडेनामंडलनयेत् । तस्यांजलिपुनः पुष्पैः पूरयित्वा यथाविधि ९९ कला।
शेखवनाशीन्येत्वेपयेत्सलमस्थान् । वर्णायनेनैअवंयमासीनदर्भसंस्तरे १०० आत्मयागका।
मादृयः सेद्धत्वान्यपद्देशकः । ततस्तु मंत्री दिनाज्ञामात्कुर्यादेहेशिषोस्तदा १ पंचोपचा
रैः कुंभस्याग्नेर्जयित्वाहृदेवतां । तस्यां तेशोक्षमार्गाणां विद्यात्मकलौकृति २ मंडलेलक्षू
नेशिष्यमन्यासितत्रपवेशयेत् । तदन्नपंचवायेषुसाडविश्राशिषाणुरुः ३ विधिवत्कंभमुद्रा।
त्मनन्नुविस्यान्नरदमान् । शिष्यः शिष्यसिविन्यस्य मात्कांमनसाजपेत् ४ मूलेना।
साधितेनैनलायेरंभिषिंचेत्रदा नवित् । भूजेनायुनरादायवर्द्धनीमस्त्रकृपिणी ५ तस्यास्त्र
साधितेनोयेः सिवद्वत्तार्थमनसा श्रवणिहेनतोयनशिष्यमावामयेद्गुरुः ६ ततस्तेसक
लीकुर्यादेवतात्मानमात्मवित् । उत्थायशिष्याविमलेवासमीपरिधायच ७ आवस्था।
वायनोभस्त्वानिषीदेस्मनिधौगुरोः । देवतामात्मनः शिष्यः संक्रातां देशिकोत्तमः ८ पूज
येहूयपुष्पायैरेकं संभावयंस्तयो । रूपाहिपात्वन्नत्समेविनोनायाभूर्सर्वके ९ गुरोल।

ॐ
सा ति
३०

यावन्न विंद्यात् समहत्कल्पो जपेत्सधीः गुरुर्विद्यादेवतानामैक्यं संभावयन् धिया १० प्रणमेद्दंडवा
द्भूमौ गुरुं तं देवतात्मकं तस्य पादोदकं वन्द्यं शिरसा योजयेत् ११ शरीरमर्थं प्राणांश्च
देवेभ्यः सर्वं निवेदयेत् ततः प्रभृति कैवीतस्पृशोः प्रियमनन्यधीः १२ असन्निरम्योदहितो गादया
समग्रोभो नमानमः ब्राह्मणानां च येष्वाश्रद्धताभाव्यैः मध्यहितः १३ एषा क्रियावती
दीक्षा प्रोक्ता सर्वसमृद्धिदा अथ वर्णात्मिकां वक्ष्ये दीक्षामागमचोदितां पुरुषकृत्यात्मा
कावर्णाः शरीरं तत्पिताहृष्टा १ यतस्तस्मान्नैनोन्ये यद्वर्णा गुणिमय्यात्रिकैशिकः तन्नस्था
नपुतान्वर्णान्यतिलोमन्नसहेत २ स्वांगपादेवनाभौ वा हृदि षिनादेशिकोत्तमः तत्रावि
लोमतत्वोपरिष्ठाश्चादिव्यप्तत्वमयं वेत् ३ परमात्मनि संयोज्य तत्वरसे तन्मयगुरुमः तस्माद्वुत्वाय
मात्ववर्णान्यासेनक्षिप्तनेत्रोपुनः ४ स्पृष्टिक्रमेणाविधिवद्दीक्षेत्स्व चनियोजयेत् नायतेदेव
तामावः परानेदसमयः शिष्योः ५ एषा वर्णमयी दीक्षा प्रोक्ता सामरस्यात्मिका ततः कला
वती दीक्षा यथाबुद्धिरभिधीयते ६ निवृत्त्याद्याः कलाः पञ्च स्तनोत्कीर्णक्रियोपनतः तस्माद्दा
नमपदेहस्यान्तानावेष्टयेच्छिशा ७ निवृत्तिजानुपर्यन्तं तत्ततस्तप्रात्तिष्ठिता आनाभेः

३०

पर्य्यन्तं प्रतिष्ठाख्या व्याप्तिरुच्यते ८ नाभेः कण्ठावधिर्व्याप्ता विद्याशान्तिस्ततः परे कण्ठाल्ललाटपर्य्यन्तं व्याप्ता तस्माच्छिवावधि ९ शान्त्यतीता कला ज्ञेया कलाव्याप्तिरितीरिता मेहारक्तमयोगेन स्थानात्स्थानान्तरे गुरुः १० संयोज्यैवं षडध्वानं तत्त्वायातानः शिवावधि शेषं शान्त्या कलादीनां दिव्यभावप्रदायिनी ११ ततो वेधमयीं वक्ष्ये दीक्षां संसारमोचनीं ध्यायेच्छिष्यतनोर्मध्ये मूलाधारे चतुर्दले १२ त्रिकोणाग्रमध्ये विमले तेजस्त्रयविजृम्भिते वलयत्रयसंयुक्ते तडित्कोटिसमप्रभां १३ शिवशक्तिमयीं देवीं चेतनामात्रविग्रहां स्थूलात्सूक्ष्मतरां शक्तिं भित्त्वा षट्चक्रमञ्जसा १४ गच्छन्तीं मध्यमार्गेण आद्व्याप्य परशिवावधि वादिसान्तदलस्थार्णान्संहरेत्क्रमशः सते १५ ततः षट्पत्रमध्ये पद्मे बादिलान्तार्णशोभिते स्वाधिष्ठाने समायोज्यैवं षट्दलान्त्यार्णान् गुरुः १६ तान्वर्णान्संहरेद्विद्वांस्ततः पुनर्नाभिपंकजे दशपत्रे डादिफान्तवर्णाढ्ये योजयेद्गुरुः १७ तान्वर्णान्संहरेद्रुद्रे ततः पुनर्हृदयाम्बुजे कादिठान्तार्कपत्राढ्ये योजयित्वेश्वरे गुरुः १८ तान्वर्णान्संहरेद्दत्तमि ततस्स्वरयाः कण्ठपंकजे स्वरावापोडशदले योजयित्वा स्वरान्गुरुः १९ सदाशिवे तान्संहृत्य ततः पुनर्म्मे सा

ॐ
मा ति
३१

गोमहे द्विपवेहहस्तलमितेयोजयित्वाततोगुरुः ३१ नद्यौंगोमेहहेमेद्विडैकलायोंतेति
योजयेत्‌ तान्मांसेनजुडेनाद्दैनाद्दांतेयोजयद्गुरुः ३२ तत्तुल्यमंत्येमामायोंजुपुष्पिशवक्त्रा
न्नेवचता तपुनश्चेमवकेनयोजयेद्दृशिकोत्तमः ३३ सहेवमात्मनाशङ्किवुधयेदवश्य
मेशिव गुर्वाशयाछिन्नपाशास्तदाशिष्यः पतेद्भुवि ३४ सेमानदिव्यवोधोसौसमरव
दतितन्तदागान्‌ मात्राछिवाभवत्येषनात्रकार्याविचारणा ३५ यथावेधमयीदी
क्षाशेक्षासेविद्यरंशेनी क्रमाद्यत्रविधादीक्षातेत्रेस्मिन्ममयीपिता ३६ अथात्रेहे
सद्भावाणांप्रमाणाममिधीयते कथमात्रेयूतेहोमेमुद्भिमात्रपयःस्मृते ३७ ब्रह्मा
लिपदगाप्यातितन्ममानिमनीषिभिः तन्मसेमपञ्चद्यान्नमतमात्रमुदाहृतं ३८ दधि
प्रसृतिमात्रंस्याल्लाजाः स्युः शुक्तिसंमिताः पृथुकास्तन्ममाणाः स्युः सक्तवोपिता
वोदिताः ३९ गुडंपलार्द्धमानंस्यात्‌ शर्करापितथास्मृता ग्रासार्द्धंवत्‌मानंस्यादिक्षुः
पर्वावधिस्मृते ४० एकैकंपत्रपुष्पाणितत्माणानिकल्पयेत्‌ कदलीफलनारिंगफ
लान्येकैकशोविदुः ४१ मातलुंगवतः पंडेयत्तमदयाथाह्दुनैगहूयानात्केशाग्रावि

डितानिविदुर्बुधाः ४२ त्रियाहूतं फलैर्वैल्वं कपित्थं वेडितं स्थिताः उर्वारुकफलैर्हेम
मेवोदितं तु विडितं त्रिधा ४३ फलान्युक्त्वान्यावेडानि सप्तमिधाः स्मृतं शाखलाः ह्स्वोत्रयं
समुद्दिष्टं ह्स्वो चतुरङ्गुला ४४ व्रीहयोस्त्रिमात्राः स्युर्मध्ये स्युर्माषायवाश्चापि तद्वा
लाः स्मृताः दर्भाशाः कोडवा मुद्गसम्मिताः ४५ गोधूमरक्तककलमाविहिता मुष्टे
मानतः तिलाः स्थूलकमात्राः स्युः सर्षपाः स्वल्पमात्रकाः ४६ गुञ्जाक्षिप्रमाणा लवा
णमपि चान्यपि विशन्ति प्रकृत्य वदरमात्रेण स्याद्दामठे तत्समे स्मृते ४७ वेरनागुरुक
र्पूरकस्तूरीकुंकुमानि च निर्यासालोबीनमानानि समहिष्ठानि देशिकैः ४८
वैश्वानरं स्थितं ध्यायेत्समिद्धोमगुरुः देशिकः शयानमाज्यहोमे तु निषण्णं प्रोषव
स्तुकेषु ग्रासमात्रमदृश्यादृश्य तं विधिवत्सर्वकर्मसु कुर्याद्धोमेषु वेदृर्ध्यं चिन्तये
धवसुदीप्तिते ४९ नासिकायां मनःपीडा मस्तके धनसंक्षयः यतः काष्ठततः श्री
त्रेयतोऽधूमसत्वतो यथा ५० यत्राल्पज्वलमेनेत्रं यत्रांगारस्ततः शिवः यत्र प्रज्वा
लितास्वालाजिह्वा सा जातवेदसः ५१ स्वर्णसिंहरवाला केकुंकुमतोऽस्मा

न्निभः सर्वांगेसमोवर्णः शोभनः परिकीर्त्तितः ५३ भेरीवादित्रहस्तींद्रध्वनिर्वह्नेः
शुभावहः मागधंपकशंन्नागपाटलापुष्पिकानिभः ५४ एवेन्द्रीवरकल्हार
मपिंगुग्गुलसन्निभः पावकस्यशुभोगंधश्चन्दनस्त्रवेदिभिः ५५ प्रदक्षिणा
स्यदकांकेणाः छत्राभाः शिखिनःशिखाः शुभदायजमानस्यराज्यस्यापिविशेषतः ५६
कृदिदुच्चलोप्यमोवह्नेः प्रोक्तः शुभावहः कृशः कृशस्यगतेर्वर्णोयजमानेविनाशये
त् ५७ श्वेतोराज्यानिहन्त्याशुवायसस्वरसन्निभ खरस्वरसमोवह्नेर्ध्वनिः सर्वविना
शकृत् ५८ भूतिगंधोद्भूतधूमोहोतुःस्वप्रदोभवेत् छिन्नाबह्वाःशिखाकुर्यान्मृत्युप
नपतिस्तये ५९ शुकपत्रनिभोधूमः पारावतसमप्रभः हातिंतत्रुगजातीनांशावोवृक्षा
कृतेविधानत् ६० एवंविधेषुदोषेषुप्रायश्चित्तायदेशिकः मूलेनाज्येनजुहुयात्पंचविंश
तिमाहुतीः ६१ इति पंचमः पटलः ५ अथवर्णानहंवक्ष्येविश्वस्योपविशोधिनी यस्मा
मन्त्रपल्लवाः सर्वेमंत्रजातानितु १ अक्षिवस्त्रामसहितांगायत्र्याद्यहर्षीहरिने सरस्वती
समाख्यातासर्वतोदेवतामोक्षदाः २ ग्रक्षीवृक्षसदीयांतगातः षट्कोणकःजमात् ५३

गानि येषानि जातिषु ज्ञानि देशिकैः २ पंचाशल्लिपिभिर्विभक्तमुखदोः पन्मध्यवक्षःस्थ
लोभास्वन्मौलिनिबद्धचंद्रशकलामापीनतुंगस्तनीं मुद्रामक्षगुणां सुधाढ्यकलशं
विद्यां च हस्ताम्बुजैर्बिभ्राणां विशदप्रभां त्रिनयनां वाग्देवतामाश्रये ४ ललाटमुखवृत्ता
क्ष्यक्षिश्रुतिघ्राणगण्डोष्ठदन्तोत्तमांगास्यदोः पन्संध्यग्रकेषु च ५ पार्श्वयोः पृ
ष्ठतो नाभौ जठरे हृदयेंऽसके ककुद्यंसे च हृत्पूर्वं पाणिपादयुगे ततः ६ जठराननयो
र्न्यसेन्मातृकार्णान्यथाक्रमात् दीक्षितः प्राक्समारोपितान्यसेल्लिखितसमाहितः ७ अ
पेतं तस्य विद्यानपुनर्मध्यराशिकृतैः विद्यां तत्तिलैर्होमं समानःकामसत्वरयजेत ८
व्योमेन्द्वाद्यसनाकारिकहोमवोढ्वेद्वाः स्फुरत्केसरपद्मोत्तरीतपंचवर्गयुशाला
गांदिद्विवर्गक्रमात् आशास्वस्तिषु लान्तलान्तावलिषु गोलाणिषुबेणाद्वितेपद्मका
लितमात्रकृतपत्तेवृणां मिष्कां देवतास्य ९ आधारशक्तिमारभ्य पीठशक्त्यन्तम
र्चयेत् मेधाप्रज्ञा प्रभा विद्या श्रीर्धृतिस्मृतिबुद्धयः १० विद्येश्वरीति संप्रोक्ता भारत्या
नवशक्तयः वर्णाप्तेनासनं दद्यात्मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ११ आवाह्य पूजयेत्तस्यां देवी

मावृतेः स्मर श्रीतावर्णैः पूर्वैर्द्वितीयं प्रथमावृतैः ५ अष्टवर्गैस्तृतीयं स्यान्नवभि
र्निर्वतेन तुरं पंचमं मातृभिः प्रोक्तं षष्ठं लोकपुरैः स्मृतं ६ लोकपालायुधैः प्रोक्तं सप्त
मैः सप्तमं ततः विधिनानेन वर्णेशी श्रुपचारैः प्रपूजयेत् आपिनी पालिनी च स्थाप्याविं
नीक्षेत्रिनी तथा धारिणी मालिनी च मोहिनी शालिनी स्मृता ७ शुभ्राः पत्रेषु सम्पू
ज्याः पूतालक्तुरुण्डमस्तकाः ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्णवी स्मृता ८ वाराही चैं
द्राणी चामुण्डा सप्तमी स्मृता अष्टमी स्यान्महालक्ष्मीः प्रोक्ताश्चाष्टौ विश्वमातरः ९ इंद्रक
मंडले पश्चाद्दत्तसूत्रमथाभये बिभ्रती कनकच्छाया ब्राह्मी हंसाजिनोज्ज्वला १०
शूलं परश्ववेत्रूडं डमरुं भिन्नकरोटिकां वहन्ती हिमसंकाशा ध्येया माहेश्वरी शुभा
अंकुशं दंडखट्वांगौ पाशं च दधती करैः ध्येया बन्धूकसंकाशा कौमारी कामदायि
नी ११ चक्रं घंटां कपालं च शंखं च दधती करैः तमालश्यामला ध्येया वैष्णवी विभ्र
मोज्ज्वला १२ मुसलं करवालं च खेटकं दधती हलं करैश्चतुर्भिर्वाराही ध्येया का
लघनच्छविः १३ अंकुशं तोमरं विद्युत्कुलिशं बिभ्रती करैः इन्द्रनीलनिभेंद्राणी ध्ये

ॐ सा ति २२

१४

याश्च वेशमस्डिता २३ शूले कृपाणं तथा पाशं कपालं दधती करैः मुंडखट्वाङ्गिनी ध्येया वा
मुण्डमाला विग्रहा २४ अतस्त्वजे बीज मध्ये कपालं पंकजे करैः वहन्ती हिमसंकाशा महाल
क्ष्मी समीरिता २५ प्रभजेत्साधकः कामि स्यान्नित्यं साधकसत्तमः न्यसेत्सर्वाङ्गानि विना स्वा
ध्यात्वा देवीं यथाविधि २६ सर्वसिद्धिं निकायां सततं डाकिनी या स्थिता निवर्त्मना विधाश्चवी
दितान् विद्वान् ध्यात्वा देवीं यां स्वगुणान् २७ ध्यायेद्गौरीश्वरीं मत्तवल्लभेन समन्विता सि
न्दूरकान्ति समामित्ताभरणाश्चिते विधाप्तस्त्वं स्यापोतवधान् स्थाने पार्श्वस्थिता भ
गवती मापिकां चतनं भो ध्यायेत्करा कुंभं तस्फलकं वर्णमालां २८ प्रथमं वेदनादिकं स
वे विरव्यास्तद्वद्वर्त्मना विंदुयुक्तां मिमां न्यसेत् सहहृदय शक्तिलीमतः २९ विधानह
वेदितान्विद्वान् ध्यात्वा देवीं यां स्वगुणान् ध्येया वर्णमयं तथा देवी वागवल्लभा शिवा ३
अतस्त्वजे हरिणपात मुद्रटंक विधाकरै रविरतो दधती त्रिनेत्रा अर्द्धेन्दुमौलिमर
णाम रविंदवासां वर्णेश्वरीं प्रणमत स्तनभारनम्रां ३१ न्यासा वेदनादिकं सर्वं कुर्यां
तस्वोक्तवर्त्मना तारोक्ताभिः कलाभिः न्यासान्न्यसेत्साधकसत्तमः ३२ वर्णामास्ना

ॐ॰
माति॰
२४

रसेंगुल्कान्यास्तथा ल्लाके मैत्विकाः ऋषिः प्रजापतिश्छन्दो गायत्र्यं समुदाहृते २३ का
लान्मावर्णजननी देवताशास्त्रास्मरताङ्कखदीर्घान्वितैः षडङ्गो प्रणवैः स्मृते २४
लेः पद्मोरुपांगगुणामथ्यहिताणपुस्तकवीणामालाटके षुशुकपालदरममतुल
मड्रमके भवहंती शुक्लालि फलयाहस्फाटिकननजपावपुरैः पंचवक्त्रासप्तदेवा
होमनमेंासकलशशिनिभां शारदां तां नमामि २५ ग्रवेयेडमार्यागणाशारदा
सर्वकामदा नाद्मीषषुर्वोद्मात्यस्पन्नमात्रोकडुसप्तनो २६ साधानवशाणाशमत्रनामयु
क्ताराहिश्रुनेत्रमान ऋषिः स्याहृतिणाम्न त्रिर्गायत्री छन्द ईरिते २७ ग्रडेलारीश्वरः
प्रोक्तो देवतानेत्रवेरिभिः हस्रावहृदीर्घेषुकेनकुर्यादङ्गानि देशिकः २८ वधूकका
वनानिभकविरात्नमालां पाशाङ्कुशौ च वरदं निजवाहुदण्डैः बिभ्राणमिन्दुशकला
भरणं त्रिनेत्रमङ्गाविकेशमतिशावपुराशुयामः २९ ध्रुवौ मेनेवमायोणाहमयेत्व
यथाविधि माराग्रामानकोत्यस्पान्के श्रावाहितमोत्विका ३० सप्तानवशाणाशमत्रनाम
फकायादिश्रुविल्लवः ऋषिः प्रजापतिः प्रोक्ता गायत्रीछन्द ईरिते ३१ ग्रडेलत्मी

देरिः मातृहृद्वनात्रसमीरिता रेयेघुक्ताद्विबीजेन षडंगानि समाचरेत् ५४ हंसौवि

श्चसर्गस्मिमगालाशालं क्षाणि विघोपध्यार्दशौकनककलशामेघुविफहिलामा

दत्ता पतोवामाथपर्यंते ५२ अत्रार्थनोदिकं सर्वे प्राग्वन्मंत्रीसमाचरेत् शक्तिपूर्वा

न्तनोन्यस्य मातृकामंत्रविन्नमः ५५ ऋषिः शक्तिः स्यातेक्षुदोमा पञ्चदेवताबुधैः

संप्राक्ताविश्वजननी सर्वसौभाग्यदायिनी ५४ दीर्घाङ्गेन्दुयुजा गान्निकुर्यात्तया

मनाबुधः उद्यत्कोटिदिवाकरप्रतिभरोत्तुंगोरुपीनस्तनीबद्धाइंउकिरीटहारर

सनामंजीरसंशोभिता विभ्राणाकरपंकजैर्नपवरौपाशांकुशौ पुत्तकोदंडश्चपा

त्रागजयादीश्वराचिंतयेत्तां परांनिषणां शिवे ५९ इत्थरितेन विधिना देवीमर्त्तहस्मा

पयेत् न्यसेद्वीजमथस्यो मातृकाविधिनानतो ५७ ऋषिर्भृगुःस्मृते छंदो गाय

त्रदेवतास्मृता समस्तसंपत्प्रदामातृनेयातानान्यिकाबुधैः ५८ प्राकृत्ततेन बीजे

नकुर्यादंगानि साधकः विफडीमम समपभाहिं मोगिरप्रवेल्लुशवलवसिंगजे. ऋुडार

उसमहज्ञास्रनपटैश्रा सिद्ध्यमाना मिमाविभ्राणाकरपंकजैर्नपवरौपणाद्वयम्।

ॐ
सानि
३५

स्तं भावद्रत्नसमुज्ज्वलांगं वक्रतो ध्यायेज्जगत्स्वामिनी ४९ यावापयेदिमां प्रोक्ता।
वर्त्मनाद्युत्समाहिभिः ललितस्तमणायावगुंथिमात्मुपामंगलप्रदा ५० ऋषिः संमोहनः
प्रोक्तः छंदो गायत्र्युच्यते देवता मे त्रिभिः प्रोक्ता समस्तजननी परा समदेवा गौरी बीजं।
कंठविदध्यादंगकल्पनं ५१ बालार्ककोटिरुचिरां स्फटिकाक्षमालां कोदंडमिक्षु
जनितं स्मरपंचबाणान् विभ्राणां हस्तकमलैः दधतीं त्रिनेत्रां ध्यायेत् समस्तजननीं नववेद
भूतां ५३ एवं नादिक्रियाः सर्वाः प्रोक्ताः पूर्वविधानतः शक्तिश्रीकामबीजाद्यैर्देवी
वर्णितनवमंत्र ५४ ऋषिः शक्तोहितः छंदो गायत्री देवता बुधैः संमोहनी समुद्दिष्टा
सर्वलोकवशंकरी ५५ आवर्त्तितैस्त्रिभिः बीजैः षडंगानि प्रकल्पयेत् ध्यायेत् प्रमत्त
वृत्तयेवेश्या समपाशान्यहाङ्कपाकुशशरान्वपुलकेच आविर्भूतो निजकरैरक्ता।
णाङ्कुवात्मा संमोहबीजत्रिनेत्रानतमुखाउद्धुरा ५६ पूजादावरणैः साङ्गैस्तपवाद्यैः स्तु।
मोदयो पंचबाणावरणाभिसद्भिरानेकसिद्धिदे ५७ वरादिः शक्तिरजपापरमात्म
महामनुः वक्ष्ये मायाकायिनाः पंचमंत्राः शुभावहाः ५८ नारदशक्त्यादिकोन्यसो।

दृक्पाल्मद्दिशां चैव मातृकासु क्रमार्गेण स्वस्थानदेहे विधानवित् ८७ ऋषिच्छंदःस्यासमु
द्दिशेष्ठे रोगा यत्र मूर्धि ते समस्तवक्त्रे संव्याप्य प्रस्तेनेत्रा देवता ९० स्वाहाधैः पंचमन्त्रिभिः
पंचांगानि प्रकल्पयेत् प्रसादे हृत्सु सुपः कुर्याद्योहृदि हितादेरः ९१ नादादि पंचमन्त्रिभिः
परिवीयमानेमानेरां गणं पमनिशं जगदेकमूले मध्विस्य मूलं गामन शवरमख्ये नवमो
नः पंचमनतसोऽहं स्वधावशेषा ९२ पंचभूतमयावर्णा वर्गशः प्राग्दीरिताः तस्मा
ज्ज्ञाते द्यपात्मानः प्रपंचं तन्मयं विदुः ९३ देहे पिनाहृशस्तस्मिन् न्यस्य हृदगात्रलोमा
तः तत्तन्न्यासानुष्ठतस्मिन् यौज्ञहृत्पानपरतेजसि ९४ पंचवर्णमयं हेमं संकल्पादिव्यमतब्धा
मेधेन न्यासस्थसे शीघ्रं यथान्यायदेहे हविष्वस्य मानवे ९५ जपेन्मन्त्रान्यजेद्देवाग्नेमेदखिन
मनवधीः देवेश्वसमुद्दयादर्यतां मन्त्रविन्नं चोदितैः ९६ प्राच्यस्यो वा सतन्वाग्रो
पुमामिथस्तिलाः सिद्धार्थपापसामान्यानि द्रव्याणि पृथग्विधिवत्तुधाः ९७ अग्नौ भि
नेद्रुयाल्लुहेनदद्वैवासमाहितः सर्वान्कामानवाप्नोति परां सिद्धिं विंदति ९८
पंचिस्वकेसहस्त्रागाद्रव्यामेत्रीविनाशयेत् विघ्ननत्सद्दानद्रोहानस्तानंत्वराक्षणा

36

स्यपत्वगान् ९९ मेत्रागाम यथाहुतिः प्रतिपत्तिम समुद्भवान् विकारान्नाशयेद्धार्णुहो।
मोयसमुद्रीरितः ७ पश्चिमस्त्रिमधुराधैर्तैलेनांकपालूतसमानतः श्रीविशादेवसमवस्माला
ह्मभिशृदरः ७८ प्रमोभिःमाथकोऽध्वावशपादैर्न्यापिमाथयेत् ञ्जनामलतांमिबोरु
दैत्येबानिमर्वपानकैः ७९ पायसावेत तेनद्रुयाबंगीमर्वसमद्रुपे पद्मानालतहो
मेतमहतोश्रियमाप्नुयात् ७२ घृतेनतत्क्रियाल्लुतेप्राप्नुयात्कीर्तिमतया मानीकुस
मह्मेमेवसर्वलोकंवशानयेत् ७४ मशोधितैस्त्रिमधुक्रैलेवाालेवाालेतमानतः
नद्रुयाह्लिकोह्लाव्वावशायेद्विश्वमेजसा ७५ लिखिवन्वापत्रावेड्शमात्मकागाो
स्यघृक्लूघृषक्र प्रमर्वोनद्रुयास्येतानयात्वसहवर्न् ७९ प्रमेवारह्योह्मेमःसर्वा।
रताम मद्दिरःमहस्वह्मेमावेनदूतिगाोनिष्कमाततः ७७ प्रुईवाशाक्रितारघाघा।
पोर्तंफलमाप्नुयात् प्रवयासप्रसजसूपिवेमानदिंतैदिवे ७८ सलिलेसमवेद्धाम्मी
लभेत्कविताप्रा प्राह्मीरसेववाकल्कंपयमाविपवेतघृते ७९ प्रघृतेमात्रकाज
प्रमर्विंतवविपानतः पिवेत्प्रातःसमेयावीभवेद्धाकातिसन्निभः ८ प्राह्मीमहस्वा।

मेजमृगोवचावपयमासिंचेत् लभते महतीं मेधां स त्रिरात्रान्मेधयः ८१ पूर्वोक्तं पञ्च
मे कृत्वा कुंभे संस्थाप्य पूर्ववत् काष्ठेन मर्दयेन् मंत्री यथावत्तीरशाखिना ८२ ब्रह्म
गर्भविलोड्गान्सिंजवरत्नसमन्वितं आवाहयन्न यतेद्देवीं मातृकां सिद्धमार्गतः ८३ स
हस्रमाधिते स्तोयेर भिषिंचेदिति य नरो भावतामरेणु भेलगतेब्राह्मणानपि भोजयेत ८
गुरवे दक्षिणां दद्यात भक्तितश्चाश्च शक्तितः रत्नाकरे विशेषेणा कृत्वा झोंडापा
धोनि रे ८५ पेष्वयजनते शेषा सर्वे सोभा मत्सिद्धिदे प्रभिषेकमिमं प्राह विंध्यवसे
वनतत्परम् ८६ पूर्वोक्तं मेरु लक्ष्मना मंत्री नवपदान्वितं मध्यादिस्थापयेत्तत्र पूर्वादेषु
कलशाश्च ८७ तत्र निवेश्य तानष्ट जातान्य हिस्रुहस्रेन वर्चितान् स्थापवास्मिता मंत्री
कृचीतान समन्वितान् ८८ आपूर्ये शुद्धतोयेस्ता लव्हृपयेदेशुके कल्कतान् सकला
माणिक्य वैडूर्य गोमेदान् नविद्रुमौ ८९ पुष्परागमरकतेनीलं वत्तियथाक्रमात्
उक्तानि नवरत्नानि तेषु कुंभेषु निक्षिपेत् ९० विसर्ग्गं कामाभिद्रवल्लिं देवीं हृदयं
वति क्षिपेत् स्थापयेत्कुंभवक्त्रेषु कामनेमान्नपल्लवान् ९१ विन्यसेद्रत्ननोपा

प

ॐ. सा. ति.
२१

नोश्ववणकांश्वफलान्विनान् मध्यकुंभे समाराध्य देवीं मंत्री ह्रवणादिनः ९१ ग्रंवंयेदि
लकुंभेषु बीजान्यपाः श्रीहिनाः वंशमंत्रशुभाः शोकोलनग्राः सर्वसिद्धिदाः ९२ श
कैर पूतमधुमेनापायसंवानिवेदयेत् साध्याकुंभान्वशीकिद्यान् जपेन्मात्रशानेशांत
ये मिषिंचेदिलोमनसाध्यन्वेदमेरतितां सर्वपापान्तपकाद्गुभरेशान्निसिद्धिदे ९५
ह्रान्याद्रोहादिशमने सौभाग्यश्रीजयप्रदे शुभप्रदे च वेध्यानां माभिषकामिसविद्धः
नवरात्ते मध्ये शुरक्षित्वान् जपेन्मात्रं सहस्रकं न्वरोनश्यतिनित्यं ग्रहभूतग्रहाश्च
पि ९७ एतेन त्रसिमे विनाशुभ्रश्च नस्य पामयं विपुंवियांजपेद्योगी विषरोगविना
शाहतात् ९८ वलीपलितरोगाद्याः त्विमिपाशाद्याणाशनः शुचिः सर्वसौभाग्यदा
योल लक्ष्मीशुभप्रदः ९९ मोमस्यास्तिकृपाः सुर्वर्णालोहत्रयेन यथा सेप्सि
द्धः समतो हेमसरपेत्साश्रुद्धताशनः १०० लोहभागाः समुद्दिष्टाः सर्वापत्तरसंख्या
या तैलोहेः कारयेन्मध्यामसंकुलितसगानाम् १ मात्रसहस्रसंजप्यस्वानां
तद्ध याज्ञनः तस्याप्यपानयेन्मंत्री सर्विंधासर्वसंख्यया २ नित्यिप्यकुंभेनोसव्हा।

९४
९६

३२

मभिषेकोत्क्वर्मणा आवाहाय्हजयेदेवो गुणवांस्तैः समाहितः ३ अनिषिद्धाविनी
नाम्पूरयाज्ञोप्युद्दिष्टो गुरुः ३ यं रत्नाद्रोगविषव्यालविनाशनी ४ आलवो रम्य
गादिभ्यो रत्नाकुर्यादिदं प्राप्नुतः पुष्टिं विजयमाप्नोति धारयन्मननेश्वरः ५ विभा
नेत्वाम्नाद्रकौतेत्र्ञीनववर्गान्यथाक्रमात् प्रभावश्चोस्वराः स्पर्शाः पंचवर्गाव्यापक
श्रपि ६ नववर्गा समुद्भूतान्नवरत्नेषु रागिणः अर्केन्दु रक्त तनुज सुरगुरुमंदादिकेतु
वः ७ माणिक्यं मौक्तिकं चारु विद्रुमं गारुडं पुनः पुष्परागं च संहन्नं नीलं गो
मेदकं शुभं ८ वैदूर्यं नवरत्नानि सुराद्यैः कल्पयेत्क्रमात् मणयो माणिक्यं सर्वेकुं
योस्य वैज्ञवर्मणा ९ योसुश्रीधारयेद्देवो नसंसर्गवेश्मागा गृहात् वदेतेन संसोभा
ग्यं लक्ष्मीश्चारोग्यतां भवेत् १० कृत्वा ... विज्ञाप्य कीर्तनं रूपं नि सकलापदः रेवा
भृतो विशावा यानेत्वा ... नभयाकुला ११ उपर्युपरि वह्नेन यत्नरत्नादि संपदः
ताञ्जीयोन्त्र लकणीक स्वरं गुरोरादि भेवके समे ववर्गोत्राम्नियमदे वस्तुम
तो गोहनं संवेष्टिते नागा यो श्वरवारि वर्गा विल सहिकौ ना सर्वशामि नवयत्रंव

ॐ सा ति २८

णितनोः परे निगादिते सर्वासमयशेषपदे ॥१२॥ इति षष्ठः पटलः॥ अथ भूतलिपिं वक्ष्ये
स्वर्गाणामतिदुर्लभां। यामाराध्य भोगमोक्षानयः सर्वान्कामानवाप्नुयुः॥१॥ पञ्चह्रस्वाः संधि
वर्णा व्योमेराग्निजलेलधरा। अन्त्यमाद्यं द्वितीयं च चतुर्थं पञ्चमं क्रमात्॥२॥ पञ्चवर्गाक्षरा
णां स्युर्वान्तस्थितैरुभिः सह। एषा भूतलिपिः प्रोक्ता द्विचत्वारिंशदक्षरैः॥३॥ आद्यवर्गा
णां वर्गाणां पञ्चमा शाकसंयुताः। वर्णा याः इति विज्ञेया यान्तवर्णाः स्वरा अमी॥४॥ व
व्योमेराग्निजललेलाणीवर्गा वर्णानुपूर्विकाः। द्वितीयवर्गे भूतेन स्यान्मवमेनत्त
लेधरा॥५॥ विशेषविल्लक्षकाष्ठिवक्षमायतिदीर्घाः स्वराः। क्रियादिशक्तिसहिताः क्रमा
त्स्युर्वर्गदेवताः॥६॥ ऋषिः स्याद्दक्षिणामूर्तिर्गायत्रं छन्द ईरितं देवता कथिता स
द्भिः सा तावद्वर्णेश्वरीपरा॥७॥ हादि षड्वर्गकैः कुर्यान्न्यङ्गानि मनाभिनीशैः ध्यायेल्लि
पिं सरोरुहे लेदेवीं तन्मयपङ्कजे॥८॥ वदन्ति ब्रह्मविद्यां येतां हेलां वर्णमयीं शुभे परमे
वि महाबीजे विदुर्नादमहाशिवः॥९॥ पृथ्व्यप्तेजोमयकाशाभिः सर्वाश्राम्नविज्ञेयि
ने सलिलान्तरपद्मैः स्वैः संछादितमयाकृते॥१०॥ वह्निवर्णाङ्करैदीप्रतैलविवमरा

[illegible]

दुर्गे मकरन्दगोलसमुच्छ्रयाधीनयनेवपुश्रिये ॥ ११ आकाशगौरीफलेलेन्दुशेखर सर्वेश्वरनाश
यपदे परात्मनामप्रभुभिः सिवंतेपरमेश्वरी ॥ १२ वेदागमादिभिः क्रमसमन्तनि
मनोहरे शिवशक्तिमयप्रमालाकुलायायाष्टितजगत्त्रये ॥ १३ पनमाश्रित्यमुनयः सु
वोन्कामानवाप्नुयुः ॥ एकोन्नतशशांककोटिशरद्गौमाणीमतुंगाललनी ॥ १४ वा
हाञ्जेकिनमसकामधमदाहलोलनेत्रत्रयी विश्वाणामलिशंखंरमणवहीविद्या
कपालकरैराणघोषवनगविनाललिपिननवागीश्वरीमाश्रये ॥ १५ आधारदेशेपि
धानेनामौहृदिगलेशुनः विदेनादेनतः शक्त्यांशिवेदेशिकसन्नमः ॥ १६ नवाधावे
षुत्रिनयसंस्थवगाननवपुषाविधि हारिवर्णांसनोम्यसेवन्तु खेशहादिनः सुधीः ॥ १७
उद्यैमाहेश्वराम्नायकौलिवमेवसमाहितः ॥ तः पञ्चपंचवर्गाणांवर्णानांकदेशिक
सत्तमः ॥ १८ मयूरमलोपमलायलायममध्यदेशाक्रमेणात्मजदेवपार्श्वगुग्गलेनाथ
भोगहेमसमाहितः ॥ १९ गुप्तहृद्विलेलसोच्चाहिवर्णत्रयक्रमात सहस्रासर्वं
मानास्यानित्यमौवन्हिमंत्रमयः ॥ २० विवर्त्मिः जन्मान्यपेष्टिदेवसर्वगोवशानि॥

ॐ॰
मा॰ ति॰
३९

39

को महत्याश्रुतिलोमेन विद्यासेत विडूषितो २॰ आगमोक्तेन मार्गेण दीक्षितः स्या
यकोत्तमः लब्ध्वा मन्त्रं जपेच्छाम्भवं देशग्रुते निर्मलः २१ पूजयेत्स्वगृहे देवीं पीठे प्रागीरिते ।
तथा वर्णाङ्गेन मासेन कुर्यान्न्यासं विमलेन कल्पयेत् २२ देवीं सम्पूजयेन्नित्यं स्नानमया
यावरणैः सह आवाहनादिभिः पश्चाद्देविकायामिपूजिता २३ द्वितीयामात्रैर्भैः
श्रेष्ठा स्तोत्राद्यष्टशक्तिभिः चतुर्थी पञ्चमी प्रोक्ता द्वाविंशच्छक्तिभिः शुभः २४ चतुः
षष्ठ्यामष्टषष्ठ्यशक्तिभिर्लोकनायकैः सप्तमी पुनरेतेषां मध्ये स्यादष्टमा ह्युतिः २५
एवं षष्ट्यामग्रहाजीवश्रीभूतानि लिपिदेवता स्थानेष्वन्येषु विधिवत्सम्पूज्या गानिसर्ववत २६
अम्बिका वामभागे योगिनी शक्तिशक्ता कालरात्रा ब्राह्मण्याः सर्वेषां स्मृत्याः कराली
विकरालस्था २७ सम्भवतो श्रीडवाणीघाललक्ष्मी क्षान्ती स्मृतिर्धृतिः श्रद्धा मेधा मतिः
कीर्तिर्नारायणी घोरा शाक्रयः २८ त्वं हि विरक्ता विष्णुप्रभा माया नन्दा सर्वलोकनाः
विधात्री ग्रहवः प्रज्ञा स्मिनीवालीकुहूः पुनः २९ कृशावीर्यप्रभा नन्दा स्थानपा घण्टा डि
शम्भुभा कालरात्रिर्महारात्रिर्मोहकाली कपर्दिनी ३॰ विद्युन्निर्दष्ठे मृडन्या सेड।

३९

चण्डखण्डिनी निशुम्भशुम्भमथनी महिषासुरमर्दिनी २१ इन्द्राणी चैव रुद्राणी ईश
करार्द्धशरीरिणी नारी नारायणी चैव त्रिशूलिन्यपि पालिनी २२ अम्बिकाह्लादिनी
चैव ह्यात्रिंशच्छक्तयः स्मिताः वज्रहस्ताः पिशाचास्याः संपूज्याश्चारुभूषणाः २३ ।
पिंगलाक्षी विशालाक्षी समस्तद्विश्वरी चैव श्रद्धा स्वाहा स्वधा पि त्वो माया संस्थाव
संस्थिता २४ त्रिलोकधात्री सावित्री गायत्री त्रिदशेश्वरी सुरूपा बहुरूपा च स्कन्द
माता च्युतप्रिया २५ विमला चामला पश्चादरुणी पुनरारुणी प्रकृतिर्विकृतिः
सृष्टिः स्थितिः संहृतिश्चैव २६ माता सती हंसी मर्दिका वज्रिका परा देवमाता
भगवती देवकी कमलासना २७ त्रिमुखी सप्तमुखान्यासुरासुरविमर्दिनी लंबो
ष्ठी चोर्द्धकेशी च बहुशीर्षा वृकोदरी २८ रथरेखाह्वया पश्चाच्छशिरेखा तथापरा
गगनवेगा पवनवेगा चैव तदनन्तरं २९ ततो भुवनपाला त्वतत्तनः स्यान्मदनातुरा अ
नङ्गानङ्गमदनानङ्गातनश्चैव अनङ्गमेखला ३० अनङ्गकुसुमा विश्वरूपासुरभयङ्क
री अक्षोभ्या सत्यवादिनी च बहुरूपा शुचिव्रता ३१ उदाराख्या च वागीशी चैव तः ष ।

ॐ.
सा ति.
४.

हि:समीरितः वायव्याग्निपराः सर्वान्वालान्निहन्ति महाप्रभाः ४२ देहिन्यस्थो हुं के शफल
गुह्ये पञ्चाक्षमानसः सर्वो भवति सदा सिद्धः सज्जनो यः श यत्नतः ४३ लोके शास्त्रे वन्या
म्नायकद्रुमादिकान्यपि ३ अस्य यः पूजयेत्सम्यग्दोषाश्च तस्य विपिदेवता ४४ ग्रीवाग्रपाशः स
मेव स्मरेद्दैव रथ्याभिनयने कमले रक्षुते हृत्वा नान्वशमानयेत् ४५ उत्पलैर्नु
ड्यानहृन्मा लक्ष्मीः प्रजायते पलाशकुसुमैर्मेधावान्देवाङ्कविर्भवेत् ४६ राजी
लवाग्निहोमेन वनितां वशमानयेत् मातृको मालिकर्माणि कुर्याद्दन्त्यापि साधकः
स्तनलिप्या पुरीहृत्पद्मा मूले मनजेतेनरः कर्माञ्छमान्नतोहृत्पातस्यासिद्धो भवेन्नरः ४
प्रवृक्षमुनयाः काराङ्कुले लीमयावर्तना सं गाम् अथ्यस्थाने प्राणाविद्रावयाम्यतः ४९
ष्टावयेन्नद्भिः स लाक्षाया याभ्यन्तरे सिद्धिः अन्यमाद्यं स्तदेह सकले नेत्रमामाक गोपमः
यंत्रक्रिया विशेषोऽस्तानान्वा कर्माणि साधयेत् ५० विद्वाययशानेन देवर्षिविदुषस्त्वा
नो वत्स्यान्नामेनानन्तो नामस्य वेष सख्यो विहितः साध्यस्य वधशैः पञ्चभूतराशे
हकारमुद्दितोऽसर्व सर्ववर्गास्त्रि विह्निशंवाच्य दत्ते विलिख्य मतिमान्नेनेन सर्वदेवे

४२
८
५
४

ॐ
सा॰ति॰
५१

णा॥ याकृतासौदिने कामाय्यं ह्येवश्यादिह्लाद्येवन् ॥९॥ यं ज्ञोविदुर्विश्वपोनोगुरुमती
यज्ञाद्यश्नोगाद्येयो मे ध्यश्यान्नन गोलकेन निशिनि मग्नेलिखेमध्यतः लीनाङ्गा
तांपुष्टाङ्कनाम्नवमनोवणोन्दलेवालिखेलेवावतांपुनान्ययाविवियिभवोगेहेना।
मे वेष्टयेत् ॥१०॥ सोहायामुदितेसामेमर्दिगरिकानिर्मितपार्थिवेपञ्चमविरात्म
वेशमात्मकृतनभवेत् ॥११॥ गुलाद्रूहातरोलित्यास्त्रीभूतलिपिदेवता यःमेवनेषु
भः गुरुर्येनयासेशूहयेते यविंवकृताममकृडाहवामवाहिनि दद्भय वागीश्वयोद्गा
णोयमञ्जोवाग्विभवप्रद ॥१२॥ क्रोधिः कवाविराटछेरादेवताबाद्ध्यसमीदिना विना
यःषुवाणदृद्धामावदनोषुगुहाधृमा ॥१३॥ नमस्यायाम्भावदहगानिमातृकोकानि
कल्पयेत् तकायायवाकलमिहोविश्वनीपुष्पकानिः कुचभवनविनोगोसन्निमम
सिनाङ्गोनिनकरवकमलायुललविनीपुस्तककाषीः सकुलविभवसिद्ध्यापातवा।
रेरवृताना: ॥१४॥ दशात्मलेनप्रमेवेदशाग्रानङ्गयाज्ञतः पुण्डरीकेःपञ्चाम्यन्ते लिले
वीमयुवाग्रतेःमातृकाहीनिपीठेवागीशीवेयन्त्रयोः वशीज्ञेनामनेदया।

न्मस्त्रिमलेनकल्पयेत् ८ आशावेगानिसंभूतपश्चाञ्चक्रोरिमायजेत् योगाभ्
न्यासविमलात्मानाबुद्धिःस्मृतिःपुनः ९ मेधाप्रज्ञावपत्रेषुसंदाश्वलकयादि
ती दलाग्रेषुसमभ्यर्च्याग्राह्यपायाल्लायथाविधि लोकपालावहिःसम्यक्तेषा
मस्त्राणितु बाह्यतः एवंसंपूज्यायेत्न योनपहोमादिनत्परः १० ब्रह्मावृषेतस्यहृद्
दृढेनत्वादिभिः संस्मरन्सर्वेवनिताःसंतनेदेवताधिपा ११ कविन्वलभतेधीमा
न्मासेनद्वादशाभिधं पोलानतन्संचिन्तेतोयसहस्रंप्रत्यहेजयेत् १२ महाकवि
र्भवेत्संवत्सरेणात्रसंशयः उरामात्रोदकेस्थित्वाध्यायन्मानेडले १३ स्थितादे
वीप्रतिदिनेत्रिसहस्रंजपेत्सवे लभतेसप्डलात्सिद्धिंवाचामप्रतिमोगुवि १४ पा
लाशबिल्वकुसुमैःनकूर्याप्यरोत्तितैः ससिद्धिं वांतडय्याभिर्यशःशास्त्रनिवा
कृतैः १५ होमाद्येतद्वैसोभाग्यलक्ष्मीवशप्रदोभवेत् राजवृक्षसमुद्भूतैःप्रस
नैर्मधुप्लुतैः १६ तत्समिद्भिस्तुकूर्याक्तविवसमन्नंभवेत् इक्ष्वाद्शाल्तुरीषाक्ता
सिद्धयेवावमिश्रिता १७ हृदयाल्प्रभगवतिनिर्दशाहयुगाश्वनः वागोविवाद्भया

ॐ
मा·ति·
५२

नार्येनवाममावार्यसमुद्धरेत् ७८ मन्त्रेणोऽनेनवर्णानांवाग्मीश्वर्यफलप्रदे मन्त्रोः षड्भिःपदैःकु
र्यान्न्यासंजातिसंयुतैः ७९ शुभ्रांसक्चन्दनविलेपमाल्यवसनाशीनां शुभेडान्वलांकाम्याम
तगुणांसुधाच्छकलशांविद्यांचहस्तांबुजैः विप्राणांकमलासनेकृत्वननांवाग्देवतां
सुस्मितांवन्देवागविभवप्रदांत्रिनयनांसौभाग्यसंपत्करीं हविष्याशीजपेत्लक्षमयवस्त्रा
लंकृतमनन्यधीः दशांशंतुहुयादंतेतिलैर्माज्यपरिप्लुतैः ८१ मातृकोक्तेयजेत्पीठेदेवीं
प्राग्वदितिक्रमात् पिबेत्तन्मंत्रितंतोयंप्रातःकालेदिनेदिने ८२ विद्वान्वन्यमतोमंत्रीभ
वेत्ताक्तिविचारणात् अभिषिंचेज्जलेनैभिरात्मानंस्नानकर्मणि ८३ तपीयञ्जातलैःशु
द्धैर्वांतिमेधामवाप्नुयात् पुष्पैर्गायाद्विकंसर्वंतज्जन्मयावदप्ययतस्वधीः ८४ सभायांपूज्यते
मंत्रीवादेचविजयीभवेत् नारीभार्याधरोविद्ः प्राक्लिस्ताविमरस्वती ८५ देन्द्राननयोनि
कोमंत्रःप्रोक्तःप्रकारशास्त्रैः भ्रष्टराम्भेश्वरांवाममेघ्येनवरांप्रेश्वक्रमात् ८६ मंत्रवर्णात्मके
मंत्रीवाग्भवेनागकल्पना ८७ वागीशीसमीनिशाकरोज्ज्वलसुखीकर्षेकुंदप्रभां वा
द्यांकितमस्तकांनिजकरैः संविभ्रतीमादरात् वीणामक्षगुणांसुधाढ्यकलशं वि

घोघवेगसलनीरदैर्घोरमरोत्तविभूषितनलंवहंसाधिरूढां भजे ८८ नयेत द्वादशलत्त्वा
ग्गानतन्महत्त्वं सितां वुने: नागचंपककुसुमैर्वामेजुयात्मावथको न्नमः ८९ मातृकोञ्ज्ञे
यजेन्मीठेवल्माणांक्रमेणान्ता वर्णाञ्जेनासनंकुर्यात्सवर्त्रिम्र्लेनकल्पयेत ९० दे
व्यादेत्तिणांतःश्रव्यासंस्कृतनावामयीततः प्राहृततावामतःश्रव्यावाङ्ग्रायी सर्वसि
द्धिदा ९१ उद्धवाम्र्ववर्वहंसानिशान्तायाःप्रयजेत्सुनः प्रतामेयाश्रुतिःशक्तिःस्मृति
र्वागीश्वरीमतिः ९२ स्वस्तिश्रुतिसमाख्यानावाह्यायात्त्वसनेदरे लोकेशानवेये
द्वयत्नदस्याणांचनद्वहिः ९३ इतिसंपूजयेद्देवीं मातातद्वागवलभोमवेत द्वमातसा
मुक्तानिकर्माणिशपान्नाणिसाधयेत ९४ वाक्सानेभतेभयःक्रवल्लीरितिकोर्तेयेत वा
गीशोमुनिभिःप्रोक्तोरुद्रसंख्योत्तरोमनु ९५ आसीनाकमलेकर्णेपवटीपह्नहा
येपुस्तकेविश्राणानकोटवडमकुटामृमेकुंदप्रभा भालोन्मीलितलोचना
कुचभरावनतानाभवरूतयम्याह्रागपिदेवतामृतवाणीरामेवमानानतिश्री ९६ का
हलेतम्नेपेत्नमजे शांशानस्रयातहूर्ते: मातृकाकलितेपीठेप्रजयेन्नायथाविधि ९७ ।

ॐ॰
शा॰ति॰
५३
43

पलाशकुसुमैर्हुत्वा परां वाक्सिद्धिमाप्नुयात् । कदंबकुसुमैस्तद्वत्फलैः श्रीवृक्षसंभवैः
अचिराच्छ्रियमाप्नोति वाचां कोटसमुद्भवैः । नंद्यावर्तप्रसूनैर्वा हुत्वा वाग्वल्लभो भवेत् ॥ ८७
ब्राह्मीरसेन वस्त्रा वा कल्कं च्यो वा पिलाज्यपयेन घृतम् । पिबेद्दिनानि तन्वि मेधां सर्वशास्त्रार्थो
विद्भवेत् ॥ ८८ ॥ अनया विद्यया जप्तं ब्राह्मीपत्रं प्रभक्षयेत् । न विस्मरति मेधावी श्रुतान्वेदा
गमान्पुनः ॥ ८९ ॥ वज्रेणाकिंशिपेव विद्याजपतो का महेशमौतोः तोयस्यपशायने विलीनः सक
लवर्णसुवाः ॥ ९० ॥ विद्यावीशयुतो वह्निर्विरुमयोऽङ्गुमान्स्वरः । उक्तानि त्रीणि बीजानि
मादिः सारस्वतार्थिना ॥ ९१ ॥ अंगानि कल्पयेद्बीजैर्द्विगुणैर्मानिसंयुतैः । इत्युक्ता सदभाव
दानो शिरसि शशिकलालंकृतो वाङ्मिश्रैर्वर्णाक्षरावर्णो त्समालामणिमयकलशो
गुरुकेचोद्वहंतो आपीनोन्नगवत्योऽभ्रहृम र्विविन्मय्पुदे चित्राय वन्नवचनतोश्चेऽस्ति
केतिपुस्तां ॥ ४ ॥ त्रिलक्षं प्रजपेन्मंत्रं जुहुयात्तद्दशांशतः । पायसेनाज्यसिक्तेन संस्कृते ह
व्यवाहने ॥ ५ ॥ वागीश्वरीं समजपेत्पीठे विधिना मातृकोदिते । शाक्तयुक्तेन मार्गेण प्रथमा
हेमाद्यकोत्तमः ॥ ६ ॥ आद्यानकुसुमैर्हुत्वा वाक्सिद्धिमवाप्नोत्यभेतः । मालती पुष्पैः सितैः ॥

५६

५३

मौजैः स्निग्धैः स्वैरनवाविता ७ नैपथ्यैः सुमैर्कुंदैः रत्नाचाक्रिमाडिमाफयात जपन्वीजरथंमे।
वीसभायांजयमाफ्यात ८ सितोवाचावाक्ष्युग्रोवाजमेघवादेहिनाशमे मेधांकामान
वासोतिसाधकोनात्रेमेषायः ९ एवमेकंपूमेत्रेपूर्वोत्तितोयतमानसः एकेयोमजनेमा।
क्त्रासमभेद्धक्तिमुक्तिमाक् १० हामितेगंधकुम्भैः स्नानामाखलैविधौ इर्वावीनांकुरे
पुष्पैराजन्तसमूहवे ११ उत्पलानिप्रशस्तानि सिंदूरवांकुराणि च भजन्मरखलीनिा।
त्यमेनानिपरिवर्जयेत् १२ मामातेअजनेन्त्रिवेकलेजेतलशठेनेतथा नेलेपलौडेपिपणा।
कैशगाहमपिभोजने १३ सर्वपर्युषितेन्याज्यंसदासारखतार्थिना नावेवेन्निशिशेताहुले
ष्विपेगाङ्केहिवानच १४ नमेध्यायोः स्वपेज्जानवनाशुचिः किंचिदुद्वरेत् प्रदोषेपुमवेन्मो।
नीरेरवस्नानविलोकयेत् १५ नपुष्पितांस्त्रियंगाछेन्नतिष्ठेतमलेत्यवन् तमसावचा।
नेवयान्नाक्रामेत्मूत्रलकेसुधीः १६ पुत्त्रायानिपात्राणिनोपहेतनलेपयेत् चंदने।
पपहमीपर्वतिपदुम्यागेच्छव १७ मेत्रमेषुवसवैषुविधानेवपेद्धयः व्याख्यानेसंध्या।
जेतिदशमालस्येजस्थागेच्छयः १८ क्रोधंतिशुश्रावनतइन्त्रोवायामस्पर्शनेतथा मानव्य

श्री·
लो·ति·
५५

सर्पमार्जारमेषेभकन्यकुलादयः ॥१९ प्रेतस्था यदि दिग्भेदे गुरुलाभायाथापयित्वजेत् निशामध्ये
पश्चिमाशां च पाठं यः पवित्वजेत् २० सा त्वा देवाति मात्मस्पाकम न्नपायो भारतो जपेत् ।
वायो मिङ्क्षु वा प्रीतिवा वस्थितिर्विवापरः २१ इति सप्तमः पटलः ॥ अथ वक्ष्ये ।
योगमन्त्रान् श्रीमा भावपफलप्रदान् । यस्याः करतलस्थानेन त्रैलोक्यमपि वर्तते १ वाले
यास्तु समारूढे वा मनेन्द्रेऽर्द्धमपुत्रवीजमेतत् त्रियः प्रोक्तं विना येन सिद्धापरे २ ऋषिर्मे
गुरुमिहङ्क्षे देवताश्रीः समीरिता षडङ्गेषु पृथक्बीजेन कुर्याद्यादि पदक्रमात् ३ को
ण्णाकोदवत सन्निभा हिमगिरिप्रख्येश्चतुर्भिर्गजैर्हेमाम्भोरुहाणमयामृतघटैरासिच्य
मानां श्रियं विश्वाणां वरमब्जयुग्ममभयं हस्तैः किरीटोज्वलां क्षौमावद्धनितम्बबि
म्बललितां वन्देऽरविन्दस्थितां ४ भावतं जपेन्मन्त्री दीक्षितो विजितेन्द्रियः त्रियमस्य
वं यन्नित्यं हुनेत् पिकुसुमादिभिः ५ तन्महस्र प्रसूनाढ्यानां कमलैर्मधुरोत्थितैः जपो
तेन दृपान्मन्त्री तिलैर्वा मधुराप्लुतैः ६ विल्वैः फलैर्वा काङ्क्षिमपकोटनमः यत्र
सम्पूजनं पीठेनवशक्तिसमन्विते ७ त्रिस्वति मन्त्रितं जपाक्रिमिद्धा स्वरूपैः कीर्ति

प्रवसन्नति: पुष्पितमन्निमीशोद्भिन्नसंपोक्रान्तवशान्मयः ७ मत्राबाह्यपनेहेवीपथिवाबैः
समन्वितो वीजाग्रसमानेदन्तानस्त्रिंशलेनकल्पयेत् ८ यत्नेनस्तुशोवदेशानिर्दिष्टले
खबेयेन्नत: वामदेवेसकर्णिकायस्मसमन्निकहृके ९ हिमगौनतमालेन्द्रनीलप्रभान्वि
तवामसः शंखचक्रगदापद्मधारिणात्मा भवत्तुर्भुजात् १० विदिग्गतेषु पत्रेषुद
मकादीन्समेद्जनान् हमकेसलिलेवेवग्नगुल्लेवकरणके ११ यजेद्धावितिर्यि
देव्यावृन्तिरोदयितान्विते शङ्खनामाशिकासंकाशोकिं वितस्मिन्नसुलोत्रुजो १२
ध्येयोव्यालिंगनपरो शंखपंकजधारिणो विगलद्दन्तवर्षोऽभ्यो शंखमदैहिलोकुक्षितो
तेहिलेकेबुकनिर्यिवसहधारोयनस्तनो वामतः पंकजनिर्यिप्रियया सहितंप
मेतत् । सिंदूराभोम्बुजाक्षिश्रीमैकपदीत्पलालिंगितो निम्नरद्दन्तवर्षाभ्योपद्मा
भ्योसद्भिराजितो १४ तेहिले पंकजानिर्यितन्वीवसहमती अपि दलाग्रेषु यजेदे
ताः वलाकप्यायाः समन्ततः १५ वलाका विमला वनमालिका विभीषिका म
लिका वशाकरी वसमालिका १६ पंकजद्वयधारिण्यो मङ्गलात्ताः समप्रभाः

श्री॰ सौ॰ ति॰ ४५

45

लोके धनाढ्यजायेदं तेन वन्नाय स्वागितहृदि ः १७ इत्थं यो भजते देवीं विधिना साधकोत्त
मः धनधान्यसमृद्धः स्यात्छियामाप्नोत्यनिन्दितां १८ वृत्तः प्रमाणो सलिले स्थित्वा मा
त्रमिमं जपेत् त्रिलक्षं संयतो मंत्री देवीं ध्यात्वार्कमंडले १९ स भवेदल्पकालेन रमा
यावसतिः स्थिरा विल्वेशो हस्य विल्वस्य मूलमाश्रित्य मंत्रवित् २० त्रिलक्षं प्रजपे
न्मंत्रं वांछितं फलमाप्नुयात् अशोकवह्नौ जुहुयादन्नं दुग्धे गव्यलोलितैः २१ वशगा
स्य विशत्येव त्रैलोक्यमपि मंत्रवित् जुहुयात्तंडुलैः शुद्धैरंकारणैस्त्रिमधुनेवशी २२ रा
ज्यश्रियमवाप्नोति राष्ट्रमहीयसी जुहुयात्तवादिरेवन्हौ नंदैलैर्मधुरोक्षितैः २३ रा
जावश्यो भवेच्छीघ्रं महालक्ष्मीप्रवर्द्धते विल्वच्छायामधिवसन् विल्वमिश्रं हविष्य
भुक् २४ संवत्सरं हुत्वा तत्फलैर्वा घृतोक्षितैः २४ साधकेंद्रो महालक्ष्मीवत् वपा
पशुपतिर्भवेत् हविषा घृतसिक्तेन पायसेन समर्पिषा २५ हुत्वा श्रियमवाप्नोति नि
तमंत्रविक्रमः मधुराक्तारुणांभोजैर्जुहुयाल्लभमादयात् २६ नमंभवति भूमानसा
वेशमामस्नतस्नात्वा वास भवति नाविस्मो माघाम करकेतनः २७ चत्वर्बीजात्मा

४५

कोमेत्रस्त्रवर्वगीफलावृहः श्रेगानिकुर्याद्दोगायरमावीजेनमेत्रविन् २८ माणिा
काप्रतिमुग्रभोहिमनिभैर्लेकेगैगेशवनर्भिगंजेर्हस्ताग्राहितुरत्नकुंभसलिलैरा
सिच्यमानोमरोहस्ता ब्रुवेर्वरानमेवुमयुगांभोनीरथानाहरः कानोकालितपाटि
मानलतिकांवेदसवैगासमेना २९ भानुलसेहविष्पाशीजपेरान्त्रेमरोरुहेः चन्द्र
यास्फपोः फल्गेः तन्महस्वजितेन्द्रियः ३० रमायाः कल्पितेपीठेतद्वितालेनसम्
येन कुर्यान्नयागांसत्त्रमस्याःम्नवनोतनसाधकः ३१ निजिभिः मवृतेतितन्मर्याद
मद्रिरूपस्थितैः दीर्घायाविविसगीनोग्रहाभानवेसंपदा ३२ वातेस्मिन्नेपिश्रियावा
द्धेमवेः शोभ्नेरदशात्मः कल्पिरैतोविरालद्वैरेदेवनाश्रीः सभीरिता ३३ देवेद
रयमाख्यातेपद्मिनैवोपिशारईश्वितेविभ्रमपन्मेशिवावाशोक्तावररायेनतच्छृदे ३४
ग्रस्तकमलरूपाधेनमोक्षाः प्रणवादिकाः श्रेयामेयाः सर्वसिद्धाध्यायेहवीमत
न्यपीः ३५ श्यामीवारसीरुहेस्मिनतमावीहस्ताबुजेविभ्रतीरानपद्मयुगाभयेव
वस्राशौरारामिनीमानिभा मुक्ताहारविराजमानप्रथुलोत्तुंगास्तनान्नम्रिनीश्रा

ॐ·
मो ति
५४

46

याह्वः कमलाकरान्तविभ्रमैरागनेहयन्नीहरिः ३५ दशालहेमापदे नमेत्रीविद्विजितेः
ह्रियः दशांशेन हूयान्मेत्रीमधुराङ्कैः मनोहरैः ३६ श्रीपीठेऽप्यजपदेवीमग्नानिष्ट
मेघजेन बलाकायास्तनः पुण्यालोकेशास्वाहुतीरपि ३७ इति संप्रजपेद्देवीम
परमालये भवेत् समुद्रगायां सरितिनिकेतमोचजलेस्थितः ३८ त्रिलसंप्रजपे
न्मन्त्रमालाहेम्बर्वाणां भवेत् प्रागुद्ध्यानान्मलत्रे देवीमन्वकेन्दनादिभिः ३९ नैव्यवा
नैभवैः पुष्पैः मदहेनद्रूयान्नतः पौर्णमासां फले बेल्ले नेद्रूयान्मधुराह्मणेः ४०
पंचस्थाविशारीभोजैः पुष्कावाहेमगोधिभिः ग्रन्थेर्वा विशदैः पुष्पैः प्रतिमासं वि
शालयोः समभवेदत्रमाओणा सवेदासंपदांनिधिः ४१ वाममवेशो मुक्तिना मस्मा
मकरकेतनः तात्रौ पंचजगाम पार्श्वेस्था द्विवीजसमुज्ज्वलः ४२ प्रयोषाण्ट्या
भरपुत्रैणह नमेवोह्या दशालयः महालक्ष्याप्यस्य हि संस्ताराधः सर्वसिद्धिः ४३
ऋषिविष्णुमहेश्वरैदेवगायत्रमीरिते देवतांजगतां मादिमहालक्ष्मीः स
मीरिता ४४ हस्ते मेघा प्रमते मातावाहि हृदयाम्बके वीजानां पंचकेन्दसेदे।

ॐ
सा·ति·
५३

47

कह्लारैर्नीलैः कुवलयैः शुभे ५६ हेमसमसमकारैर्हेममयैः सुरूपतामिः शुभैः कल
कलारविन्दैः रगरूपशोभिते ५७ महासरसि नन्दथ्यो श्रीनतिमनोहरैः पविनैः
पारिजातापमसम्पूर्णमणिकुट्टिमे ५८ इन्द्रनीलमसकाशशोभाभिर्वशोभिशीतलैव
तन्ध्रारसमायुक्ते हेमशाकारशोभिते ५९ रत्नापक्सिभिस्त्रशोभिकपाटाह्वका
मयुतेनवधानसमाक्रान्तगोपुरतोरणे ६० हेमदण्डशिखालेविधृतावलि
परिष्कृतेनवरत्नसमावद्धरत्नस्तम्भातिविचित्रिते ६१ सहस्रदीपसंयुक्ते दीपदेदीवि
राजितेनमस्तहाटकमल्लकमण्डपावातायनमनोहरे ६२ नानारत्नाशुकोद्वद्धवितानी
शतकोटिभिः किंकिणीमालिकायुक्तपताकाभिरलंकृते ६३ नातनरूपम
यैर्नैर्विचित्रैरतिविस्तृतैः मणिक्यावन्धवैढूर्यरत्नाणीमालावलीयुतैः ६४ ।
सप्तशालैस्समावद्धरत्नैर्दीर्घैर्मनोहरैः विचित्रैश्चित्रवर्णैश्च वितानैरूपशोभिते
सर्वरत्नसमायुक्ते हेमकुट्टिमसुज्वले केतकीमालतीजातीचम्पकोत्पलके
सरैः ६५ मल्लिकाकमलैर्जातीनेपालवन्नकैरववकैः पद्मैर्नीलैश्चकह्लारैर्हेमरत्नैहातम

९८

हीनले १० अनुकाश्मीरकस्तूरीमृगनाभितमालयैः । वेदना गुरुकर्पूरैरामोदितदि-
गन्तरे ११ एवं संचिन्त्य मनसा मंडपं तु मनोहरं तन्मध्ये भावयेत्सम्यग्दीपान्विन्यस्य मनोरमे
तस्योपरि स्थितं रम्यं रत्नसिंहासनं महत् तस्मिन्संचिन्तयेद्देवीं महालक्ष्मीं मनोह-
रां १२ बालार्कद्युतिसिन्दुरविलसत्कोटीरहारोज्ज्वलां भास्वत्कल्पविभूषिताङ्कुच-
भरानम्रां करैर्मंजरी पद्मोत्कोशभरं सुपुष्पविरतं सविभ्रमलीलास्मितां फुल्लाम्भो-
जविलोचनत्रययुतां ध्यायेत्परां देवतां १४ सिन्दूरसंजातसशोभिपादां भाजाविरा-
जितां नवरत्नराजाक्षकोणकावीहारविभूषितां १५ मुक्तामाणिक्यवैडूर्यमवहा-
रविधत्तां विधानमानामध्येन ललितशिखोपशोभितां १६ जाह्नवीसलिलावर्त्तशो-
भिविभ्रमशोभितां पीतरक्तकशोरं कुङ्कुमालङ्कृतस्तनी १७ वाणिवाहविनिर्जितां शु-
कांटीमणगीणसीं वहन्तीं कण्ठमगेन्द्रलपरिकल्पिते १८ नभकाननमत्तदैवे-
र्ह्यानागविसघनौ पद्मरागरत्नसंक्रमंगणाक्षकंसंबुजा १९ माणिक्यकशाकु-
लावतंसाटकामिमल्लकन्तां नमस्टकसमल्लमवमालाशैवेयशोभितां २० विवि

ॐ
साति
५८

४८

च्छविविथाकल्पोकेतुमेकाशाकाथुरो उधर्दिनकागकाव्रमीतातनोटंकूमेडितो ८१२
ल्लोकिनलसन्तवणोक्कणाशुरोपशोभिना नणाविडुमलावणपलोलिनाथरपल्ला।
वा ८२दाग्निमीफलुवीजाभटनयकिविभ्रषिता कूलेककाष्णालिस्कैशवहुदा
लिभानना ८३ पुडुरीकदलाकारनयनत्रयसुंदरी भ्रूलतासितकंदर्पकार्मुका।
मुकविभ्रमा ८४ विकूसन्निलपुष्पश्रीविजयोयतनासिका ललाटकांतिविभ
वीवजिताई्दुयाकरा ८५ सोइसोमभसंपन्नकुंडलदीप्तिलकोलिता मन्मा।
लिमालाविलसद्दलकायपुर्वाववुनो ८६ याविनानप्रसृत्तश्रीवन्हपस्मिल्ला।
वेयता अनचेदलयाटिनमुकुटांकितमस्तका ८७ मवेलावपपवसातिभेवनोव
भ्रमाश्रुयः तेनसाजन्मभूमिता महालक्ष्मीमनोहरा ८८ पर्वविचित्तयेदेवीहृव
ष्णाश्रीज्ञितेइयः भाववलन्नेपेमाग्रहशाशंजडूयानिले: ८९ नडयाष्ठीफले:
पद्म:प्रत्येकमयुतंततः नर्पयत्मालिले:पुडे:मगधैरयुतहवे ९० श्रीवाग्सणा।
रितेपीठेमहालक्ष्मीप्रकजयेत श्रीवीजेनासनंदत्वामृर्तिमूलेनकल्पयेत ९१

सृजये हस्तितो पार्श्वे देव्याः शंकरस्तेश्वते वाष्पतः पुष्पयन्त्राते पुष्पोञ्जलिकद्येपनेन ५२
ध्रेगातिशवेमुखेषु स्थानेषु विविधवधेनेन उमायाः पञ्चमध्यस्थाः शाक्तीभिर्वेष्टयेन्नक्र
मात् ५२ अयो माश्री मरस्वती उमा यशारसिलिना गायत्री देवु घाचेतिपश्नहस्ता
नु भद्रधाता ५४ नक्रस्य यं स्वतेश्च न्येषा हप्रतालिलेनोषते शोतवपश्चाति धीपृष्ण पा
स्व यो हेमव्रामसो ५५ यतालपत्रव कराग्र सृजपत्राङ्घ्रिमेनतः सप्तचन्द्रराशीन्नाविसो
वनेदस्थनवग्रहान् ५६ प्रावेयोहिमाग्रामर्दिलचन्द्रनदेवविश्वयितालप्रयावनः पुंड्र
रीकोवामतः कुमरोमनः ५७ पुष्पांदनः मावभोमः सप्रतीकश्चतेक्रमान् प्राग्य
वेषदषश्चाष्टान्नदस्याणोपिनद्दहिः ५८ प्रागामोङ्केनविधिना सुगोधैः स्वमेलाह
रैः शत्रयज्ञपञ्चपुष्पायदेवो मत्वहस्मादरान् ५९ हवीभिरान्यमिनेष्टपारायुधेन्तरः
दशाराशमामिहेशावशाग्रेरमहत्वक गरुडीमानामसिविश्नानेन्नयात्तग्रवाम
वे ग्रहाणामरमहस्रे यः समीवेद्मरशोगते ६० इन्द्राणि लात्मनामयत्त्रान्तोयमाषु
रेवाग्नयान् प्राक्स्याकोद्रिनमत्रीदशाराचेदितादिने २ ग्राम्याक्काकेसमिङ्गोमा।

ॐ
सांति
५९

दारोगं लभते धनं केटमाश्रो दके स्थितं वा याम्याम्बुदेवी दिवाकरे ऊईवाऊदेशानमग्ने
ष्टशतं जपेत् यारोगं लभते स यावांछितमाप्नोपि मन्त्रवित् ४ शालिभिर्जुहुयान्नि
त्यमष्टोत्तरसहस्रकं प्रविशेद्देवसूक्तेन ललाटे सनापान्नेधनं ५ प्रयत्नेन जुहुयान्मा
त्रोल्लसोवल्लीसमुद्भवैः नवासवैर्निशमुद्भवैर्भिद्वाणैश्च घृतप्लुतैः सहस्राणि प्रमा
णेन मात्यते सर्वेनुक्रमिः सर्वशेषेर्वकोनिश्चनानि केवलत्वेन घृतेः सघृदेवान्यमे
पकारघृपेराज्यलोलितैः जुहुयात्पायसाहारोमन्त्रविद्विजनेदिपः ६ अहोम्मे
घृतेनक्षिप्तमंडलाइलाहुतन्ते भवेत् हविषा गुडमिश्रेणाज्जुहुयादन्नवान्भवेत्
नपानगुणानि जुहुयादष्टोत्तरसहस्रकं सहोमात्प्रतनेपद्मसनागावल्लीसमालवा
ने ७ तिलकं तनु यानि जुहुयात्सर्वेवश्यकरो भवेत् वसहस्रं सप्तिमधुष्येसंहुताः
स्वयाधष्टश्री ११ मानीगुण्यस्रग्राजानवैवश्यतां व्रजेत् सलैः सुधीः सुहूदान्नीलोत्पला
लैर्जुहुयाद्वश्यानमंत्रविन्नमः १२ पुष्पैर्मधुकैर्जुहुयाद्ब्रह्मानपतिहितः कृत्वान
वपरात्मानमेडलपञ्चम्याषिते १३ सर्वमिषके प्रकुर्वीत विधिना सर्वसिद्धये कल

१

५९

शान्स्थापयेन्नेत्रपट्टसूत्रभल्लातकान् ॥ १४ वेदनालिमुसवीतविपिनामवेमिद्रा
ये कलशान्स्थापयेत्रागान्हंवांतनमसान्विनाल ॥ उत्फलं वा पिहलानेनान्यत्रेयद्रोष्ठा
वाभिः ॥ १५ नवरत्नसमावेडकपंको वनकालिपनं मध्यकुंभेतिपेन्यत्र यत्राष्टा
दिशाकोत्मम: ॥ १६ पद्मनोपारिवकहूंवनानिकक्कोलकुंकुमकुष्टागुरुतमाले
लागुरुं नेपंपिष्टमागत: ॥ १७ विलोड्यसर्वं कुंभेषु रत्नान्यपि विनिक्षिपेत् लक्ष्मी
द्रवांमहाभद्रामहादेवीमयुक्तमा ॥ १८ मुस्तलोशकवस्त्रीवकामाणामाणिपत्रके
पियंगुमुद्गगोधूमव्रीहिस्थमतिलान्यवान् ॥ १९ शालीनडलमाषांश्च प्रलालेपने
प्विनिक्षिपेत् धात्रीलकुचविल्वानां कदलीनारिकेलयो: ॥ २० फलान्यपि विनि
क्षिपेत्पुष्पाणि नानाविधानि च पद्मसौगन्धिके जातिमल्लिकावकुलं तथा २१
चंपकाशोककुन्दानागतलसीकेतकादेव पल्लवानि वटाश्वत्थप्लक्षोडुंबरशा
खिना ॥ २२ बृहद्व्रीहंबैवानिक्षिप्य चषकै: सफलाक्षतैः पिधाय कुंभवक्त्राणि
तैमैर्माल्याच्छादयेत्तत: ॥ २३ आवाह्य मध्यकलशे महालक्ष्मीं प्रपूजयेत् यजेद्॥

श्रीः
सावि
५०

सायाः शिरोहेमकलशैर्वसुधाकमात् २४ गंधैर्धूपैर्मनोज्ञैश्च पुष्पैर्धूपप्रदीपकैः समभ्यर्च्य नैवे
निवेद्य भक्त्या भोज्यानि नानारूपाणि वाग्रजे येन्मते २५ विमलक्षणस्थाने सा
ध्यमानीयमेषु ने संस्थाप्य स्थिरीलिपीठे तस्मिन्संनिवेशयेत् २६ रम्भा
तो भैरवेतले कान्त्य नमादरात् सुमंगलाभिर्मालाभिः शिल्पपुष्पान्वितान्विते २७
श्रीविनान्नाद्विजा मामां प्राशीर्वादस्वरैः सह तदन्ते पंचगणाधिपसमन्वितैः शोभने लक्ष्मीः
मध्यस्थे कुम्भकुम्भमध्यमहालक्ष्मीमन्त्रस्मरन् प्रभिषिंचेदक्रमात्स्वयं कलशैर्वरैः
हैमकैः २८ करोतु सर्वशिरःस्थं सुप्रयुक्तो नाशिषं गुरुः भद्रं मस्तकेभिषेकवान् लक्षि
महालक्ष्मीः प्रसीदतु ३० देवेन्द्रनामगरेष्वाः सपदः संबसंवेदा प्रणामं कार्याः पि
पितृः संवासमलोपरिधाय च ३१ यथाविधि समाचम्य प्रणामं दद्याद्विप्रे वस्त्र
नाभरणैर्धान्यधेनुरत्नमहीप्रणादिभिः ३२ दासीदासमश्वविधिवत्तोषयेद्गुरुं ना
शिष्याः ब्राह्मणान्भोजयेत्पश्चाद्दीनांधकृपणातिथीन् सह ३३ महानसे स्वस्य बंधुन्यादृ
बंधुवर्गैः सह तदाहं तात्परमात्मा नमन्त्येन मन्त्रेण लक्ष्मीर्निजा नमः ३४ प्रभिषिंकेनवा

२८

५०

पतिः पत्नीविजयतेनैव नाम पदेहः पद्मासनो नितरां जगृहे न संशयः २५ अनिमिषिकास्सती
वेध्यास्तेन पश्चेसहासमति महारोगेषु जातेषु कन्याद्रोहेषु देशिकः २६ स्तेषु दुर्निमि
त्तरोगविरध्यात्रिभिर्वचनैः सर्वसम्पत्करेन्द्राणां सर्वमोभ्रमयामिद्रिदं २७ सर्ववाक्प्र
शमनं सर्वोपद्रवनिवारणं गर्भन्तकरस्त्रीणां दीर्घायुर्जनकं परम् तानामपि
स्त्रीणां स्तनिकानां वरणां सपुत्राणामपुत्राणां पुत्राणां सौभाग्य [illegible] सर्वत्राणां ग्राम
[illegible] नाशनं सर्वसम्पत्करं [illegible] वरदाः २८ य
श्मारहवेदाहि क्षितमाध्यनामृत्युराशः शीशक्तिमानान्विते विजलक्षेषु दृढेते शाप
रविलसंगतवेलदृढिः पद्मवोजनके मं स्वलसत्ता चाष्टभुजमपराविवाम्बा
वषेतनयान्वितनयाय शैलिनो देवेहिते ३१ सप्रबद्धकोणषहलोलेक्षोषणः पुनः
महालक्ष्मीयं त्रिभिःरे सर्वेश्वर्यफलप्रदे ३० सर्वद्वः स्वप्रशमनं सर्वोपद्रवनि
वारणं वहूनां किमिहोक्तेन पद्मसम्भवविद्यते ३१ शाम्भुपत्नी स्त्रियाकुशाका
नेभगवतीमरो श्रवणादिनो परावरपालहादिर्भगवान्महतः ३२ प्रमोदयमा।

ॐ
सा· ति·
५१

सेमरणः श्रीकण्ठाद्युवनेश्वरी महालक्ष्मितमोघ्नः स्वाम्ब्राणावादिराये समवः ५३ सम्पूर्वि
ग्राम्बनराकाः प्राकः संवृसमरहिदः कमलेदृदुपगोकोषिवः स्याकृमलालये।
शिवाप्रसीदतुनेवककववववनरवैः सुकृमेनेः पदेः कृपोद्विवोमगुदिनेः सुषकृ ५५
सिद्दृक्तणाकातिम ज्ञावृमतिमादयेवातिपिकातेरागदहायकुंडलकदी
मज्ञाहिभिसंषिता हलाकुवेद्वपाश्रमवग्रामलादशोवहेतोपरमावीतोप
रिकाहिकाभिरानिशधायाचिपृशाक्कि·णः ५६ ललहेनेपरकलेविल्वेनद्रया।
स्पुरोतिरैः दशाशमरकहलेवकद्रप्राकुशोकेनवववमेना ५७ श्रीवीणाकपद्मो।
मीक्षुरमाणाक्रमणाला प्रणाद्युनवेदिः शृम्बामरतेयः श्रीपयादयः ५८ श्री।
पराव्युदशीकेशविकुदविश्वहदेणावमहदंमक्रुधंणाप्रफन्नमतिकद्दकं ५
दलमहलशमपूरणपञ्चमयाग्रमणजेन भावतोपार्वतीवाद्रेशावीवरमकादिका
नुपः हलागनेषुवेपज्ञणाम्महालक्ष्म्याः क्रमादम्नत्रवरागतमवादविजय
वल्लभप्रद ५९ हवंवलेवतेमक्ष्मलोकनाथानलनमरं नराड्पातितद्दाशेमनय।

४४

५

५१

स्नायकोऽगमः ५२ अनेन विधिना देवी महालक्ष्मी सुपासते येन शुचिर्विशेल्लक्ष्मीः
मस्मरेनीतिनालये ५३ उत्पलैर्गेन्द्रयाल्लं देवरतोभसिलोल्लितैः शद्वांगालय
नेशान्तं विनाशुद्धेन पार्थिवः ५४ नपनराजसभांगच्छेत् सभाध्यनतपानरः श्र
वो देवी महालक्ष्मीर्विलक्षांतामशुद्धता ५५ सुमल्लीशक्कवल्लीवसदाभदान
लिप्रिया हरिचंदनकर्पूरचंदनैकोलशोचनाः ५६ मासरकेसरीकुंकुमवेष्टिहवा
लिशारसैः यशांगसहहतजपित्वा तिलकक्रियां ५७ कुर्वंतो भक्तिमाः मवेवा
भीतिसूक्ष्महार्तिशा स्थियोमे जनपत्तं जीर्णश्रीमत्क्रामापिमंजपेत ५८ स्वयमीस्त्रा
यमाकातलसात्यवाद्दो भवेन्महा प्रणगाशा सुवोश्रीयान्तिस्मृतशवीद्धयवरेन ५९
भक्षयंद्रपशुच्छायाघगात्मानेतिपुनेशुचिः शायीनशुद्धशायायान कएपासहना
मणा ६० नाभनाताबनरेदस्मसेला अप्रजानभवेयुत हरिद्रानशुवेलिपन्नलवप
स्मुचिः कृाचित ६१ तद्बुषाविलीलावद्रमिनविल्लुहाणामशुन धारयंत्यहिनेषा
पात्त्रोणान लेवकवले ६२ मलिनानभवेजातकुलिनानावन्नभवयेत हातापा

ॐ
सानि
५२

कलविलासनिरपद्यं जातननलंपुषेन ९९ महदेवीभिद्वह्रीं श्रीदेवी विलवल्लभो
कल्पांते नृप्रवालेच यात्सयेन्मर्द्धिमवेरा १४ इत्याचारपरो नित्यं विलमल्का हृद
यतः श्रियमाप्नोति महतीं देवानामपि दुर्लभां १५ इति अष्टमः पटलः अथ
वक्ष्ये नृगुह्या श्रीमत्पुना भुवनेश्वरी यदुत्सादयोपियोजात्वा लेभिरे श्रियमस्तिनां १
लकुलीशाग्निमाक्र्कावामनेत्रार्द्धचंद्रवान् वीजेनन्त्यः समाख्याने सेवितेसिद्धि
कांक्षिभिः २ ऋषिः शक्तिर्भवेच्छंदो गायत्री देवता मता कथिता भुवनेशानस्य
ना भुवनेश्वरी ३ षडंगं च पुनर्वीजेन कुर्यात् द्वानिषट्क मात्र मेहारस्तिहिमांगो
तामात्रकान्यस्तविग्रहः ४ मेत्रत्न्यासं ततः कुर्यादेवताभावसिद्धये हल्लेखा
मूर्द्धिवृत्तेगगनां हृदयं गुह्ये ५ ककांकरालिका गुल्फमहा चक्षुर्पापदद्वये अंश
रतिगागोत्रेघ्राणपंस्थितमपत्रमेविष्णु ६ सयादित्रस्ववीजाद्यान्यस्तव्याप्तमनेसमश्रभाः
अंगानिविनिसेन्यस्तानांनिपुरुनिषट्कमात्र ७ वसत्राणां विनमेश्चलेगाया
न्यामहत्संपुते सविद्यासंपुतविन्यस्य कपालोदितोन्यसेत् ८ वागीश्वर्यो

52

समायुक्तंवाममंडेमेरेक्षुमम शिपापनपतिंमसेद्वामकर्णीग्रकेपनः रतामसम
लेनमेपनुष्पागागापतिंनमेनु समकर्मीपरितिपीकर्णोनंदान्नरालपेः नपत्र
ञोवरनेमलेमपुश्वेनास्तनेनामेन केटमेलेलनहहवामामेहहयावुजे सञा
मेपार्श्वगुलेनामिहशवदशिकः मालामपाश्वनहरेपाशवामोपकेहहिश्रहा
गपायानलेनामेहिंपिनाशेतूललनाः मलेनआपवकेहेनामखीविविनपा
न उपरिनगुतिमिडकिरीहानगंकुवानयनुदपगुकामरगुखोवमराकुशपा
शभीतिकराभ्रमजेमुवेनेशोपजेपमेत्रांविनमवह्दात्रिशल्लूहमाननः त्रिखाड
गुवैनेहृपारहहशोदेशाशानःदपाहर्योरिनशायनवंसविनपार्वेनी पहामशा
हलवाहहनेषाडशभिदेले:वनरश्वावनहोरमेपमगउलमालिपिनविलिवे
नवोगंकामपेपब्द्वोगामनि सरम श्रसस्पादगुहमसपनलापममपस्विलाः
मिडांश्वेपापमुन्यानिङव्यानपुशाविडुपाः ननःमहजपुन्योदनवशाकिसमोत्व
नम नपापमोविनपापपवारजिनाद्वापराजिना निनपाविलामिवोरा पर्योत्नवा

श्रीं मालि ५२

[illegible]

पूर्वे कोणे बंगास्नक्रां गुलिं माधीह्रंकपालाध्व विसर्गाने दिगंवरस्य पृष्ठे वि
गलदन्तस्फुरद्वधकधारिणाम सिंदूरसदृशाकाराङ्गुह्यामसमुद्रविश्वमा ध्यनरको
त्पलाममन्युपानानानन्दनस्त्रशाम श्रमेशालयकोनाम कृपागुह्यमचेदिगंवराम्म क
लिंकायांनिर्योह्रमोद्गीतास्याश्यपाशवेणः श्येनानिकेसरेच्छताः पश्चात्पत्रे षुष्ट
नयेत श्येनगाकुसुमापश्चाद्दलेगकुसुमावरा श्येतेगामदनातनृदले गमदनावरा।
भुवनपालामानवेगाचैवततः परम शशिरेखाथगभानरेखांचत्रषृशाङ्करपः पा
शांकुशवराभीतिधारिणीकृताविग्रहाः ततः षोडशपत्रेषुकराली विकरालम्मा
सरस्वती श्री ङ्गोषाललक्ष्मीश्रम्याम्नतिधृतिः श्रद्धामेधामतिः कान्तिरायां षोड
शशाङ्करपः खड्गविटकधारिणः शपाशवमानदः पद्माहृद्गिः समसम्पन्नाः शाङ्करयः
परिचारिकाः प्रथमानेगरूपाख्याद्द्वितीया मदनातनः मदनातुराचशुभुवनवेगाभु
वनपालिका स्यात्सर्वशिशिरानेगवेदनानेगमावला चषकेनालङ्कृताचवनांछ
लङ्कृतमजले वामरेवाशकेपुष्पविभागाः कपकजे सर्वाभरणसंपन्ना॥

ॐ॰
मा॰ति॰
५५

लोकपालान्विहायैतेन ब्रह्मचारी तपितन्महाहृदे देवोऽसि संप्रश्नपूर्वकेन स्तनिते सकलेऽद्दै
वः किं पुनमत्तनोऽन्तमः सखी त्रिमयुगोऽपि ते हृत्वाम्बस्य समिद्धवे ब्राह्मणानान्तवशाये।
स्त्रीयं यत्रार्थवान्न्यस्त हृदमृतः पलाशगुप्य स्तनन्त्वीसे त्रिगणः कृशुदेशपि पंचविंश
तिसंजने मेलेः स्नाने दिने दिने श्रान्मानमधि पिवेद्यः सर्वसोभाग्यवान्नुवेत् पंचवि
शति संजमनल्वशानः पिवेन्नरः अवाप्य महतीं प्रज्ञां कवीनामग्रणीर्भवेत् कर्षश
गुरुमधुसंकुंकुमं समायुसाधितम् स्वहीन्वातिलकं कुर्याद्राजवश्यमनन्तमम् शा
लिपिष्टमयीं कृत्वा पुत्तलीं मधुरान्विताम् तस्याः प्रतिष्ठितप्राणाम भक्षयेद् विवाससे।
वशान्नयति राजानं नारीं वा नरमेव वा कंटमात्रोदके स्थित्वा वीक्षणेनायमानवि
मूर्तिमहस्तनपेत्संशो मिष्ठाक त्याल भेतसः श्रवन्नतन्मचिंते मन्त्रीय जीनतथीप्रसिद्ध
यो लिविता भस्मना साधा समसाध्याफललकादिशु तत्कालेदर्शये पंत्रस्यविमस्या
तगाभेतीशानं यनतस्थित साध्यकर्मेभ वेनेवृम्हहनेशांकिमिवीरयेकाणगानेशु।
नेहरिहरमंवेगाः कपालापिनेः पश्चाते शुनरीयुते लिपिमिरथ्याबीतमिस्थार्थं दंप

रेभ्रूपृष्ठमध्यगं त्रिगुणितं सौभाग्यसंपत्प्रदं बीजेनानः त्रिमसाध्यनामसहशोमाय
स्मामम्मस्थं बीजेन वह्निपुरद्वयेन समपुटे लिखित्वा बीजत्रयं साध्यनामकर्मोपेतं विद्यः।
विहरेखावडयोडे वहिः षट्कोणेषु रन्ध्रवडमेषु लिखित्वा बीजेन रहहाभ्यांभुवः विद्राम
गोनरसिंहस्पर्शालसंकोणागभिर्दले लिखित्वा यत्रेषु षड्गुणितेरिदं वहनो सर्वे सिद्धिद
म बीजेखाहविभिः हंतेरहगुणादहवसोः कोणांगेदोगंवामनमंतरेलिखिपगुणो
गावडयोडे लिखित्वा गायत्र्याविशाङ्किवडविवंत्रिपुष्ठंततनरेनोबीनमान्त्रं।
कथापुराणवयुगेसन्निहिद्विनामाणापत्रेदिवेषणगुणितेप्रोक्तं रत्नाप्रसिद्धिद
म सर्वसौभाग्यजनकं सर्वशत्रुनिवारकं लिखित्वा मोनेरमपत्रपुंकं मध्ये दलो।
षष्ठ्यक्षि लिखित्वा मायारेखाहतं पत्रमिदं वसुना पुत्रप्रदं स्म सिंरहानरस्य षट्को
णमध्येषु विलिखित्वा मायाकोणेषु नामे वा विलिखित्वा भ्रयाः समस्याध्याभो वहेपा
पुरस्थं पवभवेद्वपकर्मनागाणां वान्तवृष्णभुवनिलात्स्माबीजत्रयात्मकं म
त्रेसपुटं संत्रीत्रिवर्गफलसाधनम्। षट्कीयभाजामध्येनवार्णवायेनकल्पा।

ॐ
सा ति
५५

55

येत् ॥ एवं गानि मनोरम्याणि गुह्यानि मंत्रवित् । कुर्याद्धूम्रैर्दिने त्वासां तत्क्षेत्रात्रा
पि साधकः ॥ सिंहगारुडणाविग्रहं त्रिनयनोमानिक्यमौलिमकरत्नांगनायक
श्रीवरान्विनतमुखीमायोनवतेः कहाम । पाशांकुशाभयं गृहेरत्नचषकं करैः के
वलेविभ्रतीं सम्यगारत्नपरस्य सम्यक् वरणां ध्यायेन्नरा मुर्विकामं रविलसेज
येन्मंत्रं पायसैर्मधुराप्लुतैः ॥ दशांशान्जुहुयान्मंत्री पीठे शक्तीर्वितर्पयेत् । देवी प्राग
क्रमाद्योगिणां गंधा वरांतिशोभनैः ॥ हुत्वा पलाशकुसुमैर्वा क्रुष्टियेमहृतो लभेत् ।
ब्राह्मीणीपत्रे पिबेन्मंत्रीकविर्त्वं वत्सराद्भवेत् । सिंहाध्यात्मवर्णापेतान् हुत्वा मंत्री
वशे नयेत् । नरान्नारीर्नरपतीन्नात्र कार्या विचारणा ॥ बलेरगलजैः पुष्पैः श्वेतैः ।
तोयैः समुक्षितैः । हुत्वा वशीकरोत्याशु त्रैलोक्यमपि साधकः ॥ गंधसारकृताग्नि ।
भोनैः ष्टुतैर्मधुराप्लुतैः । राज्यश्रियमवाप्नोति सतिलैस्तंडुलैस्तथा ॥ प्रागुक्तान्य
पि कर्माणि मंत्रेणानेन साधयेत् । वाग्बीजपुटितामायां विंयय्य श्रवरीमताम
ध्येत् री यजेन्नवाक्यैर्देवेशकल्पयेत् । एवं गानि गानि गुह्यानि कर्माणि मंत्रवि ।

५५ ।

न्नमः यथा पुरा समुद्दिष्टा ध्यानमाकुर्वीत मंत्रवित् प्रणामं गोपीशाशोशोलवत्तानि च

कैशेरांते च क्रोत्पलरत्नाढ्य चषकंपंभयदृहरे संवि धृतीशाश्वनी मुक्ताहारा ।

लंमन्वया परनताने त्र्य पाल्ला स्मिती वे देहस्य स्पृजिता हरव धूरक्ता विदास्य

ना नृत्वललेह जेपल्मरंत्न ह्न पान्न हस्ताशतः पलाशपुष्पैः स्वाहाकैः पुष्पैर्वा यान

हृतजैः हस्त्वाता विहितेर्णी दृष्ट ज्ञेपत्पू मस्य वरोम मध्याह्ने यत्र मंत्री हल्ल

त्वायाः पुरारिताः स्मिशुलानि पजे स्मर्योष ह्लां पूरुष यथा पुरा श्रेगा हेज्ञो केमरे ।

गृहज्याः पत्र पुष्प माल्हः मेरवोक सम्माल्हटाः स्मर वक्त्रा मदालम्बाः श्रासिता

गोगकशवडः क्रोपलान्मनस्तकः कपालिभीषणाप्राणान्महारस्राप्रभे

रवाः श्रूलकपाल प्रेतवाविश्राणाः लट्टडुरुभि गजत्वगावराभीमः कुहिला

लकश्रोभिनाः टीर्यायामानरः श्रोक्ताह्न स्वायाभे रवाः स्मताः पुलः षाडश

वत्र षुकगाल्प पापुरारिताः नहाहोन गरूपायाः लोकःशा स्वाणान दहिः

पवमभायपत्स्वोश्रास्त्रो ज्ञ वेवष्मता वशान यत्तिनाना नवेति तास्व मदा ।

त्रै॰
सा॰ति॰
५९
56

लक्ष्माः अत्रमार्गेण तद्ध्यायाद्भवेत्तु वश्यं वाञ्छिते सर्गावैः कुसुमैर्हुत्वा स्त्रियमाप्नोति
वाञ्छितां मन्त्रेणानेन संजप्य सप्तधापादलं मल्वहं भवेद्रोगो निघ्नते रीर्यमाशु वा
प्नुयात् अनेनाविदुर्सं शुद्धो मायावक्षाग्नितारवान् पाशांकुशत्रयो मन्त्रः सर्वा
वश्यफलप्रदः ऋकृष्णायाः सर्वं शुद्धाः स्युर्वीजतो याकिनयामताः वरांकुशौ पाश
मभीतिं पुस्तकं देवं हतीकमलासनस्था बालार्ककोटिशतिमा त्रिनेत्रा भजे हृद्या
या भुवनेश्वरीतां हविष्युतनपंचमंत्रतत्त्वं ललते जितेन्द्रियः नमस्ते स्वेशनेद्ध्याज्ञया
नेमे विद्रुमः दपिलेलाटहेमाकाभिः समिद्भिः होमः कृतस्त्रसाक्षिणा लालितशुद्धेः
पयोन्नेः नेद्ध्यान्नतः हुत्वा विहिते पीठे लवशक्तिसमन्विते पूर्ववत्परमेशा
नीवल्पमाला क्रमेणाता हुत्वा वायायजेद्दारदेकर्णिकायां यथावद्विधिश्रीमान्
केसरेषु स्वरः पत्रस्थामातरः क्रमात् इन्द्रादयः पुनः पूज्यास्तेषामस्त्राणि तद्ब
हिः एवं संपूजयेद्देवीं सातास्वश्रवाभवेत् १ अनेन सकलैर्लोकैः सेव्यमानो भवेद्धक
रोपमः अनेनापि ह्रितेषो हविनिशादीपशिखेनेद्ध्यान्निपि राजानं वशयेत्स्वयं न

५९

त्यन्तौ मणिसाधकः अज्ञवान्नन्न होमेन नश्री मान्य प्याडूताडवेन राजहंस स मुद्रैतैः पु
ष्पैइन्द्राकविभवेन अशोनीतिलहोमेन पूतेनायुः स्वाद्युगान्त शाकेणा कान्यपि कर्मो
णि साधयेत्साधकोत्तमः आलिख्य हृदि रागलाक्षादवगपाशादिकयुक्तं रेको।
हेनाम नत्वारि पुणि विलिखेद्दक्षाणां मन्त्र हृदयम् अञ्जनं वा धारणं पुष्पगन्धयवान्नयोगामा
मलानवने लेखपालिख्य रजलापि पार्श्वे पुत्राणां शापाः पेक्षि हृदयतन्त्रं कोष्ठे श्रुष्टेषुगा।
णां मान्त्रमहिमा शुक्लसखपुत्रं गते माया केसरगा दलेषु विलिखेल्लेखपाक्षि।
क्रमात् त्रिः पाशाङ्कुशावहिपते लिपि भिवीत क्रमाप्नुवन्ते मान्त्रस्य नयदेन।
पंकजमुखेनाविष्टितं हृद्विः यदायं लाभि दधुन्नेमे विणां प्रभन्नेमन्ते सर्वे मोभायः।
हेकोत्तिंरायव पुष्पप्रदय रम पाशाङ्कुशौ शक्तिके दर्पकाम शाङ्कीदिशा कुशाः प्रथम
सूत्रेरोमन्त्र मलः क्रां मिलिचिमिलि स्वाहान्तो ह्रालरः महि रपरः कौष्ठे तो मन्त्रः ह्री
गौविरुद्ध हयेनयो गप्त्वविसंव मेफट् द्विहान्नः चोडश णोयमन्त्रः साङ्किदि दीनिः लि।
त्रिवल्वात्मज पुष्पार्चनेत्र मेन पेशाविपि यारपन्या मवाहोवाक देवानि जयह्रिया वशायन्म

शै॰
मा॰ ति॰
५१

कल्माममंगोविशोषेणामस्रोपतीन नीलपट्टेविलिखितभूलिकोक्षमयनतसनः सा।
यत्रलिखुनेः सिक्यानिर्मितायाहृदिन्यसेन पार्थिवमपुरशेणातेतिखिनोवि
यानतः स्वस्त्यरोपगुष्याविवोलितिलिप्यरोतेषु प्रलंमं उनपसगोनिसा।
हृसहस्रक समसाहाक्षितान्तारीमाधेनमलंवविहलासु मजंपत्रेविलिखि।
तहलिकोहत्पनवनेः लोतयालास्वनतकालेवेहृपतक मातनतंकुमेना।
मयमावहृवेतश्रीम मलायपतजपत्रेचरिवाकवमरहवक श्रमिविवाप्रेयमा
यावृष्यीपाटमाविधा कांतिगुहिपमायेगयशामिलमवेतनवःमियोविलिखि
नेपत्रेहजयत्रिनमाटयान मनश्रेतविशावामवनवीतिलवमपिवमाःनद्विलिखि।
नेपत्रेहजयत्रिनमाटयान मनश्रेतविशावामतनवीतिलवमपिलमाःनहिलि।
खेशिरहणोमाथिवेयारयनवटः प्रुहेरिम्रलवहृ रूलाजयमाश्रोतिपाशिवव
त्रोकितेवृद्धिपरहृपतापाशाकुशापकामवरहयसायाम मयेष्यकोगो९
ववालहन्तवृतेः पवममनविलिखितमेतान मजैलिखितमेतस्मान्नवंवम

कुंभराणां आयोगे पश्वर्धजननं गुह्ये शुविनयप्रदम् ॥ लिखेन्मध्ये गजेस्वरकेसराद्येव
गोष्ठपत्रेवसुपात्ररक्ष्य पाशांकुशाभ्यां ग्रहाशः प्रवङ्गमायां लिखेन्मथ्यगतां स
माख्याम् सबीजमांसि टंपत्रे श्वाविनकुष्ठतेत्राणाम् आयोगेपश्चर्यसोभाग्यविजा
यादीनता रनम् ॥ इति श्रीशारदातिलके नवमः पटलः ॥ ततोभिधास्ये त्वरितां
नोत्वरितां फलदायिनीं तारो माया कूर्मबीजं मंडिरीशास्त्वरितान्विता कूर्मेस्तदंता
भगवानत्वरितायोहितं बुद्धदम् ॥ संबुद्धेभगवानुक्ताथापकं हेतु हृदयाशानवः शुतिरे
मेनमाख्यातो विराट्छंदः समीरितं त्वरिता देवता प्रोक्ता पुरुषार्थफलप्रदा मा
याविवर्जितानर्णानां ह्रिभालगलेहृदि नाभिगुह्यपायुग्मेषु जानुजंघापदेषु वा
विन्यस्याथ पंचकुर्यात् समस्तेनैव साधकः ॥ कूर्माद्यैः सप्तभिर्वर्णैः प्रवेश प्रवित्वितं
नैः ह्राभ्यां ह्राभ्यां षडंगानि कल्पयेन्मातृकाक्रमः [illegible] कलापशोभि
शंताभावद्वपाशांकुशौ कांगुजह्रावलमतयोः [illegible] लाटक
गह्वेमतवलागुणायगात्मजा [illegible] तिनेत्रा

ॐ॰
सां॰ति॰
५८

58

मने सांसमेनच्चमेत्रमो मेत्र्येमेजिने क्षियः इयाणंस्वङ्गयाद्वैस्वैमेषुगाजैः समि
द्वेः हल्लौवाकालिमेपोटेम वशाकिस म मन्त्रिने हृजयेल्वांतेनास्वौबुरुपमा।
गाविघाननः सेवनेकोर्मिड्गुलः कुवंवं स्सकल्वं क्षिपत् वन्त्रदेह स्सकल हङमा।
भाषघ्यलिंगुल्लहृदयम गमेयुम्सविपन्से उवमोश्यौदीयविडमात् पवानुनायह
स्यपीदमंत्रः प्रकीर्तितः इयारामन्नमेनेनम्त्रिमूलेनक लपयत् श्रेणोःस्त्रा।
गौनीगायत्रीकेसमेष्वूर्वयल्कमात् दलेषुहन्नयेदेलाः श्रीबीजमायाविश्व।
खिताः ड्कारीलिवबीवेशक्षे इनीलेपाणौक्षियम ह्रू कारीलेमकाशौव।
लोकेशायमूषाणाः फट्कारीमग्रनेनाबाहरेकोदः उगाययाविवाणो ह्रौरस्सपाश्व
याः प्रजाह मचत्रकयावुजे नयाख्याविजयाख्यावांकिंकपापपदेनमः इव
इल्पदस्याद्रे स्वविताजातिप्रयामव स्वसीस्वानेनमुञ्चाकिंकवलदृहिरीजेन।
लकुहेविधनेन वनह्रस्वव्रह्म मूहेमम श्रागौपरूहणोः पुष्पनुतिरमैःस्व
गंधिभिः हृजयेडूपदीपायेनेनायीनेमेनोहृदैः एवंसिद्धमनुमेघीनायोनेरन

रेष्ववैः माम्यनैवन्मयाद्वौक्षललम्पनितथनेशवरः योनिकुंउंप्रकलत्याग्रकुः।
योइेमतिजेछ्वपा मत्तिक्राकुम्बमेऊंत्नावशायेदाखिलूजगत् हम्याडेमा
रिषामनपूलायाकुम्बमेइनान् उत्नावडेः पुभेडेन्नामदतोमहिमाम्रयात्
दीयमाशुवायोतिर्वौहोमेनसापकः थाषैः प्रहलिनैइन्नाख्रिवृमिछामवा
मृयात् यवैपांत्यमव्ददिः स्याङ्गायमरिशसिङयः नेडलेवलाणासिढिः स्याः।
हुहिमहतीतिलैः मधीनीलोत्यालेहन्नान् पपत्तीषंशनयेतप्रभुडः पकनुई
न्नावृशंनपतिमेदन्नो ग्रुषाकेःग्रमामामिमयुकेरिछमाम्रयातृपकलूनें।
हूह्वडेन्नालमनेयूनमोम्मिनम् गुष्टाः पाटलमम्नैरिषमाग्रोतिखदगी ग
षवकुल्लमभ्नेः कोर्तिः मयाटनपानिविनी दीर्यमायुमेवदाम्नैशवपकःकाव
नेमवत् कुर्यौनमर्षपहोमेशश्रामांशाकरंमपीः पश्रैवंकुलनेइंन्नाशाग्रम
म्याहयहोन् शान्मलोपग्रहोमेनमपन्नान्नापायेहुबम् कोइवकेउनेत्ता।
हन्निवैर्विहूवपयानिमयः माषहोमेनमकेः म्यावषेपातेगुग्रेः षानेलेम्यावनन्व

ॐ
मा॰वि॰
५५

59

ति श्रीसामसायायामासाश्रीमामोनेयायाहेनोमा मायालेलालीयामायानेम
लीलीनानेया ॥ लिले ब्रह्मयक्षिपंदेशुविह्वानीशाहिमामनेतनम वाशयषावा।
न्युनिनीभिवीनेलानेश्ववीनेवरकोवनश्चम देशेणुवानवारेर हवाविविनिता।
पयत्रमिदं यष्ठावत नत्र्युवगामहिषाहिबुद्दिःसम्यक्समाःमश्यसमरुइयः।
सु कववंमगावाश्वाज्ञेमकःमुसमसविनः त्रिकाणकोसमामयामाविधाव
णेत्रयात्मका हिकक्रेमेयवाः स्पादगाक्रमिकसीरिमा मीलानामेरयम्ना
दकाम किचिरपः काणवदेपाश्मिनाम्यावङ्गेदेहाकराले हदरयपिशानभीषणा
गीचलभिः दीपोकुकुरशयोभोकरनरसिंहरुद्रयोरयणीजटानःस्मूलेह्वीनाशुव
ाज्ञभवलभयरुद्रीदवनावृस्थिनत्रोषिललप्रजपदेनमाम्बेनानदशाशानः ऊ
न्यासवीक्रमागेणामुजनेयमोत्रिकाणकोम त्रिशूलमुद्रयाणीमणाबुद्धमाले
त्रिकाणकोम ध्यायनम्भुजपंकलमयनलशुवनियहः वेकडास्वी त्रिवर्णा पा।
विधावणत्रिकाणवको मत्रागीरीषिमनः ऊयादशाषद्दृयषाणुण एवांकास्वा।

नेध्यायन्मंत्री त्रिनिशुनेजपेत् दशांशेन मधिघाज्यत्वाकारयेद्धनिमानरः मायेमाया
वागवेनेनेत्याक्लिंनेमस्टुवे वाग्याग्भवक्लिंजायांतेमंत्रः पंचदशाक्षरः ह्रस्वोद्वा
भ्याणनह्वामाण्वभिरतेः वाचवित्तासमलेनखणाघ्वद्वसमावेरत् ह्रीपत्रिकोणा
णविमलेसमद्रुममनोहरम् कुसुमकोकिललनारामभ्रसमरमाकृतमुवितसम् स्म
रेणुछल्लतीकोणंमयंत्रद्विकारम् स्मरवासराभ्रमयाथ्यतुसिम्लाणा
कामणाउप रत्नसिंहासनेनुक्तविकाणान्नलकर्णिक पद्मसुवितयद्दवोमा
त्रांविलोकमोहिनीम् निन्याभनेह्वालपणाकह्वलापण्डाऊण्णकलालना
कपालम् हस्तैर्वदेतोमकणाविनेत्रामामफलपुलीकलवलकोतानम् त्रिल
तमनपुत्रेमात्रमानेतन्नडपान्नतः दशांशप्रजपेन्मोवेचनशक्तिसमाद्वितम् श्री
मद्वोऽविणाणां वामाशभुकोणासमवेयत् आह्लादकारिणीपद्मामोक्षकाद्या
इतुपाने स्मजपहोमाणायोऽर्थम्काभायातिपाणावरे वाधाधजेड्रुहपशक्तिवाम
वायाविवताणाः मायापमामनेतन्वाम्नतिमलनकल्पयेत् अत्रसहजपेः

ॐ
मा वि
९

60

वीवत्समाताविधानतः अंगावेनाकसेषुहले वेताः समसेवयत आयातिन्वाषु
भद्राभ्यामभगालानवद्वीरिणी समभगा३भेगायः सशूमी स्यानमनोमवी अष्टमी
हड्रूणपवीगणावाटमनपरा रक्तामनोहरा ३मः सवेशा मट्टमयराः आयप्ता
युमरहिताः स्वराः क्लीववविवर्जिताः षिहतामनवल्लासामनगासममममथाः
कामोमारश्रुणवशुःपाशांकुशपायेभमेतुः सुपर्णानिषणा ध्यानकाः मनूः
सम्रफलाः मममयोमोसमंगो क्वानेपावीजश्चपद मममणाः मायायमामवे
दत्वामर्त्रिसलेनकल्पयेत सुत्रेमसजयेद्देवीवत्समाताविधाविवत्समाः मा
याधमामनेदत्वामर्त्रिसलेनकल्पयेत सुत्रेमसजयेद्देवीवत्समाताविधा
ननः सुगावेनाकेमरशुहलेयेनाः समसेवयत आयातिन्या सभद्राभ्यामग
लानवद्वीरिणी सभगा३मेगाभयः समशूमी स्यानमनोकमवी अष्टमीकहड्रूणा
वद्वीगणावाटमनपरा रक्तामनोहरा ह्मणः सवेषामरमेणगाः आयेनयुगमर
हिताः स्वराः क्लीववविवर्जिताः विहतामनवल्लासामनगासममममथाः का

कामेमारश्वपंवेश्रपाशांकुशधनुर्भ्रंतः अपरंमनिर्येगा अरुणाः श्यामाः सम्मुखा
णाः मानस्येवाभसगौयेनेषीवीजमुराह ते वेनः स्याद्दिवंतः श्रीतिर्विश्रीतिर्मे
निउर्मंतो वेनः स्याद्विषूनिक्तहिविलिषिश्वरशास्त्रनाः सर्वाभरणामयन्त्राश्च
न्यामेवमत्वोनुग्नाः क्रौंवेषद्दयनिर्ममवरा वुशुनवराननः विडमान्वीजमे
नामाक्रमाल्लोकश्रवराम्बाहि एतवीणाकरद्ददेकामानोप्रवंवेगाः स्त्रिवमाः
एवंमहज्जेयहेवीदेवानामपिउलेभाम पश्मेषवेषमाश्रोतिशाष्ठ्येनेवतिना।
त्रैतेः वाग्भवेमान्मथवीजेनित्यक्लिन्नेमदेशवः इवेवक्लिवषमेओद्दादशा।
र्णायमीरितः क्रोंधिःसमाहसंस्कृदोतिहृत्नित्यावहस्वना वावाववन्त्वाषडगा
नित्याध्याषन्निसेष्टदा अहेडमोलिसस्त्रणाभसरामिवेघामभामयाशूस्त्रिण।
शशांककपालहस्ता रक्तांगरागवसमसमरुणाविनेत्राध्यायेच्छिवस्वावलिमामा
हविद्रुलागो चवलेलेजयित्वा नमश्वाकेमेश्वकमे: कुसमवयुक्तमन्त्रामाव
येहृन्मान्मनः श्रांत्रिपीठेयमेहवीवला मानावनेना श्रगान्ध्रेयथाहवं

ॐ
मा नि
८१

61

ततः शाक्तीविमायनेन निर्वाणविभ्रमनाद्भिन्नाल्कोटिसोमरवीभरवनानुगा मरद्दवा
द्रांविणीचंद्रविंबोत्थद्रवशक्तयः मौलौ त्र्यलकपाला श्रुकवमंत्रो शुभेनाग्निः
लोकपालाश्चनेत्रे देवा ब्रह्मणा गुणमंशुतानभिद्रमंत्रजपनं योमहालक्ष्मायनमस्य
नः यो विविधाहि यंत्रा ग्रसामभयायाति ततः तगणान् वांछायुक्तं तत्रैत्रिकालिक
न्नभयोसदद्वेविद्रुताज्ञा रविमाख्यो मोम मेत्र ध्रुप प्रदायकः श्रीमतामः स्नाहृति
स्त्रिहृदकंदोत्कलनिमिगेरितम वज्रप्रस्तारिणी शोकादेवताभीश्वरायिनी वाक्यवे
नघद्रंगालिविदध्यामंत्रमः वज्रप्रस्तारिणी ध्यायेत्स्मसा हितमना ततः वज्रा
धोरत्नपीठे रविदलकमलाध्यन्त्रे समन्विष्णाणेरंजो गौरवज्रामौलि स्फुरितशा
शिकला स्मरवक्त्रा त्रिनेत्रा दोर्भ्यां पूर्वशुपाशं कुशाभं दनधत्तः मत्कपालाति
हृके विधृतगणमालमांगी स्वनभरदनमिलाम्भविकामा घृन्यासमः मंत्रमंबीजपल्ल
वेयपालेनद्रयान्वनः श्रगुभराजन्हलौमं हूंनमि कोः सामिद्धेः शक्तिपी देयजे
देवीमहतोः कुसुमादिभिः श्रगनिके स्मरे शुभ्रस्वेनीयादस्तो विभाः इत्यावा।

८१

क्लेदिनी क्लिन्नचेतोभिणीमदनातुरा । निरंजना रागवती मम श्रीमदनावती
मेखला द्राविणी पञ्चा द्वेगवत्यपरास्मरा । कपालोत्पलधारिण्युः श्मशा
योगकर्मा विग्रहा मातभीर्विशिखिद्दिलच्छ्याः पुनः सुख्यादिगीश्वराः भेनुकंमच्चमगु
ल्लिगमश्वनारीभिगद्वरातु । रागिग्रोगतिर्मेक्रः मत्नीवेद्धवदांशातं ब्रोस्मा ।
मेत्रेवलोमञ्जीवुशयेद्देशिलोंजगातु । लिमामेत्रेपक्षुयोमाद्वताललतुमन्वहा ।
म श्रेजनैतिलकपुष्पधारयुक्तांचितेन्ययोः । ताम्बूलमांचिलोवोदनेचौशाः स्फ
नगौत्युयुः श्रीमायामदनैः श्रोक्रोमत्रोवीजमत्र्युयात्मकः । क्लिविःभेमोहनः स
हेगायत्रेदेवनाससनाः त्रिपुराद्यादिलक्लेवीभेरगांलिषट्कुमातृ । पार्विनान
वनेरमंभेमडपेमणिताकुहमे रत्नसिंहासने सोम्येपमेषद्भासोशाभिनेत्र्यथा ।
स्तान्यलम्बुलस्फुलिपमाटनोस्सरत् । चापपाशांकुशमहर्षिमालोक्यशपथ
वामानिवस्त्राणांमाकरस्मरलिजेरत्नममीरकाचोग्रेवुयायार्विलक्षितं
भावयद्धक्रिमायाचामसदशनाद्वलाकरंडकस्मुद्रकाल । वहन्नोभिः

ॐ
सा ति
८२

कवाल्लाभिर्हेमीभिः परिवारितो कुकुणाम्मरनवृषिंपणापशंपूती स्रा यकेदूषणा भा
वुलसनजपदेनमवनावम्मिहसवके किल्वावृरवपमस्तनेमपुराक्रेः समिहरःजपा
गुष्मपवजइयाज्ञाषपहमनागरुमम हस्त्रावोविहितेपीठ हृजयज्ञालिपानवि
न. प्रवनारैषहकोणेषुलसलम्पायाः परिहृजयेन लक्ष्मीहेमप्रभानन्वीसवरा।
कुपुगाभया वृकशालुगटेभानपूर्वेहमलिभहरिणापशाकुशामयाभीष्टपा।
ंगोरीनपालवा स्रगाटकाभयाभीष्टपरेस्वलेनिमंग्रिवानीलोत्पलकरा।
मेमारतिकांचनसंनिभाम पनपाशांकुशेया मंगुष्ठभकलामस्यारं प्रवंवति
पिगुमत्रयनेइमसपाशवेयोः वहिस्यानिस्मत्पमत्याः पश्चभमातरः लोका।
शाल्वलितारूपानवैयत्मेभ्यविग्रहान. स्मयपःश्जयरेवीलिसमक्रिसमृवि
नः संपाष्कवितोदिव्याग्रणलहर्मिमनप्रवरा मेभागपमनलेलयाविहरेत्म
विरंपुविपाशांकुशापगटशक्तिमिंटेशीयागनेसहरवु परमेश्वविशक्तानेहि
टान्नः प्रणावाहिकः पश्वावृस्टामनः पेशन्ह्यापेरशभिवतेरैः हंस्पामेकेन

62

वैकेनद्वाभ्यांपंचभिरलैः द्वाभ्यामंगानिषद्भूयोन्नतोदेवीविचित्रयेनरत्नामा
षट्वापिपृष्ठेदेशाशायरशाकलाबुद्धमौलिंत्रिमेघांपाशेनावृथ्यस्माथ्यास्मरशशि
वशादेहितोनानयुक्तो हस्तेननानेनवद्भवक्कोमयायरयुक्तोमवोक्तोदेवीध्यायेद
नवधामुभवनमितोतोदिव्यहाराभिरामा वाणालतेनपंचमंत्रमामेनानाजितेडि
यः दशाशान्तृध्याद्देवीशाक्तिपीठस्समवेयत पाशादिव्यहस्तेक्रेतविधानेनसमा
हितः ब्राह्म्यागान्तरूनाम्नाचौवाहि तल्लभतेवश लवणांमध्यामिक्रेहोमनव
श्रायेन्नरपात्र तेनैवविधिनामेधावशश्यहानिनामधि श्रीलिखेकोट्याक्रिकाश
मायाल्पनरवतर्कश्रांविसमाथ्य भ्रस्मपुष्पाहारदशामंत्रवृस्मोल्लिरवेवहिदेयत्रमश
यवश्य मायाहृदयगवत्यान्नमाहश्वविपदभवेत अन्नपूर्णाद्भ्यालमनोः समस्त
लरः श्रेयानिमायथाकृष्यान्नतोदेवीविचित्रयेत रत्नाविविचित्रवृस्तनोनवंदृष्टा
रामनप्रस्तनिरतोलगुभावनेश्रु नृपतामिरशाकलाभरणाविलोकाहृत्साभ
नेभगवतीभवरुविदृश्रोम यष्यादिविधिजयन्मत्रवक्ष्यमस्मेहस्ताके मांजानांवे

ॐ
शा ति
६३

63

तज्जूर्याज्ञदृशोगामनमर्रे शक्तिपीठे यजेद्देवीं संमलोके स्वत्राशुचैः प्रातर्देवंनपे
त्वं चेतिलमशोज्ञरेशाने पत्मस्यान्नमस्कृतेः स्याक्रियासहमहोयसो माणायघ्ना
वतिपरतततः पावकवल्लभा मन्त्राणीमनेनास्थानः सर्वेवशषड़दाग्यकाः घंगानि
मायया हृत्वा ध्यायेत्त्रैलोक्यमोहनीम् पद्मासनस्थाकरपंकजाभ्यां रक्तोत्प
लेसदधतीं त्रिनेत्राम् श्यामांगुली माभरणानि रक्तां पद्मावतीं पद्ममुखीं नमा
मि पत्तलवेजपुत्रमचेदृशां शान्द्रूपा हृते: शक्तिपीठे यजेद्देवीम् सा ध्यावरणा
न्विताम् किसलयोयगाषणास्थान शस्त्राः पंचेषुमानतः लोकपालावहिः ध्यायेत्
न्नहृह्ना णाततावहिः इत्य यामजनमंजनपरहोमावनादिभिः सुभगाः सर्वेभा
वेणाभवन्कामरूपापरः षड्भमध्ये श्विलिख्यशक्तिकोणे सुशिष्यानि तदा
त्वगणि तहह्वाहृत्सोमानंकयाभिवीतंपद्मावती यंत्रमिदं शास्त्रं तत्रंशिवा
सिविन्यसेद्देवीसचित्यभारती शक्तिबीजन्यसेन्नालेसं स्मरपभुवनं स्ववीथ
मंसाज्ञित्यचायांनीसंपद्यात्वासर्वइंद्रताशाने साव्यद्र नेत्रविन्यसेत् रत्नंबदमकस्मा

वेत् निद्राद्यां विषयमेत्रीजं रमायाः कोविविनयेत् स्वाहान्तोऽयं दर्योऽन्येसेनलश्नुमेदृ।
षियाभृथोः शुभदवासमान्यातेलकुर्वेन्मतिर्दिनेनरः कीर्तिश्रीकान्तिमेधयायुर्बुद्ध्या।
भोभवतिभवेत्। इति शारदातिलके दशमः पटलः ॥ मथो दुर्गामनून्वक्ष्ये भुक्तिमु
फलप्रदान् । मायाद्रिः कर्णबिन्द्वाढ्यो भूयोऽसौ सर्गवान्भवेत् । पञ्चान्तकः प्रतिष्ठावा
मारुतो भौतिकासनः । तारादिर्हृदयान्तोऽयं मन्त्रो वस्वक्षरात्मकः । ऋषिः स्यान्नारदश्छ
न्दो गायत्री देवता मनोः । दुर्गा समीरिता सद्भिः षड्दीर्घाढ्यपञ्चिवा विदधीत नमस्कारै
विसृजेन्नन्तमेवेनां साधकः । क्रमाद्धृदः सह कुर्वीत षडङ्गानि यथाविधि । सिंह
स्था शशिशेखरा मरकतप्रख्या चतुर्भिर्भुजैः शङ्खं चक्रधनुःशरांश्च दधती नेत्रै
स्त्रिभिः शोभिता आमुक्ताङ्गदहारकङ्कणरणत्काञ्चीक्वणन्नूपुरा दुर्गा दुर्गति
हारिणी भवतु वो रत्नोल्लसत्कुण्डला । वसुलक्षं जपेन्मन्त्रं तिलैर्मधुरलोलितैः । प
यो पसा वा जुहुयात्तन्महस्रं जितेन्द्रियः । पीठे सम्पूजयेदेनां नवशक्तिसमन्वि
ताम । प्रभा माया जया सूक्ष्मा विशुद्धा नन्दिनी पुनः । सुप्रभा विजया सर्वसिद्धिदा नवश।

ॐ॰
सा॰नि॰
१५

क्रूयः श्रमिभहमत्रयज्ञोवरशिनैः श्रुत्रयोद्विमाः शणवानेनतं रनुमत्वे देहशाशुधायव मह्रा
सिहाम वमोस्वनतिः मिहमवमतः रयाहसम्भमेनेम मत्रिम लेननकुल्मयेत नम्या
मेसुजनयेम्मनैर्देवीमावाह्रमेशविन श्रेगानतिशुरमभ्योचाशास्नोः पत्रशुसुजयेत ।
नयाचांविजयाकीर्तिः श्रीतिः यशवान्नभाश्रुनः शुद्धामेधाक्षांतिः श्रोत्रास्वनामा
घृत्रगान्विताः पत्राग्रयुचेयेहहावाशुधानियधाक्रमामम वक्रशेलवगादावह्नपा।
शांकुशशरान्धनुः लोकेशवंश्नतोवाशेनेषामस्ताप पतेनरमम श्रंमजवाहिभि
मेत्रीमेश्वेमिद्धार्थयानविधानवित क्रयोत्मयोगानेतेनमन्त्रमात्वमनीषिणाव श्र
विहाय विधानेनकलशानत्रवशाभनान वलेहमारिमेशुभ्रान्परेशुमवह्नारियता
नमयास्य सृजयेद्दवीभिनेरशुनयादिकाः मंस्कृत्यशंयशुभ्राये रभिषिचेन्नयपि
पम राजाविजयमेशत्रून्याथकाविजयश्रियम प्राप्नोत्परमोभीरीयाशुः सर्वव्या।
धिविवर्जितः वेध्याभिषिक्ताविधिनालभनेतनवनयवरम मेत्रेगातेनसंजमा
माज्याहुदग्रहायहे गर्भिणीनाविशेषेणतानप्रभस्मादिकंतनपात्रा मध्यतारवीज

मंत्रस्य स्मा थंण त्रैय शैमंत्रवस्मात्विलिख्य त्रिष्टुब्वीनेवेष्टिनेमानत्कोणेयंत्रदेशो
मत्रमस्येविरथ्यान् हृदभृतनमहायोगवोरस्मर्पेतिवश्याणे विजयश्रीशंदेशुसंभा
र्भिणीनोस्मृतनप्रदम् भाद्रेविपत्समनपतनेशेवतोमरिशिते ट्टूयम् प्रष्टाहृतनीयमाख्ये
नाविपायमहिषमर्दिनी महिषहिंसके इंफट्ट हृदयायपत्रिकोणवितम महिषहृस्थुणा
हेहेह्रूंफडेनमः शिरोवामस्वः महिषहृस्तपुरमंते ह्रूं विंडंफट्टनतत्वहृदय महिषाते
सृहंतिइंफडेनेशस्वस्मीतिनमशत्रेनीलिपुत्रैः पुत्रमातिन्यकल्लयेन् गाकृराणल
मेनेभामणीमैलिकुंडलम दिनेनैसिमभालविलोचनेमहिषाद्यासागनिषइगो
म वज्रशंभवहूक्रुपाणा वेटकचाणकाशुकशूलकोलनेनीमपिविश्रनीतिस्त्रा
बाहूभिः शोभिशोभिनास्म प्रहृलतनपस्मैत्रनस्मरहृतनेलेषुभेः इत्वाप्रमाणीवि
नेपोहेपजेन्महिषमर्दिनीस्मम्नागालिपत्रेशुइमोणाख्योवरदशीर्णीनी याघांद्रूणा
स्तनीयाघ्रवत्रश्रीकमकृषमाम् पंचमीहृत्रिकास्मनाषश्यमप्प्भमयशद्यक्रा
मासवकृपाग्रयजनमजोटीयस्वदः ह्रूमात् यजनदत्रपात्रयातनचक्रशाख्याणोष

ॐ
साति
६५

65

ष्कोत् वा तां बाणान् सव्ये शूलं कपालं यादिभिः क्रमात् लोकपालावृतिः स्व
तद्वत्स्त्रीणां मनः परमवशे शक्तिलज्जा मनमथान्वरपतीनथ सिद्धाथे नेन्द्रयान्त्वा
श्रीरमागात्मयुतान्यक्षराणि पञ्चाङ्गत्वाजयेच्छ चन्द्रबीभिः शान्तिमाप्नुवात् पला
शाकुन्हमेः शुधिपान्यो यान्पिप्रियवजेत् काकपतैः हुतेहोमे मोहे घवितवेतन्त
णां मरीचिकेन्मेमूरांणि विश्वभेति सवेश्या त्वद्धारिवारस्ततोयान्त्यावादे।
वो विनाशाय तत् नाम डुर्गां दुर्गं रक्षमत्पतान्त सल्लावनम् हिंदान्ताजयडुर्गोये
विघाविघावे घातदगाहरी नामादि डुर्गाहृदयं डुर्गां शावश्तीविनम् डुर्गां येस्मा
च्छिवावमेस्तत्तरशिशिराकौ विनम् नामादिडुर्गां शूलपरलिताहि समीविन
म नामादि डुर्गां हितपरतिताप स्वदोरितम् कालाग्राभोकटाहे रविकाल
भयरोभ्मालि वड्डुड रेवाशांवचक्रपाणविधिशावमथकौवेनहहक्नीविने ग्राम
सिंहस्वश्रधि स्रहांवि भुवनमविलेनेज साहस्थतीयायप अग्रोजयायाख्याविदा।
शापतेहनामिहिकामैः वापालवेजपैनमे प्रतेन तज्ञयान्ततः दशांशमस्तु

नेवद्यैर्ब्राह्मणान्संभोजयेत् ब्रह्मचारी हितैषी दृढजयेत्सर्वं वनस्थधीः मंत्रजपवि
शेषु द्वेशाद्य ज्ञन्यादयोषनः प्रजपेद्युवत्सरान्तेन च्युपेविस्मयो भवेत् अर्वं येस्य
शास्त्रात्वेवर्ज्जितायावधिमेनः भत्तेनिर्यात्रैः प्राज्ञो गुरुदत्तद्वादिनाशनं अ
र्धिदीर्घेतमाः प्रोक्ताः वक्रकुष्ठदरादान्तम सूलिनी देवता प्रोक्तास्ममनत्तस्वविदि
ता उर्वीहृत्कृद्रक्षेषोषविंशध्ववामिलितोष्ठम्भयुग्मसमानेन मेदैर्विस्याद्युग्धवेषियुतः
ग्रासयवृत्तयेत्ममेद्वेसिद्धरसभजिते नैवेतिस्याद्दत्तश्रीमहायायोप्युवरिक्रीः
मान् सूलिन्यायाइफदुग्नाः पवायामतवः सत्ताः प्रूष्याकृष्टमत्योस्वसजल
यवयुष्पमलोहतलोपदेशः सूलेवापाल्कपालोमविनलत्मपदार्त्तापप्रात्वह
तो वेदान्नमाविभियावनस्यभिरसिनात्वदकाविभूतीभिः सत्यमानोन्नतिभयदा
सूलिनीतान्त्रमाभिमत्रमेत्रजयेत्र ज्ञीवमोलत्तविवत्ताः सर्पिषान्ननवेः
होमः तद्दशांशमितो भवेत् प्राशुभो सूजयेद्गोट्ठवस्यमाणानवर्मनाविधायषट्जा
मगान्नाहृत्वाः पञ्चोपशान्त्रयं इत्याद्यावदहाविध्ववामिन्नस्वस्रमाहिनी उद्धपि

ॐ
मा ति
९९

66

यावेवसीमा हेवसिद्धन्न संज्ञिता । भूमभीनस्त्रितौ पो क्रममूत्रयोषो भवीपरा दत्तात्मेष
नरस्याणि व शेशाव मसिध्यतः ॥ गदे धुवाप स्थलानि पाशाय श्वाहिंसाय पितान इष्ट्वा
नपुंसिभिः सिद्धः कुर्यात्कर्माणि निर्भीतो ब्रह्मा श्वस्तहस्तपातिलो ह्लिमपुराम्बुतः ॥
निमग्नं यान्त्स्य शक्तिः स्यादिति मालवी ब्रह्माण्डशानेनिम्न मणि पाण्डुरुगाधनं
बाह्यितानां वक्त्राटवांगा भानि महतीं श्रियम् ॥ हंवो होमो भवेन्न्रा गांसवं बाक्लितः
स्मिहिरः ॥ कुर्विकाध्यानि शस्त्राणि जभानि मन्त्र नाम्नुता । मे पातालाधि विलिप्तानि वि
नवनिज यो घ्रिया श्रमवस्याके म स्मिड्डि वीतितिलं वामयु भूमितिनः ॥ होमो व शंपातिति
भूमौ स्थिता मन्त्रा गतानन्वान् । उपदाशुयह स्नानादेवी कालयन्त्र भवो ध्यात्वा मनाने
नपते मंत्र स्पष्ट वा मंत्र सुचातिग्रहः ॥ सर्पा वृश्चिकादीनां विषमाशु विनाशयेत्स मव
नावेन विधिवन्मंत्रविद्वेदनाधिपा ॥ मंत्रणानेन मंजमान्त्वा गणनाराय योधकः ॥ वि
मुचन्नुति मनायासा दंतविडम्बना भवेत् ॥ मूलपाशायते देवी ध्यात्वा मानमनाकु
लः प्रविश्य गुरुदेशे योनि बायाति स निर्भ्रमाः ॥ जड्डयात्मिल को शोभयोन्मन्तां ॥

त्वाहृष्टात्मसंभाविता सम्भाहादात्कर्णैतेभं ज्ञोविद्धे षंश्चिग्घयोर्मिथः महीन्वागोमघो
व्योमिश्रितिमहत्वेनोपेतःपुनः गमिष्यमंतोह्यादेशेनिरोतंतकंभवंभवेत वज्रनोकेन
विंसर्वेसाधयेन्मनवानुना इतिहूपदमामाक्ष्यशुषिस्यान्वटपुनः पितामहः।
मनेत्रेङःस्वपिधिस्याहृयचक्रे मत्रुपक्षियुतमुद्रायांपूर्दिशाकरमानत्रर अशको
वापुनस्तन्मेवदेहगावतांतनः शामयांनिवमसमग्रत्रिशाहृस्तांम्मकोमनः वि
भित्रारागपकरैछेदोष्यन्वनहवहारू.ने देवतावनडमंगोख्योसर्वडगोविमोवनी
पारहमेषिणगारलिंगाधारोरदेपुनः पार्श्वेहन्मनवकेवेषुधनवोहृहसंपिण
गुवनामाकृपोलालिकांभूमध्यमहू डंम मत्रावरांगाविल्वमेदेवतामा
वसिडपे षडंश्वतमिरुषांभिवष्षाभिःषड्ङिविन्दिपेः मत्रामेरियाल्कोभिःस्मा।
ज्ञातिशुक्लानिपूहकमे मौवांगाकुज्ञमध्यगोचिनयनोमोदामिनीमनिमावको
शावरामयांनिहयतीमिरोः कलाविथंती गैवेणगह्राव्रकुडलपरामावे
डलाषैःस्तनोध्यायेहृध्यानिर्वगामिनीशाशिमुखोपार्श्वस्यपचाननामध्या

ॐ
सा॰ ति॰
९१

67

त्वामेवल्लवचक्रेणतदण्डेशातः नड्याङ्घ्रिविघांसेयोगालिलिङ्गः सर्पिंघालिलैः प्रामीरि
नेयजेस्पीठेदेवीमायाभिस्मरेत् श्रेणामृतायपथाप्रवेदलमूलेपिमाधुनाः यापीडपीथ
मज्ञात्म्यामहकालीननोविकादेस्यान्यावेदश्मीत्म्यादेमेकर्येघशाङ्कयः श्वेत्वागा
पत्रमध्येयुवक्रश्रीत्वासिविटकोन् वागकोटेस्थूललालिकफलान्मालिसृजयेत्।
व्रा हृपायाः स्युर्दलानेयुलोकपालालनपदे सिद्धस्मश्रंप्रयायायुदेवीसिंस्याविवित्र
येत् कालपावकसंतिभाकलितडेचद्विशिरोस्त्रा भालनेत्रविभीषणाभयदायि
सिद्दलिपिद्दषी वक्रशातहृपाणाविटकवापवाणकरोटकोस्थूलवाहिमेनामभे
विजिताविलासहस्रैसेनिकाम प्रातस्तानन्तानितिमयहोत्रमूसहस्रके जपेत्स्वस्था।
पुमिस्यातियतयान्यादिसेपदा श्रवैनेवविधानेनग्रहहदृहांसस्मयेत् नानिमा
ग्रारकेस्थितवादेवीमर्कनातोस्मरेत् जपेदृष्टेनतस्मनेलभनेमहतीश्रियम् प्रपुत्त
वदहृतोस्यैः सपुरोपविनेमले होमंसमिद्भिः कृपीलाशायत्यापदाकुले यो।
गमिवागान्नहनाशेल्लमयोहिदियवाघ्नना ग्रपामार्गसमिद्भिर्वातिलैर्वातिलैर्वा।

९१

कृतानोऽसैवेः सर्षपैर्यवैर्वा कृतो होमः सुखाय स्मात्रनाशनः अश्मीहुमिथ्यैर्नेऽद्रयावाके
मेधोसमिद्धैः सहस्रमर्कवाराहिदिवसात् श्वासंयुतः सभालक्ष्मीप्राप्नोद्याप्य
श्रीकलान्तकेन ना जहुयाद्यैर्यिवक्ष्मा सभवात्रमतेद्विनः साथ येदशविल्वशाखवद
गोष्ठमेवविक्रमः कुष्ठदेवेशयद्विमान्त्रपतीम्यद्वाहोमतः मत्यन्तोऽरत्नलेफ्ल
स्त्रैवषणवत्कल्पार्थहोमतः श्मशानसवणाहोमेनवनालिङ्गेधैः सभावुधः श्रीहिमि
नेऽद्रयान्विमयवल्मराद्वीहिमान्विवेत् हवोहोमनदोषादुमेधुनमयवावान्भवेत्
यन्नेरवृश्च सहिः स्याराजेपनलभतेयनर्ष गाडंरथेनगावाहद्विमाश्वयान्ताश्चैम
शाकः वैरगरसहस्रपैनसर्यन्तामसस्राशाजयेत् समल्लाम्पत्रलकवोदवीनतलाददेव
मन्त्रवेत् दीर्घेनस्याखनामातोः प्रत्रमस्यसिमलिविवेत् कुलालमृत्कृनायाम्ल
मूर्तिमायाहृदिन्यसेत् कृतशागाप्रनिष्ठानेशजितोकुम्भमाहिमिः लिपायाग्र
नुपम्म्रमश्नानसमस्तके सथाम्रपलतमात्रगणवशमायान्तिवाह्निनः श्राम
वैदिवीमनललतीहरणतललतमेत्रविवेत् इत्यायुत्ततिथायाश्रतोहलाविषाक्षगान्धा

ॐ
सा ति
६८

68

नः मेघुसंपानयेयः स्वहवानान्निश्चतंनपेतवेयध्रेन्मरमेनांपनाणान्नभ्रुदिशो
दशा पाम्रुपान्नहस्मस्तासा पल्लायनपवा यणा नपिन्नासितश्मानाक्कुरवकुलि
कोटेय विक्रिमेक्क्षु समनायाग्रः सन्नापणात्रिष्ठ न्वरमार्भिमस्रावया:पीडे।
मामेन्यनायकोः पूस्मरविरोधमतश्यमेक्षुन्नियतमा मेनामलं भमम्भोका
रम्लरमस्रुद्धवः शुष्यः महहस्रेवद्रयाग्नम्बम्त्रलातिवनेयत ध्यगारबयोत्रुलिके
नद्धामस्नविनाद्रवम विनिहिपेटिपोमंडिविहिद्धारपानावजेत मवन्ति
पानिनेः पचैः कारस्कुरसम्रुद्धवैः नस्पपारजोयुम्मेहोमाङ्खाटयेदर्शम का
स्कन्यमथीक्क्रनावपतिमामतिश्राभतोजमथ्रतिहितशशोगाह्नुदयेन्नरागशः
पुनः काकोलकवमापुन्नमष्णाम्लतहस्तके हलपमवनुर्दंपणाशमथा
नहवावाहन नेद्रयाममपमगातिवेमवदिन त्रयाव उन्मन्नसमि पाहामाम
न्नासः पात्रवः नाणान उत्तमकाकाकपाः पत्रैः स्वबसावरूमंपुनेःजुहुयान्नि
शिकामावेशपात्र कालानिशि भवेत श्रोत्रेः प्रतिहतिमन्त्री प्रतिहिसमीरणं

विधेषणाविलिङ्गंगीमन्तुष्मेतितिपेज्ञले हेराक्रौष्ठ्रभवेद्धीयंडपयमेकाच्छूमंभवे
त्. तनेनीचिशित्वहेभर्गापारयंतीमपेकरोम रङ्गोध्यान्वावविविवेप्रजपेदप्तुत्समं।
मारुपदविरारेश्वरिशुन्वंवेपुसमात्वताम स्वञ्चपटकाकेडुमत्तदाभावमडुलेषा
त्वामवेजपेन्मेझोहदेवन्नाशयेदरीन्. वापद्माणापुराभीमांसिहस्पांतललनोपमा
स्रजेतीवाणातिवन्हाधावश्रीनाहृशविधं ध्यात्वाजपेन्मन्त्रमिमसप्तुनेनापुमध्याः।दि
पृशवपश्मेनावदुनमुद्राटयद्देवयातिन्यकस्मिञ्चेमानुष्योमेणामेभाजः शुध्येत्सदौष
वैशाधेत्र्यशुणमैमेनेगानान्. रत्नायेपंववाक्षेनलिपेजमेनरदिनैः गव्याजतिललसिद्धार्थै
राविमकस्मिहंशै: ऊप्यान्नपद्माष्याघ्याणंनेडलेलपृतेनव पद्येःहस्पकुहयारदेवहत्रिन
रसहस्रकं वडुयाहिनमेशाविशन्नाजपमपुराहिमिः गडदहिणारहिणारपादवाम
भ्गामपुत्रं मतगणश्ववत्रयाणवहवहेनेविधिनाश्चना सर्वेभायिविनिपुम्माः हद्दवीडा।
द्विधनिना: कृपपेहस्ताहुदेणाश्विलिताप्रधपंवक शगवितृ रप्पागानिशाकृकांमाद
वीजमाद. पद्मगाधेशुनिलिप्यानातिस्पहवाजपमन्त्र समधकाबसहस्ताणितेपुमण
नयान्नः गावदाभावमजूपानावेमः:हनयजमाव उडमपवागाछ्रेषः हवेवमजपन्मा।

गं.
ताति.
६५

69

नम स्वहांसंवलिषनेहि हमध्यादिहूक्रमाव ध्रुवेद्येधृश्रीगौंधुणं वगाखेनमाष्वकः श्वाग्रा
लिप्रजम्रालिंपवयाघ्रुग्रसमर ब्रिस्मलेश्मध्यादिह्नेषु योपथ्याश्रा वालुकाभिः समा
पूर्पम्हिः कृयांनमस्मूल वालिवृवि किरेनवेतेषसच्यंध्याक्रमात दिक्षुप्रतिष्ठ्यावा
लिदत्वाघ्रास्त्रणाञोमयत्नतुः दीनाप्यकुपणारे श्वनाप्रपहृजनातिहिसिः दलिणागृव
दयासान्मविनान्नमारनः पुत्रवविहिन्नारलारश्यावानगावुरे ग्रामेगोदय्यवानत्रवेद्दत
मेपदः मद्गष्रयमपुनानदयोपाम्रूलनपनादिमपुताः श्रुमिवावहूनाह्नस्मार्ताश्यवावापुप
हवाः नवनेनोदिशमोम्पानलिमादेवनाश्रिया पवमानदलाविनप्रविलिविद्वन्नकाणां
कायापुवन्नानंद्यशक्तिरावीनमाध्यस्मरितेनक्रेपश्रेषुक्रमाव मर्हिन्नामन्नेहमवाष्ठ
गलशाकुणांञ्गुनः पत्रवाम्नंशाणांमृणाधाविपायविलिवृदेत्पतदेनले मान्दका
वृांसवीनम्रूपरदयमथ्यामम्र यंत्नविध्यतिवाभिन्नाः प्रोक्त्रंमवेसमन्हिर रत्ना
कवविपुशेपणावदूमलनाशिनाशने राम्यदेषुश्हाज्पानोवपुणरवृपुणमिखुनो
हूनार्थिनोवसहनद्दोपिगाणांमूनापांनिदं वदुनाकिमिहानेनयंत्रनकामा
हेममिताः ३ श्री ३ ति क का प लः ॥ ॥

२५

अज्ञानतिमिरध्वंसि संसारार्णवतारणम् । अनेद्वीजमवनादंतकैत्रैपुरं महः । अथ वक्ष्ये
परां विद्यां त्रिपुरां मतिगोपितां । यां ज्ञात्वा सिद्धसंघानामधिपो जायते नरः । विपद्ध्रुग्ध
नाशमाप्नोति केवाविंडुशेखरः विषन्नराद्दिकेडाग्निस्थनवामाक्षिविंदुमत् । आकाशा
स्रग्वह्निस्थामनुः सर्गोड्डविद्वान् वाग्भवं प्रथमं वीजं कामराजं द्वितीयकं ततो यश्च
क्तिवीजाख्यं त्रिभिर्वीजैरितीरिता । पंचकूटात्मिका विद्या वैद्या त्रिपुरभैरवी । ऋषिः स्या
द्दक्षिणामूर्तिश्छंदः पंक्तिः समीरिता । देवता देशिकेन्द्रा देवी त्रिपुरभैरवी । नाभेराव
णान्त्यस्याद्ब्रह्मभेवं मंत्रविन्नतः । हृदयान्नाभिपर्यंतं कामबीजं प्रविन्यसेत् । शिरसो हृदयान्ते
प्रांतं तृतीयं विन्यसेत्ततः । आद्यद्वितीयकं पादेजाप्रीयमभयोर्न्यसेत् । मध्याधारे हृदि
न्यसेद्द्वयोर्वीजत्रयं क्रमात् । नवयोन्यात्मकं न्यासं कुर्याद्वीजैस्त्रिभिः पुनः । कर्णयुग्म
बुकस्कंधयोः श्रोत्रयोर्वदने पुनः । नेत्रयोर्नासि विन्यसेदंसयोः जठरे पुनः । ततः कूर्परयोः
नाभौ जान्वोरूर्ध्वजंघयोः स्वेनिपादयोर्गुह्यदेशे च पार्श्वयोर्हृदि पृष्ठके । ललाटहृदये कंठदेशा
द्वयास्यमध्ये विन्यसेत् । मूले रतिहृदि श्रीगतिभ्रुवोर्मध्ये मनोभवा । बालबीजैस्त्रिभिः ।

ॐ
सा॰ ति॰
१०

न्यसेत्स्थानेषु विलोमतः अमृतेशो च योगेशो विश्वयोनिक्रमादिमाः विलोमवी।
जैर्विन्यस्य न्यस्त्रिन्यासमथाचरेत् स्वस्ववीजादिकं देवं तदनन्तरं गुह्यदेशे शक्तिन्यस्य हृ
न्मदेवाविमन्मथ मधोजानेकामदेवं पादयोर्विन्यसेन्मतः क्लींइं भ्रमदृत्तिगोतादीन्यापिवि
मेघमुविष्णनान् प्रविन्यसेद्यथायथा एवं भृगुर्व्योमाग्निसंस्थितः स्थाहिपिव क्रस्वा
धावीजमेषाप्रवीक्षिते षडीयंघ्रुकैनायनवीजेनात्रियामता पंचवाणान्स्ततो न्यसेत्लं द्री
त्रैलोक्यमोहनालड्राम्मायाद्राविणीमहं द्रिंडोमायालोभिनीपदे क्लींवशीकरणी वा
केग्रहाङ्क वीजमूर्तिका आकर्षणी स्फिहिपुनः मधोन्नयहिकाकंटहं स्त्रव नाम्नपि
धानयोः पंचनाराचाः स्तम्भनादिकाः न्यस्तव्या विधिनादेव्या मंत्रिणाम्त्र भवाम्भया
भगासपि पुष्पदा परा भगामालिन्यनंतरे अनेगाकुसुमामद्रपुष्पान्निगामेखला अने।
गामदना सर्वामदविभ्रमा मथराः प्रथानद्वेवतावीर्मणाणायुग्ले क्रमात् अनगस्वका।
स्तकाभीति वरदायकरांवुजाः वाक्कमङ्क पुनः श्री मन्त्राराः पयोदिता स्वमी न्यास
कुर्याद्दूषणाद्धिनतनः साधकसत्तमः न्यसेत्क्लीरमिमालभ्रकर्माविघ्नालेनेमि।

गे३येशेष्टयोशेष्टयाहनपंन्मोयासेन्यमेन्मयान विभ्रकेथ्यगलेकंठपाश्वयोस्तनय
स्मके शेम्हलेयाः केपंरयोःपाश्पोस्लत्हष्टदेशनः नोभैग्रयपुनश्वापोजोन्लनोजंय
योस्लनः स्फिचोःपन्नलयाःपश्वाद्धवशांग्रहृयाहेयोः कादिशनान्मसेद्धणांव्स्याने
येशसमाद्दिनः कंश्यांग्रेवेयकेपश्वान्कद्दकेहृ दिग्रयके कमंकेडलयामेलो
वेललानन्नघान्महो ग्रहाविमान्यविन्यस्यदेवदेशिकसन्नमः पवन्यस्लश्रायोमेसा
ध्यायत्रिशरेभैरवोम उपहानसहत्वकान्निमक्तणतोमाग्निशेमानिकोरन्कालिप्न
ययापहेजपटीविधामभीनिवरा हस्लाक्केदेयनोत्रिनेत्रविलमह्रकारविदस्त्रयदेवी
वद्दहिमाप्पुरत्नशकुटावेहसमदरिमना दीताघाप्पनयमश्रेनन्वललेनिनेन्लियः।
गुष्यमोनमहरस्लागिानद्दयाह्नहाष्टवेजेः त्रिमधन्नेःश्रमनेवोकरवीरमसुद्ववेः पहोव
स्हदलोपेद्देनवयान्मायकालिंक इच्छादिशक्तिभिर्यन्तमेरव्याःपोठमर्वेयन इच्छानाना
त्रियापश्वान्कामिनीकामदायिनीरतीः तिभिवानेदानवमीस्यान्मनोन्मनी वृरहमया।
पादेपपःसशेक्तानवशान्नयः वाग्भवलोहितोरापेश्रीकेटलोहितानलः दोयेवानेप

ॐ
सा.नि.
७२
71

परापश्चाद्रूपयोर्येहसौः पुनः सर्वाशौचमहापेतंदे·वेयं परमामनेनमूः अनेनमन्त्रनादं।
यादासनेश्रीगुरुक्रमं शाक्तध्येयोद्यनेगलेहृज्जेकल्पयन्ननः पञ्चभिः प्रणवैर्मन्त्रिन
स्त्रमावाह्यदेवतां पूजयेद्यगमोक्तेनविधानेनसमाहितः नायोवाकशाक्रिकमल्लाह्रमर
वह्रसौः स्मरता: वामकोणेपद्मेदेव्यादिनिमिडसममानोतिपाश्रायंसेसाम्यामस्टविभ्रमा।
विह्वला प्रीतिर्दलितणापार्श्वस्थानस्वकांचनसन्निभा अङ्कुशाश्रणातिरोर्भ्योपारयन्त्री।
समर्चयेत अग्नेर्मनोभवाद्रंज्ञांरक्तपुष्पापलेकृता रक्तकांशुकपुष्पणिपाशिणोह्ना।
स्मिनाननाम श्रेयायाम्भर्वेयून्यवान्यथाशर्वविधानवित् हिंस्त्रञ्चानिनेमंत्रेपूजा।
येद्वाग्देवता: ह्स्लांक्लूँर्धनपुष्पेषु प्रणामाभ्युत्तमप्रभा: अष्टयोनिष्टपृष्ठशान्त्रौ: पूजय
न्मभगादिका: मातरोभैरवाक्स्यामस्टविभ्रमविह्वला: अष्टपत्रेषुसप्तशृण्यायथाव
त्तूसमादिभि: लोकपालसनादिलेनेषाम्सह्यांगनद्धिहि: पूर्वेनन्सहक्षैने: पुष्पोपजो।
नैवेद्योपदेवतां योभजेदुत्रमार्गेणाम्सभवेस्परांपरं पदंसिद्धमवमंत्रीमायपरिछा।
मात्मन: ह्रक्रूयादृकणाभोनेवरोषमपुण्यात्रैते ललतमत्स्वेनदईवाप्रनत्तस्भोजयेद्धि।

नात् रक्तोत्पलैस्त्रिमधुरैः स्फाटिकैर्वा हयारिजैः पुष्पैः पद्मोत्पलैः सहितैर्होमो विश्वं वशं नयेत्।
वा किंशुकैर्लभेत् श्रीं पलाशकुसुमैर्दहनात् कर्पूरागुरुसंयुक्तैर्गुग्गुलैर्नन्दयान्सुधीः सा
नैर्दिव्यमवाप्नोति नैनेवसमभवन्नखैः लोणाक्तैर्मस्तकाविर्देहोमः सर्वोपद्रवनिवृत्ये हूंवाभिवा
गुपेहोमः लोणाक्ताविर्दिनत्रयं त्रिविकाणीभवेः पुष्पैः श्रीह्रगाणान्वपापेदुनात् कज्जलैः पा
ष्टिं वाप्नुयात् सन्तानीं कर्णिकाब्जैः मल्लिकाकुसुमैर्होमाद्राजपुत्रं वशं नयेत् कोरण्टकु
सुमैर्वश्यपाल्वपलाश्यपाटलोद्भवैः श्रीनीलोत्पलैर्लोमान्नस्यत्न साध्याद्रूपाविते मेत्रसुखा
पैजकृत्यातंत्रेमपुरलोलितैः सर्पपैलीलामेमिश्रैर्वशायेन्नाशिंवान्हागान् श्वेतैनवि
पानैतनयान्नीतस्नानावापि नागैर्बिल्वभवैः पुष्पैर्मधुरत्रयसंयुतैः नरनारीनरपतीन्व
मनोवशयेद्ध्रुवं मालतीवकुलोद्भूतैः पुष्पैः प्रवरनीलोत्पलैः नन्द्यावर्तविनामेश्रीलभ।
नेवमसंशयं मधुरत्रयसंयुक्तैः फलैर्बिल्वसमुद्भवैः नन्द्यावर्ताशयेल्लाकालश्रियमाप्नो।
ति वांछितां पाटलैः कुसुमैः कैरवोत्पलैर्नागचंपकैः नेपावत्रैर्विकसितैः हूतमाले
र्नेहोतिपः नाग्नेतवमराहर्वांकांक्षियाविजितपार्थिवैः साज्यमन्त्रप्रमद्भूयाद्भयाद

त्रै॰
मा॰ ति॰
७२

72

वेदस्यमस्ट्रिमान् कस्तूरीकुंकुमोपेतं कर्पूरेणयुतं यादृशी केदपोदयिकंमयः सौदंयं
मधिगच्छति लाजाद्यन्नयुग्मेजीटपितीरमपुष्पतात् विजित्येशगानविलान्सजीवे
छत्रंदर्शते पादद्वयमलयजेपादेकुंकुमकेसरसपादेगोरोचनेनानिश्रीतिलिपिश्चादि
मोभसा विदध्यात्तिलकभालेपात्रप्रपथेविलोकोते यास्तुप्रोक्षणपते येश्चवपुषाः।
सुसत्स्यतेविचात् कर्पूरकपिचोरागिसमभागानिकल्पयेत् चतुर्भागाजटामांसी
नाथतीरोचनामनामनाकुंकुमंसमभागंस्याद्विभागंचंदनेमते अगुरुर्नवभागःस्या
द्रितिभागक्रमेणाचेरिमाद्विः कनयापिष्टमेतन्सवेद्मोपिते आदौयतिलकभालेकु।
यांङ्गमिपतीन्नरात् वनितामदगर्वोद्धामरोमञ्चान्मत्तेगमान् सिंहव्याघ्रान्महासौ।
र्योनस्तवेनालस्तमान् दर्शनादेववशमयेत्तिलकंधारयन्नरः मध्याठान्वयोनिश्चप्र
विलिवेद्दीजानिवर्णानि विभागायुक्ताः शुनरूपपत्रविवरेषालिख्यालिप्याहूते भूविवा।
हितयेनमंमस्थपुनाकोणाश्चमवेष्टिनयत्रैत्रेष्वरमोदितेत्रिभुवनप्रलोभकंश्रीप्रदं ग्रामि
तेत्रमभावाहस्समकोष्टसदेवता होमेनकृतसंपानेलासालोहत्रयावृते विषृतेवा।

२

कृत्वा यंत्रं गुडेषु विजयावहं ॥ वादे वाग्विजयं कुर्यात्कवित्वं गुकलं दिशेत् ॥ आयुरारोग्यमित्रा
णि पुत्रान्धान्यानि वर्द्धयेत् ॥ कामेश्वर्या गामध्ये लिखेत्पुनः स्मरेषु कोणेषु पुष्पाण्यत्रेषु हसं
लिखेत्सुमध्यपत्रेतो ब्रह्मणा पीनेन वीतं ॥ तो ग्णीविधाज्ञस्य भूमन्दलालि लिखेन्ते रोचना कुंकुमा
भ्यां शोभां कैसा भाग्यसंपत्तिरूपम कविता कीर्त्तिदं यंत्रमेतत् ॥ वह्नेगेहयुगान्तस्थमदने
मायालिखेद्वाग्भवं षट्कोणेषु यथाप्रविशेषु प्रविलिखेत् ल्लुंकारमावेष्टयेत् ॥ श्रीबीजेन मा
मी विलिखेत्त्रिभुवनप्रलोभं गात्रेषु रं यंत्रं पंचमनोभवात्मकमिदं मोदर्यं संपत्करं ॥ प्रथमे विंदुम
नाये प्रवेत्पृष्ठः प्राणीयुतः ॥ द्वितीयं च युगमगोपोमनस्ताञ्ज्रीष्मी विलिखेत् वालेलिविद्या
नात्रैलोक्यवशंकारिणी ॥ मधुस्त्रादिकं सर्वमस्याः पूर्ववदाचरेत् ॥ मन्मथत्रिपुरे देवि विहि
दां हे परत्र वदेत् ॥ उल्काकामेश्वर्य रूपं दृश्ववेद्ध्रीमद्दितः ॥ नदं श्रेप्रवेत्पश्यतन्त्राः क्लिन्ने श
वोद्यात् ॥ गायत्रीश्रमा समाख्यानात्रैव श्रीमद्भैमिद्विरा ॥ श्रुत्वान्यान्ताकांत्रिपुरे स्त्रीणां श्रीसुप
लाञ्छये ॥ यथाब्ज नेत्रेनाल लक्ष्मी मन्त्रजाः स्मरहृजितो ॥ प्रद्युम्नादयः स्त्रैतिशर्मे नृपिसस्तमंहः ॥
पानानेतिनैवज गदादिमानः ॥ तस्मात्सदयकचननोनवकक्रमाभ्यां स्पृतो स्तुमः सक

ॐ॰
सा॰ ति॰
७३

23

लावाघ्रायमातृभूतानाम् मधः समस्तपत्तमहस्त्रादिवाकराभां विपात्तसूत्रवरदाभयचि।
ह्रूस्ताम् नेत्रोन्मीलेस्त्रिभिरलंकृतवक्त्रपद्मां तारहारकेयूरां त्रिपुरे भजामि सिंदु
रपुंजरुचिरं कुचभारनम्रं जन्मान्तरेषु कृतपुण्यफलैकगम्यं अन्योन्यभेदकलहाकु।
लमानभेदेज्ञानत्रिकिंजरुधिरात्तवरूपमेवस्तुलोवदन्तिमुनयः श्रुतयोगरागास्त्रि।
सूक्ष्मावदन्ति वचसामधिदामनेन्ये त्वाम् मूलमाहुरपरे जगतां भवानिमन्यामहे वयम
पारकृपांपराशिं वेदाचतेसकलिनोपारदिन्दुपुभोपेवाशददत्तमयीहृदिभावयन्ति त्वां
पुस्तकंजपवटीमसृताद्युकुंभव्याख्यांचहस्तकमलैर्दधतीत्रिनेत्रा ग्रेभुत्त्वमद्धित
नयाकलितानाद्बभागोविस्फुरत्वमोवकमलापरिरब्धदेहः पद्मोद्भवस्त्वमसिवाग।
धिवासमभ्यस्मित्तिबोकियाश्रंजनानित्रिपुरेत्वमेव आश्रित्यवामभवभवोस्मरतरः यगादी
भावान्यदेष्ठविहिनार्थंमृहीरयतीकेदादिभिश्चकरैगेः परदेवतांत्वां संविन्मयाहृ।
दिकदापिनविस्मरामि आकुंच्यवायुमवजित्यवैरिषट्कमालोक्यनिश्चलधियानि
जनासिकाग्रं ध्यायंतिमूर्द्धिकलितेन्दुकलावतंसं त्वद्रूपमंबकृतिनस्तरुणार्कमि

मित्रे त्वेषाण्यमनन्यथरिपोर्वेष्णुवर्धभार्गोऽस्ति किं केशोषितजनामिनिवेदद्वादः समेनतद्धिनतपेत्त
गेहेकमानतनैवेदशेषजगानःस्थितिरेवनस्यात् प्रतोविधायकृतसमैः स्वरूपदपानोपीदेतवो
वकतनकायचलनाहृदेषु गायन्निमिद्धवनिनामहोकिन्नरीपिपासखादिनासवरसान्नपानेन्न
पञ्चाः विपुद्दिलासवपुषः श्रियमुद्दह्निरेपरामसनमिस्कृगात्री प्रानेदजनमभवनेशुलीपै
नोवैलक्ष्यमात्रननमेवननवाश्रयामि ब्रेस्रशविलसीमिउपासिपरपद्मांसोभायपजनमवेस
तितिप्रेरयथावत् शाह्यार्थभाविभुवनेस्त्रनतीडरूपानहिमतिंश्चनरच्छ्रन्नानन्तःसमात्र
या वज्ञानिमिकाहरतिननस्मकलंयुगानेनोऽभ्यारहंमनसिमानननविमलरामिनारायणी
तिनरकासेवनारगीतिगोरीतिविदधामतीतिसरस्वतीति ज्ञानप्रदेतिनयनत्रय।
सप्विनेतित्यामहिराजननयेतिवृथामजन्मि येस्मरेतिजगत्समानामेलाकैदादशाभिः
कमात् तोमवशाणवाकिल्हिंद्वप्रापश्रलेपरस्यिपम वाग्नायाकमलालतेरेतमो
तेभगवत्यघा श्रीमान्तेयोस्वरिवदेन्नवेगननमनोहारि सर्वाद्रिसुलवराज्यन्नेसवादि
सावेगनेति सर्वराजवशोपस्थात्कारिसर्वपरंवदेत् त्वीपकषवशोवस्यानेत्रमम्या

ॐ· सा·ति·
७४

मनेनतः सर्वं डह्मस्य गवशोकारिससिसर्वंस्य गुत्स्ववशंकारिस्याम्सर्वलोकमसुकेशिावयुग्र
वि: वशमानयन्नायायेनेवह्यशोन्यत्रोमनः स्यासामंत्रोननैकुयोहस्यमाणान्यथा।
क्रमम शिरोल्ललाहस्यमध्येनालकंदृग्लोरसि धनाहनेभुजद्वंद्वे जठरेनाभिमंडले
स्वाधिष्ठानेगुह्यदेशेपादयोर्हितिगान्यथाः नत्वापारेगुह्येन्यसेत्पदान्यष्टादशाक्रमा।
न गुणोकह्रिवनः षड्विंशत्यर्णतामूर्भिः दशांगक्राष्टेवेदाग्निचंद्रगुणस्यगणातिभिः
पदल्लक्षिरयेशाक्रामंत्रवर्णायथाक्रमे नयायाम्स्लहृदयश्रमध्येषुविवनाः वा
क्वशक्किलस्योवीजाधामातंयंताप्रविन्यसेत् शिरावदनेहृदयपारेषुविधिवक्कमे
न हल्लेखागमनोरक्राभ्यामेत्रोकरालिका महाकृष्णास्वनामादिवर्णावीनयुग्मस
मानंयंताः षडंगानिततः कृत्वीतसाधकः वेसंस्यतृभिर्विशान्यास्याहृद्भयोदशभिः
शिरः शिखाम्बुष्टादशभिः श्रोत्राद्रावसनावडिश्चचैः स्यात्रयोदशभिर्नेत्रद्वाभ्यामसुस्मो
विनम विभज्कर्मसूलमन्त्रामंत्रेषुगान्याममध्यावेरन्त स्तुहिपादास्यगुह्येषुहृदयेमोमेष
विन्यसेत अविनाशाचिणीभ्यांवपनीमोहनीहनीश्वमः अकर्षणीस्वनामादिवो

ज्ञायाः शुभलक्षणा मात्रेयप्तात्सलेनोन्यस्येत्समस्थानत्वदनासमेयोपान्स्वेके योर्नाभिदेशेकटिपा।
प्रदेशस्ते पुनः क्षीनव्रयाविकालेमंत्री समसंयुमरधजे मदनप्रथ्यापनेपवमकुस्तमायुपषष्टा।
केदण्ठनामानेनतेभवरतिप्रियेमात्रेयप्तास्वलेनोन्यसेत्स्थानेपन्तेषु मंत्रवित् प्रथमात्तेनगाकु
स्तमाभ्रयेयात्स्थानेनगामेषला एतेनामदनानदवेनामदनानगा एतेनामदनेवमाभ्रूयप्सवा।
नेनामेभवा समस्मनगाभुवनपालिनीस्याद्याष्टमी एतेनाश्रप्रिशिरेखास्थास्मोप्तनाः वि
न्यसेत्स्थानतोमूलेपिष्ठानेमपिष्टके हृत्कठास्यभ्रूवोर्मध्येमस्तकेमंत्रिणानतः श्रा।
धेललक्ष्मीसमस्वमेधारतिःप्रीतिस्वरूपिका शान्तिःकांतिःपुनस्तुष्टिर्मातेगोपटमेभवाः।
मूलमंत्रप्राविन्यसेल्लिजमदइतिमंत्रवित् ग्रथाधेदेशोपिष्टानेनाभौपञ्चाद्दनानकेठेवक्रो
भ्रुवोर्मध्येमस्तकेविन्यसेत्क्रमात् वृहत्पाथःस्ववेशुद्दिष्टामात्रेगोपटपाक्षिमाःराक्षा।
स्थानेषुविन्यसेत् ग्रसिनोगानेखात् मात्रेयेगात्मसमंत्रोमूलमंत्रस्वमहति ग्राधारे
शोपिष्टानेनाभौपञ्चाद्दानाहते कंठदेशेभ्रुवोर्मध्येविदेभ्रूयः कलापरे निरोधिका।
यामईदेशनादनादापाःपुनः उन्मन्याविप्रवके वकतवमडलकेपिवे मात्रेयप्तनाःप्रा।

ॐ
सा॰ ति॰
७५
25

हिनसेन्द्रामांजेष्ठामांजेष्ठामनःपरे रौद्रीश्वप्रानित्रिश्रद्धा स्यांपुनर्मोहेष्वरोमथ्यानोनता।
प्रवस्तत्रयातनोनन्तु वृद्धिमिमाः क्रमात् श्रियोमालहृदाथारेयेनामलमाथारमपडे
ले न्यासेतेनैव कुर्वीतव्यापकंदेषांकोत्तमः पवेन्यस्तश्रीमोसोवित्रयेन्मंत्रदेवता
म. ध्यायेयेरत्नपीठेषु ककालपटितेष्व पवंतीश्वप्रामगात्रीन्यस्तकांत्रिमतीजेषुश्रिया।
श्रीकालपंत्रवृत्तेकोवादयन्नी कल्हागवद्धमालांतियमितविलसद्धूलिकारम्भा
वदेत्रामानेगीश्रावपत्नीमधुमर्दविवशांविवत्रकोद्वासिभाला अथुतश्रजपेमंत्रमह
श्रांप्रामधुकवेः श्वेषुत्रिमधुरापेतजेद्रयान्मत्रमिद्दपत्रिकोणाकर्मिकेपदान्नष्ट
पत्रश्रकलायत अष्टपत्राद्वृत्तवाद्यान्तत्रेषोडशामिहलेः वतरस्वसमाश्रक्तांकोन्याद्द।
श्रिमनोहरं पतिस्मिन्नजयेत्योदेनवशाक्तोःक्रमादिमादिमाःविभूतिन्नतिःकान्निस
हिःकीर्तिश्रवसन्नतिः पुष्टिकाष्टिकृद्धिश्रवमानेगीपदपविमाः मध्यानेशक्तिकमा।
लासनायनमद्रपष्ठ वाकान्तिलक्ष्मीवीनायोमवरामनसेतकुःमलेनमस्त्रिंसिका।
ल्पनस्यामावाद्यदेवताम अर्घ्येयद्धिधिनानेनवह्रमोतनमंत्रविवरगायाकिश्रका।

डै॰
सा॰ ति॰
७६

76

यमाप्नुयात् ॥ उत्पलैर्वशयेद्विश्वं लक्ष्मीः पुष्पैश्च लभ्यते नरः । बंधूककुसुमैर्वकुलैर्जपाख्यैः
किंशुकोद्भवैः । वश्याय जुहुयान्मंत्री मधुना सर्वसिद्धये । लवणैर्मधुरायुतैर्हुत्वा
कर्षेत्सुंदरीन् । वंजुलसमिधो होमाद्वृष्टिं वितनुते चिरात् । लोणकैरक्तनाला-
ग्रैर्होमो नाशयति तत्क्षणं । दूर्वाभिरायुराप्नोति केदैर्वैश्रवणमाप्नुयात् । अन्नवानन्न-
होमेन नेद्रैलैर्धनवान्भवेत् । सर्वत्रिमधुराप्तेन होमेनश्यामदरादृते नष्टावतं भवेः ।
पुष्पैर्होमो वा विश्वहिता यकः । नीवप्रसूनैर्जुहुयाद्दीप्तानोश्रियमश्नुते । पलाश-
कुसुमैर्होमात्तत्त्वज्ञानी जायते नरः । चंदनागुरुकर्पूररोचनाकुंकुमादिभिः । वा-
श्याय जुहुयान्मंत्री वश्याय द्विविलेजयात् । एतानि तु तिलकं कुर्याल्लोकवशि-
यो भवेत् । निर्गुंडीसलिलैर्होमेन तिग्मज्वरक्षयो नरः । निंबतैलाक्तलवणैर्होमः शत्रु-
विनाशनः । हरिद्राद्वयगोसर्षिषोल्लवणालभेद्धपायसात् । रक्तवह्नेः फलैः पक्वैः
पुष्पैः पत्रैर्मलालिवितैः । हुत्वा समस्तं वा माला निसाधकः सर्वमीप्सितमश्नुते । देवतानां
नामानि धामानि गणोमि सर्वसिद्धिनां वाचस्पत्यपद्धत्तमालया

आराध्यमानस्वरणांबुजंनेत्रद्वयादयोविश्रुतिकीर्तिमाद्यः प्रसेयपरवाग्विभवेश्वा।
मीन्द्रकलावतंसा आम्नायपवाग्भिः प्रतिपादितार्थप्रवेशपर्यंतीशुकमादरेणावि।
नम्रदेवासुरमौलिरत्नैर्नीराजितेनेचरणाववितिदस भजेत्रिपदेविमहीपमेनांब्र
नन्तितेसूर्वदमादरेणामानेरालीलायुमवेभवत्याः स्रिंजानमंजीरमिषाद्वजने।
मानसरोपवणारविंदमकृत्रिमाणांवचसांनिगुफपरांपदंसिंक्तिनलूपा
भ्यांकृतार्थयन्तीपदवीपदाभ्यांमस आस्फालयन्तीकलवल्लकींतामतंगिनी
मद्धृदयेविनोद नीलांशुकावइतितेबिंबावालीदलेनापिनकसमंघास्मा
धीमदाधर्मिणिंनेतलपद्मायनरत्नीग्रेभुवयन्नमामि नडिस्रुनाकांतमनर्घमस्म।
धेविरिणाललत्तानवेचामुराज्या स्मरामिभक्ताजनतामथीशावलिनयांकेनवा।
मध्यमेव नीलांशुलान्तोस्त्रियमावहन्तीकाल्पकटाक्षैःकमलाकरागाम क।
रण्वमालाचितनकेपाणाभामानेगाकन्यांहृदिभावयामः धाठेषमायकृपा
लकांतिविवाधरत्नपल्लवलामसंय आलेलालनीलालनीलमलकमाचनांतेम

ॐ
सा ति
११
27

दक्षिणेनेत्रवदनेमरेशि स्वनामपाशांकरयमंपद्मीमानेतिनीवामापिदेवताज्ञो स्वचित्रि
येभक्तिगुनामलक्ष्याः परांस्त्रियस्त्रिनगुणापाश्रयांत्रि १ इतिश्री २ ति क ट प
लः पृथ्वव्यैगणपतेर्मन्त्रान्तवीर्येसिद्धिदानशक्तयामानवान्त्रिलंसायायांत्रिमनो
रथान् यत्रान्नकेप्राप्नियरेवीजगणपतेर्विंदुः गणकः स्यान्मुनिश्छंदोस्मिवृदिग्रा
स्यदेवता षडीर्यभाजावीजेनकुर्यादंगक्रियाममोः सिंदूराभंत्रिनेत्रंपृथुतरजठरं
हस्तपद्मैर्दधानंदन्तंपाशांकुशेष्टान्युरुकरविलसद्बीजपूराभिरामं बालेंदुज्यो
तिर्मौलिंकरिपतिवदनंदानपूरार्द्रगंडंभोगीन्द्राबद्धभूषंभजततगणपतिंरक्तवस्त्रा
ङ्गरागं वेदलक्षंजपेन्मंत्रंदशांशंजुहुयात्ततः मोदकैः पृथुकैर्लाजैः सक्तुभिः सेक्षु
पर्वभिः नारिकेरैस्तिलैः शुद्धैः सुपक्वैः कदलीफलैः द्रव्याण्येतानिविघ्नस्यक
थितानिमनीषिभिः तीव्रादिशक्तिभिर्युक्तेपीठेविघ्नेश्वरंयजेत् तीव्राज्वालाचा
लिनीनंदाभोगदाकामरूपिणी उग्रातेजोवतीसत्यानवीविघ्ननाशिनी सर्वाःशि
क्तिकमलासनायहृदयादयः पीठमंत्रोपमेनेनप्रदद्यादासनंततः तीयगणानायो

क्रमं गाणाक्रीडं पीनं मौरवं क्रमोलकं स्वाः क्रमात् सर्वान्नागेन्द्रमुख्यान्यानस्वलालि
नपूज्यत्वात् यथाशक्त्येतनेभ्यर्च्य केसरेचराद्देवताः पञ्चमण्डपेषु विधिवद्गृहकार्त्तसुडा
दिकार्यजेत् वक्रतुण्डमेकदंष्ट्रं महोदरं गजाननं लम्बोदरं विकटं विघ्न
राजं मतन्त्रकम् धूम्रवर्णं दलाग्रेषु ब्राह्म्याद्याः पूजयेत्ततः लोकपालांस्तदस्त्रा।
णि देवान्मिथ्यसमन्तेषु येत् सिद्धमन्त्रः प्रकृष्टेन भूयो गालेन नोदितान् नत्वा ये समलि
लैः सद्भिर्हृदिनभोगगणनायकम् ततः पञ्चाविंशाद्यावत्ततः शान्तमन्ते द्विजः आसु
याम्ये तुलादन्तो गाभ्यां मधि कर्त्तरः नारिकेलैः कृतो होम सर्वत्र यो प्रसेत भवेत्
शुक्लपक्षप्रतिपदः आरभ्याद्दिनशः स्थधीः ततः ध्यात्वेनारिकेलसहस्रलाजतिलैः
क्रमात् ततः प्रातः प्रजया दक्षिणाः स्युः सर्वेजनवः सतिले साज्यलैर्होमाल्लक्ष्मी।
वश्यप्रहोमभवेत् लाजैस्त्रिमधुरोपेतैर्होमः कन्याप्रयच्छति अनेन विधिना कन्या
वरमाप्नोति वाञ्छितम् आज्याक्तहविषा होमः साधयेदीप्सितं तु णाम् दध्यावि
लोलितैर्लाजैर्होमात्सिद्धवन्नादि नम् मेवादेः कृतेनं दद्ह प्रपंचननेस्मरा ।

ओं.
मानि.
१८
78

प्रेवेनार्कं भवमस्तेनेन रक्तं च ब्रह्मनदान्हणा इभमग्नेनेनात्रिस्वेन दन्त्रिं हेनेनवाक्तेनम ।
विप्रे प्रवरे समभक्त्या शोनोपुग्रहणाजपेन स्नहवासे श्रीनि वाहास्तस्मि स्वायाः ।
समस्त्रहन गुहे भवव्यहभागैरविन यष्टिय समाज्ञ्यान मेवे गणानेन संज भागैरवना
मत्स्यपुना तिलकाक्रियया सूत्रोत्वशान यतिमान वानन्त सानलेना मखिलामस्य
वीजेनाममस्मालिविरतन वनीतेसमध्यानस्म हवाशाणामन्नजपेन पञ्चाननं ।
शानेसयामूलमन्त्रपत्नयनन मूलयेमान मामस्याययाभिन्वासमवासमनम ।
मवश्पेणज्ञापनेश्रीयसाधकस्यनस्मयाय: श्रीप्राक्तिस्मस्मविग्रवीजानिप्रथ
मेवहेन इत्येगणपतिपञ्चाह्वाग्नेवरदेयत्नम उक्तासर्वेजनेमन्त्रवशमानय
टहृग्र प्रहाविशमनारवेगयनारायामन्तरीविन: गणक: स्पाहृषिप्रश्चरेसा ।
यश्रीति हृदिलिखित महागणपति: प्रोक्तो देवता रेववेहिता पडीनम्यस्व वीजे
नहीयं भाजाप्रकल्पयेत षड्गानिमनो स्पृष्या विधि विधानविन नववत्त ।
मयहीयस्मोर्द्वि हत्स्मांश्रयो नहीवीधोनपर्यन्तमन्त्र माक्कस्मेववितन्म मराः

पारिजातादिकल्पद्रुलतानाकुलम । उद्यन्नवलताच्छायाभिरकृशीकृतनभस्तला ।
म उद्यद्दिनकरैर्इभ्यामुद्रासितदिगन्तरम् । तस्य मध्ये परिज्ञाते नवरत्नमयं स्म ।
रेत् । आनन्दभिः सेवितं षोडशदलपद्मश्रीनिवर्धनैः । तस्योपरि महापीठं रचितं मा
नकोणकं षट्कोणान्तस्त्रिकोणस्थं महागणपतिं स्मरेत् । हस्तीन्द्राननमिन्दु ।
चूडमरुणच्छायं त्रिनेत्रं रसादाश्लिष्टं प्रियया सपद्मकरया स्वाङ्कस्थया सन्तत
म् । बीजापूरगदाधनुस्त्रिशिखयुक्चक्राब्जपाशोत्पलव्रीह्यग्रस्वविषाणरत्न
कलशान् हस्तैर्वहन्तं भजे । गण्डपालीगलद्दानपूरलालसमानसान् । द्विरे ।
फान्कर्णतालाभ्यां वारयन्तं मुहुर्मुहुः । कराग्रधृतमाणिक्यकुम्भवक्त्रविनि ।
र्गतैः । रत्नवर्षैः प्रीणयन्तं साधकान्मदविह्वलान् । माणिक्यमुकुटोपेतं रत्ना
भरणभूषितं ध्यायेन्मन्त्रजपे नित्यं जीवेत्तले समाहितः । चतुःसहस्रसंख्याकं च
त्वारिंशन्महस्रकम । दृष्ट्वा आज्यद्रव्याद्यैर्घृतेन मोदकादिभिः । तस्यैव हि त
शांशेन तर्पणं वत्सना प्रातः क्रमेण यत्पीठे विधिना गणनायकम । त्रि

ॐ

सा॰ ति॰

७८

79

कोणवायव्यसंस्थां दिव्यनारीं लसमर्चयेत् अग्रपृष्ठविलम्बहस्तायः श्रियं श्रीपतिं समर्चयेत्
पद्मगुणमपराप द्माविक्रकशाखपयोहृतिः दलितोवरहस्ताया गौरीं गौरीपतिं यजेत्
पाशांकुशापरागौरीटंकशरलपरोह्नपश्चिमेपिप्पलस्थायो रतिं रतिपतिं यजेत्
रतिकल्पलहस्ताया कोटंडशहपरः स्मरः सौम्यपश्चिमे गृह्णाताया महीं महीपतिं समर्च
येत् शुकवीहीग्रहस्ता भूगदाचक्रधरः पतिः ईशानकोणे समस्त्या ऋमोदा
याः प्रियाब्लिताः आमोदं सिद्धिं प्रमुदितं समग्रकोणे समर्चयेत् समस्थामुत्तमस्थस्य
मोदं च किंकोणेनः समस्विकाष्ठिसमुखमीशकोणे समर्चयेत् ऋषित्वं समदनाव
नायजे हृष्णकोणके विघ्नमस्त्वा पुत्रं कोणे नैऋते समर्चयेत् वायव्यविघ्नक
र्त्रीं रेखाविघ्नपसहं संयजेत् पाशांकुशाभयाभीष्टपाणिनोरुणविग्रहाः गंडमि
त्रिगलद्दानस्यर्पेन श्रुवोबृंहाः विघ्नाकृतस्यमः सर्वासिरौणीनलोचनाः पक
हस्तपूर्वौभिः नारंगनालिंगितप्रियाः षड्कोणपार्श्वयोः शंखपद्मनिधिक्रमा
त् तिलभिर्मार्यामहिनौसुवीडीरितलता लोकेसमर्चयेत् गाम नाम्यांसुलखलायाः प

त्रयमध्यगाः वहिर्लोके प्रवराः पुण्यावृत्याहीनि तनः परं इत्येनपादिभिः सिद्धः प्रयोगा
न्व मनीषिताल साधयेत् तद्भिर्देवैरन्यैर्बुधैः कल्पमोदितैः पद्महोमेन सम्पालो स्वन्न
न्तीरन्यैः लैः शुभैः मन्त्रिणः कुमदैः फलत्रिविशालिपल्लसंभवैः सप्मिद्धरैन्द्रेरपतीन
उर्वरसमुद्भवैः घृतैर्दर्भैः पायसैर्वा होइतैः भूदानमेत्री वशानयेत् वृष्टिकामः अञ्जइया
हेतसाना समिद्धरैः कुसुंभ कुसुमैर्हुत्वा वासो सिलभते विद्वान् प्रत्येकमाहोमरु
लेन चतुर्वीरं प्रतर्पयेत् श्रीशक्तिरतिमूलत्वौः स्ववीजायाः प्रियान्विताः प्रसेना।
दाहीन्स्ववीजायान्कुलक्रियुक्तां प्रतर्पयेत् चतुःचतुःष्षष्ठ्यंत्री शं लवपद्मनिधीश
नःनामादिवीन सहितोन पूर्येनच प्रियान्वितान पूर्णानाशुनास्वी यमिष्टमासोनिम
उलात्त सततिष्ठुमासमेपविनुयुक्तं स्ववीजमीरितं वीजे पद्मोण्णामध्यस्कृतदलप
रेताणं दिकलत्मीमायाबादर्पं पूतीकृलदत्वरमुष्टेयालि लिखि हीं जषट्कम तन्नापि
पगामेत्रा लत्सदलकमलेमलनंसप्पवर्णान् स्त्रीष्ट्रानात्रेपवर्णां त्रिलिखनश्र
णापंवान्यमेत्यपत्नाश्री आवीतेलिपिभिः क्रमोक्तमवशान्ना शक्ष्याभ्यामपि

ॐ॰
मा॰ नि॰
पृ॰
४०

स्मारो हृदि तत्पैनं संपूजनमिदं पंचमं गणाधीशितुः लाभाद्भूकमगावनामगामदेवसर्वं
देवकेष्विवादमलिख्यामितवह स्वभिनसकलैः मन्नाषंनीयांस्त्रियेनद्धं महागणाधिपतेर्वि
धानेनसरस्वतिनम सर्वसिद्धिकरं प्रमांसमसमस्तप्रहर्षार्थदम मायाविरिपदद्वंद्वता
तोगणाधिपतिर्वदेव एवं श्रीगणपतेकोपक्ष्मादशरान्ते वदेत्ततः सर्वलोकेसमपदांते
वशमानयपदद्वयम षडिंशाद्यक्षरो मंत्रो भजतां सर्वपादपः गणकः स्याद्दृषिच्छं
दोगायत्री देवतास्य तु विशिविघ्नप्रवरः प्रोक्तो भजतां सर्वकामदः अंतःकरणे
देहमन्त्रपदंवविलोकयेत्ः एवं विमर्शनमेत्रागी मायायोगकल्पना महागणपतेः प्रो
क्ता ध्यानमेत्रोविवितयेत सिंदूराभं त्रिभानेत्रं त्रिनयनं हस्ते पाशांकुशौ विभ्रा
णं मधुमत्कपालगतिशोभाद्द्रुमौलिभजे पुष्पाग्निलिप्तन्तवत्पजाङ्कयावाप
श्रीलक्ष्मेदयानये व्याहितयात्मनोऽब्रवस्मनमयानात्स्नस्तुकरस चतल वंज
देवमैवनहूर्णाशो इतिक्रिया प्राक्षयोक्तेः शेषोभिन्दुमीप्सिनसप्तकेः समीरितासर्वा
के पूजये स्योपहितो क्राहि तवशान्तिके मूलेन मू त्रिसंकल्पनगावात्प्रथमेयहिभूम

मिथुनाहुतिशायास्वाहामोदायैर्हिंगवैः द्वितीयावस्थतोयांगैः चतुर्थी मातृभिः।
स्मृता पंचमी लोकपालैः स्यात्षष्ठी वज्रादिभिः स्मृता एवं सिद्धमन्त्रमेत्रीप्रकल्पितैः
सर्वीकृतैः यजद्याद्दशागाः सप्तैतत्डलैस्तिलमिश्रितैः हुत्वाश्रियमाप्नोति मार
कैराज्यलोलितैः हुत्वा विजयमाप्नोति पार्थिवो युद्धमस्मिन् मधुत्रयेणाहवनेवा
श्रेतयति पार्थिवान् भस्मभोज्यादिकं सर्वं हुत्वा भीष्टानि साधयेत् शाक्ति उद्दीप
नेष्टीजेमहागणपतिं वहेत् ऊँनमग्निवपुः शाक्तोमत्रोयंचादशार्णकः।
स्यान्हीहिषल्लेशयायशीनि हृदादिका उरिमादेवतानेत्रेनान्यशक्तिगणाधिपः
वालैः समले मेत्रस्पदेशानि कल्पयेत् शुकाष्टोरमदगजमुखं चंद्रचूडं त्रिने
त्रं हस्तैः स्वीयैर्दधानं सृणिदीधिकं भयकर्णाः साभिजलदैः स्वया
नालेविपाणौंदेव्यायोनौविनिहितकरंरक्तमालिवजामः लक्ष्मेनजपेन्मंत्री
मष्टयुक्तहुताशनः जुहुयाद्ध्विनेवक्कोदिनशोदेवमच्युयेत् शक्कोज्ञेस्मा
येत्यादिशाग्निक्षेवैवमेना हुनेवोपदेशेतिमाज्ञान्वाश्रियमवाप्नुयान्नना

गु॰
सो॰ ति॰
८१

त्रिकेल्लपलैमहृद्भ्माङ्कपालैस्ततः वशायत्तीत्रिविलंल्लोक्केद्दस्युकैः पाकेराल्वि।
नैः वपाल्नपलिराज्ञानेशाकृभिश्चोद्यगान्नशुभैः शुनहोमेनयनवाजापनेनात्र
समायः शाक्यास्तद्ध्नित्तवीनवशामानयत्तद्धयम लागाधोमनगाख्यानोकृत्सं।
ख्यालराल्विनः अध्यायाः श्वेमक्काःस्पर्शेगमेत्रपदैर्भवेत पञ्चकनादौत्रिभिर्द्दो
ष्यामनलरम समभेतनाह्वमाख्यातमेगत्काशिरियमना हस्तेविंशतमिद्दा।
दं उवरहैयाप्राणकश्रोत्रफरस्याघ्नस्यश्रमद्दावरोगामनयाचिलक्षेधनाग्रस्पशा
प्रणामांगयाविधमाल्पयात्रिनयनंवन्द्राईरूढेजपारक्तहृत्तिस्त्वेस्मराभिस
नतेभागानिलालविश्वमलत्वयजपन्मत्रमिद्दखडेहृशापानउ श्रह्येना।
ज्यष्ठ्ठेस्त्वोनहृयात्मेत्रमिद्दय लग्नहृयनयायेः प्रीणायेर्ध्यानमानसः शुनाश्वे
वदादिद्दानतः काम्यानिसाधयेत्म हत्वाश्रुपेत्विमधुल्कैर्वशायेद्भृतिपार्थिवान व
मध्यान्नाम्लिकेरेणामहत्तीश्वियमासयाल लवणैर्मधुसंयुक्तैर्वशयेद्दलितानाज्ञ
नमः सवर्णकोत्रयतः पाशेनावशामस्पैस्थितः प्रसादनायहन्मत्रःस्ववीजाधा

दशाक्षरः गणको मुनिरस्य स्यान्निचृच्छन्द उदाहृतं तिग्मसाद्दतो विघ्नो देवतास्य स
मीरिता दीर्घयुक्तेन बीजेन षडङ्गानि प्रकल्पयेत् पाशांकुशौ कल्पलतां विषाणं
दधत्स्वशुण्डाहितबीजपूरः रक्तस्त्रिनेत्रमरुणेन्दुमौलिर्हारावलो हस्तिमुखोवता।
द्वः लक्षं जपेत्तत्पूर्वं स्वानेन जुहुयाद् घृतैस्तिलैः मधुरत्रितयेर्दीर्घैर्वृषवाहमहीरितैः प
कान्तमोरिन्दुशोरवस्यमाणानवस्मिनापूजयेद्धर्वयुष्मायैर्यैर्दीर्घैर्यैरंमानवे श्रेयांसि
ध्रुवेमस्यशांकि प्रानवेयायनेनन्नतः विघ्नविनायकैर्वीरिषुराद्द्व सेत्तकम इभवक्त्रो वे
करे लम्बोदरस्य मनेतरे पञ्चाग्रे षट्वेयेत्यक्षाद्यामायाम्लदेनन्तरम लोकपालाः।
लाद्यक्षायविघ्नजानमभीरिता आज्यान्नैर्जुहुयान्नित्यमन्नवान्समाद्द्ववेत् पा
यसात्मेन जुहुयात्समहश्रीश्रियमाप्नुयात् आज्यहोमेन वश्याय स्यात्प्रिवाः सकला।
नपि नालिकेरफलपुष्कलाश्चवममलिते जुहुयात्सत्यवृद्धिमुलात्सिद्धि
माप्नुयात् जुहुयात्क्षमिरेक्षुमधुघृतयशस्तृतेः वशायपत्याधिवासवा स्त्रियान्नृ
लिपिनामपना हितारुचवनप्रवन्त्यारिमुभारकेः नवधा योहि प्राज्ञस्य मत्तकश्री

श्रीं
मा.ति
८२
82

प्रसिद्धये पाशांकुशौ कल्पलतां स्वदन्तं केचैर्मुह्वेनकनककाद्भिकान्तम् सोपानपंक्ता
दिवेनासघविवाहायान्तम भोजगतेविविद्रुमशागक्रमचसप्रोक्तांग्घ्रियोगामनतासुना
तेरास्मिन्नघृवाशाक्रान्तकायांसर्वीवियानविन पद्मानकोति इपुलोवामकर्णाविस्र
षितः नारादिहृदयान्ताय हरवमन्तरोचितः वन्तेह्रुगणेशकोनुगाचन्तचेगेफला।
ग्रहः षट्दीर्घभाजावीजेन षडङ्गानि समाचरेत् मुक्ताकांचननीलकुन्दघुसृणाद्भा।
पेस्फुरावीजेन षडङ्गानि समाचरेत् मुक्ताकांचननीलकुन्दघुसृणाभास्त्रिनेत्रो
गासैश्चहेरिवाहतप्राणिधरेह रवमकेप्रभमम् हृभेदानमभीतिमादकरदन्तकेशिरा
शेलाग्निकामालाशुद्धरमंकुशांत्रिशिरवकेशेभिदं यामभजे ललन्नयजपेद्गंत्रदशा
शान्द्रयानिलैः नीत्राहिर्मुनितेपीठेदेवेहरवमर्च्चयेत् प्रणवः कवचहृदमहा
सिंहायगीनतः हेरंवेतिपदंपश्चारामनायहृदन्ततः अयमात्मनमेत्रः स्यात्प्रदा।
याद्भुनाशने नारादिविघ्नवीजेनमष्टितस्थप्रकल्पयेत् ग्रावाहयेद्गजंगैन्दस्यासना
वरणांसमन्वितम् यावश्लोकप्रवरां एज्यावन्नारीनितनः पर एवमष्टविघ्नविंद्या।

साधयेत्स्वमनोभिलाषान्मोदकैर्नरः इत्यात्मस्थां मत्स्यां कृष्णां वैलक्षा चन्द्रं श्रीदिवेश्वर्यै
इत्याद्यैः क्लिन्नाग्रेषु पक्षिर्दैर्घ्यप्रतनुरूपां मन्त्री पवर्गं दिनेशवि साधयेत्सकलान्कामान्
पत्नेनैव साधकः येभोजनप्रथमं लिखेद्धमदले मध्ये स्ववीजान्वै साध्यार्थ्यो वह्नि
येषां मे च विलसक्तिं नत्यक्तं मे प्रागभिनवः पञ्चाग्नामद्वेविभ्रमयग्नु निष्पामालामन्त्र
शोषितानामद्भुतांगश्च वर्षमदत्लेपावितन्तुं प्राज्ञान्नामकारेण च शेवनामदक्षाः प्रमीवैर्मं
मेपद्धेविलिख्यानन्तं वर्हिनश्चान्नस्वेगालोदिह्विभिरापिक्रमानं धारयेद्धाडूना
येऽत्र मह्यं कामानवाप्नुयात् प्राज्ञः कुष्ठी फवां नेष्यान्त्ववीनेहृदये ततः सर्व
विघ्नाधिवायानै द्वि ज्ञेमवं शीर्षमिदं प्रवदेत्मवेड्गपवग्रसमनायपदं ततः पा
दाहिमयावस्मवेलाटपद्मेमयडुपम। गुब मयोस्वद्धीनेगान्मिनिः पक्ष्वकवक्त्रा
मा पुनर्वेक्ष्मा माणानः पञ्चपञ्चाशाटकुटुरः मालाम्भोधमगुना प्रथमा नमाय
येनमः नः रक्षिह्रीं स्वरः कुस्मो निस्वर्णानाते विनः भेवन्तिः हृमवमः स्व
ह्मपणान्मकोमन्त्रः वह्निवीमनघरीयेपुत्रनागांकिपामनाः सिद्धहकाका

ॐ सा ति
८२
८३

त्रिभिन्नुवदनेकेयूरहारादिभिर्दिव्यैराभरणैर्विभूषितननवं स्वर्गाप्सरोस्यप्रदे श्रीमोजामयश
क्तिवृक्षुत्रथंरत्नागारायणुकस्तुवह्मश्रयम्भयास्मदेवगणमनाभीतिप्रणाशायनं लतामेव
जेयस्मेत्रेसाम्बेनहविषाननः दशांशेनजुहुयादन्नेब्राह्मणानपिभोजयेत्न यमादिकालि
नेपीठेवह्निमेडलपश्चिमेपूजयेद्धिधिनादेवमुपचारैर्यथोचितैः केसरेषुगाहजास्या
व्यत्रमध्यगानानिमान जयेनामेमरनिवेशपंकुशिकायुधंमंतकमध्यनंतरंमूलिपतिंमे
नांगंगुरुहंसंतकान हेमसूत्रविशालातेशाक्तिसूलकरानजेतहिदलाग्रेषुपूर्वादिदे
वसेनापतिंगुनः विधांमेयाननतोवस्त्रकोणास्थाशक्तिवृकदेरामयुद्धिपमापद्मे हाद्येला
केश्वरोन्तु श्वस्याग्निनेषामनेनमः स्वाव्रतस्त्वपणाद्येनैरिन्दा स्वाङ्कस्थिमेदयभोज्यायैः षष्ठ्यांमेष्ट
जयेदेवतानुध्याङ्गमानान्वस्त्रवारिणाः सेनानीविजयंवीर्यंरत्नामानुः श्रियंयशः प्रद
धानसाधकस्यास्यव्रतस्यपयःस्वरार्चिनः मयनर्णोतायुजादौविघ्नेशंसर्वसिद्धिदं श्रीणाये
ददयास्तनयप्राप्तयेसर्वैसंपदाम ॐकारमाद्यंप्रवदन्तिसन्तोवाचः श्रुतीनामपियंगृणं
न्ति गजाननंदेवगणाननतांघ्रिभजेहमर्धेन्दुकृतावतंसं पादारविंदाद्वेनतनयनभांसे

सारदावानलभंगदक्षे निरंतरं निर्भीनदानतोयैस्ते नैमि विघ्नेश्वरं सुदाममव हतानागा
गेनवकुंकुमेन मज्जालिमालां मदंषकलरवो निवारयंते निजिकर्णतालैः कोविस्मरे
गुन्वमनेमशास्त्रः शंभोर्जे राज्ये निवासे गेगाजले समाहायकरं भुजेन लीलाभिरारा
च्छिवम्म हेयंते गणानने नेशारणं भजामि कुमारभक्तोपगनात्महृतनोः पयोपरोपवनेतरा
जपुत्र्याः यत्तालयस्ते कर धीकरेणमौवधेननेनागमुर्खं भजामि त्वयासमुद्दृयगजा
सहरनेयेपीकराः पुष्करं भ्रमत्काः यो मा गणेनेविचवन्निनाशः कालात्मना मोक्षि
कलुनाभासः क्रीडारवेनवारिनिधौ गजास्येवलामतिक्रामानिवारित्यरैः कल्याणमा
नेषविविघ्नरेवाः केलासनाथस्तुतिभिः सवन्दि नागाननेनागकृतोन्नरीये क्रीडा
रतेदेवकुमारसंघैः त्वयि हतं कालमवैनि विहायतो प्रापतः केउकतामितेरू मदा
लसमनं व मम्बैरनस्म मथापयंतं सकलागमार्थान् देवालषीनषीनुभजाजनेनकमि
वेहेरेव मक्तां हृतामाश्रयामि पादांबुजाभ्यामतिवामनाभ्यां हतानाथयंतं कृपणारि
वेसम प्रकारणं कारणमाश्रवावानेनागव स्मजहानिवेनः येनार्पितं कृतनीम ।

सत्यवतीमनायपुरणमालिनीव्याविषाणकोथा नंवेइमौलेस्तनयंतयोभिव्याप्यमाने दर्पनं तजामि पदं स्तुतीमासमायदं ॥१॥

गं·
सा·नि·
८४

84

लीलावनारंपरमहमस्तैः नागान्मकोवाग्रुस्थानमकोवेयमेपमानुंभजविश्वराजमपा
प्रांकुशोभयतंहन्वभीष्टकोरेदंपानेकरेयमगेतैः गुङ्गाफलामैः सुमुशोकरोपैः।
सिवन्नमंगोशिवयोभजामि अनेकमेकंगजमेकदंतं चैतन्यरूपंजगदादिबीजं ब्रा
ह्मेतियंवद्स्तिविदोवदंति तमेकमन्तंशरणंभजामि स्वांकस्थितायानिजवल्लभा
लोललनेत्रम सेरानना — मदेवमेकमतंभजेविश्वविमोहनंनं येषुदेवमाराध्या
नानेवेवासर्वोगिगाशास्यागिपदन्निनेषाम नवोनचान्यत्निपायमेनं तदर्लिवेत्ता
वेममसमकलं हिरण्यवर्णंभजगदीशिमानं कविंपुराणंरविमंडलस्थम गजाननंयस्य
विघ्नानिमयन्तकालयोगेनमहेशपदे वेदांतगीतंपुरुषंभजेहंमात्मानमानंदघना
नेहृदिस्थम गजाननंयस्महसाजनानां विघ्नांधकारोविलयंप्रयाति शंभोःसमा
लोकजटाकलापेशशांककांतेइनिमग्नचुक्केणा स्वभयवत्दंतं प्रविविंद्यमोक्या।
राकृष्टकामः स्थिरमानतोन विघ्नांगलानाविनिपातकत्रायेयत्वाधिकेलैः कद।
लीफलाद्यैः प्रमारपंतोमहद्याधरागासंपशोद्भनतोभीष्टगाहंभजेनं यदेरवेकेवंकमि

न्त्योभिराध्यमायेगजराजवक्त्रम स्थानयायेविधिनात्मन्वितंनेसर्वेललस्मीतिध्येयोमा
वंशे श्रीनिश्री १ ति के यो गः ८ ध्यायेत्ध्यातेचंद्रसमोमनः सर्वसंस्थि
दः खड्गेशस्योम्स्तुर्विन्दुमन्स्वस्समसल्वितः सोम्भायहृदयंतालोयमंत्रः श्रोत्रक्तः षडङ्गः अ
षिकंकोम्स्तुपञ्चन्दःपंक्तिःसोमोस्यदेवता दीर्घंभाजास्ववीजेनमनोरंगाकियामता।
कर्णेबस्य हृकावदानमुनिशंभुर्मनोर्विवानंनेनक्तारामविम्हषिनेनपुष्पानिस्नेलयो।
नेमः हस्तास्यांकुमुदयनेवरस्थनेनीलालकोद्भासिनेस्वस्पाकस्यास्मेगादिनाम्प्रयुग
णेसोमस्वपाधिंमनेरसलतेनपंसत्रंसाथकाविजितेन्द्रियः षडङ्गंप्रणन्दूयान्तायसेन
मावेषासोमानेस्मिनेपीहेस्वजयेश्रोह्णीपतिं श्रेणालिकेसवेपुस्पुस्लहेख्या ३ पत्रा
मध्यगाः गहिणीक्तत्रिकाम्सयोरेषनीभरणीपुनः शत्रिवाङ्गनंमोम्पषाकलाहारा
समप्रभाः सितमालाम्बरधराभुक्ताहारविभूषणाः पयोधरभराक्रान्तारविनंजल
धःश्रुभाःवल्लभासङ्गमनसोमदविभ्रमसंभृताः समम्भांगः सरोजानप्रवन्द्रविंबा
तिभाननाः आरिन्यमंगालतुपमदेगाकान्तिरारवः श्रुकाकेन्तुनाः सुजाहलातेश

ॐ
सा·ति
८५
85

ग्रहाश्चैते स्वस्ववर्णाम्बरोपेताः स्वनामाद्यर्णबीजकाः रक्तारुणाश्वेतनीलपीतधूम्रसि
ताःसिताः ध्यायेत्तु मण्डलान्तस्थान् द्विहितान् पूजाभयाः श्रुवृनायकरोमानन्दे कृशामी
ममुखः शान्तिः शङ्खचक्रगदावज्राः स्यात्केतुः स्याद्धूम्राञ्जलिः लोकपालांस्ततः
पूज्यावन्त्याग्नेः महक्रमात् एवं सिद्धमन्त्रमंत्री संपदां वसतिर्भवेत् हत्सुपुण्डरी
कमध्यस्थं ताराहारशशिप्रभम् तारापतिसुरत्नश्रीविग्रहस्वरसत्वे जपेत् गर्भेप्रव
स्वर्ये दीदिसौ पश्चिमाद्याद्रव्यान्तरे एवं क्रमात् प्रजपेत् ऋषिनमहिम्न विन्यसेत्।
रोगापमृत्युदुःखानि नित्यान्वाचर्षशान्तेर्वसेत् ब्रह्मचर्यरतः शुद्धश्रवणलेखनाद्विषं
जपेत् विषापन्ने भ्रमणे मूर्यः शास्त्र्यापूज्यवर्जनेन्द्रिपातनपञ्चत्रयोमाभिर्मासस्याविशेषतः
मवेस्नेमाभामपानिलयः सपराम्भपरानिधिः योराज्यगन्धि रोगरोगानामिभ्यासात्वपद
वात् विधानेनाभिषिक्तामेनाशयेत्सर्वनाम्ना पौर्णमास्यां निराहारो दध्यादि यवि
मूलेय श्रावणस्य गायते कुर्याद्वृत्तलेमण्डलत्रयम् निषण्णः पश्चिमेमन्त्रीमण्डले वि
हितासने मध्यमेस्थापयेत्पद्मवात्पूजाद्रव्याणि पश्चिमतः गुल्मसिनमण्डलेसोमा।

मर्त्यैर्यदिस्वाप्सुजातिते राजनेवषकेतत्रस्याघयेप्युरतः स्तुधीः सोऽप्येषमसमाम्यस्य
ष्यात्तस्तजनेप्सुलस्य अद्येव्रतघ्नानपश्चाद्धियामेत्रशेषशिकाः द्युदर्षघाशकायस।
वेकामार्थं सिद्ध्ये यनेनविधिनाकर्त्तुस्यतिमासमनेदिनः षष्ठमासाध्यव्रतेसि।
द्धिं साधकेद्रुः समस्तुतोऽस्मिषमनस्तजितोपुत्राश्चैभाग्यपुष्फलेयशः कन्याभिच्छा
मवाप्नोति कन्यापिवरमाप्नुयात् बहुनात्किमिहोक्तेन सर्वेहयानिप्राप्नोति: विधि
वियामालिनिसापैद्धिप्रयत्नेननानोभवेत् एतयवस्तुमांशिवस्वाहाविधामंत्रउदाह
तः नारसिंहाप्रगुणप्रजाद्यमकाराविभूषितः वस्त्राभमतोसमेतामनयेषः स्ततो।
त्रिः सप्तविंशमः ग्रहणतोमनः प्रोक्तोभावेरभिमतप्रदः देवभागोस्तुतिः
प्रोक्तोगायत्रीछन्द उच्यते आदिनोदेवताप्रोक्ता दुर्गाहृदफलप्रदः सत्याय
हृदयं प्रोक्तं जगद्धात्रीप्रिया देवि विलसेवस्याल्लिवाचमंकृत्रायपरिकीर्तितम्
प्रणवेनेतेत्रमात्यानेशाबोपाधमसाहतत्र ते जोलालामणिंद्रफटहिता।

ॐ
शा. ति.
८१

न्ताः सूर्यगौरिता अंगा सेन्द्राः पुनर्न्यसेदेव सहस्रीर्यथाक्रमम् आदित्यं विन्यसेन्मूर्ध्नि विद्युता
गं तेन्यसेत् हृदये भालनाभाने भास्करं गुह्यदेशतः सर्पं चरणयोर्न्यसेत् कुं सैः सयादित्ये
वभिः प्रणानमृङ्निप्रतिताः सर्वाभरणभूषिताः मूर्ध्नास्यकंठहृदयकुक्षिनाभिषंगे
प्विषु नेत्रवर्णान्न्यसेद्देवि प्रत्येकं प्रणवादिकान् एवं न्यस्तशरीरो सौ विघ्नयेन्नेनसानिध्य
म रक्ताब्जयुग्माभयदानहस्तं केयूरहाराङ्गदकुंडलाढ्यं माणिक्यमौलिं दिननाथ
मीडे बंधूककान्तिं विलसत्त्रिनेत्रम् एवं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं समिद्भिः होमयादित्यनाम न
महहे प्रजह्यात् होमान्ते अभिनिवेशयेत् पीठस्य क्रमिः प्रथमे दिक्षमध्ये च वसयन्ने
प्रस्वनेविमले सारे समाराध्यमनेन रम परमादित्य चिपो दें सर्वं बीजाक्षरकल्पयेत् दी
प्तासूक्ष्मा जया भद्रा विभूतिर्विमला प्रनः अमोघा विद्युता सर्वतो मुखी पीठशक्तयः
दीप्तादीनां पीठबाक्षरानबीजानां न्यासे विदुः क्रमात् क्रीं वह्निबीजनयस्थानि विद्यानि सं
तान् वरेण्यं देवतर्पणं ब्रह्मविष्णुशिवात्मकं सौराय योगपीठाय नमः एवं मनवं

(२)

पीठमेतेषमाख्यातो हिवेश्मसजगाय्यते: नागारिखंडौंखेवखोल्कायथेवकायमनन्तनाम्
त्रिकल्पना साविनीमर्वलोकानानस्यामावाहयूजयेत् श्रेयानिहयूजयेद्दादेदि
वेयर्कंमनूत्रेयः शादित्यायाध्यवनसेवधाः शाक्रयः केनगापदत्रगाः स्वस्वनामादिव
र्णाः सुप्तासां वीनाम्यनक्रमात् उषाश्वत्ताप्रभामेधाप्राज्ञयःपरिकीर्तिताः पद्माय
स्याद्यालायाः शुभतोकणामर्वयेत् वेश्मदीत्मजयेन्यश्वाञ्जुहानशीतनवोवहिः इंद्रा
दयस्तदस्त्रामानिरथ्यामूर्वसमर्चयेत् पत्रसमूलार्विधिवच्चास्कंरमंकवसलत्स
दयादर्वयंनिदिनेद्वारेवातस्थवोदिते प्रभातेमंडलेहत्वामूर्वस्तीठमर्चयेत् पा
वेताश्रमयंप्रस्थानोपग्राहिमनोहरम् तिपायनत्रमनननाहूरयेत्तुभोदकैः कु
कुमेदावनारानीरक्रचेदनवेणावान् करवीरजपाशालीकुशश्यणमाकनंडुला
न् तिलिपेसलिलेनमिनेकंसेकल्पभानुना सागमभ्यर्च्ययेत्सिम्मेस्कन्
सोकलनणान् गेयष्ष्ठादिने वेधर्ष्यायाविधि विधानवित् नतिपायजयेन्मे
वेसम्यगष्टोत्तरेशतम् पुनःसंपूज्यगंधाद्ये जातब्यामवनिगतः श्रामल्लक

नतुङ्गत्वचो विद्रुमावरोत्तरवैवो हृष्टिविधायवैवकोतमङ्गलमेत्रयिपाजपत्र दृपादेर्यदि
नेशायप्रसन्नेनात्मनात्मना कृत्वाञ्जलिपुटं जलिमे यो जपेद्धृष्टात्मा रेशतम यावद्यो
मतभावः सुमादन्नूविजेः कृतैः तेन तस्मै देवि तपति देवो दर्शनमनोरथानां सुपूर्णे दा
नमिदं श्रुत्वा माश्रुतारोगपवड्डकम पुत्रधान्यपशुत्वेश्वर्यामित्र कुलवृद्धम् तेजो
वीर्ययशः कीर्तिविद्याविभवश्च यदम आकाशमार्गेन दीर्घेन सश्रुतेभुवनेश्वरी
समर्गालिकितो भ्रष्टभ्रमो तो ह्यवतरो मनवीर्तिनः आयाया गतिं प्रदाग्र मे के ठाद्दाधारका
वधि मद्दीदिवेकत्वपर्यन्तं क्रमाद्धीत नत्र्येम्यमेन षट्टीयं स्वश्रु केनम ध्येनागानि
कल्पयेत्र रक्तो वृत्तासनमशेषगुणौ कासिंधुभावे समस्तजगतां मायायेभजामि
पल्लवद्वयाभयवराद्रूपं नेकरा कुंभौ तौ कमौलि समहसां गाह विधिविनेश्रभावं
लेनत्र जपेन्मंत्रमन्त्रा ज्ञेयनदशांशनः तिले वा मधुरा निक्षेजेद्गयादि जितेन्द्रियः
पूर्वा भ्रेष्ठ जपेत्रीत्यैहि यानेनामुमाराविमः प्रथमाहुतिरेगैः सुमान्य वा वद्धा दिमिये
हैः तत्रो याले का कपालैः स्यां वा तर्पणी सा तत्र दायुये इति सप्तत्र ज्याति मौलाते नमखव

उपदीपनाम्म अथ योगागोरिनेदथाह्वानवे संयजेत्स्त्रियः सोपितत्क्षणतः यानं पुत्रैर्योत्रा
त्रशाः पशून् वस्त्राणिभूषणादीनिदयादस्मैनसंशयः आकाशमग्निपवनमयोना
यीशविंदुमत मात्रंएतुभेवंनामबीजमेतदुदाहृतम्म पुटितेविवबीजेनसर्वकामफ
लप्रदं हांमेदहनतनेत्रैडसहितेनतुरीयिते पंचहस्वाषबीजेनतपंचमहेशः अविन्यसेत
मध्यमादिकनिष्ठान्तमंगुलीषुक्रमादिमाः हृयोग्याभास्कराभानुहृतोरविदिवा
करौ शिरोवक्त्रहृदयपादेदेशेषुनाः पुनः दीर्घयुक्तेनबीजेननेत्रान्तानाविन्यसेत वा
पकेम्हलबीजेनककीननदंतेनतमम हेमाभोजपवालप्रतिमतिजलवींचात्वा
पलावकेशांकिसहृदवक्राभिरामेगातेदेवक्तूभाहेमणिमयखकुहेहावरोमेभा
नामः ललजपजपेमंत्रीबीजंविवृष्टीकृतम्म दशाशोकमलैःस्फल्लैर्नदुयासम
पुरोहितैः पीठेदीप्तादिभिःपुत्रैःकर्णिकायामुषादिकाः पूर्वादिदिक्षुसंपूज्यमहत्रिम
लेनकल्पयेत आवाहन्सजयेदेवंवस्त्रामाणाविधानतः सूर्यादीश्चनवग्रहान्विविदा
हांत्यसममर्त्येये यंगाम्मनायथाप्रलेनेत्रमीशानदिग्गतम्म ग्रहानष्टौततोवायसलो

ॐ·
सा·नि·
८८

कपालाननः परं ॐ ऐं श्वानेयपयेनमंत्रीमाश्रेणभैरवम् इतिसिद्धमनमंत्रीसाधये
दिहमानमनः शाल्यान्नतिलबिल्वानीलसहोमान्नवन्हिधिः राजहस्तसमक्ष्रा
नैः पुष्पैर्होमोरमाकरः जपाकुसुमसहोमेन वशायेदखिलान्नृपान् मालतीगफ
लैर्द्धन्नायमसिद्धलभेतनरः इममंत्रं जपन्मर्त्यः कीर्तिं प्राप्नोतिपुष्कलम् वाक्सि
द्धिममलांलक्ष्मीं सौभाग्यमपिसाधयेत् विपक्षेडलनिनंतदादिसगासंप्रुतः
अजपाख्योमनः प्रोक्तोहंसःस्वरूपादयः ऋषिर्ब्रह्मास्मृतोदेवीगायत्रीछंद
इरितम् देवताजगतामादिः मंत्रोक्तोहंसःस्वरूपादयः ऋषिर्ब्रह्मास्मृतोदे
वीगायत्रीछंदइरितम् देवताजगतामादिः मंत्रोक्तोहंसःस्वरूपादयः ऋषि
र्ब्रह्मास्मृतोदेवीगायत्रीछंदइरितम् देवताजगतामादिः मंत्रोक्तोगिरिजापतिः
हंसाघञ्चोयंप्रोक्तोनवकूपोदगप्तिर्योऽमनोः उपदाम्बस्फुरितनतडिदाकारामडोवि
केशपाशाभीताविस्फूर्जद्धनकराञ्जेहिष्याकालानलंचमलिनामयेः शशीनेति
श्रवमूलंसौम्यानलयंवशर्वन्नवपंचइत्युद्गीर्णेतिनेत्रम् भावेललंतेजपन्मंत्रंपायसे

नमसर्पिषा दध्याशान्नइक्षुपानमधुहुत्वा सिद्धो भवेन्नरः । दीप्तादिक्षु निवेपीठे प्रागु
क्ते पङ्कजे पद्मभुम मूर्त्तिं मूलेन तं सकलं च यजेद्गन्धादिभिः महाज्ञानं ब्रह्मेनतं वरारिदल
ले पुष्पिं दिक्ष्वष्टसु वर्णे यदृक्ना गानपञ्चनाज्ञामद्विजोपुनः लोकेशं च वामल दस्त्राणि
हृनयेद्देवमन्त्रहम ग्रन्थ्यं चविधिवद्ध्यात्मा केषाङ्केन वल्लं ना मत्रायमात्रका
पदेस्तृवैकुम्भन्निधायने पिधाय वामहलेन तल्लमन्त्रेणामेयतः प्रक्षाल्य शने
मन्त्रेन पञ्चगव्येयत्तथामयम स्रत्वाने मानि षिञ्चेय समवेद्विगतामयः प्राप्नुयोरया
विभवानतिमिनात्सुमितेनरः प्रत्नेनैवविधानेनमविषाजोलिविषोभवेत् विडुष्याविव
गलन्नेत्रया पविविते मन्त्रो नवाजन्नमः प्रवोलनस्त्वम्भानेनप्राणिशनामसिक्रमा
यस्मरन् मन्त्री मन्त्रोमि मन्त्रं पाहिषगदोन्मादाय मस्तुल्पतालिनावषशान्तिवि
शिष्टविभवोगोवेनालवेपुभि व्याहतिञ्चयमीतेः स्यामान वेद स्रोव हमवेक
मौतिमसमाधाय सायपयाविनयियंतनः नारायणेयमन्त्रः श्रेष्ठः पञ्चविंशति वर्णा
वान् ऋषिर्गभैवकद्रेगायत्रेदेवनातनले विभक्तेः पञ्चभिः द्विकवनाभिः प

ॐ सा॰ ति
८५

८८
८९

वर्मिर्द्विभिः ह्राभ्यां मेगलिकियां श्रो ह्राव सं सं ह्रं लमनोः क्रमात् । श्रेसा सह्रा स्वत्रांमा ।
लसमकृतांसकंदनालं हांते ज्वालापुंजजटाकलापविलसन्मौलिं स्फुरद्धांशुक
म शक्तिस्वस्तिककर्दमं सृणिकपालकरं कुर्वाणमीक्ष्माहोमिं विपुलतमं विततचिन्तय
नेत्र ह्रां भमम्मिंभजे ॥ गुणलेशमनुसंजीवनं दृश्यासु पोषितः । नेत्र ह्रां ब्रसहस्राणि
शुद्धाचारो जितेन्द्रियः । स्मृमावास्यादिनेषि प्राप्योजपेत्समपुरो राजवैः । महापीठे यथा
शक्तिदेयाद्वे भोज्य दक्षिणां स । सहस्रसंख्यया माषीषहोमेकुर्यादुहितेदिनः ॥ क्रमाद्दट
समिद्धीहिनिलराजीहविषैः । प्रत्येकमष्टोत्तरशतेनैव पादितशः ॥ स्वधी दशाह्ना
मेवं मिवेशे विधानेनवित् । दत्वा पूर्णां ह्यतिसम्यग्योका दक्षिणा द्विजोत्तमान् ॥ संस
न्यतर्प्येच्छिन्नैर्यथा विधिविधानवित् । गुरवे दक्षिणां दद्याद्रुणांगोपयोविनो ।
स वाससि धनधान्यानि दत्वा मे प्रीणा वेश्रुवः ॥ स्वयमुल्लान्वप्रयुंजन्यी देसनवशा
क्रिकम ॥ पीताश्वेतारुणाराकृष्णा धूम्रानीशा स्फुलिंगिनी ॥ रवि उदाज्वालिनीशे
नाः हुताशनानैव शक्रयः । स्ववाजेनामन्तेदत्वा महाग्निस्थलेन कल्पयेत् । ततसंस्प

येद्वह्निं विधिनाप्रोक्तलक्षणाम् । योगसंज्ञो पुत्रकामस्त्रिभिर्लेन कल्पयेत् । नवसंज्ञ जयेद्व
ह्निं विधिनाप्रोक्तलक्षणाम् । योगसंज्ञो पुत्राह्वकामस्त्रीं रक्षोदलेषिमाः । जातवेदाः सप्त
जिह्वो हव्यवाहनसंज्ञकः । अश्वोदरजसंज्ञान्याः शुनः शेफवाजराह्वयः । कौमारतेजाः
स्यादिश्वसृग्लोहितदेवसुरवः पराः । ग्रंथ्याः स्वस्तिकशाकिभ्यो विराजितकराम्बुजाः । लो
केशानलं येद्वा होमे वह्नाय पृथसंयुताम् । इति संप्रजपेन्मंत्रं जपेत्साग्रसहस्रकम् ।
जापने शत्रुसंवादे वाचयत यान्यासमस्तद्ध्वमान् । साज्यमन्नं प्रजुहुयाद्धन्स्वालुभमेसि
यम । कुसुमैश्चरुहृत्सनदाधिहोऽश्यनक्षुतैः । करवीरप्रसूनैर्वा मधुलाज्यानामस्ता
द्विमान् । धूपमाषकापिलाज्येन जुहुयाद्धन्मवान्नरः । नक्षसंज्ञायनेलहस्तीः । कीर्ति
स्तैलोक्यवदिता शालिभिर्जुहुयान्निसंवृविधिनाप्यन्नरवशान्तमम् । ब्रीहिहोमः श्रियः ।।
श्वासे ध्रुवं वनेन सघृतेन तिलहोमेन महतीं श्रियमाप्नोति मानवः । पलाशबिल्व
खदिरश्यामीदुरपमहोनुहाम् । विकंकतार्कवृषयाः समिद्भिः करवीरकैः । प्रसूनैः कु
मुदैः पद्मैः कल्हारैस्तुगणान्पलैः । जातीप्रसूनैर्हूं वा भिन्नियमध्यान्नरवशानमम् । पके

ॐ
सा॰ नि॰
८८

कन्दुकयान्मेत्रीणि प्रतिपच्चवायव्यां यो: साधयेदीर्विल्लान्का मामपमा मान्नैव संशयः ॥ इति श्रु
गुरुषवृपाङ्गरिपिंगललतन्पयम· लोहितालपदंदोहिमस्वापपठद्दुयम वनबिंशायवरा
मामसस्ाङ्गमनुरीरितः ॥ अथान्दयः गुणपोञाः षडुनक वर्गोभ्याभिः व तमिं ईगललेनासमिन
लभुक्षमगुडवेः विदृधीन वड्गानिनृमति गुह्यानिनेत्रविन सवलाप्रवस्थाविलिसीतेड्डा।
तवदसिं हृवपृनेप्रमोलालालासितिं विलागरामतिवृषकान्मानगमोहने अप्सुका
रमनष्ठां स्वल्लाविललमहृषानमनकेधयत्त्वैरिदियनिमैनैवेमसमतीमाछ्रादयन्त्वस्वाहेत
ललतमेकं जपेदेनपयोन्वेनमसमृष्टिषा दशोशेजनुगाङ्गैनतरसायिमनसमरवपीठे।
प्रागीरितमपचैदृप्येस्वलसहैित्रिभिः सहा प्राणापालेनादो पामैवबैयइघ्वावाहनमप्रा
नःस्वानरतांमघ्योसहहंयोजयेमनम ॥ इतिवोगान्मविजीवेहियावपंशननमरःह
समापोजलेनिस्थिनाभानुमालोकासंयतः वतः सहसंप्रजयेनिमसंवत्सरावाय अ
परद्युमंपरागकृतमादाविडसंमवाव ॥ क्लेशात्रिनित्यनेजसीजीवेहृषशनेनत्वम।
कृत्तिकायांप्रतिपादेषालिहामाधनप्रदः ॥ स्म: शमोसर्भिद्ववोप्रतिपन्नमवेङना।

90

म. रक्षार्थमभिभवेद्यस्मै: पत्रैः श्रीममवाप्नुयात् तैले जुहोति यस्तीक्ष्णैस्तैरिपुनाशं लभेन्नृपः । प
शवस्य समिधो मेषीपयसाक्ताः जुहुयान्नरः कन्यामिष्टामवाप्नोति सा पितेऽश्राम्रघाह्वयस्मा ।
शद्धामयेन हुतो होमो ज्वरनाशकरः परः समाहेन जुहुयान्मन्त्री वैधकं कफसंभवं शुभैः साघ्र
तहुतं मन्त्रिणामहंती ब्राह्मणसंस्कृते मासं लीरेण गव्येन लीलाहारो जितेन्द्रियः सहस्रं जु
हुयान्मन्त्री पदार्थगिरिपोभवेत् आज्याक्तदूर्वाहोमेन जीवेद्वर्षशतं नरः अश्वत्थपर्णैः शतं ति
लैर्हविषा मन्त्रज्ञः मुद्रया जुहुतो मासमन्ते लक्ष्मीर्धनं धान्यं समस्तं हि सदा प्रतिमासं प्रतिपदि जु
हुयाद्घृतेनाज्येन श्रीर्भवेन्महती नश्यन्ति पापानि मासादनपापिनीश्रक्रतोर्णकल्पलैः पुष्पैः संपु
टत्रयसंपुटैः श्रीर्भवेन्महती नश्यन्ति पापानि मासादनपापिनीश्रक्रतोर्णकल्पलैः पुष्पैः संपुटत्र
यसंपुटैः जुहुयाद्दशसाहस्रं समवेदिं दिवा पतिः श्रक्रतोर्णकल्पलैः पुष्पैः संपुटत्रयसंपु
टैः जुहुयाद्दशसाहस्रं समवेदिं दिवा पतिः श्रक्रपाकेष्टिमसधक्रैर्जुहुयाद्दश सहस्रधीः
सहस्रं वत्सरार्द्धेन भवेद्दक्षिणपदे दरः वत्सरेण जुहुतः तैलैः स्यात्लक्ष्मीर्विद्रुमाण वाञ्छिताः ।
जुहुयाद्दशसाहस्रं वैदैः पद्माङ्गैः समवाप्नुयात् विमहस्रं प्रतिदिनं मन्त्री विहितजितेन्द्रियः

कृत्वा दोहद्वयोर्मध्ये रोगानजित्वा निरंतरं । जीवेद्वर्षशतं स्वस्थो तेन सा भास्करप्रभः । कस्तीरजा
पाबिल्वपलाशान्तपस्कहस्राम । प्रस्तैवैः कुसुमैः फलैः क्कैवटनीतसंभवैः । श्वेष्ठेर्हुत्वाग्निमध्ये
मंत्रीप्रतिपदंप्रति । ग्रामसयानमहनीलक्ष्मीवश्याद्रोह्लिनाधिकाम । ग्रासयंतेऽलप्रस्थंतिमे
लेमायुष्योपितम । गोद्रग्धेन हविः कृत्वा कवले तेन कल्पयेत । ग्रामयान्तेनन्नमादायष्टा
जिनेहव्यवाहने रोपमाल्यादिभिः सम्यक्क्रुजपित्वाष्टोत्तरं शतं । मद्भपात्मतिपत्सवेरिंधा
नातरमावित्रहृन । नायनेवन्सरादर्वां कुललक्ष्मीस्त्रैलोक्यमोहनी । मंत्रेणानेन संजप्तंवा
वोरवारहिताभागमे । भारती निवसेत्तस्य मुखांभोजे निविश्वला । अष्टोत्तरशतेनसंजप्तेनशानः
पिवेन्नरः । नरागिनद्वैलेत्रयपशुतेनैवद्रुनाशनः । कृत्वा नवपट्टान्माने मंपडलेप्यारुद्री
पिते कलशान्नवकल्याणानस्थापयेत्ततो । क्रववर्मणा लीयहुत्वावगुरुद्रैनैः कोणेस्थान्त
रयेत्क्रमात । वस्त्रादिभिरलंकृत्यनवरत्नानि निक्षिपेत । मध्ये मसूत्रनयेद्दर्गिनेमद्रीप्ताष्टादि
शो क्रमात । देवमभ्युर्चयेद्गंधपुष्पाद्यैः धूपदीपमहिरैः । स्पृष्ट्वा जपेन्नतः कुंभान्मंत्रमष्टोत्तरस्नात
म । अभिषिंचेत्ततः साध्यं विनीतं दत्तशतामम । इदं गुह्यमहायोगारादिद्राधीनयप्रसो

जीवेद्वर्षशतं समग्रगाभिषिक्तः श्रिया सह॥ इति श्रीशारदातिलके चतुर्दशः पटलः॥ श्री

राघवाय नमः॥ अथ वक्ष्ये महामन्त्रान्विष्णोः सर्वार्थसाधकान्॥ यस्य संस्मरणान्मर्त्यो भ

वाब्धेः पारमाश्रिताः॥ तारं नमः पदं ब्रूयान्नरो दीर्घसमन्वितो॥ पवनो णाय मन्त्रोऽयमष्टार्णो

वसुवर्णान्वितः॥ साध्यो नारायणः प्रोक्तो मुनिश्छन्द उदाहृतम्॥ मन्त्रस्य देवी गायत्री दे

वता विष्णुरव्ययः॥ क्रुद्धोल्काय हृदयाख्यातं महोल्काय शिरः स्मृतम्॥ वीरोल्काय शिखा

प्रोक्ता द्युल्काय कवचं स्मृतं॥ सहस्रोल्काय मस्त्रमुक्तमंगक्लृप्तिरियं मता॥ अथवा वसै

र्मन्त्रैः षड्भिः षडङ्गानि समाचरेत्॥ अवशिष्टौ तद्वर्णौ विन्यसेत्कुक्षिपृष्ठयोः॥ ब्रह्मदि

क्षु मूर्ध्नि नेत्रवर्णांस्तैर्न्यसेत्॥ आधारे हृदये वक्त्रे दोःपन्मूलेषु नासिकाकयोः॥

नाभौ हृदि कुचे पार्श्वे पृष्ठेष्वथ न्यसेत्॥ मूर्द्धास्यनेत्रश्रवणघ्राणेषु तदनन्तरम्॥ दोःपा

दसन्ध्यङ्गुलीषु धातुप्राणौ हृदन्तस्थले॥ मूर्द्धादिपादपर्यन्तं कृत्तिमोक्तं यापदद्वयेपकै

केशान्न्यसेद्वर्णान्नराङ्गं सोऽहं पदेषु च॥ वक्त्रं शंखगदाम्भोजपदेषु नृसिंहो न्यसेत्॥ अथा

नेन प्रकृत्या स्थाने यो सोऽवतारात्मनो॥ मन्त्रभागान्स्वरैर्भिः प्रोक्तो विशिष्टो द्वादशाक्षरः॥

ॐ॰
सा॰नि॰
५२

९१

ग्रतस्तन्मंत्रवर्णाग्याद्वादशस्वरसंयुताः द्वादशादित्यसंहितामरूणोद्वादशविन्यसेन्न वे
शवाद्याः क्रमाद्देहे वक्ष्यमाणविधानतः ललाटे केशवं ध्यात्वा कुक्षौ नारायणं पुनः।
अर्यम्णा हृदि मित्रेण माधवं कण्ठदेशतः वरुणेन च गोविंदं दक्षिणे पार्श्वके अंशे
न विष्णुं संस्मरेत् भगेन मधुसूदनम् गले विवस्वता युक्तं त्रिविक्रममनंतरम् वा
मपार्श्वस्य इन्द्रेण वामनाख्यं मथांसके पूष्णा श्रीधरनामानं गले पर्जन्यसंयुतम्
हृषीकेशं हृद्ये पृष्ठे पद्मनाभं ततः परे त्वष्ट्रा दामोदरं पश्चाद्विष्णुना ककुदि न्यसेत्
द्वादशार्णं महामंत्रं ततो मूर्ध्नि विन्यसेत् पुनः किरीटमंत्रेण व्यापकं विन्यसेत्त
तः सूर्यात्किरीटिकेयूरहारमकरकुंडलम् वक्रशंखगदाम्भोजहस्तपीताम्बरध
रं श्रीवत्सांकितं वक्षोलसत्कौस्तुभदीप्यत श्रीभूमिसहितं स्वात्मज्योतिर्द्वयप्र
दाहरेत् पञ्चवादीश्वि करांपेतिसहस्रात्मजेसमेन मोन्मः प्रणवाद्यं किरीटमनुं
रीरितः एवं ध्यात्वा ततो मंत्री आवाह्य नारायणं परम् उद्यत्कोटिदिवाकराभमनिशं
शंखं गदां पंकजं चक्रं बिभ्रतमिंदिरावसुमतीसंशोभिपार्श्वद्वयं कोटीरांगदहार

कुंडलयं पीतांबरं कौस्तुभोद्दीप्तविशालवक्षसं श्रीवत्समिलसच्छ्रीवत्सविघ्नेभजे विका
ल्लवं प्रसन्नं चमेनं समाहितः तद्दृश्याण्यसरसि नेत्रं ध्यानस्य प्रयामतैः पीठे संस्थजये
हेवं विमलादिसमन्विते विमलोत्कर्षिणीज्ञानाक्रियायोगानन्तः पंसम प्रह्वीसत्यान
येशानानुग्रहा नवमी मतीनमो भगवते दृष्याद्दि सवेशपदं वदेत् सर्वभूतात्मने
वासुदेवायेति वदेत्ततः सर्वात्मसंयोगायोगपद्मपीठाय पद्मपदं ततः पीठात्मने द
दत्वा यमेत्र कलाद्यादि दीरितः दत्वा नेनासमंतसतोम तिस्त्रे लनकल्पयेत् श्रावालसजये
हेवं सहयोपि कृसमादिभिः श्रोगावभपद्मे मेत्रासनोत्के स एव सम्मां द्वेपेत् दलेषुवासु
देवाद्यास्तत्रोः शक्तिसमन्विताः वासुदेवं संकर्षणं प्रद्युम्नमनिरुद्धकम हिमपीत
तमालेन्द्रनीलाभान्पीतवाससः शंखचक्रगदांभोजधराश्चतुर्भुजाः शोतिष्ठ
यम्सत्त्वा रतिक्रौजार्दलेषनाः श्वेतकाश्चनशोऽञ्जनह्वावर्णाः समस्थिताः देवी
नवेहलायुधं कृष्णावेदारांबुजे क्रौमत्तभमुसलं विक्रवनमालायशाक्रमम रा
काञ्छ यांक न कर्षणामक्रमलासिपाड्वान्त वहिरपत्रसमस्थसीदुरुड्क्रमस्वमम

ॐ
मालि
५२

शङ्खमालिनीकमलकाशोदहितोत्तरयोर्निधी धनेवरुणादिमध्ये शुभमेलस्तजयेच्छतः
मरुणीविघ्नाने यथामममध्यानि शावरे शुभांमं डुगीवायुकोणे मेनानैर्यानमीश्वरे।
इन्द्राणीमजयेत्सम्यग्वाह्नायायुधसंयुतान् रविमेभूनयेद्विसलभोज्जरावीणः सह पद्मा
शकुन्मालपान्नेषि समाः मातृन्यमातृघात् प्रणावाहट्टगवनेयामदेवायकीर्तितः प्र
धानैवमलवन्तक्रमं मंत्रोयंह्लादशाक्षरः ऋषिः प्रजापतिश्छन्दो गायत्री परिकीर्तिता देवा
नामथमनोः प्रोक्तावामदेवो मनीषिभिः तारेणाद्यहयं प्रोक्तं नमसा शिरईरितम् चतुर्थ
णेः शिखया प्रोक्तायवर्णः कवचमतः स समस्तेनभवेदस्त्रमंगाकल्पनमीरितम् सद्विभा
लेदर्शनासव्येगाम्बदेः हृदयांबुजे कुहेतानामौधजेनानुद्धृयेनमसेत् विन्नुशाखं द्वेकं
हिमहर्षांवरर्षागागदाममौ मदधानैसिताकुनिलयंकान्याजगन्मोहनं भावदगदहा
रकुण्डलमहामौलिमकुटंकंकणांघ्रीवन्माकमुहारकौस्तुभयरेवन्देसनीडाम्बित
म् वर्णालहंजपेन्मंत्रे सीतितोविजितेन्द्रियः तन्महस्त्रपमङ्गयात्रिलेराज्यपरिस्मृतैः।
पीठेपागीरितेम सम्यङ्निर्मलमंत्रेणाकल्पयेत् प्रजयोद्विधिनाने नवाम्बदेवंविधानवित्

प्रथमावृतिनिर्भिन्नैः स्याद्द्वादशेदेवादिभिः परा शोल्यादिशक्तिसहितैः परा द्वादशभिस्त्रिभिः ।
वत्तर्यास्वरनाथाद्यैर्वृत्तैर्धैः पंचमी मता एवं संपूजितो विप्रः सद्यापादिसमात्मनः पापा
मेनयताकेनमेत्रवर्णांसहस्रकम् जन्म्यान्मन्त्रमाप्नुयान्समिद्भिः लीमनुहोमं नमं
त्वापायपोक्तामिः सर्वपापविमुक्तये हल्लेखावीजमध्यगा लेरमावीजपुटेगुणैः लक्ष्मा
न्वेवायहृदन्नः प्रणवादिकः वत्तंशानरः प्रोक्तोमेत्रोयंसर्वपापहृत् हृदयंशक्तिवी
जाभ्यां रमाभ्यां पिमेइदितिम् लक्ष्मीप्रोक्ताधिपाचार्यवा सदेवायकीर्तितम् नमसा
न्तेसमुद्दिष्टमंत्रंनारादिकल्पयेत् विद्याचन्द्रनिभेवपुः कमलजावैकुंठयोरेकतांशाम
स्तेहृवशेन्मल्लविल्लसद्रूपाभवालेह्नानविद्यापंकजदर्पणांमणिमयेकुंभसरोजेरा
दंशांकितचक्रमम्मनिविभ्रदमितो दिव्यापाद्भि पंचः सदा वर्णालक्षंजपेदेतन्नत्सहस्रंसरो
रुहैः होमंकुर्याद्विकसितैर्मधुत्रयसंयुतैः पूजानस्याद्विष्णुपीठेद्वादशावरणान्विता
पायसनहुतोताहोमाल्लक्ष्मीवशपदोभवेत् मधुरक्तेस्तिलैर्हुत्वा सर्वकार्याणिसाधय
घेत् नारादिद्विलवेपवप्रवान् देन्नः स्वपतिर्भवेत् महावलापठेद्रुद्धमन्त्रपष्टादशा ।

ॐ शांति ५२

93

त्वरः स्फिरिंद्रहिरण्यदंष्ट्रोदेवनारायणिवामनः हेदेवेनमिषेणोद्भूतांशिवावेनिपक्षदाहमा
कवचंपवभिः प्रोक्तंनेत्रनावद्रिरत्नरः हृम्याम स्वमिनिष्ठिप्राक्कःप्रकाशोगाम्यम्प्रहोरेसिः।
मूर्धिमालेहणेशा पुष्पकगोनासोपत्नालक्ष केवलाब्जदृष्टपहरदयोदरनाभिगुह्यसा
क्थानुपुष्पजंघयोः पादयोर्न्यसेत् अष्टादशभुजोवर्णोत्युपवादेवे विविच्युयेन
ज्ञायैगोरत्नवमणिलमसूरुषगांवङ्कमस्यम्लगाकारेरलकरेशोणिमिवन्द्वाग्राविंद हला
ज्वाभ्याकनकलशाङ्कुशनागपमिहस्तांरण्यनागपकनकवरकंपाशयंतेभनामः गुण
लंकेजपेत्मंत्रंनत्दूशामिशाघ्रनस्तुतेः पायसान्नैःप्रजङ्गपारघन्तेवीयथाविधि वेदानेक
लिपतेपीठेप्राग्नैनेमसर्वंदेयेत् मन्त्रिंमूलेनसंकल्प्यवक्ष्यमाणाविधानतः पञ्चाग
तिसमर्थ्येर्थेनैकेसदेवपूर्णयथाश्रम अस्यचर्चावाम्बरेदेवादींयमादीनव्ययेद्रतः धर्मेवर्वेतने
यंचकोस्त्रभेदनमालिका शीलवङ्कोरारोपणाद्धं दलेषष्ठम्पूजयेत् केशवाचार्यान्दला
ग्रेषुस्तवेद्रादीनतरंतरे वज्राद्यीतिगजान्वैसमासावरणामीरितं विधानमेतदेवस्य
कीर्तितंस्वरसात्ते पायसान्नेनजुहुयात्सहस्त्रंप्रियमासयाम् पानहोमेनयान्यात्।

स्मिः शान्तपुष्पाक्षतरुवैः बीजैः सहस्रसंख्यातैर्होमो भयविनाशनः दध्योदनेन गुडेन ज्ञा
त्वा गुडौदनतर्पितैः सप्तत्वाहैर्विभ्रमं रूपं जपेन्मंत्रमनन्यधीः शुक्लांबरधरो देवस्य यानात्रा
कार्याविचारणा यदेहं सर्पपादैर्वश्यामि तौ वा प्रजपेन्मन्त्रधीः मधूपिक्तं सप्तमन्त्रितं महत्री
श्रियमश्नुते ससाध्यनारोहलकागिंकाष्ठमप्राप्तैर्वेनहलकेसरायसं मंत्रान्तरहे
हयुतानाहुपत्रैर्शिखाग्रगीग्रस्मोल्लासिनोप्यपत्र हारस्त्रातरसंवीतं तनहुहिमांतकातरैः।
विदध्यादेहिने यंत्रं सर्वं सप्तपरायकम गुह्नितपदमामाप्यप्रणावाङ्गीप्रयाहृतः सा
वेवाग्रीश्वरेणान्तेप्रवक्षेदीश्वरेणाथ सर्ववेदमयाचिन्त्यपराजे सर्वेश्रवरेत बोधयहितन्याङ्गीये
तावादिस्तरत्नकार्णकुः ऋषिर्ब्रह्मास्यानिर्दिष्टः पंक्तिरेवनहष्टुदाहृ नम देवतास्याज्ञयग्रीवावा
गीश्वरंपरेतविभुः तारेणापादैर्मत्रस्यपंचांगानिप्रकल्पयेत् शरच्छशांकप्रभमश्ववक्त्रं
क्रामयेशाभरणानयेतनम रत्नांशगंशालंबितबाहुयुग्मं जानुद्वयेन्यस्तकरं भजामः वृमोला
तेजपेल्लक्षं त्रैकौटरशुद्धैस्मस्युद्धतैः दशांशं तैः सम्यक्होमाज्ञः यान्मत्रसिद्धये अष्टात्तरशतं
ठहयग्रीवप्रसृजयेत् बीजैः नमस्त्रिमकेल्पबीजमुहितयेत यणा बिपद्धग्रस्त्र मयीधाविं

ॐ
सो॰ ति॰
१४

रुमदीनमीरितम् केसरेषु चतुर्दिक्षु रामदत्तं समर्चयेत् विदिक्षु गन्धतोयाद्यैः सर्वं शोभना
नि पूजयेत् अर्चयेत्तत्र मध्ये तु विधानेनात्र देवताः वा ह्येलोकेश्वरान् लोकेशान् सायुधान्
नित्यं यजेत् एवं यो भजते देवं सायुज्यं स मोक्षभाग्भवेत् बिल्वैः फलैः कृतो होमः श्रीकरः
परिकीर्तिते कुन्देश्च पायसान्नैः पायसाद्यैः कुसुमैर्मधुरैः मन्त्रजापेन संजप्य हुनेत्
द्विरेफपुष्पैः कविता भावहेतुस्सामगोलविल्वेः भ्रामरः एवमनेन संजप्य भक्त्या
ध्यानयुक्तहृदयः सर्वकेशान्समागमे नात्र ध्याननान्नायने विधात् मन्त्रस्य समस्तानि ध्यानेन
श्वर्यप्रदोपरः अनेनोपासितः सेतुबीजेन रामायक्षमन्त्रः एकुतरो यमादिशोभमन्त्रो का
मदेमणिः ब्रह्मा प्रोक्तो मुनिश्छन्दो गायत्रं देवता मन्त्रः दशकण्ठः ससारक्ष्मानारा
मोयात्समन्दम्रः दीर्घभाजा स्वबीजेन तत्कार्याद्यङ्गानि षट्क्रमात् ब्रह्मरन्ध्रे भ्रुवोर्मध्ये
हन्नाभौ गुह्यपादयोः षडुत्तरणानि विन्यस्य मन्त्रार्णमनुविन्यसेत् कालाम्भोधरकान्तिकां
तमतिशोभीरामनामाप्यासितं मुद्रा तामृतमयीं हृदयानमत्परेहलोकेषु जनाः सीतापा
श्वेगतेनासमरोरुहस्थं सविद्युत्त्वि भाराशयवपद्मपश्री मुकुटाङ्गदादिविधिं याकल्पोद्दला

गंभजे वृषांल्लक्षजपेत्संख्येत्रशोशोकमलैः भूमीः लक्षदार्वितिवृक्षोद्यास्तणान्मोजयेद्रा
नः सूजयेद्धंस्मवेपोवेस्तृ त्रिस्तलेनकल्पयेत् श्रीसीनायेहिठाश्वेन सीनोपायुंवयानोयजे
त् श्रृग्रणाश्वेहृयेपाद्भयारामेगानितहृहि हत्मनेमस्तुग्रीवेभरतेमविभीषणाम् ल
क्ष्मणागारशत्रघ्नान् जोववेदलेहिमानन् वाचयेतेहत्नमतमग्रतोहृतपुस्तकम् यंजे
द्रतमाञुग्रीपाश्वंयोर्हनवामसे मुनानपुत्रहस्ताभ्यां लक्ष्मणायश्विमपंजेत् सहित
यंतेविजयस्त्रराज्ञ्यराज्यवर्द्धनम् शंकोपयस्पप्लाव्यस्वमत्रेच्छलाग्रतः सर्वाभरणा
मपन्नंसुग्रीकेशानकुंपेद्रतः नदस्त्याणिानतोवाहेवज्राद्दीनिप्रपूजयेत् पद्मस्मृनादि
भिः सिद्धमन्त्रोकर्मणिमापयेत् जातीप्रसूनैर्नैद्यावेदंनोभः समलितैः राज्यवृक्षा
यकमलैर्धनधान्यादिसंपदे मौलोत्पलनालाहोमेनवशयेद्विलेनयात् बिल्वप्रसूनैर्
द्रुयादिदिराबामयेनरः हवाहोमनदोयोपुभवेक्षत्रीनिराम्यः रक्तोत्पलद्रुतार्क्ष
त्रीपनमाप्नोतिवाछितम् यथाकाममन्हातनव्यपलाशाकुसमत्नेवैः नतश्रमभः
प्रतिवन्कविर्भवतिवत्सरात् नमंत्रिनाम्नभेनीतम्महत्तरागणमाप्नुयात् नारमा।

ध्येविलिखेत्तमन्त्रं षण्मुकोणेषु मेधाविर्वं गं मायां मध्ये सारमपि लिखेत्कोणगेऽष्टपत्रवान् किं
जल्के षुस्वरगणमध्यापत्रमध्येषु मालामंत्राण्याणेन्तु हृद्गुणविमिनानाष्टमेपृथ्ववसौ।
न् दशांत्तरेणासमेवेष्टकादिवर्णैश्चमध्येदिक्षुविदिक्षुलिखेद्धाजेनतर्वसिंहवराहयोः नमो
भगवते हयग्रीवाय वतत्रस्यार्थपुष्पेनंदनम् रत्नोभविशदायान्नमेधुरादिसमीरयेत् प्रसन्नवद
नायेति पश्चाद्रीमतंनेनमसे वालायपश्चाद्धामायविलिखेतंदनन्त्रं प्रणवादि नमोन्तोप।
मालामन्त्रदीरितः जानकीवल्लभायाथ भवेत्पावकवल्लभा ऊमादिरेषकथितोराम
मंत्रोदशाक्षरः जपादिमार्थितंयंत्रं सर्वाणपद्मादिकल्पितम् वाक्कनाविषूनंदयाहिजपश्री
पराक्रमात् गदितेराममंत्रस्य विधानो सह्यमिनितम् तारं नमो भगवते वराहपदमीरा।
येत् रूपायभूर्भुवः स्वः स्यात्पतयेतत्र मन्त्रम् भूपतित्वं मेपदान्ते देह्यन्तेवददापय वह्नि
जायावधिमंत्रः स्यात्रपरिब्रह्मस्तराः भार्गवो मुनिराख्यातः छन्दोनुष्टुबुदाहृतम् देवता
दिववराहोस्यमंत्रस्य कथितो बुधैः पक्वंदंष्ट्रायहृदयं श्रोमोन्का यशिरः स्मृतम् शिखा
तैलाधिपतये विश्वरूपायपवर्मव महादंष्ट्राय शब्दस्यान्त्यवायामिति कल्पयेत् प्राणादेता

न्देशाद्धस्तकनकनिभं नाभिदेशादधस्तान्मुक्ताभं कंठदेशात्स्फुरद्रविनिभं मस्तका-
न्नीलभासं ॥ ३८३ ॥ हस्तैर्दधानं रथचरणगदाशंखवृन्दं विदोषा दोर्भ्यां किं दानाभयेव लिलिपय
पालसहस्रमायभ्रवाहमलतमेकजपं मंत्रमयुग्रमोः समोत्सहैः जङ्घयान्तहस्राशता
पीठे विस्मा: प्रसजेपत् स्रुनिस्तेन मकल्पवक्ष्मानाविधानतः सर्वौरिष्ववतीह्व
स्तायं यानिष्पजेपत् अष्टकोणावयण्टौंयवक्रायस्त्राणानतहेहिः चक्रेशाद्वमसि
विटगरेशशक्तिवराभये सप्तज्ववाहिलोकेशान्वहिस्त्राणिस्रजेयेत् ध्यानाद्देवाथते
दयाजपाद्दयाद्दुपराम् प्रयच्छेजपपट्टं पंधनधान्यमहीश्रियः रेखासिद्धगतेस्प्या
शुक्लपक्षेसिनोधिशालांपंचगव्येनलिप्यसुहृदावानामशतेजपेत् अन्नराशिमुखो सुल्वा
नाशिलोनिखिलेद्भुवि शत्रुचोरमहोत्तेः कृतावाधाविनाशयेत् भानुदय्येसमवा स्रा
व्यतेवात्समाहरेत् मस्तिकांसंजयन्मंत्री तां पुनविभजेत्त्रिधा चुल्लामकांश्चमालिप्य
पाकयात्रेतथापरम् गोदुग्धेपरमान्नो शाधितं तदुल्लेलिपेत् संसक्तेनतापवतन्त
पाकंचरुंमंत्रीजपन्मनुम् अवतार्यचरुंपश्चादन्नादेवयथाविधि प्रयदीयादिके

विशाखनराग्मक्ष्ण्नेवनमः ज्वडूपारेयिनेवृक्षौगावढ्छोन्नरेशानमः एवंसप्रावजादेश
ज्वडूपातर्केत्रेमिड्ये शान्ःकालेमगोवीरेमदं माघ्ममहीतलात्न आदायग्रहविशाखा
यमलंबेवज्ञडूपान्मथी: विशोधनमघतितेत्रेमहवोराजुषडेवे: राजहवंसमनुभ्याभि:।
समिद्धिर्मन्त्रनामुना त्रिसहस्रंप्रजडूपातानमघ्य:सर्वसंपदः शान्तिर्भिर्ज्वडूपामेत्री
नित्यमष्टोत्तरंशते सम्मद्वैर्धौजम्बसंपातै: शोभनेतस्य मंदिरंमहताविदाम्यनज्वडूपालक्ष्मी
ग्रीलान्वर्णाभाम्रुपात्न लाभे: कन्यामवाप्नोतिमयुक्तोद्विजवीछितानम मधुस्त्रय
संमिक्तैर्ज्वडूपाडस्यलेन्नवै: मह्तीश्रियमाप्नोतिमंडलान्सबेसाक्ष्रपा मूलवीजा
मनारंरहतपुरस्थगोवाक्षावर्णोन्पडुश्चियालिख्यातानिमध्येयुग्मकमणादलेषुजेके
म्येषु युग्मगोन्यत्रमध्येलिखेत्तवकहमितनामेत्रवर्णोववनुश्चेष्ठिषोड़्पेत्रपस्लाहम्
दलकमलेकमस्पस्वरायमजाणोन्देस्यातोन्तलमन्त्रविलिखेदत्र मेमध्यबाह्ये
किंजल्के:कादिवर्णान्विंकमिनकमलेषोडशान्दपुष्टावनमाणागोन्त्र यमधाक्षरा
म्हयाल्यानेशिष्टवर्णान्लिखिवाताराल्माकालवीजंस्वरदयपरिक्रृन्नेसा ध्यनामासं

मध्ये ॥ त्रिभिः साध्यनामानि मंत्रवर्णैर्वृतं बहिः ॥ भूर्जे विलिखेन्नामको रोचनश्च वीजं साध्यसंयु
तम् ॥ अष्टपत्रे लेखवाराहं वीजमष्टदिक्षु लिखेत् ॥ मध्ये शक्तिं विडं गगनं तं वीजं वाराहमी
तितम् ॥ रोचनागुरुकर्पूरलालाक्तं कुंकुमचन्दनैः ॥ गोमयं भस्मसंपिष्टं लिखेद्यंत्रं मंत्रवि
भेदिने लिखेन्नाहमथामं चैं सर्वकामप्रसिद्धये ॥ स्वहस्तोपहीलं लिखेद्यंत्रं राज्यश्री समवा
प्तये ग्रामसिद्ध्यै रजतं जे ताम्रपत्रे यताप्तये ॥ भूर्जे पत्रे निजे शत्रौ सैतो मध्ये सिद्धये लिखे
त् ॥ जपहोमादिभिः सिद्धं यंत्रं कुर्यान्निजेच्छितम् ॥ ग्रामपत्तनराष्ट्रेषु यंत्रमेतन्न्यसाधि
तम् ॥ निखनेद्भूमध्ये वाराहो मां गृहे रक्षमभेयत् ॥ तद्रूपमस्तु वाराहे तत्याललम्भ
मध्ये ॥ तशाकान्तपरेडंसुतम्भलादेवतावलात् ॥ हृदयं भगवान्तेषां स्याद्वर्षेपतद्वं नत वा
म् ॥ परश्चैतेषवेहृक्षवाज्ञायप्रवादिकः ॥ पंकोनविंशत्यर्णां हं यवराहहृदयमीरितं वरा
होस्य मुनिः प्रोक्तः छंदोऽनिहृदुदाहृतम् ॥ देवता सर्वसन्तानो प्रकृतिर्वृंह्ययामला हृ
दयं त्रिभिराख्यातं चतुर्भिः शिरः ईरितम् त्रिभिः शिखा समुद्दिष्टा पंचभिः कवचं मत
म् ॥ द्वाभ्यां नेत्रं समाख्यातं द्वाभ्यामस्त्रमुदाहृतम् भवेत् ॥ मंत्रवर्णैः षडंगानि कुर्यादेवा

ॐ:
शा॰ ति॰
५७

97

विधानवित् षण्मासे विविधिशेषु कर्मसु पांप स्नात्वा सर्वांगे गायत्रीं ध्यानतो इन्दीवरैर्द्वे
नवशालिमञ्जरीभ्युक्तैर्ध्याने वस्त्र धान्यजा भवेत् लक्षमेकं जपेन्मन्त्री यमाहृदयमादरात् ।
अभिषिच्यापायेत्तज्जलं यान्ति हृष्टाशाशालिः तोविला: प्रजयन्ति वैरस्मात्त्वाविधानतः ।
श्रेयांसि प्रजयेदादौ अम्बुवह्निजलमात्रतन्त्र द्विका ये षडस्ममभ्यर्च्य कोणाप्त्र शुनक्का
ला: शाखापाला: पुन: पूज्यावज्राद्यस्त्रमसमन्विता पदुमसिद्धमन्त्रमेजीमाधपत्रम
नोरथान् मधुरत्रयसंसिक्तैर्नेद्र याधरको णामृते: सहस्रं भसमस्तूडि: स्यात्तथानीलोत्प
लैर्मैवेत् प्रियङ्गुपुष्पमेधकैर्धनधान्यमहीश्रिय: मञ्जरीशालिसम्भसनाम पुत्र चपको
लिनाम तद्रूयान्तर्माधिनवक्रामं डलान्याङुरापतेः शुक्लवोसंदेनमन्त्रविग्रहो त्वा मा
समस्मरस नाम भूमिविनिलितिपशोभिनेत्रवनपचेत पयोहृतानम्भो महितेन स्रया
मेद्धनाशने षण्मासैश्च कवावे शुद्धेन वशमाश्रयाद्धनामम् यथा सर्वं जप्तमन्त्री पश्वरल्ला
यताद्भिः यत्नायवल्लभ सम्पत्पात्रां कार्याविविनावगा इति श्रीशारदातिलके प
ञ्चदशः पटलः अथाभिधास्ये विधिवन्नाम सिंहमनामनन्तमम् उग्रं वीरं वदेन्मा ।

५५

वेमन्त्राविस्तमननरमन्त्रःलेनेपदमामाप्यमवंतोगुरुविमोरयेत् नृसिंहंभीषणांमंत्रंस्तु
म्भेत्तुवदेन्नतः नमाम्यहमयंशेक्रोमंत्रोद्वात्रिंशदक्षरः ऋषिर्ब्रह्मास्यगुहिरण्यछन्दोनुष्टु
बुराहृतम देवतानरसिंहोस्यबीजहृत्नमस्कृतः चक्रमिहृदयंवतौः शिरस्तावद्विशौ
वितम शिखाक्षभिः समादिष्टाषड्भिःकवचमीरितम् तावद्दिश्नेपवंशेक्रमंत्रंसा
न्करणाहवैः शिरोललाटनेत्रेषुमुखबाहूग्रिसाधिपृष्ठमाग्रेषुकुक्षौहृदयेगलेपा
श्वेहृद्येपदः अपरोगोककृदिवस्येमहाणांस्वथाक्रमात् मातृकाद्वैसमस्रमेति
नन्तवामंत्रस्तरहोगाणांजानुन्यस्तकरहृद्येत्रिनयनेरक्तोज्ज्वमसूषणांवाङ्मयंप्रतं
शंत्वचक्रमनिशंदंष्ट्रोग्रवक्त्रोज्ज्वलसज्वालाजिह्वमुहृद्ग्रकेशान्तिवयंवन्देनृसिंहंविभु
म्. वमंलवंजपेन्मंत्रेनत्रसहस्रमनास्थितैः पायसान्नैःघृतद्रुपाहुतिविकमुनितेनवे
पवेकृतेमवेन्मंत्रीसिद्धमंत्रःप्रतापवान् इजाप्राणीगिरेपीठानायणमस्यपीठमूलेन
कल्पयेत् इजयेद्विधिवद्वस्मादेत्यशक्तुमनन्यधीः अंगान्याहैसमसायुधादिस्वेलवपु
नेत्रक मात् पत्नीन्द्रशाकरशेषमज्ञायानियथाक्रमसमभ्यर्च्य पद्मन्तिपृष्ठिमस्तया

ॐ शांति ५८

९८

दिग्धयजेन्नतः लोकपालाः समभ्यर्च्यास्तस्मात्तानतः परम् इष्ट्वा जपादिभिः सिद्धमंत्रो
काम्यानि साधयेत् उत्पलादिरविश्रमेन रहस्ति कोटीरनाराह्वलेदग्रुभीमगुविल्वसा।
न्नाविलुग्वैश्रियं स्वैकृर्यजेः निर्भिन्नाम्बुरनाथमस्मित शशाम्बुन्नरयान्मने त्र्यपविग्रुंजम
टाकल्लाषमपदैवाढ्यं मतंभजे सौम्यं सौम्यं स्मैरंकाये कुबेरे कुरमिम भजेन्न श्रीश्रा।
ध्येनेद्र्यानंत्रीविल्वकाष्ठैर्यितनले सहस्रं प्रियमाशातिपत्रैर्बिल्वसमुद्रवे ष्मस
नैवेद्यफलैस्तद्दूर्वाहोमादरोगताम् मंत्रजप्तां वचां स्वैनो भक्तये स्यात्तु नरस्त्वहम् वा
ग्मिसिद्धिं लभते मंत्री वाचस्पतिरिवापरः सलिले देवमभ्यर्च्य गंधपुष्पादिभिः शुभैः
दूर्वाभिस्त्रजजुहुयान्नित्यमष्टोत्तरं शतं उपसर्गा विनश्यन्ति वैड्भतनबुगादिभिः।
दुःस्वप्ने तिथि संजाते स्नात्वा मंत्रमयं जपेत् शान्तिर्भवति विप्रश्वास्वप्नस्य स्वप्नजा।
यते व्याघ्रचोरमृगादिभ्यो महारण्ये भयाकुले रक्षेन्मन्त्रं जपेज्जापी भयं यत्र वैयुमेविगा।
मृत्युवेतं संचिंतैत्मस्वविषग्रहमहामयान् नाशयेद्विग्रहेत्वमेत्रस्यास्य प्रभावतः
यो रविकोटि सोमाद्महोत्पातेमहाभये जपेन्मंत्रमिमं रत्नवेद्रःस्वान्नकोभवेन्नरः

सिंहरूपं महाभीमं नखदंष्ट्रातिभीषणम् स्मृत्वा स्नाने रिपुं पश्चाद्ध्यायेन्मन्त्री गशिखं गुरुः
गरहीन्वा गलदेशे नेपुनर्दिग्गतिपेदनम् पुत्रमित्रकलत्राद्यैर्येन ब्राह्मो जायते रिपोः सर्वेस्मा।
न्नृपदेसाध्यनाम हृत्वा स्वगृहारेः लिखितैर्वा विदर्भाग्रैः ध्यायमाने रिपुं स्मरेत् निम्ब
शोत्रशोणितेन जपेन्मन्त्रमतन्द्रितः नाप्नोतेमं तुलादेवावशत्रुर्देवस्वतप्रियः यन्त्रं कुर्वीत।
विधिवच्छत्रुमेनर्निवारणे विभीतकाष्ठैर्हर्लिने पावके रिपुमर्हनम् लिखित्वा देवत
हृदिसेषु यस्तु स्मृत्वा हिमि समत्त लत्तलैर्द्रुपाल्लैर्दीपाशान्तपूर्णकुक्षि रिपुखोदान्तवा।
जपेन्निम्बिदम्भिवनान्ते लिपेतद्रूत्वा समप्रदिने मन्त्री सन्तामिश्रुमहीपतेः प्रस्थापयो।
द्भुमेलनेपराषूजयेद्भुया नस्याःपुरस्तात्नहीलिप्रेतेरिपुमपडलम् स्मृत्वाश।
योगं कुर्वीत यावद्यावन्निमात्रतः विजित्य निर्विलान्शत्रून्महवीराश्च यावत्सुखा।
स्वयामाविजयीरानान्यलामसेत्रयनाहितिमिः प्रीतायन्म्निगासमन्थिवमवेः प्रीता।
मानसः मेत्रीयदिनसंसन्तषेदवर्षः स्यान्महीपतेः वीजेमाध्यसमर्चितेप्रविलि।
विन्यपृष्ठपत्रेयधीमत्राणान्तक्ष्म निशाविभज्यविलिखित्ला वाहिर्वैषयेतन् वा

ॐ सा ति. ४४

99

हे कोणगबीजवृद्धवस्वधागेहृद्धयेनाहूतंपंचेवहविषग्रहामयविश्वपंसंनश्रीप्रदम्
हृन्वानवपत्रान्माने मंडले पंचसप्तनम्। प्रसिमस्त्यापपंसंश्रीकलशान्नवशोभना।
वे कषायतोयसंपूसंमान्ववस्त्रवस्त्रादिसंयुतान्। मध्ये संस्थजयपूहेवंन्तुसिंहस्थान्नवि
हेनात्यो तैस्नुजयेमंश्रीप्रवादिषु यथाक्रमम्। इति संसाधितैस्तोयैरभिषिंचेन्म्रियतन
रम्। इति संसाधितैस्तोयैरभिषिंचेन्म्रियंनरम्। अभिचारग्रहोन्मादविनश्यंत्याधिभिः स
मह अभिषिक्तस्तदाविश्वान्भोनृपदेवताधिपा यथावस्तृजयेपश्वान्हुत्वाग्निमवे
वयन् गजाविनयमाभानिगृहे विधिनामुना बीजांकेफगापवकुशविलिखे
द्वेषस्यभोगेषु नहेत्रिंशत्पदसंयुतेपविलिखेत्सथान्तराणिक्रमात्। पृष्ठेनामजपा
हिमाधितमिदं होमेनसंपादितेभस्तापस्त्रतियोगाड्ःखशमनेपंचविग्रुप्रसनम्। ता
कालेविद्विमारुद्रहोमन्कृस्वरसमन्वितः विनतागलसमन्हूंबीजेनरहरोविंदुः बीजा
नमोभगवतेन्रसिंहायस्यरम्। स्यात हालाग्मालितेपश्वारीभरेशायतत्स्वरम्। आ
विनेनवापसद्वौदिरलाप्रायपरवटन्। सर्वभ्रनविनाशानमकारोदीर्घवान्मकृतेम

वेद्ववविनाशोन्द्रनाणास्मोदहश्चमकम पवद्दयंरतश्रांक्षुं फट्स्वाहाप्रवादिकः श्रुष
प्रहै: श्रीक्रो ह्रालामालोमहामनः ह्रुपारशभिश्राक्रोंबोदशाभिरीतिनम ब्रिवै
कादशाभिर्वैगौवेर्मोद्दारभिमंतम वौगीद्वादशभिनेत्रमस्त्रस्यान्तवर्णास्तै: पवमंगा
निविन्यस्यविघ्नेयेत्मनेदेववनाम् ध्यानलयानलाभमग्रमानेत्रमनारतेभास्वरेणा
गिन: शिवाभिरुदग्रदेहमुवोवृज दृश्तसाभयदंविकीर्णांमदाकलापविभीषणां
शोवचक्रकृपाणावटकथारिणान्हृद्विभेजे ललमेकंजपेन्मंत्रंतद्दशांशंसमाहि
तः कपिलाज्येनगद्द्यानमाससहृद्यवाहने प्राग्जे प्रजयेत्पीठेदेवंप्राक्श्रोक्तव
र्मना कुम्भयोगात्मनाश्रुना विशेषानत्तद्भूताविनाशनोपमन्त्रः स्मृतः पाश:
शक्तिमेरहारिकुशावर्मकपमनः षडूलेगानहरेः कथितः सर्वकामदः श्र
षिर्ब्रह्मास्यात्रदिष्टुः पंक्तिशच्छन्दउदाहृतम देवतान्नृसिंहोस्याषड्दीर्घेणाकल्पना
कोपालोललिजिह्वं विह्नतनिजमत्तविमोमसूर्याग्निनेत्रपादाद्दानाभिरन्धम
मूर्धशिमितेभिन्नैरेतैन्यस्यगात्रम चक्रंशंखासिपाशांकुशाकुलिशगदादाराणा

ॐ
सौ ति॰
१००
101
100

नद्दद्रंतेभीमंतीत्ताग्रेहंमोगिमपविविपाकलमीउनमिहम अनन्नलंतेजयेदेनष
नेनजुहुयाद्गतः नेमहस्रंसमिद्धोनेनो वेपदविगोगुंहम ग्रवीग्रमीविनेपीठेमहंवि
महलेनकस्यायेत् ग्रंगाहुतेर्वहिश्वकशोविपाषोकुशोगृनः वृन्तकोमोदकोम्बह्मा
विदैपत्रेषुपूजयेत् देहायेनतद्द्वाग्निशुनयेद्वाहतः सर्पीपवकुलाषुरश्वयोमत्रे
गानेनमेवचिवित् प्रयोगान्कस्यातिरिंशान्तुयोनन्नस्यपरसवा रक्तोत्पलेस्त्रिमधुक्तैः
सहस्रंजुहुयान्नित्यैः नित्यंमासाद्वेदेश्वरस्मराइनयान्मवान् रक्तैस्त्रिमधुगोपनैः प
ह्रैभीनसहस्रंकम जुहुयान्महतीन्नलीमायवेश्यमवाप्नुयात् लाजैस्त्रिमधु
गोपनान्मान्तः कालेषुजुह्वतः कन्यासिद्धिर्भवेन्नित्यं कन्यायाः सहदोभवेत् दूर्वाः
पद्मोद्भूताभक्ताप्रहेत्वरपातेलपीः ग्रन्वहंजुहुयात्तस्यगदीर्घमायुरवाप्नुयात् त
स्यारोगाः प्रशाम्यन्तिकृत्याद्रोहादिभिः सह सप्तवर्गाद्यांजुहुयाद्दपामार्गास्यमन्त्रा
ची नित्यंसहस्रमानेनसप्ताहेविजितेन्द्रियः होमांपंसर्वेषाम्नक्षत्रकन्यारोगान्ब्रगा
शयेत् सनिलैः गन्धपामार्गेहविराज्यपंचाकामे हिमसहस्रंसप्तजुहुयात्तद्वशोगाग्रा

हाजयेत् पयोजैः भस्मनाथैः इस्त्रिसहस्रेवत्तहिं तमम् श्रनेनविहितोहोमो हरग्रहविना
शनः नृसिंहशक्तिवीजेहस्थूलतारगतेलिखेत् तद्ग्रहाङ्गेमस्थापयेत्पञ्चपल
म आविशयमयस्तंगुचेतग्रहः श्रोटनमपाकुलः श्रालिख्यायेत्श्ररहयत्तनदुदरश
क्तिसमाध्यालिख्यत्वङ्कोणेषुघडंलरापपचमनोः किंजल्कमस्थानेस्वगात् पत्र
षट्कमेत्रराजंविहितात्वर्णात्क्रमाहुदशः कापामैः पुनरावृतेस्तितिपुरेका।
णेषुविन्यासमर्पणि नारसिंहमिदंयत्रेलिखितेतमभजेपत्रके विभ्रतेशिरसाधारोषतोग
मतद्वराङ्क्रेवेत् वज्रमाकिमिहाक्रतमंत्रैरतेतुदीरितेः समोनास्तिमत्रः कश्चि
ज्ञापानग्रहसाधने तोयोमग्रविंपद्मपलदायवद्धिदीयुष्टक पावकःकवचा।
स्त्राज्ञेमन्त्रः सप्तत्तराः स्मृताः श्रीहिंतुं श्रीमूर्तिः श्रोक्रश्चक्रेदानषुरदह तमम् देवता
मुतिभिः श्रोक्रावक्रकल्पीहरिः स्वयम् श्रावक्रायहह्राव्यातहित्वक्रायधिराः स्व
तमम् स्वचक्रायशिरावाग्रोक्राथीवक्रायतनजहम् मंवक्रायमस्तनलेत्रेरत्तावा।
क्रायतनत्यरम् षडंगमंत्राः प्रत्येकेहिवाज्ञानातिसंयुताः पंडीवक्रेणाधयामिता।

ॐ॰
सा॰ति॰
१०१

मशवक्षावट्टयम मंत्रेणानेन मंत्री वीतहिरण्यगर्भाहि देवयते त्रैलोक्यं मेरत्नयुगंऽदंपदस्वा
हायुवर्तिकः प्रस्निशाकारमंत्रोयरत्नाख्यत्तन्नामनः प्रकारेनेनकथीनमंत्रेण मन्त्रा
विन्नमः किन्नक्रोंवनपाब्जनारस्त्रुंइतिविन्यसेत् कृत्वानवितनिभावनमोनखवास्म
येमुत्वेहृदि गुहेजानपट्टुंदद्धमोपिगुरुकमभ्यापयेत् कल्पाणाङ्केप्रकाशान्नि
वनमौलिलतेनसाक्षरयंतरकान्तपिंगाकेशारिघुकुलभयदंभीमदंष्ट्राट्टहासं व
क्त्रेशांकुराद्याज्ञेश्वतरवन्मलेपापयाशांकुशान्वितिसांगलोभिराग्यम्भनसि
नीशभावयेद्विक्रमेते ग्रंकलंनेनमेत्रेणऋपाल्मग्रहस्तकम् तिलैःमधुपेयः
पद्मैविलोइरयोःहनैः क्रमात् ४ विलोः संपूजयेत्तोद्धेमस्त्रिंमूलेनकल्पयेत् श्रे
गातिर्हंमभ्यर्चेवक्राययस्वाणितहुहिः वक्रेशांविगताप्रहस्तमूलंमत्पाशयत्रः
पाशांकुशोरत्नाग्रेघुलत्याणयाः पूजयेन्नमः लंलोमरस्ववनीपमाद्रतिप्रीतिनमः
परम कौत्रिकाहिनुष्पिश्रीमवोपनाः स्मरनाहिमाःपीनवक्रसितनपस्माडंग्राय
स्त्राणितहुहिः इतिसिद्धमनोमंत्रीप्रयागात्कत्रेमहतिप्रात्ममावापराणेवाहा

पुष्पाद्बहुफलप्रदात् दूर्वाहोमो विघातघ्नो दीर्घमायुःप्रभोक्ष्मता श्रीकामो जुहुयात्प
द्मैः फलैर्वा राज्यपरिप्लुतैः मेधाकामेन होतव्यं प्रसूनैर्बकुलोद्भवैः दिनत्रये यो जुहोति
गुलिकाः पुरनिर्मिताः श्वेताग्रमहत्त्वेनासञ्जयेत्त्रिलोकवल्लापरः गव्येनाज्येन यो ।
स्निग्धेन जुहुयाद्दिवसत्रयं यत् उदुम्बरसमिद्धोमः पुत्रकारी भवेन्नृणाम् प्लक्षयाग्नि
समवर्धको यस्यासूद्देति विन्वेयत् सभाहात् द्वारमुख्यो नो मातुलालस्य मूलितसः
प्रकारान्तरेस्वरान्तरेस्वरावीनयाहिपाहिपदाहृतस सकारे विन्यसेत् ॐमंत्रो वार
नमावेष्ट्य तुल्येन विधिना शत्रुर्मृत्युलालास्यस्य भाग्भवेत् शरच्चन्द्रनिभ सा हेम
याप्यापाभिवर्षिणाम स्वर्णदेस्य इति यस्याः सौमनी वृद्धिर्याता म्रयः ध्यात्वा नवचक्र
नाभिस्थं ध्यात्वा मन्त्रमिमं जपेत् पक्षापि राजा अभिमुखो जयवृश्चिकचिरं नो च वहृ
अपामार्गस्य समिधो जुहुयात्सुतान्वयेन्यूनमन्नपि शा वार्षिकोऽनस्य न नाया
ते निमज्जनी सर्वकनकशेवनाविष्णुकसंभवेः समिद्धरेः हुतो होमः सर्वरोगा
तापहः अपामार्गस्य समिधः सर्पिषा शान्तिकरः आज्येनानिजुहुयाच्छोभ

रणांते पृथक् साधकाय पुनर्हेयाष्टं हं संपातसाधितं ग्रंथिवाफल्कमाद्येहास्तस्य
नयपत्रिसमवेश्या श्रपणमार्गेस्य सोमिथः पंचगव्यपरिस्रुताः तद्वयादष्टभेषं श्रीति।
ग्रासहवलिमाहरेत् दध्योदनेनमनुना तद्दशोगारिष्यात्वेयु हीरहुतसमितस्तो
रहविशालेः पृथक् पृथक् वनसहस्रेहोतव्यं शान्तिः स्यात्सर्वेना शुभो इतिताना।
इरांमश्रीयवकणु संसमालिखेत् वेदादिविलिखेन्मध्ये मंत्रवर्णान्षडक्षिषु।
मध्ये पीते कोणपृष्ठे रक्षेः श्यामं मृत्तनस्मृ ते सिंश्वेतं लसद्दंक्षि शिराखामि स्फपञ्चा
नम् पार्थिवं मंडलं वा शेकुर्यादेवं यथाविधि रक्तेना यमसूत्राणां कुर्मं सोमस्पष्ट
मेतत् आवाहनस्य नेन्नसिं शक्ताम्नातेजनाहनम् इतिगोमंडलं कुर्यात्मधु
संविधानविन् श्रमात्मपिरणमार्गेस्त इलेः मधुपर्कलेः पायसे गंधसर्वी
मौघद्विशान्यपिकेशानम् तद्वयादेर्पितेवज्रमतिष्ठावविधानवित् संपातया।
त्केमेता यस्मिन्नेसोमस्य मपरलेयस्या द्वेव हाणापिपि इस्फुबातस्मिन्निविलिखि
येत् वारयेवलिप्रदाना पेतरद्वे मबघाषयेत् स्वान्तेविष्णु इवस्वायमाध्यमानी

पचेत्पुनः हविर्होमं स्थापयेन्मंत्री कुम्भादिभ्यः समन्ततः मीराज्यतैलपेद्वा होमा
माद्दद्भिमनशोभिके स्थापयेन्मंत्री यथापूर्वं सपरिकरणौ क्रमात् हुत्वा वद्धाय्यथा
पूर्वं शिष्यान्तेन बलिं हरेत् मन्त्रेण वक्ष्यमाणेन दशादिव्यवच्छाविधिमदद्भिः
स्वगात्रेभ्योऽग्ने सर्वशास्मिकरे पुनः भो बलिं प्रतिगच्छ त्वं शान्त्रे पद्दयेतनः श्री
द्भुगात्रभोन्यसेत्तस्य स्य पुरोऽग्ने समाद्दशात् गुरुर्वेदलिलाङ्गदया हद्भ्य षणासे
पुनाहृत्यादपविधिः पुमाहृत्यारोगहान्तं देहः पिशाच माषादिङ्क्रोशान्तश्री
नशोसमः विपापसर्वं मंत्री फलकेः होरशापिमामपंचगव्येन संस्थापता स्मि ।
न्माय्यंनिवेशायेत् धौतवस्त्रविभूषणगन्धपुष्पासमस्यत्रयपलान्नमं पूर्वोदिरिव
सस्याप्यविद्भि ब्राह्मणानसन्नमेः कारयेत्सर्वसंदिष्टैर्द्ध्येहोमे विधानवित् नाषा
येद्दक्षिणाभिस्तान्पूजमानः स्वशक्तितः गुरुवत्पदयान्यायेनत्वासश्रीलाय ।
त्रेरा सर्वरोगहरः शान्तः हल्याज्ञानाहिनाशनः श्रपमस्तु हरः पुमावितुष्टे ।
षष्टवीभिनः पंचगव्यैः कथापेयीत्वीयम कृहमसमबवैः पुष्टिनः कलशानेमः ॥

ॐ॰
सा ति॰
१०३

103

कृतस्नपनमंगुलैः । अभिषिंचेन्महादेवं प्रभिवाराविनैर्नरः । स्वस्थो भवति शीघ्रं गाधि
यानेनातुरः । भानुवारेभिषेकस्य विधानेन समाधिना सलिलैः स्नापयेल्लाकीस्वा
त्वपमकालितानि सम्यग्वाराभिषेकेन सर्वेन रक्षपस्तुपद्रवा पंचगव्योपयुत्तसर्पिर्मथित
मनुनामुना गोभिर्गोभिना गृहाणाने मे विनितं कुम्भावहम उत्तस्या नगातशुक्रे मनुना
साधुसाधिता त्रैलोक्याह्विताहूत्यान सह न गृहाने नवाव तद्वांगां संप्याणा सहस्य
योन कल्याणपापिर्भिः साधितैकल्यायेदुःस्नेक पटेवाडः त्वक्शान्तये पंचगव्येजयेन्म
हामंत्रेदशशताविधि सस्यान्न्यन्न पत्रारीय पत्रे ग्राह्य ब्रह्मजोफले बिल्वस्य वासंत्रीयस्य
स्यपरस्यवा निर्विनेत्सर्वरत्नान्यात्हृदये संपदःसदा पलाशानि वहवाणि खेवा
मलयजे गुरु कुंकुमे यामिनीको द्विविल्वपामार्गी सर्षपान् तिलद्रवीयवान्देवी ।
तैलशीर्षालेपु गोलेकुशान् लक्ष्मी गोरोचनोपह्न वद्याम्भोमयमेव मा सु विस्तुका ।
न्नामन्हो शुनाजपन्मंत्रविनिलिपेत पंचगव्येन संहृत्य पात्रेनमस्कृते नतले संस्थाप्या ।
कार्येपन्मन्गणावद्वस्मभविष्याणि नसरायजपद्वपः प्रयतेन देवताधिया लिपेत्स

वंगमेतेन किंचिच्छिरसि निक्षिपेत् ॥ ॐ न्यादौ हृद्गुह्योन्मादव्याधिरुजः सविनिवारणाम
सर्वशत्रुप्रसमनं सर्वपापहरं परम् ॥ शुभदं वश्यदं पुंसां समस्तापविनिवारणं । गर्भि ।
णीबालकृत्यानां विशेषेण प्रशस्यते ॥ प्रत्यात्ववतस्य वलानास्विलोके प्रकीर्तिना
मुक्ताशुद्धेशावच्छिवेलावहिर्वेधाहृषा पाठाविद्धं गमेनिशाज्ञतारार्वी सरोहिणी
फलत्रयं वनैः कल्कैः पंचगव्येषु सर्पिषाम् ॥ प्रसोपचेषु पानाद्यामंत्रेणानेन सा
धितम् ॥ कामिस्मितं हीणाम् तेप्रतामयापहम् ॥ गर्भदत्ताकरं पुंडूपंचगव्यहू
ते विडः दातान्समलिविन्नसाध्यंतावंद्रुस्विपथ्याशिषुवाणांत ॥ अंगानितन्नसयिद्वयं ।
अमेतन्करातिरलाविपिवन्नजम् ॥ नारलिविदान्नगतेसमसाध्यकोणाञ्जुषकुसमनव ।
सिद्धं ॥ अंगानिसपिपच्छाषोडशारेसषोडशास्वंवज्रु पाशुरस्थम ॥ जपित्वाहृतसे ।
पातेगर्भिणीनांहितेपरम् ॥ आभिवारगृहोन्मादाम्यश्चमेतद्विनाशयेत् ॥ मध्येता
रंससाध्यंमननमणाविलिविवेत्सम्युकोणाञ्जुसपियेगान्यामेकलानेयुगयुग
विलसत्केसराह्याणंपद्मम् ॥ किंजल्कानकादिवर्गोहिंवसदललसत्वाउरमा ।

शा॰ ति॰
१०४

104

ग्रंस्वनामच हलाभ्यां त्रिःश्रवीतेलिखेत्परितस्तत्त्रिपाशांकुशाभ्याम तमंतमोभ्या
वृतेमहात्मदर्शमायया वर्णोस्तान्नस्य कर्मेत्रः षोडशात्तरईरितः वकुमंत्रमिदंशो
क्रमसर्वभीतिनिवारणाय ततहाणमलपश्चमेनश्रातान्विजयवर्द्धने रेखाविलिख्यषोडशे
गेषितासाभ्यावध्यवाहेष्कानिशा क्रमेण स्थानेहृषीकेशामनेविभज्यपादान्।
लिखेत्कोष्ठवतष्ठयस्थान् यपश्चाद्वर्णोप्रविदश्यिनास्यात्कोष्ठद्वयेवकमेतेय
यावत् मध्यस्थकोष्ठेविलिखेत्साध्यस्यात्सकोशाद्धयपंचमेलत् स्थानेहृषी।
केशानवपकोर्णामगात्रहृष्यत्यनुरूपनेव वर्णासिभीतानिदिशोदवतिसर्वनम
स्यविवसिद्धमयाः पादितेसप्तकोष्ठेतन्नाथमहतोभयात् ३ःस्वप्नदुर्निमित्तादि
शामदंकीर्तितवधैः ३ इति श्रीशारदातिलकेद्वकापटलः श्रीरामायपथाशा
नमः अथवक्ष्येजगत्सल्लेमचश्रीपुरुषोत्तमम गोपितेवक्ष्यवेतेभक्तिमुक्तिफल
प्रदम् नास्मारवमावीजेनलपात्रेपुरुषोत्तमम शुनरप्रतिरूपात्रेनमोलक्ष्मीनिवास
व सकलात्वेजगत्सवेत्तोभणोत्तिपदश्वतः सर्वोद्धोहृदयोपेतविदारणपदेश्वतः

ततः परं त्रिभुवनमनोन्मादकरं ततः स्वरास्तुतान्नेमकुजस्त्वन्दरीजनवर्गेणः मनोभि
तापयद्वेद्वेदीपयद्वितयं पुनः शोषयद्वितयं स्वयोमोरयद्वितयं पुनः स्तंभयद्वितयं पश्चा
न्मोहयद्वितयं पुनः द्रावयद्वितयं पश्चात् हाकर्षयपुगं ततः समस्तपरमोवेतन्मम
मेनवसं पुनस्म सर्वसौभाग्यदायिन्यै वरेतिपदं सं पुनः सर्वकामप्रदयदस्मसुकेहना।
पुरम के वक्रेणगदयापश्चात् ध्वंडें ततदनत्रेवस्म सर्वेवाणेभिंदपुगं पाशेनेति
पदं पुनः नावघावयदस्मान्नेसमीहितमनेनरम् नतोमेसिद्धमाभाषामवरपत्नेम
वमेफट् नमोग्रोयं मनुः श्रोक्रोद्धिशतादरं संपुनः नेमिनिर्जीमिराख्यातः शक्तिरध्वा
मिनमीरितम् समस्तजगतामादिदेवतापुरुषोत्तमः पुरुषोत्तमशाह्मान्नेवदं त्रि
भुवनं परं मनोन्मादकरान्नेक्लं हृदयं समकालततः जयान्तं लोभणाशाह्वान्नलक्ष्मी
दयितं कूशिरः मनोन्माशोन्नमसंपुक्रुगगनेकामदीपिनि क्लशिवोपरमोवेते
स्वभगातरं संपुनःम सर्वसौभाग्यकारे क्लंकवव्येपरिकीर्तितम् उन्कास्वरास्वरोपेत
मनुजान्वितस्वदरी ततः परस्तादुह्यपश्चिराणप्येभवेत् सर्वप्रहरणधनसर्वा।

कामिकतत्परे हृनहृद्यं वहहृद्यबेधनानि ततः पं आकर्षणपरं हृद्रं महाबलं द्रमह
के त्रिभुवनेश्वरपरे ततः सर्वे मेनेततः मनोसिहृनगुम्मानेहाएषद्विनएवमे वश्या
मानपङ्क्ते त्रेताराधाः कपमोजकाः पङ्गामेत्रा सदिष्टाने त्रालंत्रवेशिभिः त्रै
लोक्यमोहनार्थामे हृषीकेशापरे पुनः यष्वाह्यनिम्नपाद्दिमन्मथ्यानेन तत्रैवेदेन
सर्वारिह्रीपरेष्वाहृदयाकर्षणे ततः प्राणाख्यागाद्य मे चोपताराधोनस्मृसात्विता
अनेनमनुनाकृत्वाव्याप्यकेन्यस्यवाहृत् प्रह्राणुधानिस्मृराशि मेत्रैः साङ्गैर्विविज्ञये
न लीनाभोनिधिमध्यस्थे विद्रुमसरतमम उपदर्वोनुकिरणार्द्दीकृतनभोभरे का
लमेघसमालोकश्यामर्हिकदेवकम उन्मत्तकुक्कुमाभारघ्रहृष्यद्रमे संकुला
म कृनत्कोकिलसमेयमवाचालितादिगंतरे नानाकुसुमसौरभ्यवाहिगंधवा
वहोवितमे कल्पवल्लीनिकुञ्जेषु क्रीडत्सिद्धकदम्बके देवगंधर्वनारीभिर्गायन्ती
भिरलंकृते अनेकशोभेकाशुकमसृण्यानेमहदुनमे नवपमयेमणिमयेमण्डा
पेनारशाधिने अनंतमिः षाट्रतिशीमे विनश्यमहीपसः सवतुसस्पसलस्य

महासिंहासने शुभे रत्नाढ्ये विंदमधास्या महेशोपविश्य संस्थितम्॥ ध्यायेद्दुर्लभया सा
द्वैतं गंधाष्टेन गंधमये देवश्रीपुरुषोत्तमं कमलया स्वांकस्थया पावकेनेविभ्रमा
परिरम्भ तुष्टहृत्कान्तस्यालिङ्गनाशक्त्यायेवं तं मिथ्यावगुंठ्य समलाच्छादिताविव
क्रान्तनरोहहस्तारं कृपासहृदयं महानन्दामृताविलं चैतं ध्यात्वा स्थिरः कान्तम
श्चलत्ववृत्तच्छम जपेदष्टोत्तरविधाया याच्यं कुर्यान्मध्ये नुसन्धिभ्रम स्वद्दृष्टाहृत्स्वेवक्त्रो
पदेशो नोमीमशुद्धैः शुभ्रैर्वैः कमलस्य श्वाहाद्दाद्दानुपविभाजये तहृष्टहृदिविषाणसु
गन्धाष्टयागायज्ञापीतिशोपयेत् ध्यात्वानेयागवस्तु नियोगम्भसिंवद्दृष्टिकः त्रै
लोक्यमोहनादेवीनिविष्टाहे परमेश्वरे येत् समागायथीममहिषश्वावाहन्तोविस्मृतः प्र
वोधयात् गायत्र्यापामहमाख्यातावेस्मवोसर्वसिद्धिदा प्राकृष्णोत्त्वेवसवपीठक
स्वयेदा सनन्ताः पतिराजा पठद्दहनमसुमन्त्रः प्रकीर्तितः सकुलिनायोगस्था
लेनसदौरेवसतन्यथीः श्रवाहामननाविहानध्यापवेत्सम वेश्येत् मशुला
नशुनः मेरुवीजैरस्याः प्रकीर्तितः कामिकायायजेदाहाविधानेनोगाहेवन्नाः द

ॐ
शांति
१०६
106

लेख्यसूर्येणाश्वाङ्गसत्याधायास्त्वामया: सुद्धाहावलमवाप्यघोयसमगानेनात: नृपा
कुसुमसेकाद्याभद्रविघ्नमसपुरा ॐ स्वयत्ययज्ञोवसर्गरहित: स्वरघोषितेदो
वाबीजेकुमारामामयसमाहूसंनोपिताः हलाप्येयुपजे ॐ रवेशार्द्धचक्रमसिया।
ताम ॐ अंकुशेनसमलेयाधामतान्यस्वरगाशाङ्गिताः स्वसुद्राभिः स्वसमदमिः का।
ष्यतेमतवः क्रमात् आयोमलवणयान्ने हृदयमत्नवीरितः शाङ्गयमशाणया।
नैरोमवः सुदर्शनमहाचक्रराजाज्ञेसत्याद्धहृदयमम सर्वेडशायेपच्चालक्कठः
युग्मेषुचक्र विदारयपरहृदयम ग्रामग्रमग्रसभयपग्रामयहृदयंगतामेकवसंपरे
हृदयम चक्रायनमस्त्वीपरनीयामत्रेरतन विद्धतीसगायदान्देस्यात् क्रियंकुट
युगंहृदयके चतुर्थायमन: शोकः कोमाहकिमहाबले सर्वात्सन्त्रकिपरा।
प्रसीदगुरामेफट् स्वाहान्तायमन: शोकः सडिः कोमाहकीप्रियः अंकुशा।
न्तेकवचंचशेयमनुरीरितं संवर्तकान्तेशुसलयोगथपद्धितयेडनः ॐ फट्हृदि
तानामत्येयामसमः पांकीर्तितः पाशावधहृद्रयेपच्चारहाक षेयपरहृदयम वद्धि

ञपूर्वैर्यि:सद्भिरुह्मोमंत्रैरितिः लोकेशान्सृजेयेत्पश्वाद्दन्नाथैरायुधैः सहस्रम
भ्यर्च्यैत्तिर्मेयथाविस्तुरूपोत्रमम प्राप्नोति महीतोलं लक्ष्मीसौभाग्यमत्तलपूर्णः श्रा
द्धरोगपमन्यानिमनोभीष्टानि विंदति इत्यादिकुमर्मेदं वमद्विपिन्नायण्याविधिश
षिपरतैवंदुयारश्रेत्रसदस्रकं मासमात्रेणावशगान्सस्रसु:सकलान्तपाः द्रु
त्वाविल्वफलैः पद्मैःश्रियंविंदितानम प्रफुल्लेकुमारांभोजेस्तामेवलभतेध्रुवं
द्रुत्वान्यानिषतीर्नेलसहस्रंचरसमायक्रम स्वर्भणीनापतेसमप्नुकूमसर्वेषानात्रस
ध्रायः विधौनेनानुमंत्रामंत्रीमहीयोमान्प्रुच्यते प्रस्वस्यसमोयांहोमः पदान्द्रनया
नावहः आज्याकृस्वोहामेनमुच्यतेमहोनाभयान् यस्यनामप्रनेमंत्रीजपेहश्चना
तत्वयासमभवेदासवत्रस्यनात्रकार्योविचारणा वेद्रनांकिमत्रोक्तेनमन्ननामा
यकोत्रमः साधयेत्सकलान्कामान्मानाहिल्लविचापरः ह्रीविरावर्णानामा
यप्रीक्लोधीश्रद्धनाप्नोवद्गिनापावीयमंत्रावस्वलरसमन्वितः अविरमेव
हामयक्रिपरहरुरासन्नश्रीकमाख्याहांतःमाकोटवनास्रमनोषिभिः हरपमी

श्री
सो ति
१०१

ष्ठं हं अमस्यु हितं येभिः। पिताव्जप्रसदं यपुगं वसंशुधंमय हृदयं। सुखं रतयपों मवैंकम
न्ताः समरीतिनाः सृष्टिने वहृदयकोरोहृदवयोरश्युः पुनः उक्रमेण पावहृदेमत्रव
गोन्यासं विन्यसेत्। मुखं न्यसेद्ब्राह्मणोस्य मुखमासीदिममले बाहू राजन्यः कृतो।
ग्रन्थलश्रोवाङ्गुष्ठमके। ऊरू तदस्य यद्वैश्यः पस्मस्कहृदयं न्यसेत्। पादहृदयं न्यसे
न्मपध्याशूद्रो अजायत। श्रोत्रं वक्राचरोपहृहल्लागृशथ विन्यसेत्। स्थंन्यास
ततो हृत्वा देवस्वोङ्कमण्डले रक्तपद्मासनस्थस्य वा कद्रुस्था परिस्थिते। कोवनादिस
मप्रभं कमलालनकमलेलगोवक्षशाखगारास योनुधरमनोहरदर्शनं कौस्तुभोत्कि
तवक्षसं कुण्डलगण्डारादिविभूषणो नाल्वं बाहुं तमच्युतम्। हृदि भावयामि जगत्पतिम्। अ
ष्ठलं तेनयं त्रयीमेव मेतद्दशाभानः। विलेः दीरङ्गमोम्याभिः सामिद्धिरक्षणो वृत्रेः प
योन्नैसपोंधाडम्नागुहृस्तभोधयेद्दृसः। सृत्रौंसलेनवृहृस्राया यो हजपेद्दिवमन्वहम। अंगा
न्योदोसमभारायाश्चिस्कन्देशुसमवेयेत्। शिपरनिश्रुतिकाविलीला शृकजपाविणीः
पीतारुणाश्यामनीला विद्दिकाश्रेषु समजयेत्। वामदेवादिकास्तत्रौणाश्चवेयान्त्रि।

ति पुष्पकम् विधवद्वेनं यजेदष्टौ लोकपालानमंतरम् एवं संपूज्य देवेशं साधयेदि

ष्टमात्मनः दूर्वाचक्रयोः साध्यां जुहुयाद्धुतं बुधः संपातितं चक्रपश्वानां साध्याधे

नौ तस्मादिने श्रीहरिणा भोजयेत्सम्यक्श्रुभैर्होमस्थामसे नोपयेद्रुक्मपुनर्वसुधो।

वृत्तिरिष्टघ्नोः नित्यापमृत्युरोगादिदीर्घमायुः स विंदति यान्यासिद्धौ सरसि मैजुंडु।

पायसं त्रयंनिवमेतकमलात्तस्मिन्नायनेत्तस्तातानपि बिल्वहुतमांसिड्डोमात्मा ताडन

पतिर्भवेत् स्वगायुष्यमस्मायकुंडले संपुष्पोक्तितैः जुहुपात्तविवाहेत्तमपरां जायते ति

थिः आज्येन तल्लं च जुहुयात् नरान्न जपनिपार्थिवान् स्नानकालेषु समभेदसौभाग्यश्री

मसहिमान् उद्देवाद्धृदयोमन्त्रोपशयन्नादित्यमंडलम् महत्त्वमानप्रजपेन्नित्यतिष्ठति

धीमनत्म सर्वेमनोरथांस्तस्य मोक्षिधियुक्तो जम्पशः क्रमसायपरमाभाष्यमोविंदायन

मः परम गोपीजनपदस्यानेवल्लभाय द्विठांबुधि कामबीजादियाख्यातो मन्त्रराजोद

शाक्षरः नारदोस्य मुनिः गायत्री छंदः श्रीकृष्णो देवता कथितः फलं सर्वकामफ।

लप्रदाः बहुः करणावदांक्षितं संख्यातेः क्रमात पंचाङ्गानि मनोः कृष्णादीनि

मानिमंत्रितेः स्मरेद्वृंदावने रम्ये मोहयंतमनारतं गोविंदं पुंडरीकाक्षं गोपक

श्री॰
सा॰ पं॰ ति॰
१०८

108

स्याः सरस्याः ग्राम्यमोवदन्तोभोज्येपिनाक्षिमस्त्रनयोरिति नः कामस्वागोनविरमा
श्लेषणात्मकाः मुक्ताहारसमत्पोनत्वगास्तनभ्रमाननाः स्वस्ति पुष्पिलाम्नवसनामर
मूर्वलितभाषणाः दतपाङ्क्तिमुभोज्ञाविस्पृहमातापरराविमाः विलोभेयत्नोविये।
विश्रमभोवगाभिनेः फल्गुनीवरकान्ति स्मिरवदनेवहोषतेसखिपश्यौवत्साद्भुत
दारकांस्तनभयरपीनावरस्तनरम गोपीनां नयनोत्पलानि विततन्वे गोगोपसंघा।
ह्वतेगोविन्दकलवेणुनादनपयस्विन्योगास्तथभजे मेत्रमेनयथान्यायमश्रुवन्दित
पूजयेत् नृद्धपादरुणानाभोजेनाटघ्राणेसमाह्नितः वैल्लवेषनयेनौदयथावदृवृ।
कोस्तव श्रेणावरणामाण्यपत्रेषुप्रजपेत्स्त्रियाः कालिन्दीनतनिम्नगाख्यामिश्रवि
ह्नानतः पश्य चारुहासिन्यथ्यपालत्सगणायावत्प्यस्य रुक्मिणीसत्यभाम
निकाश्रिताश्वारुमरुषणाः पीताम्बरधराः सात्म्याः करावुजयतनावृत्ताः पेरावन
दीनध्येयेन्द्रनानष्टोनन्तोवधिः लोकपालाद्यनेकैर्वीवन्द्यपाद्मागोमानहिहिः
इतिसंस्मजयेद्देवं गोविदंजगतांपतिं कुर्वीतलकलुनिर्दिष्टंस्वयंपागान्तिनवाछि
नान्तं लक्ष्मीप्रसन्नमेवैद्रपानान्विपामिछन्नेवेः वमपञ्चवर्णाः सर्वोन्यकगैवेता।

माजनं गोशालास्कृतेहेमेयायमेनमसमीपिधा गमांशांतिकरोयाणुगोविंदेगो।
कलशिपः शिणुवेघर्पदेवं किंकिणीदामशोभितम स्वल्वाघनर्णो यमेज्ञीडय्या।
वुध्याशुभैर्नैलैः धनधान्योस्कादीनिशीतस्वसैरदरानिम्नः पिंडंस्थलेनवीनेदरुतपुष्पै
पुरोकोणाभाजन्द्रमासंक्रुपोन्यदंद्वरशाणेस्कृवितरशादलंकामवीजेनवी पदंकिं।
नल्कासंस्थस्वरंविक्रानिटलशोत्थमनोडुषाणोविं जलंकणानना छ्रविकृतिपुष्पादले
घर्पितान्नहवर्मिपाशाकृशाम्पामावीनेतोगाणुषरुगाम्त्रिष गशाहवेगालमितयो।
द्वेगोविंदेदेववंनं पमाणंकामफटंसर्वेरत्नाकरेस्मरेत् पंचानकोयथेरस्योमस्वविंड।
स्समोन्वितः पिंडबीजंमिटंशांक्रंसर्वसिद्धिकरंपरं स्मरः कृष्णायपठंद्वंषड्डमांमा।
वरीचितः गोपीजनानंप्रवेदेद्वन्द्रमायायांग्रिसदरी ध्रुपंपटशालंगोमध्याटहादशफलां।
वटः प्रणावेहृदयंकृष्णस्वेरत्नंसुस्नाननतःपु नाहृशांदेवकीपुत्रंह्रूंफट्स्वाहाहासमोन्व
नम्र षोडशाक्षरमंत्रोयशोविदस्यसमीरितः पिंडंरतिपतेबीजंनमोभगवतेततः
नंदपुत्रायबालालाहिवपुषेश्यामलायच गोपीजनपदस्यान्तेवल्लभायद्विबावोयश्च

ऊँ·
सा·ति·
श्री
२०५

109

प्रनक्षसंत्रेयाख्यानेगोपालस्यन्नायते प्रेतेगः कुलगोविंदोइ नावक्षावरोसनः
शाक्यन्यसत्तिगोतादिवियवदमिलिखेनस्थ श्रावाचनफेकोणायछ्लपुक्रेवा
लयपुनाधुतेमयप्रवेतदन्नम शलोकसायाणव्यरलाटहपटयिवरेषहवाणी
नलिविलानहाहाद्वादशणीलदनुपविहूनेरेवक्रीपूत्रयंचेनहकोटेवनेनवरे
वरनोरते नरनोक्रष्टनाख्यानेनाख्यानोदेवकोप्रहनेलिखितेमरजेपत्रारोयत्रमना
यथाविधि विपूतेवाऊनातिनेसर्वकामफलपदं पलाशाहूतफलकोलिखितं
मायुसाधितेगोस्यानेनाखिनेरेतहवाभूदिसेवलतरा श्लोकेवनः पछिपदेखुमसे
श्रीवादिदैन्यादिलिखेलक्रमणानतसवतोभद्रमितिप्रसिद्धं यंत्रयशः श्रीविजयप्रदा
यि फलकेरवादिरेक्रमेणधागोष्टतिवशानम रत्नाहृद्योरमादिग्रमवन्सानो
गवाहृतनम नोरगोपयगोरनीरनमाहृतमानयगोमालोगगनेमागोपत्या
लय ब्रह्मास्मव्यासनासोभः शान्निविद्वविभूषितः वीजमनोभुवः प्रोक्तंजगृवित
यमोहृतनम ऋषिः संमोहनः प्रोक्तोगायत्रेछदईरितम सर्वसंमोहनःसातारे।

नामकरणजः वीजेनतोयेशुक्रेनयडुगविधिदीवितः जपात्सोत्रक्रिविस्रषणात्रे।
मीनधजवारह्लनोगगगंकरावुमेरंकुपाणिनुवीयेपुक्ष्मस्वगाशोदयवेभना।
मि ललचयजयेक्षेत्रमपुरत्वयमपुनः पुष्पैः किंशुकजैः फल्लैर्नेत्रपात्रदृशा।
शनैः वृत्वमातोयजेनयोदेविधिनामकरणजम मोदृत्नीतोयनीत्राभोत्तंभयणा
कर्षणीपुनः इविषणाज्ञारिनीक्लिन्नाक्लेदिन्यः पीटणाक्रयः वीनायमासला।
दयानम्रक्षैम लेनकल्पयेत् प्रस्यामक्षगयेदेवेवृत्पमातोनवक्षेना रक्षवा
गावरणाधूवेमपीदिलवेव्रगान इमायणाणाघूवेडीमायमाहृत्नतः मा।
दोषनात्स्यज्ञीमायज्ञमायेताणेपुनः मगांक्षेगुणाम्रयोमादत्तपवमया।
मेत्र पणामवागाहृत्ना ज्ञायपात्ताबागाह्वनाः मक्ष्माः णत्रमध्येपुषामेया
गोयथाक्रमम श्रेनगारूपाणाव्यानेगामदृनानगमन्रयणा श्रेनगक्रुमक्षमायणप्ता
दनेगक्रमक्षमातरा श्रेनगाशिगानगमवक्लानगारीपिका लोलाकमलयारि
पणः स्मरवक्ताः मक्ष्मषिनाः वरिषाउग्राणत्रेपुक्ष्मयाः षोउग्राणक्रयः पवनावि

श्रीं
साति
११०

110

प्रलेपमत्राज्योत्स्नामेघेषु सुमेरवा स्वतताम्बाकृतीलोल्लाकान्तिः सौदामिनी शुभः ।
कामधुक्ग्रावकर्करवाशुकोस्पात्स्मरपाशुनः यातिर्मोयावर्तीनाः स्मृः कल्हाराविल
सत्करः समवक्रा शुक्लप्रमरविभ्रमसंयमाः दलामेनशुशुनः शून्याः स्मरस्यापि
वाग्वत्काः शाकमाहीविलासमन्त्रौविश्रमोहताराः शपञ्चपोशवाकाशोभूतगुष्ठा
रतिप्रियः शौघलतपावहृन्मन्योहमत्रः सिंधाराभरः श्वकृशंकशब्धगुधरागा ।
क्रमभूषितास्वपणागनिषगात्स्राववितलासहसानसाः रतिप्रियानहरितपनेरा ।
ह्यवितिप्रहृयीः परमस्मरमोपश्वाह्यकमेपाहृयापूनः शपाङ्गमविलासोह्य
हावभावोपकौतिनाः वदरस्पकोगोशभून्यासत्तपैचाविकाः लीसापवीप
श्वाद्धेपपात्यामरोक्कटा मितचामरपारिपपः सकेशमगामूषिनाः वाग्पा
लोकेषुवगान्यवगात्यश्वाहस्वागिपूर्वेटानुनः इश्यायोमजनतेदेवस्रगोपिक्रा
ह्यमारिभिमयमैहृसीभायगपालस्यापितनयतेश्ववः ग्रशाकशुभेर्यथामेहृ
पारिवमस्त्रयमप्रशावतरमसहस्त्रयः समवेजमानोमियः गाख्यतामेपेतमुद्रपाता ।

मश्रेणाश्रेष्ठं यानेम साधकेन्द्रः संसेपान्तसर्विं नेहव्यवाहने संपानामे नवनेना।
भोने येनास्तनः पतिम प्रवया यपष्टादि हन नत्व कुकने स्तरा कुन्तार्थो नज्ञया।
स्त्राने हं यन्नैमे पद्लान्नेर कन्यासिश्रामवामोति साधुसवानि साश्रु यानकं
मोल्लासिन साधमंगालिलसन्वक्षेगामे नहहिं सेपाजे गुणानामिवड्सदले
मालामनोरत्नैः छद्वि: सहिता श्रपत्र सहिते सोगा गुणगाहननेकोगात्वल
मनाभवेन कस्थितं नपजेनन्मोहने क्रामदेवाय पशाहानेविहारहेडेन्नमोरपन श्रा
घवानाथी महिस्यानन्त्रोनेगः प्रवार यान नमोनेकामदेवाय पवदस्मवेजने
ननः प्रियाय सर्वेवाणानेन नससोमहनाय व न्ललहपेन्वलपवदेस्मश्रेन नमा
व हरसंसमशाहानवशेक्रनयुगाशिरः मालामनरपसाष्टवनासेसहि
तैः साधनालाश्रदितैः स्मरैः पनिहने कामंलिलिविलमधानः यक्ष्वान्नार्वविका।
रपनकपानासापैं किनटीशायान श्रूलायापहरलैशमायविलिविज्ञान
लपत्रोस्रेपंश्रेपालिधिवाहपेल्लानजपवपामवेन्नसमा कथितेगुणवा

ॐ
मा नि
१११

ाग्यस्य कश्चिन्नेशवाग्यस्यो गोपो गमसमस्थेनम मौभाग्यकात्रिविभवस्या।
पुत्रसमस्ति इहम्र आहा पवेदान्मकलान्मसुदान्निहस्यशावास्यममत्यदस्य दत्ता।पु
रायेनपितामहाय विलेनमायभजमत्यहृय हिण्यास्त्नायं मणितेमहाभ्यदे
वाम्हैवीह किमदयाभणो भ्रमेमम्हावेगाविपूणीनापास्तेह्रसमायाच्यातो।
स्मरामि समदह्कोवीसरिद्द्वनीयावशेषयामेहकिृनिटभाग द हाग्रतोये
नमगुदताभस्तमारिकोयले शारतोगुपये भक्तात्रिभगनमयायिपायस्तेम
नयालाइरिनोनविरः विशस्त्राणानिशितेनात्तोत्रविराय नेनवविस्मरा।
मि वनसमुद्रावराणायवेवोन्यासायनालेवराणयराणुय पक्तस्मानाम्यस्यपा।
देवराणात्रिविक्रमेमम्बेमेमर्वेगातेनमामि शिः समवाबस्यपतीनिहस्यपल
ध्यपाक्रमेयोणिरम्यः चक्रावटोदेडवलेनमस्यकृतामारिस्तु शूणामामिवि।
से कृतेवरणामसवाष्पजनमविपायसेनेमलयनेलान: लंकेश्वरयः शा।
मयोवकारसीतापनिषणामामिभक्ता हलेनमवेनमहानिहाच्यवकार

हृप्तोत्सवमलप्रहारैः पः क्षुत्सम्भ्रमास्मासाधवलेवल्लीयानवमन्दगाभजेनेवल्लभइत्यामे पुराण

णगणानन्द्रगानिवेनेन्द्रसंभावयन्नद्योवश्चाविद्धवेषं वकारपः शाम्भवमैशस्त्रकला।

नेमल्लभ्रनेश्राणोमिसृइ कल्पावमाननेनिखिलः खुरैः सेवैः सेवडू यामासंनि

मेघमाधान यस्यलेजमानिरेहनाधिश्रीमोक्षिश्वात्मकेतेन्द्रगभनामः शोलवसुव

केस्मराहोमलोजेसेभिदेथानेगुरुकृउपिसृ श्रीवत्सविद्धजगदादिमूलेनतमाल

नीलेह रिवल्लमीडे तोयंबुधोपविद्यानलेशयानमज्ञः स्मितेनाभिवन्द्य उ।

म्पल्लवेनाम्बुजनेत्रतामभाया तीनामसन्तुत्तमगामि श्रीनायेन्द्रनयस्त्वन्याज

गन्नाथजगन्मय धर्मार्थकाममोक्षाणां शम्भयेयुक्तानमस्त इति श्रीशारदा

तिलके सप्तदशः पटलः अथ वक्ष्ये महेशस्य मंत्रान् सर्वसमृद्धिदान् येः पु

वेदप्रपयः श्रीशिवमाप्तुमनेकशः हृदयवर्णंसमादिलोकान्नेतानितोमहत्व प

वावेरामलः प्रोक्त लाभागोपषडुत्तरः वामदेवो मुनिश्छन्दः पंक्तिरीशोस्य।

देवता बिन्दुर्बीजं षडसानातिकपोन्नाश्स्य शक्तिः मन्त्रवर्णादिकाम्यसेयं।

श्री
सा॰
११२

112

वमें ह्रीं यं षाक्रमम नजेनीमपपोवंमानास्मिकां गुहूकेपुनः नःसुललमु लेखे

धारस्वयवामेशमनेका वक्रारहूमादिगुहूगुतिनमहे लिनाः पुनः प्रागणास्पत

णारोच्यमपवक्रेपुणवहमेत्राहूानिन्यमस्पप्रवामानितपुक्राविषह्नमातक्रा।

श्रीतमोललकल्यासरलापेनरहनूलरम हरववकेंमपानहवोः कृटनाभीहिपा।

प्रववेक एहह दननामहिं वदनेनजपोन्नेमोःदोःपन्नपिपुमागुपविन्नमेनर

नजरम शिगोवस्तनहलुहीमोहपावहृदपुनः हरिवक्रावजेटकेमहगामप

ववयग्न वक्रामरहल्पारोहजेटवेपुकमान्नमेन महलमेवमवहूणोन्पाव

हूशिकोनमः महत्रीमोल्लोटरोमपुहटयेनाःपुनन्नमेन पश्ववादनेनमेत्रेणा

कूवीनवापकेहवीः नमोमनुस्यायमनायजोनिष्ठ्रेणामहतास्मने वनुमं

त्रिवप्त रुयाणाभास्मिनोगायप्रभवे पवेन्मसप्रागीरीषोविज्ञयेन्पावेनोवति।

म धायेन्निसंमह हमेवजननगिरेव लिमेवाकवेहूवतेमरन्ना कल्लोहलीयापश।

शरमावधामीनिहललयमनेपन्नीमोनेमनेनान्ननममरगणे थोध्रहूमिवा।

सानेविश्वाद्यंविश्वरूपंनिनीनिर्मलमयहृदयंवक्त्रंत्रिनेत्रम् नवललतेजनपेमेचेरी
ल्लिनः शैववर्त्मना तावन्सात्मा महद्दशाणनुद्धयान्यापमैः शुभैः ततः सिद्धो भवे
न्नेत्रः साधकाभीष्टसिद्धिदः देवं संपूजयेन्मध्ये वामादिनवशक्तिके वामा ज्येष्ठा
ततो रौद्री काली कलविकरिणि तद्वद्याम्या बलविकारिणि तथा
बलप्रमथनी सर्वभूतदमनी तद्वत् मनोन्मनीति संप्रोक्ताः शैवपीठस्य श
क्तयः नमो भगवते सर्वात्मककलादिविवृत्तनः गुणात्मशक्तियुक्तायनन्ताय न
मःपतन्त्रयम् योगपीठात्मनेस्यात्योगसत्तादिकोमनुः श्रीमुक्तामवलाद्या
हामतेगिरिजायते: सूर्यविम्बलेन संकल्पितत्रावाहयेच्छिवम् कोणेका
यायनेन्द्रनीरेशसोमेशानदिगानम् शुद्धस्फटिकसंकाशंदिव्यतन्नकलादि।
काः पौनेजनसेवनुरक्ताः प्रधानसहृशायुधाः वनर्षेद्रसमायुक्तायपावनंस्प
ष्टजपेत् कोणाग्रेवेन्द्रमुद्राशालेनोरूपाः कलाः कुमारत् अंगानिकेसरा।
स्यानिदिग्प्रान्तेत्रगात्रयजेत् अन्तेमहत्सनामानेशिवात्रमनन्त्रमेप

श्रीं
सांति
११३

113

कन्येस्मेकुकरेद्देशेसि त्रिनेत्रेनेन सह पंचवान् श्रीकंठनामानं शिवं डिनमिति कस्मात् व
क्षयेनं मितावं क्रक्र स्मरं कंननासिनावकि रोटायिन बलैर्दूत्य स्य स्थान भ्रष्टपाता।
लिंगनाद त्रिनेत्रं हरिमहाकालोगणेशाहष्टभोक्तुः ग्रपु श्रीविशिंकोटमेतान्यामा।
नशिवनाद स्वांमेनेपाणहानाशयामसक्रेत्तुमितापादलात् इंद्रास्यलतः शृन्यावक्ता
पाषुधंसुताः इश्रेमहजपेदिंगमहेतंतिनाशोनेपत् मवेपापविनिस्मकः प्राप्नुय
द्दोविंक्षेनोविश्वयम हिमहद्यंजपेत्सोगा — यतेनाचमेमाय त्रिमहद्यंजपेत्संत्रेदीये
मापुरवाभीयात् महस्वहभ्याधजपत्सबीन्कामानवाप्नुयात् आम्यान्विनेत्रिलेः।
शुद्धैःजेद्रूपाल्लक्षमात्रात् उन्यातजनितान् क्लेशान्नाशयेन्नात्रसंशयः शता
लंजपेन्मात्राल्लिवेभवतिमानवः षडस्वेःशकिहडःकश्चिलोकान्तरीभवः।
श्रीषिवक्लेदःपुरायाश्रीकेदवनासपाद्रमापतिः श्रीनातिसर्वेस्तुक्तानिशामभीशाविवि।
श्रेयेत् वृषकाभेत्रिनेत्रेशाशिशकालपंश्रेमालकेवदनेहलेः शूलेवरमभयदं
वाहहां भ्मनामि वामाहलेभगायाः सवलंजपेत्संत्रेनत्सहस्रंप्याविधि जेड

यान्स्युग्मसिकैरारक्तवर्णसमन्विदैः मध्यप्राग्दक्षिणोदीच्यपश्चिमेषु विधानतः ह्स्ले
त्विमायानारक्ताचूर्णैन करालिकाः महोक्षुष्याक्रमादेताः पंचभूतसमप्रभाः
पाशांकुशवराभीतिधारिण्योस्मितस्फुटाः यजेत्स्वांदिपत्रेषु ब्रह्मषभायानतुका
मातॄ हिमालयाभे ह्यषभैतीक्ष्णाग्रत्रिलोचनम् सर्वाभरणसंपन्नमालाद्धिबा
स्वरूपिणाम् कपालशूलविमलंकरेकालवनप्रभम् क्षेत्रपालं चिंतयेत्तद्दिग्बा
मध्यार्द्धियेत् शूलटंकानवलयंकमपाउल्लमन्वकरम् रक्ताकारं त्रिनयनं वर्ष
शुभयष्टजयेत् चक्रशंखाभयाभीष्टकरे मरकतप्रभाम् उग्रांशुस्रजं पंचास्यांत्रिने
त्रावानस्वणाम् कलशालोवत्तंपटाटधानेन्द्वादशैतणाम् वालार्कोभेस्मिंगुका
मेषणाम्रुषष्टजयेन्ततः नैऋत्ये प्रयजेत्सौम्यं रक्तम्भूषिताम्भूषितम् पाशवेणावराभीति
धारिणं गणमवित्रहम् पाशांकुशवराभीतिधारिणं कुंकुमप्रभं विघ्ननायकमा
भावंवेदाइंद्रकन्नश्पोत्तरे श्यामेवक्रोत्पलकरं वामांकेन्यस्तनतक्रम् त्रिनेत्रंक्का
वत्स्यापामेनायतिमणाद्बयेत् ततोष्टौ मातरः सम्याब्राह्म्याः पाश्रोकेलतणाः

ॐ
मा लि
११५
115
114

ईशानादिकानलोकपालान्सुदिक्समर्पयेत् वज्रादीनिस्वशस्त्राणि तानदिशः क्रमशो।
र्पयेत् एवं यो भजते मंत्री दैवं ज्ञानमयं प्रभुम् स भवेत्सर्वलोकानामीश्वरः सोभाग्यम
पदोपम् साद्रः सर्वात्मसंयुक्तो विद्यापीठ समलकः शम्भोराज्ञो मनः शोको भजतेऽम
सर्वसिद्धिदः षड्वीर्यं गुरुवीजेन षडंगाविधिपीरितः वामदेवो गुणेशः शंखदः पंक्ति
देवः सदाशिवः ईशानादीन्यस्मिन्नस्त्रौ रे ग्रहणादि दैशिकः ईशानाद्यानि तत्स्फुर
सर्वाधस्तस्तत्त्वम् वामदेवाद्धपञ्चमाभावीजेन क्रमादिड् शैकाद्यैः पंचकैर्वै
विलोमान्संयुतेविषयत् तत्रदेवशालिभिर्ध्येयत्वात्वाद्यादिकाद्यमेव शिवो वदनेह
हृदयपादरदेशे यथाक्रमात् ऊर्ध्वं प्राग्दक्षिणोत्तरे पश्चिमे समुद्युतशुभाः ततः शिवा
यमेहिहृदामपूर्वेषु शक्तिकलामनो ईशानाद्याश्च वः सम्यग्गुणलोके यथाक्रमं येन
प्राग्दक्षिणेत्र सहैशाकमनः सद्वाराः सहृदयाभोजगुरुमूर्पादेशताः पुनः व
केशरे हितविन्यसेदयासाविश्वकल्पयेत् तारपंचकस्य बाह्य सहितान्यष्टदीपं
ते यश्रत्नेनमालानिनस्मायैतिपदेश्वनः ततेन्वरस्त्यशिरसेशिखायान्वलिनेश।

नः शिखिशिखायपरतोऽनादिबोधपतिच्छिवो वह्निनोवनन्तहृल्लायश्चानेत्रायता

नेत्रेक्ष्टस्य सौवो ह्रो सिनि मे भाष्यपरतोऽल्प श्राक्ष्ये नेत्रयुक्तेश्लोपश्चद्रूफ्‌ड्रेनेतन्मा

शाक्ष्ये यस्य युक्ते षडंगालिङ्गा यो देवस्मारितः एवं दक्षिणापाश्चात्यसौम्यसंयोयु

यं वक्त्र वक्त्रेषु पंचविंतस्येदीशानस्य कलाः क्रमात् ईशानः सर्वविद्यानां शशि

नी प्रथमा कला ईश्वरः सर्वभूतानामङ्गदन्तरे ब्रह्माधिपतिश ब्रा ने व ल ला

धिपतिरुतः श्रेष्ठा हृदात्मौपास्याच्छिवो मे अस्तु तत्परा मरीचिः कथिता नेत्रेवत्र

क्त्रे वसहायिको ऽंशुमालिन्यथ थथा प्रजा वायानमोचिका एवं षट्त्रिंशयास्या

स्य वक्त्रेषु तत्पुरुषवक्त्रे वतस्यो विंशसंख्ये ईश्वरस्य कलाः क्रमात् शान्ता तत्पुरुषाय

नि विद्महे शान्तिरीरिता महादेवाय धीमहि श्रेयसी स्यात्ततः परं विद्या द्वितीया क

थिता तन्नो रुद्रः परं ततः प्रतिष्ठा कथिता पश्चात्तृतीया स्यात्प्रचोदयात् निवृ

त्तिर्नाम समं प्रजा वागयानमोचिकाः हृद्धिवां सद्यजाता नाभौ कुचौ हृदि सर्वतोऽस्मि

ष्यौ तस्य कलास्त्वष्टौ अघोरस्य विधियतो रस्यतमा सर्वमोचिनी प्रथमा क

ॐ
सानि
११५
115

लाः अथ योन्यष्टके ते मोहा स्याद्वदलेतरे योन्यन्ते स्यात्समाप्त्याह्वनीयापुरिकी।
त्रिंता योनयेष्टयोलिङ्गान्या सहैवतः सर्वतन्मयाः स्वाधिष्ठानं पञ्चमी प्रोक्ता सैवेष्टल
दलेतरे मस्तुर्हिंगादिनाष्टपीनमरेष्टलकनयरा ह्रपास्थानसमीकदुरूपेष्टः।
कोष्ठिनानष्टा ग्रहमोकोष्ठिनाहलताष्टवायानमसास्विनाः गुरलगुंफोकष्टगवेष्टु
नान्नेयाष्टिकोण्वः कर्णपार्श्वहृयेवाष्टकलान्यष्टचयादशाष्टधमाष्टमष्टे।
वायनमूर्ध्नो स्याद्दशमी कला स्यादेशायन्मोरलोहिन्नोपापरिश्रिंना कलका
माषंचमी स्यान्नानाविकरणायव मनः स्यामिनोष्टष्टोकोष्ठिनाष्टदलेनर वल
त्रियासमा हेषा कला विकरणायव मनो हृदिरहूमी स्यादलानेवष्टियाका।
ला पश्चात्समष्टुमायोनेनमो गाचिस्त्रीविना सर्वेषु नदमूलायनमः पश्चाजरा
प्रोक्ता त्रयादश्णी प्रणावायाश्च वर्ण्यनातं मोनामलाः प्रकोष्ठिना पादद्रोलल।
नामाह्न मृर्ढिवाङ्गुरोनृषेण सयोजानानां भ्रवाः समया शोमसेत्री कलाः भ्रमा
नु सयोनानेष्टयामिसिद्धिः स्यान्नष्टमाकला सयोज्ञानानावैष्टयानमः।

स्याद्विंदुदीपिका भवेद्यनिवृत्ती याम्यादभवेच्चटेनेनेन लक्ष्मीश्वरन्तर्थीकाद्यनानतो
नातिभवेन्नमः दे मेघाम्ब्वा मयमीशोक्ता कलाम्याभनस्थता प्रज्ञाना मीतिनाष्टमे भुवो।
मेम्ब्वावभाकला। उद्भवायनमः पुष्टान्त याम्यादश्मीकला प्राणवायोस्तु सा।
क्रांः कलाः सर्वाः सोम्यकलाः सृष्टिश्चाकलाः थोक्ताः पञ्चब्रह्मपदादिकाः इतिवि
न्यस्तदेहा सोभवेद्गायत्र्यः स्वयं नमः सर्वाहितो भूत्वा ध्याये देवमशेषं सुक्तापो
नपयांटमांक्रिकेनपावनीसुखैः पंचभिस्थलेरविमतमीशाभिरुग्रुकुंटेष्टशोऽ।
कोटिप्रभम सूलंटंक कृपाणावजदहनान्नांराङ्कुशंटाकुशान्याशाभीतिवरदया
नसुभितांकलांज्वलंविन्यप एवं ध्यात्वा जपेन्मन्त्रं पंचलक्षमधुस्तु तैः प्रसन्नेःका
रवीरोन्यनेकुष्णानुदशाशांकं सर्वोदितेयु नेत्याहुस्तत्रिमूलनवलं येन श्रावा।
हुतमनयेनम्यामस्तमावाणाः सह शक्तिः उमरुकाभीतिवरान्नवयनेकरेरा
नमूलमान्यप्रमशान्याद्रिविपूजनयन पर श्ववाणावराभीतिद्यानविधा इन्दलं वत
सवनन्यस्थचित्तं नरसर्वतोवयंवपुः वनजनेवरपाशामस्तां उमरुकमनंतः स्वा।

श्री॰
सा॰ नि॰
११६

116

ङ्गे शोतिशिखे स्थूले विस्मृते कौरैः प्रेमनामं भवनवं वंद्रे श्रीमदं ष्टभयावेंह श्रयो ने श्रीतलांग्याये
स्तनयन्त्रविद्धमः कुंकुमाभभवनवं वंद्रे श्रीमदष्टभयावेह श्रयार श्रीतलांग्यावामदेवो
विलोचन भ्रूभयानवलयकूटागानपतकौरैः विलासितंपमविक्रमोभ्यमस्मका
मवयव कष्टे इतिमक्षामयमयोज्ञाततिलोचनेहरिणालगुणाभीतिवरहस्तवनव
व बालेन्दुशांखरोल्लासिमुकुटपाञ्चमवोजेत कोणायवेतिहस्तायाजनाहृयाः क
लाक्रमान्त विघ्नप्रवरानतन्त्राणामुक्तपोवितापजेन उमादिकां तनेवारोपशुक्ता
याताग्रुये सह इति सहस्रनयेद्देवं भक्त्यापरमायुतः श्रीणायेन्द्रस्यगीनायेस्तात्रेमंत्री
मनोहरं नामामायविघहिंदु मन्त्रस्वरसमन्विते पंचाक्षरसमायुक्तेऽवस्थवसामन्त्र
मंत्रः पञ्चाक्षरो ज्ञेयवक्त्रयादेगन्धामादिकेब्रुयः वेदेसिंहरवर्णा मौणामुकुटलम्बा
कवेदावतमभालोचयन्लेदमोप्रोत्स्मितमुखकमलेदिव्याम्भूषणांगराणी वामालस्याल
पाणोरफणाकुवलयमहदयन्याः स्त्रियायाहह्नोनेगास्तानाश्रनिहितकरतलेवेददा
केष्टहस्तेसुपुष्पलतेन पैदेनमं मन्त्रविदोवदः तन्महहस्वप्रजन्ह्यायास्यायमसाञ्जेश्रृंता

स्रैते प्राक्पीठमस्तलमंत्रेणामृत्युं संकलमभ्यर्चयेत् ॥ अंगैर्गावृशाशूर्द्धैमनेनायैस्वो
नरे उमादिभिः समुद्दिष्टतनौ येलोकनायके ॥ चन्द्रार्धं पंचमेनेषामायुधैः परिकी
र्तितं पंचशक्तिदिनेदेवपूजयेन्मायकोऽन्नमः ॥ ९ अंत्रमयादिसहितेनस्थिपत्राग्रमेदते ।
नारशिखरामलकाशीरभ्रमूगसमविरूपितः ॥ आतृरानसानिर्यादितामंत्रोमस्त्युजयात्मकः
ऋषिः कहोलको देवीगायत्री छंद ईरितं ॥ मृत्युंजयो महादेवो देवतास्य समीरिता ।
ता मृत्युंजयांदोषशुक्लेन षडंगानि समाचरेत् ॥ चंद्राकाग्निविलोचनं स्मितमुखं
पद्मद्वयांतस्थितं मुद्रापाशमृगाक्षसूत्रविलसत्पाणिं हिमांशुप्रभं कोटीरेंदु
गलत्सुधाप्लुततनुं हारादिभूषोज्ज्वलं कांत्या विश्वविमोहनं पशुपतिं मृत्युंजयं भा
वयेत् गुणलक्षं जपेन्मंत्रोनहुत्वाशाविशालधीः ॥ जुहुयात्पायसैस्ताभिर्दुःश्रुद्दुग्धाज्य ।
लोलिनैः ॥ शैवे संपूजयेत्पीठे मूर्तिं मूलेन कल्पयेत् ॥ अंगावरणमाराध्य षष्ठ्या
लोकेशवज्रकेन ॥ नरस्त्वार्णातलोवाहोसूजयेन्मायकोऽन्नमः ॥ जपपूजादिभिः सि
द्धे मंत्रेस्मिन् मंत्रनायके ॥ योगांगलकल्पान्मानभीष्टफलसिद्धये ॥ ९ अमर्धसिद्धैः

ॐ
सा॰ति॰
११७

117

स्तथा त्रिदेशे श्रीमान् मंगलस्त्वके आरोपितै र्मन्त्रोविधिवद्वन्हद्यादिजितेन्द्रियः संतप्तः शो
करस्तेन स्तथा श्राविनृविग्रहः आग्रारोग्यसम्पत्रीयेशः शुत्रान्निविवर्द्धयेत स्तथा वा
टिनिलाहृत्वाप यः सर्पिः पयोहविः उत्युक्तः समभिर्द्वोनेहृयात्समश्च वा समर कस्मा
द्धशशानेतिलमश्वान्नसमतेद्भितः शशाधिकान्द्विजान्त्रिभोजयेत्मधुपाल्लिवनेवि
कामान् गुणा मश्रीवर्द्धयेड्रामवासमानेतोत्सोपोटितालाट यादश गाणाः पयस्वि
नीः गृहेसंश्रीणयेत्स्थाइन्ता ये देवताप्रिया श्रोनेन विधिना साध्यः हुत्वा हे हुत्वा
गोदिभिः विमुक्तः सविरस्तोवेश्वरतांशान्तमनसा श्रोभिवारन्त्रनोद्वेयो सन्मादृशि
रोगादे श्रमस्युत्रोगत्वेला ज्ञोमोहदाहमसरामय हामोयशान्तिदः शोक्तः सर्वसंम्प
दायकः हव्यरैः प्रजद्यात्रिनक्षत्रस्यधाविधि भोजयेत्मधुरैभोज्यै ब्राह्मणान्वेद
पारगान् दीर्घमायुरवाप्नोति वांछितार्थविदितोक्ष्ण य एकादशाहुती न्निवाडवेभि
नेहृयाद्युयः अपमृत्युजितद्वावस्याश्रुयोगेयवहैतः त्रिजन्मसु स्तथा वल्मीका श्म
शीवकल्लान्दैः समिद्भिः हुतोहोमः सर्वस्नायुगटापहः सिद्धार्थैर्विहितोहोमो

महाज्वरविनाशनः अपामार्गसमिद्धोमः सर्वोपद्रवनिसूदनः प्रणवविनतनालेमे।

उत्पलानां च उत्पलविलासिनमध्यपद्मपुष्पान्तरस्थः हुतवसनि शुभेश वर्णानि येः।

त्रयातु कलशवहृदि लितमवें इश्वरशोले यन्नाये कमलेसोमपुकलमश्रेशाज्ञावने

नानवरत्न समायुक्तं उत्पलाभ्यासमले हुते आयुष्यमलिले: शुद्धे तस्मिन्स्वे पुष्पा।

नेयत गुणवादैः षोडशाभिर्विधानेन विधानवित् अभिषिञ्चेद्विधिवत् साध्यविनीतेन

नदोहिणा आधिव्याधिमहारोगाहतात्मा द्वाहनिवारणः अभिषेकाय माख्यातः का

मिलक्ष्मीजयप्रदः सर्वेषामाध्यानराष्ट्रे राजवृमभिविलिखित्वा आधेहिदत्तस्थको।

तोषुतत्सम तो सत्कीर्तितित भवन मशोदितवदेविदित यामियन्त्रेतद्रुजेभवालय।

यहरेलेखनमनायस्वपनव्याधिव्याधिमूढः सप्रशमनशुहितेत्तेश्री प्रदकीर्तिदायि ११

इति श्री एकादशः पटलः अथ वक्ष्ये महारत्न समस्त पुरुषार्थदं अचापुर्येनजन्मना।

दिव्यज्ञानेषु नीश्वराः हितिताना महत्त्व यष्टिवन अपदमनन्तरं १ षट्कलपदस्थानेय

देवयानिवासिने ध्यानेकालिनेनागायपश्चाद्वयानमः पदे २ हृदायशमवनाय।

ॐ
सा॰ति॰
११८

118

शक्तिरुद्रो यमीरितः षड्भिः शब्दतत्वगैर्मंत्रैः सर्वकर्मफलप्रदे ३ श्रुतिः श्रुत्वा समुद्दिष्ट
शक्ते दानकुसुमीरिते दलितानामसृष्टिनामास्यदेवतानाशाखुरीरितः ४ षड्भिर्वर्णैर्हि।
दानेन्द्रभ्यां पीरत्रुटीरिते शिखाहाभिः समुद्दिष्टा वस्वर्णैः कवचमते ५ पंचभि
नैत्रमारग्यानेत्रिभिर्नेत्रमाख्याते त्रिभिरस्त्रमुदाहृतं ६ उत्तेनारूपशब्द्याया ध्यानमा
घाष्मसजानयः श्रृंगमेव्याः समुद्दिष्टापरयावदेशिकोत्तमैः षड्भि भालेशाः श्रोत्र
गंडयुग्मेषु नासिके आस्पदेः संपिशुगलेस्तनद्वन्द्वाभिमंडले कण्ठाग्रहात्पृष्ठे:
पादसंधिषु पाणौ न्यसेन्मनोः व्यापकेनारशान्ति ध्यात्वा कुर्यादेहेन ननः परदिमावा
लनदेशे सोऽसिद्धविन्नरसेविते विविधद्रुमशाखाभिः सर्वशोभाविनानये ९।
सम्पुष्पितैल्लनानाले गंश्रिष्ट कुसुमद्रुमे शिलाविवरनिर्गच्छन्निर्मलानिलला।
शीतले गायत्र्या गानासयोन्नतवहहिकवटके कूजत्कोकिलसंयेन शुकलोकु
नेद रक्त रवे परस्परविलिप्तु मातमयेसगासेवते चाथे श्रुकाये तुलिसिरजस्व
समपर्णासमाने ८ पुरदसमविदेवैः सेवायानेविलोकिते वरदूत महाद्याप्रपंपस्मा

यफलोन्वले १४ गमस्तमनमयैः पञ्चैर्विविधैः रूपशोभिते नवरत्नमयाकल्पैरलंकृ
माने रत्नैरलंकृते १५ जलजैः स्थलजैः पुष्पैरामोदिभिरलंकृते १६ जलजैः स्थलजै
नैः पुष्पैरामोदिभिरलंकृते [illegible] शाखाभिः [illegible] निषेविते १७ ममा
रत्नाय विच्छेद [illegible] शाला [illegible] विविध [illegible] सिंहासने शुभे १८
आसीनम् अमिताकल्प [illegible] लिभानुं [illegible] ममाने [illegible] दिव्य [illegible]
[illegible] १९ [illegible] कल्ला [illegible]
[illegible] नाना [illegible] सनाथाम
ते [illegible] राजा [illegible] मन्त्राननेक [illegible]
[illegible] २० [illegible]
[illegible] १९ [illegible]
[illegible] परमेश्वर २० एवं [illegible] भवेन् [illegible]
[illegible] २१ [illegible] विवार

ॐ
शाकि
११५

119

नश्चिमेतेतमन्त्रनामा त्रिलिङ्गेपिबेत २२ त्रिनयशोटविगामस्त्रिंयायज्ञम्नायकसन्नमः शा
स्त्रम्नाख्यानमामस्थोलभेनेववस्सोनते २३ ब्राह्मीमेपवमिहायेवचाकुस्कारो।
मलेः स्तगोपिमेपुतेः कल्केः श्वेतेब्राह्मीमेपुते २४ मन्त्रनामेनमेजनममपुनस्मापु।
माधिते त्रिपीतेकविनाकार्मिवलापुः श्रीयतिः पटे २५ प्रणवोहृदयपञ्चान्तेमभग
वतेपदे ३ पुरुटत्रिगामस्त्रिमहोमेपामुद्रीरयेत् २६ प्रयक्तुवद्रूपानेपद्धाविंश
मत्योमन्त्रः सर्पिस्मनङ्गत्वस्कुरेराणायुवेदवृतामनोः रविगामस्त्रिंगाख्यातोवेदस्य
ख्यानननरः नारस्त्रेः स्वरीपः पाङ्गगातिकल्पयेत् २८ प्रणवाद्यमम्नेः यदृ
वोकल्पयेत्क्रमात् सर्वोङ्कवटस्सलस्थितियेमेत्रनायक २९ स्फटिकरजतवर्णे
मोक्षिकीमत्तमालासमरतकलशविद्यातानमुद्राः करोग्रेः दधतमुरगकक्तं
दत्तुंरत्रिनेत्रंविधृतविविधभूषं रविगामस्त्रिमोडे ३० लवमेकंजपेन्मन्त्रमुक्तस्वा
त्रिवृतेस्थितः सहत्यानसपतेः पञ्चदेशासक्लेनवले ३१ सर्वोस्मिन्नेतपनेन्याठेवद्
माणेनवत्सेना श्रेयान्स्पर्धोनक्त्राहोपत्रेयहस्तपजयेत् ३२ ससवनीवावेयनो

गुल्मकं मसिमानवं तुद्धाग्रं समनकं पश्चात्संनेरवमनेनतं २३ मनन्तुमासरन्नामाने।
मुकस्मासेगणोकृवं सिद्धयोगवेयोगींदविधाधरगणान्वितं २४ वायसेलाकेशश्च
नवैद्रव्यायाञ्जुपसेग्नुनात् इयंपुमनादिभिः सिद्धसेचंस्निग्धस्नायकोऽद्धमः २५ वल्ल
भोनायलेखावांवाव स्नातिविवाप्यः मेचगानेनंसमनभावंविशुद्धः सलिलैः सुधीः
अभिषिंचेन्नत्वाशिरसि स्निग्धपमारोगपस्मामुयात् केहमाओदकोस्थान्वाजयेन्मंत्रे
मरस्वकं २६ शनदेहमेतुल्यास्त्वोकुवीनामगुणीभवेत् गौर्यापात्रेस्थयासाईश्री।
कामंस्थितंयदिहिक्षे अमृतप्रजपेन्मंत्रमयसोस्निग्धयसामानुयात् शुनालःप्रयतोमंत्रीगा
मृत्युतमोहवे २७ भिलातंत्रमष्टवाममंत्रमधुतंहितंप्रजपेत् अक्षानाग्वेरमास्त्राद्री
नवावषट्त्वात्रसशापः ३० सिद्धयोगवेभूमिमियोगी नेत्रपिस्मविते लानवागथिं।
नोश्रीसैकोस्थिनोमंत्रनायकौ ३१ लोहितोःरयामनःसपविड्माश्रुथमेतनः।
द्वितीयवह्निवीजस्याद्वीयोशानोउभ्रपिना ३२ नतोयलांगलीसयोमत्रोवी।
नयपात्मकः नीलकंवाममकः प्राक्तोविषदपद्ययहःपयः ३३ हरद्वयवह्नि।

ॐ
सानि
१२०

120

नागानां रक्षणार्थं कीर्तिते कर्पटिने द्युगालेशे शेमेश्वरः ईरितः ३४ नीलकंठाय
हूं हेशिणाय मेऽर्घमीरितः कालकूटपटस्थाने विषभताऽऽरभ्युत ३५ ॐ फट् हूं क्षमा
हिंस विहितं नीलकंठाय स्वाहांतमस्य मंत्रान्येवाग्निमनोर्विदुः ३६ सहस्रं केवे
हूं हंभोजेन्य माहीजश्च यन्यमेत ततः समाहितो भूत्वा नीलकंठं विचिंतयेत् ३७
बालाकोंशुतते जसं युतं जटाजूटं दृश्येन्नलोचनाग्रेऽदः कृतं भूषणाजपवटीश्वा
लेकपालकैः विहारार्थं नेत्रविलसंतिवाक्ये नन्दहरं आशलकंठविधानम
नीलिलंपश्री नीलकंठं भजे ३८ लतं च पं जपेन्मंत्रं तत् शांगं समाधिना हविषा
नेदुपामस्य कुंकुमेन हविषा हवे ३९ शैवपीठं यमे हुं वसरस्वं जपविधानतः पदो
ष्टमानिशिरसिः सिद्धं मनोमंत्री विषहृत ४० नाशयेद्विषारं वनीलकंठस्वापरः मा
वनानेन मंत्रेण कुंभस्थः सलिलैः शुभैः ४१ अभिषिंचेद्विषाक्रांतं विषं नश्यति तस्य
हुते स्व स्वजपाहिषग्रांतनराणां चि विषोभवेत् ४२ वीमामधाश्च पमामानाश्यापा
श्रेयाविषमाहरेत् मध्यनमध्यामर्वमवनानेनमंत्रेण ४३ वज्रनाकिमिहा।

क्रौं नमः कृतान्तेन संज्ञिते कालकूटविषं मालाढ्यं स्थापयेन्मारयेत् ॥ ४४ ॥ अग्निमेवा
यौ कादिरूपान्तेला षष्ठीविंदुमान् विनाशयेत् पोषयेन्नित्यं अनेन बीजेन सर्वं समुद्दिशेत् ॥ ४५ ॥
कथ्यते पाशुपतं ज्वालातपप्रभां नव रुद्राणां ईशानाय धराशोकारेवर्णनाय तो
पति ॥ ४६ ॥ रेफादिव्यञ्जनेन पाद्यं कृत्वा रेफाग्निषष्ठसमायुक्तं नीलप्रवालसदृशं वि
लमस्त्रिनेत्रं पाशाङ्कुशान्वितं लोकपालकं शूलहस्तं अर्द्धेन्दुविकेशामूर्द्धनि शशिविभा
भासं प्रवालेन्दुवर्णमुकुटं पाणौ सिन्दूरं ॥ ४७ ॥ एकलक्षं पठेत् सोमसूर्याग्निमध्ये श्रीवि
विनायकं ध्यात्वा मधुरान्नं होमयेत् यावल्लक्षं तेन ॥ ४८ ॥ शिवादिनयनेनाद्यं प्रणवं
षडक्षरीकृत्य पूर्वमतेन सम्भवाख्यं कपालं कृत्वा युधे ॥ ४९ ॥ एवं समभ्यर्च्य
देवमष्टैनाथीश्वरपरमेशानं कान्तियशः शालिनं श्रीवाग्भवति वल्लभः ॥ ५० ॥ प्रसादा
यनं पञ्चमं समयुक्तं रागशान्तये स्वबाहुमूर्ध्नि सिद्धबीजं विगलन्मारयेत् ॥ ५१ ॥ वृद्धा
दिवर्णेन सृष्टिध्यानेन स्वलयस्थापनं भूमिलामब्रवीत् बीजं ... रहस्य
न ॥ ५२ ॥ रेफादिव्यञ्जनेनाग्नि सिषद्कोणं भित्वा वहिः सप्तानां ... ॥

मं॰
मातृ॰
१२१

नमाशु विनाशयेत् ५३ बीजेनैव ध्यानेनैव तेनैव शोषयेत् क्रमात् गलगण्डस्य समा
नेनैव ध्यानेन कर्णरोहं हरेत् ५४ एवमेव स्मरेत् बीजेन कुष्ठलूतादिरोगनाशनम् स्फोटविषज्वरो
दरोहमोहशीर्षरोगेषु ५५ बीजमेतत् ध्यानेन नवनीत क्लेशान् विनाशयेत् क्रो
धकामं स्मरेत् बीजेन त्रिकोणगानलज्वाले ५६ यस्य हृदि स्मरेत् सद्यो मूर्च्छागतो जायते
विगतः उर्ध्वरेफस्य सध्यानं बीजं वह्निमध्यस्थिते ५७ वह्निगतहृदयेन त्रिकोण
कोणेन संभूते प्रतिलोमस्वराबीजेन ध्यानेन निवेशिते ५८ वशीकरोति
मुक्तिमपि विद्यावतां सर्वतः मध्ये त्र्यस्रकोणेन शान्तिं पिण्डगतां ५९ क्रमाद्वा
तिष्ठन् नश्यति विमलं नभो यादृशं चिन्तामयं समेत्य मातृकास्थं वशी भवेत् ६०
मकारगतः साध्यस्य मन्त्रलक्ष्य गतहृदये वेष्टयं चतुरस्रेण त्रिकोणेन वेष्टिते ६१
बीजेन तं घूलपत्रस्थं पूजयेत् मन्त्रनामगुणान् मन्त्रिणं साधयेत् सप्तक्रोधेन संशयः
लिखित्वा वपुषि बीजेन त्रिकोणगं बीजं गर्भिते मध्यवह्निसमाधाय सम्यग्गुप्तां ध्यायेत्
वतो ६२ नरः पान्नान समपानं समपिपासोऽनरपानं मध्यानामध्यनमसि कामविलोहा

६२

१४

५३

श्रै·
सा·ति·
१२२

यथा गुरुमुखे नतं तत्सर्वविवीज शक्तिविशापप्रवेशितमुद्राद्वारं तत्कुटीन्तरोपणाद्धृत्वा पदं । तत्का
रेणाग्नि पञ्चपत्रवामकर्णांपर्वतस्थात्त उं अं तेन ब्रह्मबीजेन येन मिथ्याति सायकाः । बा
हुर्षभानावीजेन षड्गानि प्रकल्पयेत् २४ तत्काम रहिते बीजे क्रमाज्ज भगसद्वारित्विते व
त्वादिदेवी बीजानि स्थाने यादृशाः क्रमात् २५ जयाख्या विजया पश्चाद्‌ जिता चापरा
जिता वीजमंगुलिषु न्यस्य करयोर्व्यापकं ततः २६ कनिष्ठादिषु विन्यस्य तत्तु आ
नितलावधि देवदेवी हृद्‌ बीजादि कनिष्ठादि षु विन्यसेत् ११ पादारंभ्ये ब्रह्मवीर्यं न्यसेत्
त्वचि नाभ्यवेष्टते तस्मात्‌ भगान्यापकं कुर्यात्तज्जो हृदि च यागावधि २८ षडङ्गानि ना
नेत्र न्यस्य श्यामां ततो विशालधीः देवेशीं बीजयुक्तां च ह्रीं सोऽहं हृदयांबुजे २९ नाभी
गृहाकमाकाश पश्चाद्वविभिश्चिन्तयेत् रक्तां भगमिडंशाकलाभ्यां त्रिनेत्र त्वद्भाग
पाशहस्तां गाभस्थकपालहस्त वेदाम्बलां विषदिताम्बरमन्यच्च वक्त्रां गजस्थ
मांसुकमो शामीडे ३० तत्मृतं जपमन्त्रं तस्य यामविधिषु ते | वदमागाय जेबीठ
देवतां स्मरन् ३१ नमस्कार्य विद्वान वलोभगः यमादिकान्यमोपान्यादरात्।

ग्रासिनीविन्यासेन ८४ ईकारेणाम्बिकेनाप्याज्ञां लक्ष्मीपाशाज्ञानानुष्ठ्यं श्रांत्यानलाद्यवर्णोन्मायाया
विद्यामेयक्रमात् ८५ अथ षड्डेहे देव्याः सर्वेषां शोभनमनोवृजे मध्ये हे पै जे ते श्रीशङ्को
वामादिकाः क्रमात् ८६ वामा ज्येष्ठा नमो रौद्री रक्ताकालाम्बकरूपिणीः पंचप्रलिनुत्य
पीठेष्वग्निमूलेन कल्पयेत् ८७ नयाद्याः स्वस्वबीजेन रक्ताङ्कावलम्बिताः अकारादा
कपुष्पायापाललाभूलाभूषेनानताः ८८ वज्रकोवाइलत्यामदमन्मथपीडिताः ईशा
दिकोणेषु मध्ये च हूता नाडिकाः क्रमात् ८९ अभेगासभगाम्बयाः करालाम्बादहनी
त्रिमाः वहामलिप्तराः किंचिद्दासन प्रवदनो बन्ना ९० देवी सहस्रशरूपा या हूता मयाभि
त्रिवृः क्रमात् वदनैः शादिकान्वर्णान् ईडुकानशेषतान् ९१ लोकपालान्सनेत्राह्य
वक्त्राणि शुम्भ सम्युताः पंचयोमजनेन भक्ष्यादेवमुक्रेन च लीना ९२ नतनस्य उ लेभ्यो कि
विभिषु लोकेषु विश्वेत वायुवह्नि प्रवान स्यबीजसमन्वाजपेत्स्वधी ९३ स्वस्वसान्मा
हारोगानकृष्येतेमन्तल्लाणाव कृष्णस्य हृदयं ध्यात्वाजपेद्बीजमनन्यधीः ९४ सवा
ग्रेणाजयेतेशोषं मन्त्रस्य सम्प्रभावतः हृद्रोगकामलापोगोविशद्व्याधिसकासयो पत

ॐ·
ता कि·
१२२

123

ग्रंभंगलेशनः पिविद्रुद्दोणशेतनये छत्वा न वपदास्याने मे उन्नेन ग्रशोभने ९५ कलश
स्थापयेन्मंत्रेण क्ष्मेवो कलत्तगात्त मध्ये देवं यजेत्स्य गर्दवीः पूर्वादिकुंभगाः ९६
स्नापको गाष्युना ह्युनी वभिषिंच्य निवनो नारी स्नालभने शुभ्रे वध्यापि विकुताप्य ५७
मने हृत्य ग्रहो हेहया निदः सपदावहः अभिषेको य माख्यातो भानो विजपवंडतः
९८ ग्रुतवीं नम्य गणात्क मत्के मवत स्ववाहा देवी हती मव गुत दलोदिगिवादत्त ब्रम
ग ९९ को पं वो गो हूंन मध्यव हिम्मे सिघो हूत वो नेपं त्रेमो हूं स कल स्वर्दरो गाहू णाय
हृप्रे १०० ग्रागवो दरं पुष्पाडेने य ख्नुपति श्वनः नागेन सोम रत धरेन नो धि पुन येफा
वे १ नमो कद्राय हूपुगाय हूगाव गा शाहूतः विरवहित यप श्राज्ञास्मवन्नाय गुगाहू प्यक २
स्मशान भस्मा विनाने शागी गायतनः पंच यंटाक पालमालादि य सा येनिपदू पुनः ३
व्याघ्र चर्म पद स्याने यदि था का यतत्न पंच शाषा क नम शहोते शाष शाय्यतनः पंच ध हू
स्नाम यप हृ पश्चात नंत्रा पत्नो पवीतिने वल युगम बलयुगम निवनं कपालिने ५ हा
नयुगम नंता मस्तानाशाम यदि तय पुनः भ्रहयाम दुलम ध्ये सप्ताक हृयुग मंतनः पंच ८

ष्टोकयोनशमयप्रवेशायशुगांनतनः प्रावेशयशुगेपष्ठाह्वंडासिपटमोरयेत् ७ या
गम्पियतिस्फ्रोष्णजापयेनांगिनमस्यो त्विरूपावर्णांमेशोयमस्रमर्हेशमातरः ८ स्मना
थियनयेस्वाहाप्रजामेत्रोयमोविनः मपादिपवक्र स्वायुकान्तवीजादिकान्यमेत ९
ईशानाद्याः पंचमन्त्रीदेहेवक्त्रेषुवक्रमान् पत्नीर्यविंदुशुक्लेन्नकोनेकोनेनागक्रिया
मता १० घंटाकपालसूलोग्रमुद्गरपाशाविट खिङ्गाग्रशूलडमरूत्तनभयदत्यानेसा
कोग्रसिंहस्थकलाभरणांत्रिनेत्रपंचाननाभुमस्तणास्थुकमोक्षमोदे ११ अयुता
द्विनयेमेत्रोजपिन्मानहृशांशानः पापसेनयुनाक्रेनतद्रूपात्रस्वामिहृदये १२ यो
वावपेहितेपीठेश्मनेपत्मरूपावर्णा वीजेनसूर्तिंक्रमिः स्यान्मकान्तमनुविद्रुमत
श्रगातिटलसल्लवहनीपश्रुमयजेन् वुल्लकूत्रयमवल्लिनीलतनीयाह्नरूस्ना
गलो १४ फलानीहितोविटिल्लाचपंचमोमत्रमालिका मम्नमोविवेरिगणीपश्ना
वेशाकिनशाकिनजरारमाः १५ पूर्वपत्राहिसव्यानुत्विरूपावर्णावलुभाः पंद्गीका
मारिकावस्रीवारहीवैसवीश्वनः १६ विनायकोवचामुंडामाहेश्वरीदिपश्ना

ने॰
मा॰ति॰
१२४

124

येत द्वारपालान्यजेद्धिः ह्रौं ह्रौं प्रागादि हेरेशिकः १७ गोइ पीमाल नामानौ द्वौ समश
नो गाभी घण्टा हृटकर्णो भगो विहिमुद्गी व्याम वे येन्नतः १८ अई कैटम महाकालौ
कोण पालान्यजेन्नतः कुम्भकर्णा मशा काव्यभल्लो कपालान्ना पृथान्यजये
न्नतः धूपदीपादिभिस्तव श्रीगणपिस्वा महेष्वरे १९ पंचवक्त्रमथ मावाहतनतो भत
वलिं हरेत् एवं मन्त्रादिभिः सिद्धमन्त्रं मन्त्रविसोवत्ः २१ नाशयेन्मकलान्सृता
न्कनपाग्रह मृत्युमयांत्र प्रादेशनेत्रक्रकुवेत्रिभूतानोशीताम महान्मनः २२ वहुनात्र कि
मिहोक्तेन मन्त्र गणे नेन भूतले सहृशो नास्ति मन्त्रो न्यो भूतनिग्रहसाधने २३ इ
ति॰ एकोनविंशतिपटलः + अथाभिधास्ये विधिवद्योगात्मवमनोत्तमम् यस्यासा
म्नगणान्देव सद्वेनश्यन्ति पडवाः मायास्फुरवहृद्यम् स्वपः सफरहितयेन्नतः यो
ग्यान्तस्येनेन नरूपण्डे शतः २ वटवृक्षन्ततेनर्सा [illegible] हित युन्नतः कसस्तु मा
वमद हृदमनोवृषस्यृगृष्तः ३ यानयहितन्यव मन्कुरत्नः सम्यट्टीक्षितः एकः पं
चाशहस्ता यम यागा महामन्त्रः ४ अथो योग्गमय पुनिः शान्तमप कारहस्य शुद्वराह

ते ग्रेधामहद्भेदरिष्टो देवता मंत्रविग्रहैः ५ हृदयं पंचभिः प्रोक्तं शिरः षड्भिरुदाहृतं ।
शिखाष्टभिराख्याता तावद्भिः कवचं मतं ६ नेत्रं वर्णैः स्मृतं चेत्रं मासाणीस्त्र
मीरिते मस्तके स्थाने चक्रं देवं हृदन्तःस्थं पश्चात्क्रमात् ७ ज्ञानं नेत्र पादं देहं कं देशि
न्यासं तेन मेत पंचभिः प्रणवः षड्भिः द्वाभ्यां मध्यभिरतैः ८ वर्णवर्णैः पंचषड्वर्णैः
कवचः कवचः कवचः फट् नमः चतुर्भिः षड्भिरतिभ्यां वर्णभेदाय मीरितः ९ म
नन्तपवनसमाभं सोमदेहं त्रिनेत्रं भुजगधरमथोरं रुद्रवक्त्रं गणानां पञ्चरू
महावृन्दं वेष्टितं केवलं चापं त्रिशिखं वरं कपालं विभ्रतं भावयामि १० आ
भिचारे ग्रहध्ये मकुलवर्णं भवेत्प्रभुः वस्त्रं कुंकुमसंकाशं शुक्लं वैद्रसम
प्रभः ११ लक्ष्मक्रूपमंत्रस्तनासिक्तं सलिलैः शुभैः नरशाशाश्मशृंगाणां स्त्री
मंत्रस्पर्शसिद्धये १२ शोवमंत्रं जपस्त्रीं पद्मानां न स्पर्शं पकाजे वेगाग्नं मांके मेरु
कल्पा पंचगुणत्वं १३ पुष्पं कुंकुमहावर्णं कटवाणान् अध्यकां शंखं स्थूलकपालं
प्रयोजने रक्षान्नामणामस्फटिकाः १४ दत्ताग्र गुणनतः धृजाज्वारनपापा ज्ञात्कलते ।

ॐ
शांति
१२५

णाः लोके शान्तये येन सुरासुरैः सेवितः सुमन्विताम् ॥१७ इति स्तुत्वादिभिः स्मिर्देवा
श्रेणाभेन साधकः श्रद्धया यागात्कुर्वीत नाम ध्यानं तु मेघाय ॥१८ ॐ सामान्यपितृ
पामार्गतिलसमिद्घृतपायसैः साज्यमह स्वयं शतेक युग्म समिध्याहुत्या होमयेत् धीः ॥१ हो
[illegible]
मेभवः ॥१८ समिद्धैः होता होमः सर्वं वस्तु शान्तिदः अपामार्गसमिधः चा
[illegible]
होमेन समानाति ग्रहो भवेत् ॥२ ॐ सामान्यपितृ अपामार्गेण [illegible]
[illegible]
सोनेषु मध्ये [illegible]
[illegible]
कल्पे [illegible] विधानान्कृत्वा कलशविधिः सर्वेऽः [illegible]
[illegible]

२२

५२

रागाब्जः षट्दलैर्वेदवेदैः षड्भिः कृत्वाहृपवेदहृनवषुरगोनाद्भतेवमेकज्ञांगाजनको
णेनवीनवषुगोणि पुरगाने यन्त्रमाधारमनन्त ११ हृद्वो ग्रहहव्यालभग्नापस्मारा
नाशने यन्त्रमेतत्सप्ताह्यानेसर्वसिद्धिःप्रदायकं १४ नयोनामेनयतामेस्थावामे
यतामेस्थावामतेत्रैडूम्रषिनः पार्श्वेवकः कर्णौपुनोवमोहान्तः षड्दलैः १५
मन्त्रः पाशपतनाशनानाबाग्रहहवहिनिवायगाः षड्भिरागोः षड्भागानि ड फ ड नेः सा
नार्तिभिः १६ मध्यान्नकेसमपमेशाशिपवेभीमाटहासोज्वलेऋहेपन्नगाम
षणोशिविशिवाशमश्रूपकवस्नेडेने हस्ताङ्घ्रिशिवसश्रद्वयमसिशार्ङ्गिदा
याकेविप्रुहहूभीमवक्रवशैविषणुपतिं दिव्याम्बरं रूपमरे १७ वर्णाम्नलेजनपन्मे
त्रेत्रद्रुयानाहृशाभानः गर्भेनसर्पिषामत्रीमसक्तानेव्याबाहवे १८ शोवैषीटेयजे
द्वैवशगरोरहहूमानैभिः इवतिरिसिद्धाक्रुपालेवेन्नाधेणगुपुस्तनः १९ ग्रवेन
मेत्रिनेनोपेग्रत्नसपवदवेलिपन् मयत्नमवतिजेदहृहामत्रप्रभावनः २०
ग्रपुनामेत्रिमानावाणाणानिसजगुपिमपतिः जपेन लोमनतिलिवितामाहूला

क्षे॰ पा॰ ति॰ १२६

126

श्रेश्वापरः २१ वाराणस्यां स्थितो विद्युत्तेजक्षेत्रपालाय तस्मै नमः नानायोगसमूर्तीनां ये क्षेत्रपा
लस्य कीर्तितः २२ षड्दीर्घभाजा बीजमथ षड्गान्यमूर्येनेयुत लोलोजनाद्धि निभ
मूर्द्धि त्रिशिखाकेशी दंष्ट्राप्रलोचनं शूलपाशगदाकपाले धाराशावशंजनाम घाममु
ग्रहैः सैशमहर्तननेश्च गामामिरक्षं २३ लवमेकजपेमेयेन्दुयान्नङ्गशाशानः
वकुणायतमिनेलं ततः क्षेत्रपाल समन्वेयुत २४ यमो हि कलिवेपीठ सर्वमगानि
कल्पयेत् अनलाख्यं मध्ये कृशाकराललनदनंतते २५ वेतालं महाकायं पिशिता
शनमेतकं पिंगलाक्षं हकेशं पत्रं शुष्पितोपनेत २६ प्रणाम्य सर्वप्रतिमा
न्नानालेकार्थं वृषभान लोकपालानां दृष्टाणां यथा सर्वं प्रजनेत २७ गुरुमेम
पविवार्यायवलिमेनेननिहेरेत सर्वमोहद्वयपश्चाहिंशतिसप्तगुरुद्वय २८
भूनपाहित यवक्षान्न द्रपाहितपत्रनः तेनाविप्रपरस्हेदमहाभेदतनपरे २९
क्षेत्रपालवलिं शाहृदयपाववकस्तद्भी वलिमघाममयावानः सर्वकामफ।
लप्रदः ३० सापरशानहृतरं स्कन्नात्रमापकः सम्वापरप्राजाक्षेत्रशानस्य

स्तैर्वलितं हृदयेन ॥ ४५ ॥ बलितानेमेतत्रहः हेत्रपालः प्रयच्छतु मे कालिमेघांबलानो ।
गंधेनेनः शुभ्रहिमयमाः स्त्रियं ॥ ४६ ॥ स्फुरंद्वदकेशेन्नमापदृष्ट्यंगात्तथा कुकुद्धयशुनहें ।
नेयद्वकेनममुहूरेन ॥ ४७ ॥ पंचविंशायलताम्नाशाक्तिकड़ामहामनः श्वमीशुक
लमस्मि थैकीहिनः हरणादयः ॥ ४८ ॥ हृदयारशयपंकस्तषिः लोलेनस्य बराहनः ।
श्रापद्वारणो देवामबंमिदहः ॥ ४९ ॥ अंगुलीहेहव क्षेपम्य ज्ञानोंस्पयशापश्च
मयाहिपवदस्वापापाशाक्तिबोनमनस्मरन्त ॥ ५० ॥ वकारेयपवदस्वायमोचान
दिव्ययोगमयेन ॥ षड्गीय शुक्लपाशाकाववकारेणावतन्हना ॥ ५१ ॥ श्रमानिजानिश्रा
मानिशुगावापानिकलयेन ॥ नसयथानेहिथाश्राक्षमालिकाहिवभेदनः
वेदवालस्फाहिकमहेशाकुडलोल्लासिवृक्षदिव्याकुलैर्लेवमलामयेः कि
किणीनशवाद्याः दीप्ताकारविशदवमनस्पष्टस्मंत्रित्रिनेत्रहलाभ्याम् ।
वादकमनिशाशूलदशदयाने ॥ ५२ ॥ उपहावकरमल्लिभूषितनयनरक्षायाम
गहेनस्मेराप्येवदेहकपालममशूलदयानेकरैः नीलग्रीवस्तुहारम् ।

५१

शै॰
सा॰ति॰
१२२

घ्राणाग्रे तुं शीतांशुशुभ्रेम्बलं वेधुकाकणावासमं मेमयहृद्दे देवेमसदा भावये ॥ ४९ ॥
ध्यायन्नीलालिकान्तिं शशिशकलधरं सदूमालं महेशोहि ये न खल्वशिपुराकेश
रमहम्यामृदितां विहृष्टुलाम यति नागेघंटाकपालंकारमध्यस्मिन्नहे हृदिवि
न भीमरेहमखणाकलांविनेत्रमूर्तिमयूविलसत्किंकिणीनस्तुराद्धे ॥ ५० ॥ सा
लिकेध्यानमात्मानं यपस्तु नि वायणा शुगोयजनं नमपवीकलप
है ॥ ५१ ॥ गजसं ध्यानमात्मानं धर्मकामार्थसिद्धिदं नामस साधु शमले हृत्मा
मनगराद्गृहे ॥ ५२ ॥ वर्णालहेन पेनं त्रहृद्विद्यार्थीजितेद्रियः ॥ नरदृशागाङ्गा
स्नद्धयात्मिलेमं पुरंसकृतेः ॥ ५३ ॥ यमीयमोहिभिः क्रमशीठपकजशामिते
घरूप्णाततवेकोणारण्यवो मपकजमस्तुते ॥ ५४ ॥ वड्केप्रयजेद्रवमस्त्रिं।
मूलेनकल्पयेन सघोजातेनमंत्रेणदेवमावाहयेन्नतः ॥ ५५ ॥ मूलादिवाम
देवेनस्थापयेत्परमेश्वरं मूलमंत्रेणकर्तव्यमात्राविधानतः ॥ ५६ ॥ अघो
रेणहृष्मोःकुर्यादीक्षात्रिपरमनमः तत्पुरुषेणाव्येनमवनायोनिशुद्धाश्च

पीयेत ५७ देवायवेदने कुर्यादीशानेन समाहितः एतत्सर्वं विधानतो यन्त्रं तन्मुद्रा
भिवादयेत् ५८ ईशानादीन्यसेद्देवान्यासमार्गेण दैशिकः सकलीकरणं कृत्वा
यजेन्मन्त्री यथाक्रमं ५९ व्योमपद्मदलेषु च दशसु नागाधिपान् अष्टौ नागकु
केवडं क्रोधमुद्रान्भैरवं ६० कपालिनं भीषणाख्यं महाभैरवाह्वयं स्वान त्रिकोण
मध्यनाथेश्वरं देवं कालरुद्रकं ६१ षट्कोणेषु यथा क्रमात् सम्यग्यजेत्साधकः ६२
सर्वादीशानं पूजयेत्तत्र वह्निः पूजयेदिमान् डाकिनीपुत्रकान्पश्चाद्राकिनीपुत्र
कान्ततः लाकिनीपुत्रकान्पश्चात्काकिनीपुत्रकान्ततः शाकिनीपुत्रका
न्पश्चाद्धाकिनीपुत्रकान्ततः मालिनीपुत्रकान्पश्चाद्देवीपुत्रानतः परं ६३ अ
घोराद्यष्टमातॄणां पुत्रान्वै तानाथयेत्ततः कुर्यात्सुखम् एतान्देवान्यथा सुखा
सनान्पदः ६३ निर्मलं जपेत्सम्यग्वीपुत्रवर्गाः स्वयागदशः तत्र हिः पद्मपत्रेषु वा
के शावडकान्यजेत् ६४ वह्निः योगिपुत्रकं च श्रीमाहेश्वरं तत्र वेतालीपुत्रक
कौमारीपुत्रमालिन्या ६५ इन्द्राणीपुत्रकं सर्वतः पार्श्वमध्ये नैऋत्यग्नेः महा

श्री॰
सोनि॰
१२८

लक्ष्मीकान्तेनपश्चाद्दृष्टोहिभिसमवेयेन ६ वागाद्दीपञ्चकेयामेचामंडामतमा
नले वडकान्नशारिलवेद्गीककेचिपशोतके ७ वम्मलेवद्धि निह्वाखिकाल
मालिकतालक पकपर्हिभीमरूपमबेलहाटकेश्वर ८ हिरिवीरल्वनराल
पशोकवाटेमनेनमः कार्थीषवगारस्मरवनाम्रहाकिपसमवेयेन ९ ततस्त्री
ख्रकुलीशाघारलिगास्मनयेत्मथीः दिव्येतदित्यमपिद्दत्यायीशान्मुलिसा
पुलात् १० योगिनीभिः मुद्राभवेदीशाग्नितृनि ख्यातिस्थिताना इतिसमभ्रजयहेवव
हकपाम्रववमेना ११ धर्मोर्थकाममोलाणायतिमानवः विश्वश्रेणमारापव
लिटक्षाविपातनः काम्यातिसाधयेत्मत्रीयथोक्ताभिहिमामायान शाल
नेपूललसपिलेङ्गाः श्रूणोतिशकृताः गडसिलवमाशपमधनेः पदेसि
प्तितेः १२ कृत्वाकेवलमाणाप्यादेवेशगुक्रवमना रक्षावबपुण्याचेत्तिशि
तुसमवलिहरत् १३ ततःसिध्यातिकायोगिनावलिदानेनसर्विताः ज्ञडयाम
पिपामश्रीपथोज्ञासिद्धिमामश्यात् १४ वपूषायकजडयाह्रिसपायेज्ञनानत्व

दुयात्स्वलाभायुधफल्लैः कैरवैः स्मृतौः १५ यत्र यात्याहिमपौत्रेरुद्रयात्रिला
तेडैलेः बिल्वप्रसूनैर्नैर्रुद्रयात्महतो विहितोत्रिधृये १६ लोतोमेयुग्मेमित्रेवैशा
येहोतिनाजलान हृष्टिकामेनहोतव्यं वतसमस्समितिर्हवैः १७ अन्नेनरुद्रयावि
नायनयस्माहिसंपद वशनायनकुस्मातस्मैमयुनाहिमसमये १८ गोगोस्मैघा
यहोमेनयोमनव्ययतिनहायागात् कृत्वाहोहेयुद्धहोहेस्मनापस्मास्मेभवे १९
वाघाजितेसमासौतैरुद्रयाद्यवतिलैः स्मनाद्यः पलायुनहोनेनाहिशा
भयात २० हुस्माहुमौ समारत्यायावस्मात्रेवत्रेषौ निलैमैडलसमित्रेमा
युगयलोत्तितैः २१ त्रिसप्तसप्तविहितेरुद्रयास्मसूतेनले वड्केप्रवरमन्य
वशोत्सपलान्वितं २२ तितपतिवपुनवपमध्यासौ शलिहवेत एवंजपित्वाश्य
नेः सहस्राणि पकविंशति २३ समाप्रिरिवमेयाग्रावजेहत्वाशलिहवत नतकः
शपितात्रजातोपयत्मायक्रियौतैः २४ विधिनानेनसंतत्रेवइकेशः अन्नछि
ति तेजावेलयशः शुद्धात्मानिलस्मोमनोयागो २५ मशयोतिशाग्रवः सर्वे

वर्द्धंते मित्रवांधवाः शुवग्रहोन जायेत स्वस्थपतेः ८८ मद्दयाको वैलैलौंगोरघुने
स्लभवेच्छया लिंगउशीरविमाताय प्रयोगो षट्गुदाहृतः ८७ श्वाश्रूणीपलेनभग
वताजेपन लोलिते विभज्य मस्येहृधा मेल्लगुग्रको ल्हेगाणी ८८ विनीतेशुस्रमा
श्रोनि मेथावागणवल्लालिते माहावे वे प्रयोगास्य वहुकायवलिंहरेत ८९ हिवि
धोवल्लिका ख्यातो राजन्यः सात्विको बुधैः राजसो मांसरक्ताद्यः पलत्रयसमा
न्वितः ९० मन्नपायसमपुरको मधुरत्रघल्लालिताः सात्विको मांसरहितः शुभा
श्च मन्त्रसौवीरकवत ९१ वाघ्रगाणि निपतः शुद्धः सात्विके बलिमाहरेत माधय
स्ततनालेनमस्से सर्वार्थांसिद्धिदे ९२ उशीरचंदनकर्पूरघनसारसकुंकुम मेव
नार्कमूलेवा गुगुलतमीलीयम मोरहा ९३ त्ववाविल्वतगरौ सेल श्रीषृयिन्व
शुद्धर्णीयत ह्रींगोवोख्यानि छहीतेनगोमयेन विभिस्त्रिते ९४ कुन्वाथिउशनिमा
श्रेणीमसहन हव्यवाहने मूलेन दध्यानद्रम सुहपात्रे विनिवेशयेत ९५ को
तकी मालती पुष्पं वासयेद्रसमसापिते सगुनेपूजयेन्मंत्रे स्रुहवामसमस्हजितं

पतद्दासाय दिनशाः ध्यानः शुं कुर्वेतिषः नमस्ते गणाः प्रणाशं वति हृतनष्टो होमस्तावद्दः
रिपुवेतास्मृगादिभ्यो भयं नस्यनजायते वर्द्धन्ते सम्पदः सर्वाः भुंजन्ते सकलेप्सितैः १८
गमावशेषमये न मस्य समानवः सपदि हृद्रः शुभिषेकमकुर्वीन नरो लोकविजयको हिगाः १
सर्वोत्केमेडयेद्दक्ष्ये विनानध्वजशोभिते सर्वतोभद्रमालिख्य कर्णिकायां तत्स्थापयेत
ग्रहेश्वराण्यमातान शालिभिः पूरितैः शुभैः तं द्वैतेडलाललिमकूपस्य दैवोतनापि
नाल १ हमादिविहितं कुंभेन वातलसम लिनमस्य पार्श्वमलेस्ला पेनाहयाख्या
न्विनिविपयेत २ सोरडुमग्रवल्लानितन्हं मीकूर्वासहोश्वः कर्पूरं वर्द्धलं बिल्वग्र
थीरे कुक्कुमपुलः ३ कह्वोल्लमवकंशातिमल्लिकांवपकोत्पलेगामहेदाडिमप
श्रीनरूश्मेनवेष्टयेत ४ तस्मिन्नावाहयेदडुकेशावसंप्रतिष्ठापयेत वहिर्हस्तकु
भेषु भैरवानष्टपूजयेत ५ प्रयोदशस्वकुंभेषु प्रयोदश महागणान्यजेत ब्राह्मलिदशापु
कुंभेषु लोकेशानवेपनस्तथोः ६ नद्धहृस्वेष्टकुंभेषु श्रीक्रमवीरान्बद्दावरान पं
वत्रिशद्भयवलन्नादिवाणिषवण्ह्वमोनते ७ इति नयादिभिः समधिकाधिवराः

मद्वेषेण यथुक्तेनजपेन्मन्त्रं छवानामन्यदानैर्शिकोत्तमः ८ पायसैः सर्पिषाक्तैर्हुत्वा ईंल्लि
लैर्दृशाशाहेमयुक्तं तद्गुणग्रामन्यन्मन्य छवाग्रनवहृत्वालिमाहरेत् ९ राजमाक्रम्य
कोरणंयाशरेशिकसत्तमः सूदिनेशाभनेललग्नेवावृपिनाहृतन्मभिः १०
स्वस्तिमंगलवाक्यानि विष्णुर्द्वेदपारगैः तदनभ्येपवषायेषु ग्रामाम्यवडकस्वरा
म् जितेन्द्रियंगुरुकायराजाभ्येवाहृतागिरिपमपञ्चाग्निकेसत्पुववन्तमभिषि
वेन्मन्त्रधीः ११ अभिषिक्तोनवपतिः शपतापन्यगुरुंपदेव भूयसीदक्षिणांदद्या
तृप्तोदतियथागुरुः १२ राजाभिषिक्तोभवृत्तिमाताहृसिधुवंहरः पर्यालिश
यतमस्यानतः यतेसकलेर्मतेः १४ कृत्वाभिषेकंपायासमस्यतेमासमसहोप
तिः वत्संभोगिवलयाशान्तिसर्वाव्स्थपते १५ राजाश्वशान्तिविधयेनधार्श
लामसायकुः कृदहृत्वाविधानेनहोमकुर्यायथाविधि १६ पायसाज्यतिलै
विह्वानगुतान्वितयावधि ब्राह्मणान्भोजयेन्नित्यमनुभोज्यफलादिभिः पूर्वो
क्तविधिनाकुंभानस्थापयित्वाग्रहेशकः अभाग्नवगृहगेद्रव्यायेस्तनलैःपाव

येन्नजान १७ अश्वशालामनेनैव वर्द्धन्ते ते दिने दिने शुद्धेषु महती शान्तिर्नीयते स्ववी
तोयिका १८ सर्वे रोगाः प्रणश्यन्ति हन्याद्दोषाः परे कृताः अश्वापद्गजशालानां
क्लिनेषां महानले १९ प्रतिविम्बेन्महीपालो लयवेषो विजयाय मम् उक्तेन विधिना मन्त्रीय
मित्वं बलिमाहरेत २० अस्मागमने हन्त्वा मानसे प्राणुहीरिने बलिप्रदान समये पि
शाचाः सर्वे मृत्युके २१ निर्वरयन्ति बलिवेतनवटुकायविशिष्टयोः विदर्भयेच्छत्रुना
म्ना बलिमन्त्रेन दासयोः २२ पादुपान्नस्य मध्ये विधानपिधान वदिने दिने भक्ष्य स्वगा
णैः सार्द्धं सारमेयसमान्वितः २२ बलिमन्त्रोय माख्यातः सर्वेषां विजयप्रदः अनेनब
लिनाहृष्टो वटुकः परमेनके २३ सर्वगात्रोप्यौविभूमेदाम्भिषुत्कुड्डमानसः एवा
हूतेपरवलं तीयने सात्रसशायः २४ विजयश्रियमेतेन तवामाश्रामोत्यपत्तनः श्री
मायासमकुटमन्त्रविलिलेमन्यायेदलेषु हस्ताद्दिः शोकं वटुकाय शाहुमपमानमेव
सर्वाणां नयोः अष्टदहदलेषु मन्त्रहिरेयमतेसम्यापवेस्वान्नद्वात्रिंशद्दलकाद्दिसा
नमाहितयुग्मलीविद्दृपेर २५ आपदुद्धरणाय मयन्त्रस्य भयापह सर्वसम्पत्प्रदं

ॐ
मा॰ कि॰
१३१
131

ऽभेसे देसो ऽस्ये प्रवास्यकां ऽशो ऽभिनयवडूने आपडूदारणोऽस्मा ।
ड्रापडूड्डारगानभः नेत्रे श्रुतान्सम ज्ञोन्द्र इत्याडूस्तचेवेहिनः अयो श्रणावद्भिशालो
लानन्स्याहानशेवितः फडूनस्पडूमत्रो यत्रिवर्णो नमामसमेवितः २८ अस्याश्चिकोशु ।
तिः श्रोकास्कु हानन्ह्युराहूने चडेशो देवताश्रोकां कु यांहगाविधि भनः २९ हृदये
होमकटशो कें ज्वल फट शिखाइ हैति ने शिखा ज्वलिनि फडू ते धानहूतफटक वचा ।
मनम हूनफ पते मात्रानेसर्वज्वालिनि फडू इपमम वितसंव षडेशा तितेतो देवे
विविनयेत ॐ चडेश्वरे र ज्ञान नुत्रिनेत्र रक्रा शु काये हृदि भाव यामि टंक त्रिशू ।
लं स्फाटिकावत मालाकमण्डलो विभ्रत मिंडूहूडे वांगलतेजयेनमेत्र हासंक यो हृ
द्यामतः सम्भुत्रयमञ्जो विं षुहं स्लिलनेडूलैः पंचाहरो हितेपीठ चडेशमायुहूदा ।
नयन्त सकाद्युनितलेशाखाननवमौ विडमधुनः चडेश्वरायहूदो नम एवं ऽस्मान
न मनः श्रेरे मोनन्भि राशेशो कन्वायेवा श्रुधयंजेन वक्षरावतो श्राहां चडेशास्यसम
वेनम शेनामिहूमनो मत्रो धनवान्नाय मेविरान नर्पयं मनननान ननितमष्ठा

न्नं पामस । त्रियमाप्नोति महतीशुत्रं मिश्रसमात्विता । यियं गुञ्जस्मैः शुद्धैर्लाक्षा
न्कालितेन ले । गञ्जयादश्चनं मंत्री शुरश्रेभः प्रजायते सा ध्यहस्तान्वे वालो । गापिशुवि
ष्टुमसमन्वित नम । पुन्नलीकर्विद्रांस्कृत्वा शनिष्टाप्य समीरगा । गाष्ठा त्वाष्ठा त्वाप्रत्यङ्गया
दष्टो मस्य नेनित्रिशिसमाहमेव कुर्वीत सा ध्याहो मोमवे त्व युशिवमंत्रे शुनिला
नुश्चे उष्ममल्य जन । भवात्का मानवाप्नोति परं वेहवने शंति । ध्या । नमो स्त्रि महा
द्याममवि शाहु धां मन्त्रेयम शैव भन्नातन स्या । पशोकराय नमो नमः । ऋषाय न
कृतवासाय भृत यज्ञातिसने ग्रनीड्याय महसेस शाश्वताय नमो नमः । स्या
लरूलाविभाभा भ्यामलिंद शुगाय शंभवे । भवाय भव संभवन उः । त्वहत्रा नमो
क्तिनेन कं सारगाति हराय नमः । फलहारिणे वर्वर्ग वहाय नमो नमः । या
हि मृत्यानस्थाय तिर स्वा शापभीत पवाशिथाय यमह नि निर्गुणाय नमो न
मः विश्वात्मने विविन्याय विलम्बाय मालयकार्पकालाय कालहत्रे नमो
नमः विषाशनाय विहर षट् पद पद्म सारि हाम मसमा वहुकं पदापनमो

श्रं·
सानि·
१३२
132

नमः कुञ्जाय सुद्भावाय सुज्ञानामेन तत्रात्मने षुगीतकाय सूर्ण्योयसुराणनाम्नो।
नमो नमः सुकाय किन भक्तानां मुक्तिप्रदायिने निर्वाणसंनिवासाय विश्व
धाम्नो नमः त्रिमूर्तिस्वरूलमूर्ताय त्रिनेत्राय त्रिशूलिने त्रिधामस्वधामरूपा।
य नन्मुखाय नगो नमः देवासुरशिरोरत्नकिरणाहोणा ... यकामरूपनिनि
कामाय दण्डापाङ्गाय नमः सा त्रयाणां तेन स्तनाया प्रीणायजगतः प्रभुर्युक्तिप्रदः
भक्तानां सर्वज्ञः परमेश्वरः ॥ इति श्रीशारदातिलके कोविशः पटलः २ अथ वेद
मिमां ये श्रीतमन्त्ररूपां त्रयीमयीम् । ययाप्रकाश्यते ब्रह्म सच्चिदानन्दलक्षणम् ...
प्राणायामाः व्याहृतयः सप्त सप्त तत्पदादिकाः । चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री शि
रस्याहिना सर्ववेदोऽन्न स्मारो मन्त्रोयम् सुहाहतः ॥ ... गायत्रीपरमात्मानम्
मोहिता ऋषयाः प्राणवस्यात्ते सनिभिः पारिकीर्तिता ॥ जमदग्निभरद्वाजभृगुगौ
तमकश्यपान विश्वामित्रवसिष्ठाख्यो व्याहृतीनां ऋषीन्विदुः गायत्र्युष्णिग
याज्ञवल्क्यप्रहतीपङ्क्तयाः पुनः त्रिष्टुब्जगत्यौ छन्दांसि कथितानि मनीषिभिः।

भिः सप्तार्चिरनिलः सूर्यावाकान्तिर्वह्निरोहणा विश्वेदेवाः क्रमादासां देवताः
परिकीर्तिता। गायत्र्या मुनिराद्याथेने विश्वामित्रो महामुनिः गायत्री छन्द इत्यु-
क्तं देवता सविता स्मृता। शिरसोऽस्य मुनिर्ब्रह्मा छन्दो देव्यादिकाः स्मृताः गाय-
त्री परमात्मास्याद्देवता कथिता बुधैः आहुतीः सप्तसप्तत्या पापहन्त्री विमोक्षकृच्छम
के नवकेस्य समञ्जो गायत्र्यां तन्मोऽव्ययमेतत्। पञ्चशिर्षध्वजेनाभोहत्कणावा-
मुनेसेचिर्षुवास्यनामाकपालालिकाग्रे भूमलोके पुनः पाश्चात्यानन्तया-
म्यशाग्रऊर्ध्ववर्ते सूक्ष्मसाधकः पदानि दृश्यावित्यसेदेवस्थाने सुमश्रवित्। शिवो-
ममथ्यादिव्यक्केकाणहृत्तालिग्रहाके नाभेर्नीः पादयोः ऊर्ध्वलक्ष्यन्तिव्यः शिवा-
सिन्धसे वश्वहृषणाहृदयप्राञ्जेविश्वेशिरईविनम शिखाफट्टापकेवषमी-
स्वायनमोऽस्तुनम। मेतुंसदाशिवायोजन्महुंसर्वान्मनेस्तनम। षडंगानां
वश्यमाणियथाऽऽस्यानप्रविन्यसेत्। ॐसुज्ञानिडमस्वनीलपवलक्ष्मीयेसुवि
खीत्वगोधुमाभिउतीवडरत्नमरुटानानावर्णान्मकाम्। गायत्रींवरदाभ

ॐ सा ति
१३३
133

घोंऽघशकरों ष्णुमंत्रं कपालं शूलं शंखं वक्रमथारविन्दं धपालेहस्तैर्वहंती भजे ध्याणाया
मान्तुवाह्यकृत्वा गायत्रीमेकधा यो जपेत् समव्याहृतिं सप्रणां गायत्रीं दीक्षितो जपेत्। द्वि
रुच्चरन्ति यथा गायत्रीं दीक्षितो वैन तो जपेत्। तत्वलतेविधानेन भिक्षाशी विजितेंद्रि
यः होमादेनेनिलाहुवोः सोऽष्टमसमिद्दान्। पुष्पकाहस्त्रिग्मपत्नं दधाम्नत्रीमि
दूर्वायि धाराम्स पाउलकृत्वात्रिकोणोऽज्वलकर्णिकम्। सोऽपीवेयजे मंत्रदीक्षा
हितवशक्तिभिः मन्त्रमन्त्रे गाङ्कशा यो स्ततोदेवीमर्चयेत्। कोणेषु त्रिषु मध्ये च
हाघाः शक्तिसंयुताः। ततः पुष्पाद्यहिणायाउषादिमहिमाक्रमात्। ततश्चतुर्वा
वार्भवेतत्केसरेषु यथाविधि। पश्चादि दिक्षु मांपवत्रातिविष्णुमगणुतः विलासि
नी प्रभाव नयाशान्तो यजेत्पुनः कालाद्यष्टौमातृरक्षनन्यादिविश्वरूपा ततः परम् वि
शालाक्षेत्रितामीशोवा पिनी विमला यजेत्। नमोपहारिणी संस्तत्वा विश्वयोनि
नयावहाम पञ्चालयोपशोभाप अत्रपानतोवेयत्। धाहष्याप्राज्ञास्वगणाः
वाहरूनजपेद्योनलहणाः ततोम्यदहाव्रात्सदशाकात्यानाग्रपेस्तर हर्घमा

वर्णैर्देवीरश्मिभिः पवित्रयेत्. धर्मार्थकाममोक्षाणां भोक्ता स्याद्धि नरोत्तमः। तन्ना
मेध्या सहस्राणामेव विन्य इत्यादिभिः सर्वपापविनिर्मुक्तोऽद्वैतं माप्नुयाद्विन्दति श्री
गुप्तमान्त्रहविषा केवलेनाप्यसर्पिषा हवींषि केवलं मंत्रीणं इत्यादिसहस्रकम।
श्रुत्वाणा श्रीविष्णुसमयं इत्याद्युक्तेनतः महालक्ष्मीर्भवेत्तस्य पापात्मा सा तनया पापः श्र
तिश्रूयपंचजइत्यादयस्मरत्नवेलाहलतेजः बहुना किमिहोक्तेन यथावन्मायुमापिता।
हिनम्मनामिधेयविधानमिद्राकामहेच्छामनाश्राणुयमसिधास्यामिममुत्समर्थसिद्ध
दम् मरीचिः कश्यपः प्रोक्तो मुनिस्य महात्मनः। त्रिष्टुप्छन्दो देवता च नानावेदोपि
गीयते नवभिः ससमेभिःषड्भिः सप्तभिः पंचवह्निभिः सप्तभिश्चैव लमंत्राणामेषु इत्यादिविधि
गीयते। ॐ गुरुर्लघ्वेकवाचिनानुनोऽकृत्यमके कर्णपुलाभिषु हरिलनयोः पा
श्रयोर्ह्योः ध्रुवनः नकन्नयामे धवाहुस्मलोपबाहूश्च प्ररूपेष्वप्रकोष्ठश्च सगा।
वेपनलघुव भावनासात्तिकर्णाष्ठमसनमलिष्क नयम कमेणाविषमहा।
विहालमयमममवान् शिवालालाटनयनकर्णोष्ठमनाश्च मकोष्ठबाद्र

ॐ
सा.वि.
१२४
134

मो कीर्तिकारिणीमक्जानवश जेत्रयोः पादयोर्मे सेव्यहान्यमनोः स्वधीः ॐ विष्णु
शमममेश्व भीमस्यापातिस्तन्नरश्मितो भीषणाकन्यासिः करवालावटविलसद्भुजा
विश्वावविनाम हस्तस्थकटरासिखेटविशिखाश्चापगुणान्मेनीविभ्राणामतिा
सासोमकोशाणिपयाद्रुगौविन्त्रोऽस्मरेत् मंत्रवर्णोऽसहस्त्राणिजपेन्मंत्रविशालं
धीः भवनेतिलसिद्धार्थविवस्त्रलसमिद्रुः होरद्रुमाणामाज्येन हविषा तेजुना
न्विते: वतस्रत्वारिंशदास्रव्वतपणातमन्वितम वतस्मरस्त्रंडपादविंनत्रद्या
कानूवं मणलेसधेनाभेद्रषद्वाणाकिनकोणावे विधिनावल्यमाणानदेव्याः
पीठपूजयेत् जयाख्यविजयाभद्राभद्रकालीममंतरमस्त्रमलोऽड्गुलोऽसे
त्रोमनापञ्चाद्यामुखोऽपुनः अथ सिंहमुखोदुर्गानवशक्तीः प्रपूजयेत् आस
नेसिंहमंत्रेणारयाऽकृनहर्षिकः मतिंसेकलयमलेननतस्यामावाहयजेत्पा
म धस्यानियथ्याश्वकमेरेषुवयन्तधीः पादिपादाद्यकोणाव्यमस्तनेयाश्वोरे
हिः पुनः जातवेदसमसानिकोहत्यवाहनमंत्रकः अस्त्राद्यनमेतेऽग्निः पुनवेधा

नवाह्वयः कौमारेतेनः स्याद्विष्णुरलोदेवगुरुस्ततः ततोभद्रसलिलाग्नीना
मान्नेतनाज्ञसौख्येनाम चतुर्दिक्षु समभ्यर्च्य कोणेषु तत्कलाः शनैः सुवीरि
दिक्षु संपूज्या यांगायावतीशान्नयः जाभानांतपती वेदगर्भादहनह्रपिणीसि
द्धवाग्दशप्रभाहृद्दीनभ्रष्टाशिराव नेतरत्न वागीश्वरीमदवहासौ महपामा
योजवा सकहेश्वमाग्निसन्तानी ब्रह्मपायशोधली तोयात्मिकाशनविन्यादृया
वन्निहारिणी निरंकियावेदमातानन्ददेवी विघ्नामा साराध्यानदि।
नीचपरांकशुरसर्दिनी घट्टोचनानिनीतिकृष्णादुर्गा यायपूतन्नवन्नि निरवद्या
विशालाक्षी श्यामा हाहा चनादिनी वेदनावेदगर्भा व्योमसिंहवाहा कृपान
था पुण्यो दुर्विषयापश्चाद्धिंसानापहारिणी त्वक्क्रोधावलिसपत्नविशाव
कुंठाता लोकपाला ततोभ्यर्च्य हत्वा यापुत्रसंपूतानां ब्रह्मज्ञपादिविसि।
द्धिमंत्रास्त्रिस्वाथकोणेनमः। आग्नेयावामादिकाशीस्थानविद्युत्थानसुद्धायनैत्रा।
न्नेयास्वमितनमोक्षविलोमपावितानामः सुवोक्तापवसुत्यायामत्रसापाय

ऊँ
मा ति
१३५

137

कीर्तिताः प्रतिलोमक्रमात्स्युः षडंगानि प्रकल्पयेत् वर्णान्यासपदन्यासौ विद्
ध्यात्प्रतिलोमतः ध्यात्वाभेदात्त्रिमालीयाद्बोधेप्राग्वत्तथा सर्वं कल्पयेत्क्र
मिस्याक्रमाद्यान्त्सर्वं सप्तधा पंचगव्यस्य पञ्चकेन च कराणि तस्य सिद्धये अर्चयेत्स
वेवाकुर्याद्भूमौ सप्रतिलोमतः सर्वं देवकाः कुर्यान्मुख्याद्दिङ्गणानपः
ङ्गारवकर्माणि रूपेन प्रतिलोमपि पूजनः शान्तिकं पौष्टिकं कर्म सम्यम
नुलोमतः प्रयोगकाले प्रजपत्सर्वदा यातेविलोमतः आतिमोनापते पञ्चा
त्मद्वायं मन्त्रनाम्ना ग्राह्यः पञ्चाक्षरः पाटङ्गेयानानेद्रियात्मकः प्रमा
द्रयः पञ्चवर्णाः स्मृताः कर्मेन्द्रियात्मकः चाप स्मृतीयः पञ्चार्णाः पञ्च स्मृत
मयः स्मृतः यायस्यास्तराः पादस्वत्थां याति रूपकाः दः सर्वः पञ्चमः पाद
ऊर्मिरूपषष्ठः स्मृतः तोवर्णादिष्टउर्णान्यष्टाह्मोमि कर्मषष्ठमतः सोप्रवेः पा
न्ववर्णान्यष्टाहात्मिमयईरितः सो वर्णाय सप्तमोत्तेयः पञ्चार्णाश्च वनादि
कः पवनत्वमसमायायानपरस्तुप्रिकरोरिता न तन्त्यपराहतेयात्त्वामायाम् वा

यो वह्निर्देवता: प्रधानमस्मिं प्रतिमासन्त्रसर्वतोरश्मिप्रभाप्रज्वलन्केशावर्तना
भीमदंष्ट्राभयानका: देवता श्रद्धियोन्यन्ना ऊर्ध्व दृष्ट्यर्द्धेविता: देवताम्नन्यापादे।
स्यास्त्रियेरवक्षा: प्रकीर्तिता: यावद्रूपानसेप्यङ्गुतावभयानन्शोभिता: ऊर्मि।
ताऊर्ध्ववस्ना: केशास्यास्त्रियेगानना: पद्मा: सर्वा: स्मरता: क्षीवाश्रिया यो।
डुवा: स्त्रिय: श्रुतस्त्रियेस्त्र्यावापेतान्शेवनाव गोरदेवता: श्रीमृगुव्यस्मृतासे
म्यापरा स्त्र्यायोन्यकुमीता पश्च सावास्मसुरन्याद्देवताज्योतिर्मा वना: या
भिमन्त्रोरहस्वक्रुराज्यसर्गादिकाननम् अस्मनत्पनत्तद्रेष्वारभेताविवत्ता।
ता: श्रास्वदेवुप्रपूजीतदेवतानाम्नसहूर्त्त पूर्वामेरायुधयपक्षाउराणादेवो
हिता ह्मानिमानुषाण्याङ्नेतञ्चाणामनोषिणा: नेष्ठाशानीभिषक्रमस्मा।
लयनिष्ठाष्टुषद्मत्रिका: विद्यामवाविशाखामधुलायागान्तसदेवता: श्र
श्चिनीरेवत्ताषण्मासानीहस्तपुनर्वसू महारथारम्भयाशिर: श्रवणा देवतारका:
उपक्रमेतनरास्त्रिकासहस्राविरजेपन भद्राख्याहरणाऽयाज्ययाम्बत्यन

श्रीं
माति.
१३६

सन्नमस्य उपत्र मामीमेवामे शनितांमेवि मजेनस्य प्रविमेस्यगांवारशेवो स्नुकलाव्या
भक्ने मिमोस्मेशिताश्रुवः श्मुक्रपवेक्षमात्मेस्यवनराक्मानिमहरेमु भानेनम्मा
तमरामेग्ज यान्वलद्वयेसपीः वम्बिमामेमुलेमस्य लाकामे मन्द्वीपिसायुयेत।
नत्र चहूत्तशाकलानसा ध्यायान्व मेमपुताव तत्रमेचासरोपेताक्षेत्रीमेचा।
णीसाध्यिमा तन्नयादीपिनेवज्ञेमारयोद्धमामवः कृताहमीसमाकृपयाव
कृस्याचनरशीमम पूर्वगविषहतालम्मकहात्माक्षामिहवान्त रानीतेन संविश्मा।
तृपवकृष्ट्यसमहस्तकम तनयात्मयतामस्तनुपिपशदुगेन समयावमनदया
निमग्नाधैः सहलाडितैः याईवक्वाहृदिकालमरीवेमंवतामुना निपदहृतेन्द्रेश्वराणांः
प्रलयाग्निसमेनसः नालपत्रेसमालिख्य शकुनामयया विपि आत्रयान्ह गोमवे।
ध्यानुगमखोनिवेलनात सद्ययान्सापिवैः कुल्डोलवराक्षांतमनजापते नदारायलि
पेन्नांयपीतलमवणाम्मवेत पिपूपामागीवीजानिमर्दायपुसंशुनाम यरपुभलव
णोनायेनिलियम्माथयन्ननः अस्तकूलप्रतिष्ठातनेहृदयेकस्लेनमि किंचिकिंविसि

येमो यंरुद्याकारस्व योनयया ग्रग्र यगुह्वरमंत्रमोविरान्न्वदितो भवेत् क्षायितेमसि।
नातिहृद्याहृद्या छन्नुमयत्नतः वीहस्वे हेतमंतिमेशत्रोः यतिंतिशि नायर्यदीपितवे
हृद्यतिलामममं नयत्न् न्वगृणवाध्यतमघाहोमादस्याकृतिर्भवेत् मातृदेमलिवे
हृदि विमनोवकलोडिते ष्वायितेपुनलीमाध्यनतनुचतनवतिर्मितास्व यथोवक्रावि
निलिप्ययहृद्याविषतनुमयया नाहरस्ताडतेऊर्ध्वेजुवदेहविलोयतः मया हान्तवर्णा
यानिशक्तुंचरविमोहितः आहितारयतागेइस्तोक्षितनिहिषाहतम्म नयुतेलेननिमा
गेहरंयेभान्नमरोविभिः यथोमुवितिनविपुध्याल्वाकायितवाविणा नयंयज्ञानमा।
लोकचपातुमेन्नयियोभवेत् विद्युतीपुमलेपुलेधायेन्कालवनप्रभाम काणा।
मवीजेति न्यूरुययत्रमेषीहनस्तुनैः ऊन्वाविडूयियेळन्नमंत्रेणानेनदीक्षितः वि।
भ्रागाततंजेनोप्युलध्यान्वाडयोगाभयकृतीम् महिषोहतममिक्षेः पलवैर्विषमुत
नैः इन्वाविपोःतरणामिनामुवाटयतिमंत्रवित् ध्यात्वाहृदीश्वराश्रेकांवकोयिस्त
मिथान्वितैः अन्नाकृधिरमंमिक्षेमेइयाहिवसत्रयम्म विपाकेवाटतेऊयोमेनाया

नाङ्कुशेन यः ग्रन्थिमूलकृतां दुर्गां भ्रवलेतो प्रलपाग्निवत् ध्यात्वा सर्षपतैलाक्तैर्वी
जैर्मूलपकसंभवैः हुत्वा विमोहयेज्जन्तून् सर्वानेव वशे समर्थः कालाग्नौ निशि भाद्र
गो व्यङ्कमूलपरां समावृत नवसंज्ञमूलसम्भूतैः शंगालमस्त्रेहसम्भूतैः समिद्वरैः यत्र
दुर्या द्रुमाणामाशाकल वैविधाम भिन्नाधिष्ठाय धावन्ती धावमानारिप्रतिशयान्
क्रामेत्कनिधुं क्रान्त्वा हिन्वा लाङ्गुला उलालन् मुंचती संस्मरेद्दुर्गां तप्यै इलका
शिला भानविधन्तु समालोक्य विपाक्वादकैर्भवेत् ग्रन्थिदुर्गां मयोगशुद्धिसारादा
सतां विचिन्तयेत् त्रिपुरासुरसमानाभां मरिपो हृतं संस्थितैः ग्रन्थीकेशं चक्रयात्वि
न्तु विभीतकसमिद्वरैः कोटिवर्षध्वाशास्ता स्वाना या स्तम्भनं भवेत् आत्मपा
शाङ्कुशा रक्ता ज्ञानि दुर्गामर्थं स्मरेत् लोहितं समधुरक्त प्यट्टतु कांपयितां
मलेन कृत्यालिंगिशा समाहृतानं त्रोविकेषयेज्जपात् पाशाङ्कुशाभयवरान्कविच्चा
पुगोविचिन्तयेत् फलिनीकस्मैत् लिस्त्रुहनामनस्मृतिनैः नकृत्याविशिखायां
मेषीनासाविश्ववशं भवेत् शारदेन्दुनिभां देवीं विगलन्यरमामृतां पाशाङ्कु

गायत्रीं ध्यात्वा सिंहदुर्गां समिद्धैः वनेसमें पुष्पासिकैर्नेद्र्यद्धोर्मसिद्धये कृपालो।
त्रिशिरं च पाशमेकं शौविध्यनीकेः जपाकुसुमसंकाशां समिद्धदुर्गां विचिंतयेत्।
दूर्वालवणपुष्पैलाजामधुत्रयपुष्पया आकर्षयेच्चाप्लिंताल्ला ध्यात्वा मे अविनावा
मेशायः शांतिदुर्गां पुमत्यायायावदेनात्विखूर्वीविना दुर्वांगीनाध्यायायायामाली
दुर्गां समीतिना विश्वयायाप्तवेत्नामाविप्रदुर्गां प्रकीर्तिता सिंध्यायासामधुकु
रांतासिंधुदुर्गां तिनायते त्यायामप्याश्रिकामनुष्पामग्निदुर्गां विदुर्बुधाः पंचमे
स्थपिंडले हुत्वा सुन्नेपिडूसमादिभिः देवमभ्यर्च्येयेन्निवेशनामुकनेवैवनसेना
माहरेद्यश्चित्रपुष्पैलं च कन्यासर्वसिद्धिदम् कन्यायोगग्रहद्वेशस्सनारीनाशयेद
ध्रुव यथावदग्निमामाध्यायोयेः पुष्पेमनोहरेः श्चिन्नातस्यापुनामवोजपत्समे
मनन्यधीः जपोयेसर्वेस्त्रिसूत्रावाक्यायीविवारणा लवणेमधुमासिनेवेड
यान्विश्चिमासमुद्रावः मनाणासवयामश्रीविद्यामाध्वशनेयत् श्यालीनलाल्ल
मेशाध्युष्पाकुर्वीतमाप्तलोत जपेनापवेगणमरमस्तरेध्वाहनेवक

ॐ
मा० ति०
१२५

156

पवैन्नपेन्मे त्रमवतार्थेष्ठुनः स्तुधीः प्रवेशिन्याविश्येधीदेवीमरकोषयशायुरे नक्ष्मा
वृहणानेनमायेनाहृ महत्वकम पात्रेमपातने कुर्वन्माध्यनवाशयेनुनः शिव
नश्रिवेनहार्मिमेपातप्रचरणेनरे हानारोभृविनश्पति मुहाम्नत्रहामयाः पर
मैत्यादिनाकृत्याप्रुन स्नानवमतयेन श्रीहिमिहविणालीरः पयाहुलसामक्षरः।
ग्रामेमेपत्रेणपेनेरत्नदैशाशान्तेष्ट थ्यक्रू नक्षत्यान्तस्पदाम्न यिमसाथकाभवतियु
वम्र भाव्करेमेघरानि मयम त्रज्ञाकृयोदिमे नथामायम गामिन्यामतनेपृच्छा।
लामसि उड्नायायमिकना मस्याधापविशाश्रेयत्न न्यास्तानः पन्वगवाघुम
लानेहवावाहने भजेयमननामिद्वे दवीभ्रानहृस्थया सिहमेघपनस्थे
केकृष्णपवेक्ष्मीतिथैा विशाखानुशविकामनहलानुरमवायस्थ रोहिणा
श्रवणोवारेमेरवाकृत्तिकेनताः विशाखान्येपूर्वीनामिकनास्थापनेस्थिताः
मरहुग्रामादियाहाणांमहा[illegible]विकनाः शुभाः प्रस्था [illegible] वेदास्त्रानानयादि
पूर्वर्लोक्षमाः मवमपविपक्ष्माम्ल पुमेपजयत्नकमानन मध्यादिदेवीमस्वा।

गिरिकपालं नानिर्देशं शांवं चक्रमसिंखवटं बाणं वा पंत्रिशूलकम्‌ कपालं खा
तमेवेणां मच्छ्रन्यो नेवलिं हरेत्‌ ततस्त्वग्रहराशीनां लोके शान्तिं च लिं हरेत्‌ वि
हिताय तत्र वैषयं वर्धते तत्र मस्माटः वृहद्ग्रहमहारोगाचौरस्तन्तमरीरूपाः ग्रसु
ताविलयं यान्ति विधिनानाश्मशयः सिकतानां विष्णुशनानां विकारं ऊर्ध्वं सुधीः
पंचगव्यस्तेनपात्रे वच्छ ह्रष्टा हि विभिस्माह महोत्थानां विनश्यन्ति हत्वा इहामस
ग्रहाः वहव पंचगव्यानां स्थापनं विधिना सुत्ता गोमूत्रं प्रस्थमात्रं स्याज्जामयुम
लर्द्धकम्‌ आज्यानस्मग्रुणां लौरगोमूत्राद्विगुणं दधि गोमूत्रेण समं सर्पि
स्सर्वे वा सममथवा ते गावस्तु कपिला श्वेता हि मस्त्रना रक्ता प्रभाः ग्रभावका
पिला सा वा सर्वे वा कपिला द्रवम्‌ एकानेकान्नाशान्तिको ष्टफलं ब्रह्मणाति
नः विहाय कोणा कोष्ठा निशन्ताय मानवे दस मु. लिखिताम यकोष्ठा द्दिशूल
येन ग्रहवृताम इत्वा होम सन्निपाते लिखितेन यथा पुरा दद्यात्‌ लिखिता पूर्वम
न्सापूर्वाहित फलम्‌ म यमायामष्टकोष्ठपादानष्टा कृत्या मीनरकोणाः प्रवी

ॐ
शा॰ ति॰
१२५

139

नमः भविष्यत्सर्वभूतानामयं त्रैलोक्यगुर्वी कीर्तितं यंत्रमेतत्‌ आग्नेयास्त्रा
स्त्रजालानां निर्विघ्नं गोहननकर्मणि यः शुभाज्ञहताग्निशिष्यस्त्वस्याधीनतराज्य
गुम्‌ इति श्रीशाबरतिलके एकविंशः पटलः २१ श्रीशाबरभैरवाय नमः
ॐ गुरुप्रोक्तं नात्र कुर्यात्‌ तन्मात्रं वरं शत्रुविमर्दनम्‌ यतिडगामने प्राहरि
नाके मे गुरुविघ्नमाः इति लाभमिमं मे च कुर्यात्‌ परिवर्तते दिनात्सप्तषड्या
हे यदि तिलामात्रदिनादिघ्नः भानुर्विवाहनेशात्रुमथो वक्रविषाहतनम्‌ सप्ता
हनि न याग्रलेडगाड स्यात्‌ भावुयत्नधीः सप्ताधो वेलिपन्नयः प्रश्नवेलाल
पाके दिनत्रयान्न नाशकाना निवृत्तः प्राणान्विमुञ्चति । दिनात्‌ प्राणप्रविडगा
स्याधिष्ठानगात विष्णुम पंचवायुसमांमि इन वृक्षिनाहा पविग्रहम्‌ ध्यायमने।
नपेतम यस्य मवेयमवलम्भः । मणिपूरगतनशत्रुमाग्निनादस्य विग्रहम्‌ ध्या
यन्तिनात्मप्रजपेत्‌ मन्त्रवशातावजेन । पुनाहूतगतः शत्रुर्लिंगदेशमवाप्नु
ना भ्यधानवहाग्नीज्वालानीयन्ते यमकिंकरैः । विशुद्धिस्थानगो वैरी दिनवारे

णादीपितः अथो भुवः स्वनः शत्रुर्निशाग्नस्याहि नत्रयम् ॥ धानायो निहितः शत्रुर्द
ह्यानाग्निनापिया शुत्रमित्रकलत्राहीहिनासत्यमुपाश्रयेत् ॥ नाभिमाचोदा
केस्थित्वा ध्यायेद्धिस्वुदिने शिवुः वैरिणाहृदयमवागामेत्रमुखेशत्रुर्शतम् जपेत्स
महिना दर्वारपमलोकसगच्छति ॥ आरवारे समासप्तममाहप्रजपेन्मन्त्रम् मयो
हयममाप्नुयाद्वरकमयोभवेत् सत्रिपातज्वराविष्टो यमगृहीतो भवेद्विः ॥
स्थित्वाडगोलयेमत्रीविशवनिर्जितापानः दिनवारेण विद्वाने वैरिणा शिव
विनयेत जपेन्मन्त्रमिमं शत्रुर्ज्वरितो मरणं भवेत् ॥ लक्ष्मा इगोजपेन्मन्त्रमनस्थ
स्थिरदिनेस्मरेत् शूलशालेनिज विशुद्दिया स्वेणाप्रदीपितम् ज्वरेणा महता विष्टा
ज्ञायते मासमात्रिषु ॥ शिवमाण्डलगा शत्रुर्दक्षत्रद्दशपन्नगोः विषाग्निहृदयमवा
गध्यायत्सुमनवावारिणा नपयेदिनवारेण तमभवेद्यमबलभं ॥ शिविष्टिसाहा
गनयाज्वालयायुक्तविग्रहम् रिपुध्यात्वाजपन्मन्त्रं समक्षो उतिपमो तिके ग्रह
गृह्णाकोविम्नुस्याविद्ध मन्त्रमयः शरैः प्रतिपद्यानिजघ्ना जपेदश तमस्तावेन ॥

ॐ
सा॰ति॰
१५०

140

रिपुनयनितिषीश्रीआयमृत्योयमालयम । प्रलयानलसंकाशंकालरात्रिमिवाप
राम शूलपाशधराचोग्रासिस्रकनिषेतुर्धीम मविंबमेगाउलानस्यारक्तनेत्रा
नुयोद्धेनः विस्फुलिंगोद्दिरेहतो रिपुमांस्कलविग्रहम स्फुरदृष्टायगरस्त्राडुजह्यो
भुग्रामालनताम दंशपतोलिनराशुतनंत्याभोमत्रुपा दशमप्रावनाललनयातया
नोहिगतनराम शूलेनवेरिणाववदारयत्नोभयकरीम नपदिनत्रयमत्रमा
रयेद्रिपुमानमनः । मत्रमेत्रदूतनन्यासः प्रलयाग्निसमप्रभाम । दंष्ट्रावक्त्रधरा
कुद्दायत्नेवत्रयाकिनाम सिहास्यिद्रहोयावेनीयावमानेरिपुप्रति । खड्गोद्या
तकिङ्कृष्णित्रालाल्यग्रामस्थलमनाम ध्यात्वाडुरोजपेन्मंत्री त्रिदिनेवजिना
शनः । यत्नेनेवविधानेनारिपुर्मत्युर्षियात् । कर्माण्येनानिरुद्वीनादिवसेनवता
त्रिशु पश्चिमामुखोमंत्री सजीवमहिषः परः । निवायतस्यशिरोमिकूणं
कुलाग्निकालोकम । तस्मिन्नमीथितेवह्नौयथावदोशकोनुमः मे
त्रिकोणानमग्राणामाथनामसमातिनान । सनायकनमखिनकाकालक ॥ १

नमितं गात्रं सहस्रैश्च द्रंष्ट्रा हे देवी ध्यात्वा सवितृमण्डले प्रलयाग्निसमं घोरं।
द्वात्रिंशद्भुजसंयुताम् उग्रदंष्ट्रं महीं शून्यं त्रिनेत्रां सिंहमस्तके महादंष्ट्रां महा।
भीमां ज्वलल्लोकशीर्षनखरां कालीम् वक्त्रैः पञ्चमहादन्तां घूर्णिताताग्रविलोचनाम् स
मन्त्रविधिना शत्रुं संहारन्ती रक्तपीडितः विष्णुर्वसति निजं देहे पूर्वमिन्द्रादिभिस्सह
ऊर्ध्वत्रुधामस्सोमस्त्रोलस्मायित्वाशुभं नामसम् भावविमगानोडुर्गां सहस्त्रादित्य।
सन्निभाम् सहस्रपाणिचरणां सहस्रातिशिरोमुखीम् सहस्रनागबद्धां।
गोग्राससंयुतां नेत्रत्रयम् ध्यायन्नेनं सपांसनं पट्टहस्तां वाराहीम् संयतः का
लपाशेन वैरी शत्रुं संनीवितम् मध्याह्नार्कसमप्रख्यां नदंतीं नवसिंहवक्त्रं।
वीरसिंहासनासीनां महाभीषणदंष्ट्रिणीम् शूलप्रोतारिरक्तधां पंञ्चापसमत्रम
नस्यर्थैः संपेषदलितो येन संयुक्तांस्सोरिनत्रयम् यमसभवनेगाक्षेदशानिमो
त्रमेषायः स्वतहवप्रतिहतिश्रमिषतसमीरणाम् नमोहकेविधिलिप्सा।
विधानविधिनाततः श्रकेह्नानिलमकापागात्प्रदत्तकयोगातीम् नय

ॐ
ता नि.
१४१

नत्रयान्निर्गच्छद्विस्फुलिंगगणाकुलाम् । सिंहस्थां सर्वभक्षां च त्रैलोक्याभय
दायिनीम् । खड्गकालाग्निहंत्र्यायुक्तां पदे पदे शत्रुमर्दनम् । विधानेनानेन नाश
त्रुश्च लोभवति मृत्युना । एकाल्पडर्गाघातेन त्रिकोणांकुरामन्त्रम् । नत्वा सनो
विते वज्रमोहिणीशाकिनीडाकिनाम् । पुत्रलोमजरक्ताक्ताप्रनिष्ठितसमीरणा
मच्छिन्नाच्छिन्नाघोरदर्शनाम् । यदुक्तमेव जन्मोक्ते भीषितोग्रसेवितम् । प्रत्त
यातत्त्वं मकाशाभ्रमत्र यत्र यान्त्विताम् । मे दृष्ट्वा यथासमि त्वं दंष्ट्रा ।
भीमममुखोग्रजाम् । खड्गखेटकधृक्कामिः । कन्यकाभिस्समोह्य
तामस्थ्यनेनाविधिनाशत्रुः प्रयाति यमसन्निधिम् । हिताग्रमवको
ष्टितं शत्रुनिग्रहकारकम् । कृत्वा स्वशाधितान्वर्यायां योगात्म
त्रविन्नमः । आधारगाडस्थितारे वीजाक्ष्मीसर्पं दृष्टिरिणीम् । सषड्रशारे ।
ध्यमागेणयानांबामस्थलेतनः । सर्वेनशात्रुमादायनिहत्वाख
गहस्मृति । ज्वलत्कालानलेदीप्तां विचिंत्य मजपमन्त्रम् ॥ ॥

मम भिर्वा मैः शत्रुसैन्यं मेघ्नति मोहितः । श्मशानवासे चिताग्नौ सर्षपस्नेहलो
डितम् । सिद्धार्थं कटुतैलं च मेनेच्च यावत् मारुतः । कृष्णा ... ज्वलया तद्गो विष
यं सपृष्ठं जेत । चण्डदेष्ट्रा समर्थं शत्रुविनाश्यो नयूसाधकः । श्मशाने तैलविलिप्ता
निचिताग्नौ जुहुयान्नरः । अनेन विधिना शत्रुसैन्यं मध्यति क्षणान्तरं । तेषां स्थिति
मिता शत्रोर्वशं तैलपरिप्लुताम् । प्रतिमां स्थापयित्वा तां जुहुयात्तिधिसा
धकः । छित्वा छित्वा जयं ... हन्ति यन्त्रिगुः । श्मशाने वालुकाः स
मासातत्ता निशि निजयेत । विकिरेत्ता ... लिङ्गाकाराह्नुत्या ... ऽरिनलम्मनो
रोषं पीन ... विरोधि हन्ति सकलां जनान् । कृष्णाङ्गारं च दंष्ट्रा सजयन्त
भस्मानि माहिषाज्येन लोडितां ... या निर्मायत्रिलिकाः पत्रा
समा ... रिपवः । चितिकाष्ठैर्पितं वह्नौ जुहुयात् ... मानसः । चण्डद
ष्टां ... वां कशत्रुसैन्यं वशं भवेत् । श्मशानभस्म सिद्धार्थं पुष्पं वा
विनिःक्षिपेत् । माहिषं ... रक्तकालाग्रि ... महूशा प्रभामः । भवन्त्यजा

ॐ
सा॰ति॰
१४२

पेन्मंत्रं विषकाष्ठैश्चितानले इंगोंगाचेष्टनेड्यादेनेनाप्तं तमन्त्रवित् प्रेतनाद
यत्तद्भस्मसेनाप्राणो वैरिणः क्षिपेत् सा मेनाप्युक्तयाभिनृत्यंजं गाविमोहि।
ना भ्रमतपश्यानिपाविरिपुः प्रकृ कालेपलायते गोहत्या मासादिषुक्ष्योनि तिष्पश्च।
छादनेनमात् नस्यवारे गुलिकाङ्गोव्युपमक्ष शाकेनाः समस्माहत्वाद्व
श्यारहेलाप्स्नेप्रेतजनम् महिषीयेवग्न्येषभंजयेत्नायथाशुश्रा भयोजपि
त्वाविधिकोरुद्धहेशामपुर्वेषिमाः सद्दशानप्रपतिविदिश्रंदत्यो मंत्रमवाप्रिना
बलहरीतोस्कल्ह्का हिकाकरकाशातिकात्रयम् भौमवारेश्वगुलिकोपह
त्वाषु जपेन्मनुम् चतुर्दश्यां निशियोगी हृतिविना जपेन्मनुम् मायुगवेक्का।
लज्राये हत्साहुस्याविशार्थतः शृंखलानोंस समायुक्तं श्मशानेनिखनेद
भूम् प्रज्ञातस्त्रविपुःश्रीनुःश्रीत्रसमृद्धत्तन्मसवाय्पेवः कपालशाका।
लानसंतीरुनामयहातस्ममाप्यकान्त संसारयप्रजनपेदस्ममाशानस्यापना।
संक्षकमायाग्रवनतेदस्यायश्मशानेविषद्गुत्तले नक्तयारजनके कमाकान्तुगनयाहल्लय

हना:

रिपुर्यमगृहंयाति केन्महाज्वरविमोहितः ग्रनारङ्केनमंसर्गोकलशेनिक्षिपेद्दहिम
कपालेनपिधायेनच्छादयेद्रक्तवाससा पूजयेद्रक्तपुष्पाद्यैस्मशानमधुतंजप
न् भौमवारेनिशायांकारस्करसमीधिते श्मशानवह्नौजुहुयाद्रक्तेयमस्पृ
रिपुः साध्यनक्षत्रवृक्षेणकृत्वाऊ… माहिषैःपञ्चगव्यैर्लिप्तेबिडाल
नेत्रैर्निक्षिपेत् जपपूजादिकंसर्वंयथापूर्वंप्रकारयेत् कारस्करभववह्नौ
न्यस्तेसमीधिते अगुतेनगणतैलेनहुत्वान्तेनपतत्यरिः श्रामत्तकेसमुद्भव
नपेत्संग्रममनन्याधीः ज्जुहुयाद्धि यिनानेनत्रिदिनात्म्रियतेरिपुः संदंमहिषी
वत्समेकरात्रमुपोषितमम पायसेन्माहिषीसर्पिःप्रस्थामग्रोणमत्रवितं ऊशोल
बद्धमर्दयगस्थापितश्मशानमजसा कारस्करसमिधितेवह्नौत्रगणमतैलेनमत्रवितं।
होमंकृत्वायुतवत्समुद्धयायमानमः पकेनहिवसेनारिर्गेहेयमगृहं
व्रजेत् त्रिकोणाकारकुण्डेनिहितेवह्नौमेत्रेणादीपिते श्रीविनेगयपुष्पाद्यैरयुतंजुहु
यान्मोत् राजीबलामकतिलतैलेलसमप्रदिनेननः श्मशानेसमयप्राप्ता।

ॐ
मानि
१७३

143

महिषीप्रख्यापितां जगन्मा इति तां गोपयेद्यत्नाद्यस्माच्छाक्तं चैनं तां जपेत् मन्त्रकाञ्चो।
निर्णीतं यियावत्समग्रमरन्त गान्धाक्षरं लेपितं नैवेद्यादि सितेन नले एवं
ह्रतेन मन्त्रेण त्वां ह्रत्वा दीमाड्रुनाशमाह भवत्येव चिराच्छत्रुमोक्षो [illegible] विरचि
तम् एतत्र योगी विशत्येषाकर्ता रमपि कापि तामी एवं विधानि कर्माणि यः कुर्या
न्मन्त्रवित्तमः स जपेदामरणात् एवं मन्त्रान्मन्त्रयेद्यादिकान् अथोच्यते लवणामन्त्रस्य
विधानमभिधीयते ऊर्णा [illegible] कार्त्तिकेन सर्वं लवणाम्भसि शुचिका लवणादि
हिनीयान्यादेहायापरिकीर्तिता सद्वा [illegible] चतुर्थीभ्यां घातेन शवाश्वपञ्चमी
ऊर्ध्वपञ्चकमूर्द्धा हरति ऊर्णा [illegible] इति ऊर्ध्वकाचकस्य ऊर्णाहीना हाड्रि [illegible]
दिना श्रीगिरा मुनिना [illegible] नष्टनेत्रा वह्निवदाहनम् अग्निराज्ञो [illegible] भद्रका
लीव देवता [illegible] मन्त्रावहैः कुर्यात् [illegible] समाहितः एवमभि [illegible]
भिर्वर्णाः [illegible] स्मरन् एवं वर्णाः [illegible] कवचकराणां [illegible] पजमितो
[illegible] तेन [illegible] मीरितम् तारं [illegible] दिह्यपश्चा [illegible] लितटनन्त्रवम

हृत्पद्मयोनाब्धयादमके मेत ततः परम् वशमानय हूं हूं विंविं मे त्र उदाहृतः वव्वि
शाम्यतराम्नाम्सर्वकामफलप्रदः ॐ नवकुंकुमसन्निभे चित्रे नेत्रकृचिराकल्पशान्त
भनाम्मि वह्निम सुवशक्तिवराभयान्निदोर्भिर्दधतं रक्तमरोरुहे निषण्णाम् ॐ
कालावृवाहश्रुतिमिंदव कोनतात्रवलीशाभिध्यायेत्प्रत्यक्षाम् कपालपाशा
ङ्कुशपाशशूलहस्तानीलाम्बुराणां भवती नमामि ॐ नीलाम्बुदाभामसिशाव
शूलखड्गाव्यहस्तान्तकृपाणोद्वूडाम् भीमां त्रिनेत्रां जितप्रात्रुव गोडशा स्मरेदु
ग्रतिभंगहस्ताम ॐ टंकं कपालडमरुं त्रिशूलं संबिभ्रतीं चंद्रकलावतंसां पिंगो
र्ध्वकेशीमसितां भीमदंष्ट्रां भयापहां भूतो ममभद्रकाली सकाव्यचके जपन्सम्यग
शनेनहृष्यात्ततः हविष्याहृतमिश्रेतत्र जपादौ पितनलेपं वृद्धिकृतशत्रुक्षयः स्या
गरुमालो भवेत्र त्रिग्रामवती ध्येयो वशेणाकृष्णा कर्मणः स्मरेद्वांभद्र
कालीमंत्रोमारणाकर्माणि ज्ञानप्रमाणोसलिले स्थित्वातिशि जपन्नाल्प
मनेन वाञ्छितं सम्य किं करं जायते नात्र नाभिमात्रोदके स्थित्वा जपन्सा

मं॰
साति
१७४
144

त्रमनन्तयो: अथोत्तरमस्तहस्तं यन्तस्य साध्यो वश्यो भवेत्। अर्कोपवङ्केजेपसंत्री
कणमृत्त्राम्भसिसिक्तान्: सप्तभिर्दिवसैर्भ्रपान्वशयेद्विधिनामुना: विलिख्य
तालपत्रेतेसाध्यनामाविदर्भितम्। निक्षिप्य तीरमस्मिञ्जलेनत्काश्यपान्निषि
वश्योभवतिसाध्योस्यनात्रकार्याविचारणा। तालपत्रेलिखित्वैवंभूर्जकाली
रहस्यनेन वश्याय सर्वजनतायोगाः प्रदाहतः। ताम्रपत्रे समालिख्य या
त्रेसाध्यविदर्भितम्। तापयेत्सवादिवेज्ञोमासंवश्याभवन्त्यर: त्रिकोणकुण्ड
मासायसमप्यकुण्डेत्राग्नालत्तणम्। तस्मिन्होमंप्रकुर्वीत संस्कृते हव्यवाहने। श्र
तालपत्रकुडुम्बेनसर्पाध्यलवणान्वयो: सप्तरात्रे प्रजुहुयात्समाहाव
शयेज्जनान्। दधिमध्वाज्यसंसिक्तैः सप्तपत्रैर्जुहुयाद्यथा। वशयेत्सकलान्नरा-
वानथिवासिकसुपार्थिवान्। पिण्डलवणप्रस्थाधिभक्तं पञ्चधापृथक्। पा-
कैकयाप्रजुहुयाद्वापज्वाहूमात्रयान्। यस्य नाम्ना स वश्यः स्यादनेनैवा-
नसंशयः। पुङ्गलवणमादाय जुहुयान्मधुरान्वितम्। ऊनपञ्चाशताहुत्या वश्यानयेत्

वोक्तिनम नितंपगुडेन स्रोतोतोऽड्वाशान्नूवृशंनेयेन मधुरत्रयमेगुडेस्मा पूर्णा
नैः जङ्घयाद्दृशयेन्नांशीनगुन्नरपतीनं पिमें त्रहूक्मन्नतीयादिश्रजपेयावदष्टमीय
पञ्चलीः पं वऊर्ध्वीन संशोपायाः शुभास्समाः पकास्माथडमेगास्यादस्मा पिष्ठम
पीमता वकिहृत्तमस्टान्यास्यादस्यासिन्नमयीस्मृता लवणापेन संस्मृ न चूर्णा
नंपरिशोपिनम ऊडवंशोनेपल्लीरदयान्नमथुभिक्षमान गुञ्जामधुभिस्स।
मावृसेश्रितेनाश्रुतानतः ऊर्ध्वीन पञ्चलीसास्यामवावयवशाभिनाम शापान
त्रहूक्तांपत्रनासांहृदिविनिलिपेन श्रस्न्यागान्यातिष्ठाप्यमूजयेक्षस्मादिभिः
पश्चान्तास्माश्मेरासोयामसमात्रगातेसमेति वियायमान्यासंसत्रन्यासमतनरम
विदिसंत्रमस्रूतांश्च्नविशातिसख्यकान् नागपान्विन्यमहेगान्स्यातेषुप्रम
माहितः स्रोमंभालेहशोः श्रुत्यानीसास्यविभुकेषुष्य कागाहून्नत्रश्रमेपूऊ।
दैनामाकेटिहृप मरुपायाचविन्यस्याशिहवांगावनष्टयम ऊकद्दपेनावपु
गजेवापुमापटहृपे पवाविन्यलसवागारक्रमालपानलपनाः रमावस्थ्यरः श्चा।

ॐ
शाति
१४५

145

हृः शुभ्रलीटाकणाक्कलाम अथोग्रं वै वेनक्रोऽपि ह्रजनामामलाद्दयः क्षामयो।
प्रतिमापादद्दशेन्वमेत्वयात्मनः मयूखित्नमयी ब्रोत्रिऊपाठसोधेप्रलम्बेयन ला।
वणोचत्कृतनपेश्चात्रुमलीसस्पृशाज्जपन अस्वचक्रयणान्पायमशीह्नरसहस्त्रो।
कम महत्यचिटिमत्राणानुतलस्पालतेनोल्बमन अगृहसयिप्रपदजयानान्दक
पापुष लिंगदेशेपुननीभोजुवेरहृदयानुजे लनहृयकपयायाविवुकेवदनपु
नः घाणायोःकर्णयोयन्हेणांललाटेस्थितिश्चमात् अग्निमादायमदीप्यमा।
प्यतत्खवरहभिः नासिनं प्रभुःमत्रोकारदेवनारोप्यपात्रके ऊर्वीनवाजिपुण्या।
पैरन्यार्थप्राणामेत्सयोः मत्रेरेतैः प्रयोगादावैतेसंयतमानसः त्वमानतमा।
मित्रुप्रतिप्राणायाहृयवाहनः हविषामत्रजमेत्त्प्रभवनयामहृ जातवेद
महादेवनमजोह्नुनरपम स्वाहापतेविश्वरत्तलवर्णादहशत्रुहन ईशोशावति।
शावोणाग्रस्वमनन्तयाजगत् महादेवितमस्त्वम्पवरदकामराभव नमो।
मयिमहादेविमहादेवस्यमध्वने त्रियामपुरुषहन्त्रावशामानयंदरासे ॥म

दुर्गे दुर्गोदरि रक्षिणि दुर्गार्गलेरोधनार्गले वक्रशंखचक्रधरे देवि रुद्रशक्तिविलासिनि।
नमो भगवति क्षुभ्यं वशमानय चामुण्डे कोशकुम्भि महादेवि शरणागते भवा
नव्ये भद्रकालि भवाभीष्टं मद्रसिद्धिप्रदायिनि सपत्नान्मे हन हन दह दह शोषय
तापय शूलासिशक्तिवज्रा यक्षत्वेनात्कृत्यमारय महादेवि महा
देवि महाकालि रक्तासि व्रततनात्मिके साध्यं संस्कृत्य निर्भिंधि पुत्रलोमशा
शोनन्तः ऋकारं चक्रमसबद्धार्यं तद्दु याहीयिनतनले प्रथमो दलिनाः पादुक्ल
स्करलालितं नवमं श्रिवल्लनी युमाख्यानेवामहृल्लमनः पदम सप्यादृषेपव
मेस्पादयोगाष्टाहृदीरितः सप्तमो वामपादस्याददे वृभागकृमोमतः सप्तम
प्रविभागे शुशाङ्क्रेषवपश्चाविधिद्दा त्वेवमर्चेयित्वा गिप्रणामहाएवमतः य
जमानो यनेयीन्याः श्रीतायेदुकमान्मनः अनेनविधिनासप्तजीवृशोयेदसवाख
रात् किं पुनर्मवनाल्करपान्नमात्यात्रपयोषितः मारुणोपूर्वेसश्रोक्रफ्यन्ना
लीनाचतदृपमम निवेशाययप्याहवेमाथकद्दावियानेविता सपरवलमा।

ॐ· शा·ति·
१४६

णेन विधानेन प्रकल्पयेत् वराहपादावनिविहितमृत्तल्लिकामयपुत्तलिकैः क्रमात्कृत्रिमम्
सिद्धार्थमाषप्रमाणैश्चित्राणिभिः मरिचैः सर्षपैः प्रवालैर्लवणाद्वा विधायपु
त्तलीं सम्यक्प्राणान्संस्थापनमावहेत् नपुंसकोरिकसर्वेऽष्टयाव्याशुक्लवत्मिता ततः॥
प्रवोत्तिजोष्टगाग्रेप्रज्वलितेनले दुर्गांवाभद्रकालींवा समाराध्य यथाविधि
धारयेल्लिशितं शस्त्रमब्राहृत्तेन साधकः वामपादेन मारस्य हृत्वितोञ्छव सा
नकमः छित्वा छित्वा प्रजुहुयात्त्रिरात्रारात्रिदितेद्विषः कुर्यात्क्षमीसमारम्भया
वन्मुत्तवत्तदेशी अनेनैव विधानेन होमंकुर्याद्विचक्षणाः त्रिमासाहप्रयोगेन
मारयेद्द्विषमात्मनः कारस्करगसुत्थाथाज्यादुग्धेनवनकः ७नः जंबूत्विरिक्त
स्लाप्मावं शायिफलसंज्ञकाः नागरोहिणानामालोपलाशास्त्रसंज्ञकाः अश्वा
हविल्वाजं नाम्यावि कंकिकंकिननमहीरुहः बकुलः शावरसाजोवज्जलः
पनसार्कश्चैौ शमीकदम्बाश्वत्थनिम्बमधूकाश्चूतश्चाशिवनः आत्मवृत्तादि
केसर्वेऽस्याप्नात्रीयथाशुगमप्रभास्मन्नासम्याग्भीष्टफलसाधने सहशोनाति

मेत्रोऽयस्मान् मेतन्नचान्यथा ॥ इति श्रीशारदातिलके द्वाविंशः पटलः २२ ॐ ।
अथो त्र्यम्बकमन्त्रमभिधास्याम्यनुत्तमम् ॥ येन जप्तेन तरं कालः स्वयं वोत्तितमा
त्यमः ॥ वसिष्ठोस्य मुनिः प्रोक्तश्छन्दोऽनुष्टुबुदाहृतम् ॥ देवतास्य समुद्दिष्टस्त्र्यम्बकः
पार्वतीपतिः ॥ विभक्तैर्मन्त्रवर्णैस्तस्याङ्गानां प्रकल्पना ॥ हृदयं त्रिभिराख्यातं चतुर्भिः
शिर ईरितम् ॥ शिखाष्टभिः समाख्याता नवभिः कवचं मतम् ॥ पञ्चभिर्नेत्रमाख्यातम
स्त्रं त्रिभिरुदाहृतम् ॥ पूर्वपश्चिमयाम्येदवक्त्रेषु तदन्तरम् ॥ अङ्गुलास्येषु पुनर्नाभि
हृत्पृष्ठकुक्षिषु लिङ्गपायूरुमूलजानुयुग्मेषु तद्वत्सु ॥ जङ्घायुग्मे स्तनयोः पार्श्वयोः
पादयोः पुनः पाण्योर्नासिकयोः शीर्षे मन्त्रवर्णान्न्यसेत्क्रमात् ॥ पदान्येकादशान्यसे
च्छिरोस्यगलादिषु वक्त्रेणाङ्गुह्येभस्योहृदये जठरे पुनः ॥ गुल्यो हृज्जानुपादेषु न्यासमे
वं समाचरेत् ॥ गृहस्ताभ्यां कलशं हृथ्यामृतरसैराप्लावयन्तं शिरो द्वाभ्यां तदथान्म
गावलयं द्वाभ्यां वहन्तं परम् ॥ अङ्कन्यस्तकरद्वयामृतघटं कैलासकान्तिं शिव
ष्टाम्भोजगतं वटं स्वरूटेन्दुवक्त्रं त्रिनेत्रं भजे ॥ जपल्लक्षमिमं मन्त्रं ध्यायजितेन्द्रियः

ॐ
शांति
१५७
147

जुहुयाद्दशाभिर्दिव्यैरेभिर्घृतेनानेन संयुतैः बिल्वपत्राणि खदिरं वटं च तिलसर्षपौ दोग्ध्रं डुं।
गंधरयिपन्नं द्दीरान्नं तिविडं क्रमात्‌ एवं वा तत्सदितेपोप्तजपेद्दूषमभयनम स्मातिमल
नं सकाल्पवदयमामानवर्म्मना सर्वेषामाविसप्तजापप्लान्नतोः प्रप्तजपात्‌ सर्वेन्नव
प्तधानोयवद्धोवानोखदान्मनः रमाराकाशभाज्यान्नदाम्रीणीमामरुणोस्तुधा मुक्तवि
मा॰कृमाल्पज्यान्नतीयावरुणोपुनः विप्पाविधासिनाप्रद्वामाराम्नध्याशिवानिप्ता
वनष्टावरणोपज्याःशान्तयोशेक्रमादिमाः शुद्धाप्रज्ञाप्रमामेधाकांतिःशान्तिर्धेवि
भेतिः पंचमावरणोपज्याःक्रमादेताश्चतः परम पराम्नायाविनीपद्माशानामोचा
नयावल्ला पद्मावरणागाःम्नाालोकपालाम्नतः परम पंचह्मानेप्रयोगाहोमा
यतेयमहामनुः अथेतज्जुहुयाद्बिल्वसमिद्भिसम्पदेस्नधीः जुहुयाद्द्विलवतस्य
समिद्भिर्बलतेजसे खदिरैगुतंजुह्वाकांतिपुष्टिमवाप्नुयात्‌ वटवृक्षस्य
समिधोजुहुयादपुनावपि धनधान्यसमृद्धिः स्यादविरेणैवसाधकः।
तिलेलक्ष्माख्यायाहुत्वा धनधान्यसमृद्धिः स्यादविरेणैवसाधकः॥ ॥

सर्वपापैः प्रमुच्यते सिद्धार्थैः संयुतं हुत्वा शान्तिं विजयते नृपः । अनेनैव विधानेन येन स्म-
रकालगः । पायसेन हुतो होमो रक्षाश्रीकान्तिदायकः शङ्खाज्येन पञ्चगव्येन हुत्वा
कृत्यां विनाशयेद् अयमेव महाहोमः शान्तिश्रीसम्पदावहः दधिहोमेन संवादे कु-
र्याद्द्वेषो मिथः प्रत्यहं जुहुयात्तस्य श्रीहृद्येयाभिः शतम् आमयानि विलानि न्यादी
र्घमायुरवाप्नुयात् जुहुयाज्जन्मदिवसे पायसान्नं हुताश्चितैः इक्षुनीलनिकिलाल ।
ल्मीमारोग्यमतुलं यशः गव्यदुग्धहुतान्नाभिर्जुहुयाद् हशो सविंशति शतसंख्या ।
कं जन्मदिवसे सुधीः आमयैः सकलैर्मुक्तो जीवेद्वर्षशतं सुधीः काश्मीरसमिध-
समिद्भिः पयोन्नैर्विंशते पृथक् जुहुयाद्ब्राह्मणानं तेभोजयेन्मधुरान्वितम् श्रीमा
येद्दाविलेद्दिव्यानामनोगुरुमादरात् अनामयमवाप्नोति दीर्घमायुः श्रियमुमद सा
हुतेन यथान्नं जुहुयात्पर्वणि पर्वणि राजश्रियमवाप्नोति धनमासात्र संशयः ।
लाजैर्विष्णुं जुहुयात्कन्याप्रेमावरामये दीर्घ समस सिद्धो मांसाज्यालणादीत्रुशान
योन नालासमस्व पजनपदादि पाभिमतो समस्म आधिव्याधिविनिर्मुक्तो दीर्घमायु

ॐ सा ति
१४८

रवायुधान् ग्रन्तनमनुनासर्वे साधयेदिष्टमात्मनः गायत्री त्रिष्टुब्जगत्युष्णिगौः प्रोक्ताः
प्रान्नातरः पूर्वोक्तापवमन्त्राणाः परतेजास्पृष्टवना ऋतुपादशाभिः शामकेशोणीः
शिरश्चित्तनम् द्वाविंशत्यायशिखाप्रोक्ता नावद्धि ऋक्चवमतम् स्यात्सवदशाभिर्मनु
त्रमनुसमस्मात्तरैः वर्णान्यासमित्सवऋग्यान्पूर्वोक्तवर्णना ॐसमंयमानविवजि
नेत्प्रतितिग्रामायेनगात्प्रवर्णायामस्थावरजंगमेषु निवैर्योनेति कद्वैदियैः प्रा
कोग्रीनुमयप्रानावरवपूत्सयात्मकेसनने निम्नानेद्र गणालयंगुणाकरवत्ताम्
हेतमह ललमानने पदेनमप्रनेपयसांयमा जरूपाहूतमिमक्वे मत्रविजितेति
यः सारथीवपेजेरतेद्वदयसामाविधानतः प्राणायामाहतिसमध्ये नाडेगौदीपिकान
मः गायत्री शक्तिमिक्तिसः पूजयेदाहुतैः क्रमात् प्राहुतिः पंचमीप्रोक्ताविष्टवह
नशक्तिभिः प्रवष्टशक्तिभिः प्रोक्ताआहूतीनां चनष्टयम् इन्द्राद्यैरपामीप्रोक्तावज्रा
येसत्यमामना पवसिद्धमेनामत्रीमवद्धास्करसन्निभः स्यात्सेनाश्वोवाणो
स्यात्तीरमथैनः हीचमापूरवाप्रीतिनियाधिमाधिवर्जितः इत्येभिःहोमसिक्तापिभा

148

वफलमाप्नुयात् मधुरत्रयसंसिक्तैर्जुहुयाद्दशगोवृषैः महालक्ष्मीमवाप्नोति षड्भिर्मा
सैर्विधानवित् रक्तोत्पलैर्बिल्वसमिधैर्जुहुयात्सर्वसिद्धये श्रीप्रसूतैः प्रजुहुयाद्दमायां
वसतिर्भवेत् सहस्रं जुहुयान्नित्यं मासमेकं शुभैस्तिलैः भावसंव्याधिना नित्यं भो
जयेन्मधुरान्वितम् सर्वपापविनिर्मुक्तः सर्वरोगविवर्जितः कृत्याद्रोहग्रहद्रोहादि
त्वादीर्घं स जीवति प्रातः स्नानरतो मन्त्री जपेन्नित्यं शतं शतम् भावमालोकयन्स
म्यगाजीवत्वं शताशतम् नारव्याहृतिसंयुक्तं जपेन्मन्त्रं शताष्टकम् नित्यमष्टान्नरा
त्रौ ते निःश्रेयसफलोदये गायत्र्याद्यं जपेन्मन्त्रं सर्वपापविमुक्तये सर्वशत्रुविनाशा
य त्रिसहस्रायमिदं जपेत् अनन्तवार्यं प्रजपेदायुरारोग्यसिद्धये शान्तरोगापसिद्धये शा
न्तात्मा मन्त्रः शान्तः समस्तपुरुषार्थदः अस्यो विधानं ब्राह्मणाय यथावदभिधीयते अ
नेन साधुहिहेष्टपर्वा सत्याग्रामनीविभिः वसिष्ठो मुनिराख्यातश्छन्दोऽनुष्टुबुदाहृतम्
वारुणी देवता प्रोक्ता स्त्रीं गौरी कलवता ऊर्ध्वं हृदयं प्रोक्तं सप्तभिः शिरईरितम्
शिखा षड्भिर्व्याख्याता वस्त्राणां कवचं मतम् सप्तभिर्नेत्रमाख्यातमस्त्रं षड्भिरीरि

ॐ
सावि
१४५
149

वितस्म् सोग्रे ष्वसेपिष्णुपदेशे ऐं यायायरनाभिषु ॐ ह्रौं हृष्ठे हृदि क्रूं वेणलमवाह्न्रूं ग्रंसयिषु
वक्त्रे कपोलनासासिकर्णौ भ्रूमध्यमस्तके शिखास्मवौ गेणान्ये सुमेरुच व गात्वाथावि
धि उत्पथ्यानम् .... ॐ वेदरूपभणकजन्मन्विषसूपपाशाङ्कुशा।
भीतिवरान्दधानम् शत्कांविस्मरणेविन सर्वगात्रध्यायेतुमत्रुवकर्णाविभूतये लक्षम
नेनयेत्मंत्रपायमेनदशांशतः सर्पिषिमिश्रेणतद्ध्याल्मंत्री मन्त्रसर्वसिद्धये धर्मार्थक
लिपिनपीववकर्णासमस्तगर्वेचयेत् ह्रत्वागमध्नेषेशेषवासर्किनरके पुनः कर्कोटकेन।
याप्यामहायज्ञमनंतरम् शारवपालात्राद्यंशूलिके सप्यकुत्रेष्ठम जयेत् शेषादीन्स
पृथानेवान वेयेनदत्तेन रम् तज्जाप्नैर्जपेन्मंत्र प्रहस्तसाहस्रकंशतम् जपेनानंतलभ
तेमहतीमव्याप्याश्रियम् सिनवशाकल मंत्री चतुर्याहुतसंख्यैः चतुर्विंशशाम्स
णासुत्रमहास्थिये समिद्धिर्वैनमोम्याभिः होमाकाभिर्दिनत्रयम् सद्याहृष्टि सम्पर्वो।
मंत्रविधि सिध्ये हिपः ॐनेनमंत्राम्यमाणोथेषतभिषागते चतुःप्रसात्तेह्रतहृतेण
यसनहयाहवी अनानाशायसमत्रेव प्रणारोगयाभिहरये भगवारकेनाहोमः

पायसेनससर्पिषा महतीसम्पदेऽर्थोज्ञाश्रयेत्सकलापदम् शालिमिश्रेन संसिक्ते
स्मरिदंतारितैस्सधीः हुंचतश्शातेज्जुत्वालस्मयेत्पुरैसेतिकाल् सायंप्रातस्तुवोवदि
मासाध्यप्रजपेत्सवम चतुष्पशातेविमुवेतमंत्रीसर्वैरुपद्रवैः मंत्रीप्रत्यहुत्वोमसमु
तर्पयेद्विमलैर्जलैः सर्वोपद्रवनाशाय समस्ताभ्युदयाश्रये बहुनाकिमिहोक्तेनम
त्रेणानेनसाधकः साध्येत्सकलान्कामान्जपहोमादितत्परः प्राणाहुतिश्चास्मा
त्रस्यविधानमभिधीयते येनप्रयोगितामंत्राः शाणावन्तोभवन्तिते पाशांकुशयुक्त
शक्तिबीजलिंगविभूषिता यायामस्यहकारांतासोमसमदीन्दुसंयुतम् ठद्वयेहा
मंत्रः स्यात्सोमस्थपदेवदेत प्राणाइतिवदेत्स्वादिहप्राणात्मनः परम समुत्थजी
वहंतमात्मनोमुख्यपदेवदेत सर्वेंद्रियाण्यसृष्यानेवामनश्शश्चहोमतः श्रोत्रचक्षुराणप
देप्राणाइहागत्यसुखंचिरम तिष्ठन्त्वग्निवधूयान्तेप्राणामंत्रोयमीरितः प्रत्यसुखपा
देषुदेवपाशास्थानिप्रयोजयेत् प्रयोगेषुसमाख्यातः प्राणामंत्रोमनीषिभिः ब्रह्म
विष्णुशिवाः प्रोक्ताः मनयस्तत्रवैदिभिः उक्तास्तुजपमामस्त्रष्टुप्छन्दोपिवाणदः

ॐ
सा नि
१५०
150

यैतन्मन्त्रगणग्रामगणान्मातृदेवताशक्तिरीरिता कवर्गोणविषयस्सर्वं अतो हृदयमीरितम् शिर
श्चवर्गश्चाह्वायैरीरितं तन्त्रदर्वनेनरम् ज्ञानेन्द्रियैश्चवर्गीयैस्त्विक्ष्याणपरिकीर्तितम् कर्मेन्द्रि
यैस्तवर्गीयैः कवचं परिकीर्तितम् पवर्गीयैः पवर्गीयैर्विलोचनत्रयमीरितम् शुद्धा
यैर्यादिभिर्युक्तैरस्त्रम् समीरितम् आत्मनोऽनन्तसम्मातृव्याप्तानात्मगमयाससमानाभिः
नाभेस्तु प्राणयन्तेनवाशवीमेरुविन्यसेत् हृदयाज्ञाभिपर्यन्तशक्तिबीजेनतनः परम् म
यीति हृदये यावदूर्ध्वाविन्यसेत्ततः हृदये यावद्विन्यसेत्यादीन्मयथाक्रमम् प्राणो
मीवन्तेनाप्येवमूर्ध्ववान्हृदयपृष्ठकम् ऊर्ध्वाद्याप्रकमेनैतत्समस्तल्लनविधानवित् तेना
विविनतयह्वीजीवस्त्वाजगत्मयीम् ऊर्ध्वहस्ताद्विपापात्मकृपाणपद्मसंस्थापायाशाङ्क
शाविवहृशायसिवाघम् शूलंकपालंहृदयमीकराग्रेरक्ताविनेत्रपूर्णमासिदेवीम
पवेधात्माजगद्धात्रीललितमेकंनपेन्नवम् तत्रूपानहृशांशानचन्दभिर्हूतसंयुतैः प
ङ्कोणशक्तिपीठचविधानेनप्रपूजयेत् ऊर्ध्वयन्तस्तुकोणेषुत्रवण्णां।
विस्त्रमीश्वरम् वाणीलक्ष्मीउमा ॥ । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

पश्चात्षडंगानि संपूजयेत् दलेषु मातरः पूज्यास्तद्बाह्ये लोकनायकाः एवं संपूज
येद्देवीं सांगोपांगसमादिभिः इति संसाधितो मंत्रः षट्कर्मफलदो भवेत् स्थापये
न्मननानेन प्राणान्मंत्रे देशिकः बीजानि तु यथाशक्तिं नामादौ हृन्मौः संपूजयेत्सम
तावेव सुप्तनीस्थयोजीवहाः प्राणाहानतः प्राकृष्यात्रथनो पश्चात्तत्रामदाविस्फुलि
गिनी चेद्रूपत्वहर्यास्ताः प्राणाञ्जत्योनवरस्तनः पाशेन बद्ध्वं स्वसाधकाग्रस्वीकृता
वेतसः अंकुशेन हृत्ताः साधिसाध्यस्यास्तु त्समाहरेत् द्वादशांगुलिमानेन कृत्वा सा
ध्यस्य पत्तलीम् तस्याः प्राणान्समं कृत्य तत्र सकीट हृदये न्यसेत् निशीथसमये साध्य
सभ्यन्तस्य हृद्दर्भे दलेषु वाश्व वर्ण्णोड्ड्वरूपाणां नामतः परम ईशाद्यात्म शीर्ष्ण
यमानावृणीकानतरे याद्रीन्स्तम समसाध्यक्षा न्यंगाकाद्यनत संस्मरेत् शिरोवि
डसमस्तूतेतत् संबद्धं विग्रहान् एवमात्महृदंभोजे स्वगीकृपान्त्रियास्मरेत् आत्म
हृत्पद्मगा स्यद्गीः प्रक्ष्याप्य न्वास वर्त्मनाप्य केसान्पहृत्पद्मान्संगानेके कमा
नयेत् एवं तल्लास्यापयेत्स्वर्जीस्वचित्तवाविधानवित् ततस्छेदयकूचीनवज्रिवी

नेन सर्वतः आकृष्टान्साध्यहृद्गतान् वा संस्तम्भयेद्ध्रुवः एवमेकादशोद्दिष्टक्रियास्वसर्वे
ष्वकर्मसु मोहविद्वेषयोः स्वाकृष्टान्साधयेत्कर्मणि पीतान्संस्तम्भने ध्यायेन्मारणा
कर्षणकर्मणि आकृष्टान्साध्यान्स्वात्मानं ध्यायेदात्मनो हृदि क्रूरकर्मसु पुनस्ताने
धास्यामसनमोरितान् प्राणान्साध्यस्य संस्थितान् तानात्मनः स्वमुखे गामान् संस्मरेन्मन्त्रीनि
घ्रारास्याकृष्टेषु कर्मसु वायग्निशक्तिवकतोश्चरमाह मन्त्रयेच्चापचलिलिखितमरेथ्या।
यादिवर्णाः विदुस्त्रिकैः तयानन्तरं सस्मेनमाध्यप्राणान्संयत्रमध्यवर्णा स्तुतेपा।
दृश्यम इत्यप्रयोगज्ञप्राला मनन्तानेन मन्त्रवित् वशयेत्सकलान्देवान्।
किंपुनर्मानवान्जनान् आवाहनादिकामुद्राः प्रवक्ष्यामि यथाक्रमम् या
भिर्विरचिताभिर्मोदन्त सर्वदेवताः सम्यक्संपूजितैः पुष्पैः कराभ्यां कल्पि
तोञ्जलिः आवाहनी समाख्याता मुद्रा दैशिकसत्तमैः अधोमुखी सैव प्रोक्ता स्या
त्स्थापनकर्मणि आश्लिष्टमुष्टियुगला प्रोन्नताङ्गुष्ठयुग्मका सन्निधाने समुद्दिष्टा
बहिष्ठाङ्गुष्ठतेनैव रोधिनी अङ्गुष्ठगर्भिणी सैव सन्निरोधे समीरिता देवताङ्गेषु षडङ्गानां न्या

सः

स्यान्मकलौ कृते: सव्यहस्तकृतानामिष्टिदेवो यो भवति जने ॥ प्रवालएव न सद्भेयमभितो
भ्रामितानामतः ॥ अन्यानां भ्रमणे विप्रविहाकर्मिहतानां समिकाशतः तथा तत्तज्जनो मध्याये
तु मद्वाप्रकीर्तिता ॥ अन्योन्यग्रथिता रुद्राक्षमालिन्तु परान्तलिः महासद्भेयमदिता पर-
मो करणोत्तुधे: प्रयोजयेदिमां सद्वादेवता यागकर्मणि ॥ आदित्तानां तु योगनादत्तमा
लेति कीर्तिता ॥ तद्वर्णाने बुध्येमणिभिर्जपमालां प्रकल्पयेत् ॥ रुद्राक्षमालिकां सूत्रेन वे-
नेन समनोरथान् ॥ पद्मातैर्विहिता मालासान्कुर्यान्नानाविधानमतः ॥ अ सा ग्रथितमय्या माला
सर्वपापप्रणाशिनी ॥ पुत्रजीवफलैः कृष्णाकृतेन पुत्रसंपदम् ॥ निर्मितारोप्यमणिभि
र्जपमालेप्सितप्रदा ॥ हिरण्यमैर्विरचितामाल्यकामान्प्रयच्छति ॥ प्रवालैर्विहितामा-
लाप्रयच्छन्सुकलेधनम् ॥ सौभाग्यस्फाटिकामालामौक्तिकैर्विहिता श्रियम् ॥ निर्मि-
ता पद्मबीजैश्च मणिभिः कृते कीर्तिमतायाम ॥ सर्वरत्नैर्विरचिता माला सम्यग्जपेनुदाम
मथाभियासतेत्रैस्मिन्नम्युकादृमलतामम ॥ सर्वतन्त्रानुसारेण प्रयोगफलसिद्धि-
दम ॥ शान्तिवश्यस्तम्भनादिदृष्टोच्चाटनेन तः ॥ मारणाचेतिषट्कर्माणि मतानि

ॐ
शा ति
१५२
152

द्भिः । रोगकृत्याग्रहादीनां निरासः शान्तिरीरिता । वश्यं जनानां सर्वेषां विधेयत्वमु-
दीरितम् । प्रवृत्तिरोधः सर्वेषां स्तम्भनं परिकीर्तितम् । स्निग्धानां द्वेषजननं मिथो वि-
द्वेषणं मतम् । उच्चाटनं स्वदेशादेर्भ्रंशनं परिकीर्तितम् । प्राणिनां प्राणहरणं मा-
रणं समुदीरितम् । स्वदेवतादिक्कालादीन् ज्ञात्वा कर्माणि साधयेत् । रति वा-
णी रमा ज्येष्ठा दुर्गा काली यथाक्रमात् । षडेते देवताः प्रोक्ताः कर्मादौ ताः प्रपूजये-
त् । ईशचन्द्रेन्द्रनिरृतिवायग्नीनां दिशो मताः । सूर्योदयं समारभ्य घटिकादशकं क्र-
मात् । ऋतवः स्युर्वसन्ताद्या अहोरात्रं दिने दिने । वसन्तग्रीष्मवर्षाख्यशरद्धेमन्तशैशिराः ।
हेमन्तः शान्तिके प्रोक्तो वसन्तो वश्यकर्मणि । शिशिरः स्तम्भने ज्ञेयो विद्वेषे ग्रीष्म ई-
रितः । प्रावृडुच्चाटने ज्ञेया शरन्मारणकर्मणि । पद्मासनं स्वस्तिकं च भद्रं विकटकु-
क्कुटम् । वज्रं भद्रकमित्याहुरासनानि मनीषिभिः । पद्माद्याः क्रमतो ज्ञेयाः पद्मपाशा-
ङ्कुशाङ्कयाः । समस्ता शान्तिवश्याख्याः शान्तिकादिषु कर्मसु । गले प्रान्ते विधौ प्रान्ते वक्षसि प्र-
वक्रीकृते विनः । स्तम्भने शयिवीशस्ता विद्वेषे परिकीर्तितम् । उच्चाटने स्वस्तिकाख्यं योनिमार

हेमन्तः

तन्मध्ये नोदयेत्सम्यक्कर्मन्यग्रो ऽलसं ग्रुतम् मन्त्रकर्मप्रदातव्यं मंत्रिणा निश्चितात्मना ।
पीतं स्तम्भे सलिलं द्रोणी व्योम वायु हविर्भुजाम् वर्णास्स्युर्मंत्रबीजानि षट्कर्मसु यथा।
क्रमम् ग्रथनं च विदर्भं च संपुटो रोधनं तथा योगः पल्लव इत्येते विन्यासाः षट्सु कर्मसु
मंत्रार्णान्ग्रथितान्कुर्यान्नामवर्णान्यथाविधि ग्रथनं तद्धि जानीयात्प्रशस्तं शान्तिकर्म
णि मंत्रार्णद्वन्द्वमध्यस्थसाध्यनामाक्षरं क्रमेत् विदर्भं पुष्टिवश्ययोर्मंत्रिभिर्वश्य।
कर्मणि आदावन्ते च मंत्रः स्यान्नाम्नो मंत्रे संपुटः स्मृतः पुष्टे स्तम्भने शस्त उक्तो
मंत्रवेदिभिः नाम्न आद्यन्तमध्येषु मंत्र[illegible]रोधनं मतम् विद्वेषणे विधानेषु प्रशस्त
मिदमीरितम् मंत्रस्यान्ते भवेन्नाम योगः प्रोच्चाटने मतः अन्ते नाम्नो भवेन्मंत्रः पल्ल।
वो मारणे मतः सितरक्तपीतमिश्रकृष्णधूम्राः प्रकीर्तिताः वर्णास्ते मंत्रसंप्रोक्ताः दे
वतास्युः क्रमेण यज्ञागोलाविनेन्द्रवाक्चन्द्ररोचनानिशा शरद्धेमन्तशिशिरकटुकविषा
द्भुकमधुरादि हरनम् देवताकालमुद्रादिसंयुक्तान्विचक्षणः षट्कर्माणि प्रयुञ्जीत तत।
थोक्तफलसिद्धये इति श्रीशारदातिलके त्रयोविंशः पटलः २३ श्रीशारदायै नमः

ॐ· सा·वि· १५३

153

ॐ अथ वक्ष्यामि मन्त्राणां भेदं मन्त्रेषु गोपितम् । यमोधं यन्ति मुनयो मन्त्रिणोऽनिलवाञ्छि
तम् । यन्त्रराजाय विद्महे वरप्रदाय धीमहि तन्नो यन्त्रः प्रचोदयात् । प्रचोदया
त् । मातृकां लिखेत् सम्यक् श्वेतसमाधाय वर्णान् पत्रेष्वथ केसरेषु । वहिर्भूमौ तु वर्गभानैः प्रवी
तेरलाकरं यन्त्रमिदं प्रशस्तम् । प्रतीक्ष्य तेन भूमिष्ठ रम्यं शुभं समायां लिखेत् मध्यगां साध्य
मेतन्म । वकारकोणेन महीपुरेणावेष्टितं वश्यकरं नरेन्द्रैः । मध्ये तु साध्यं विदर्भितं प्र
पुटितं सरोजेन यन्त्रैः । लोनस्थितिं जसाध्यनाम विलिखेत् किञ्जल्कमध्यात्स्ववाने । पत्रे
षु षट्सु नाम मन्त्रपुटितं षष्ठान्तरे ग्रेषु ध्यायन्त्रं पञ्चपुटीकृतं निगादितं सततं जपाद्येप
रम् । विषज्वरापारोगनाशने श्रीजयप्रदम् । कान्तिपुष्टिप्रदं वश्यं सर्वकामार्थसा
धनम् । साध्याह्वं चिन्तामणिमूर्तिगेहे विलिख्य बालेन तलं गृहं संस्थितम् । प्रवेष्टयेत्तद्दहि
रष्टवर्णान् मन्त्रणायन्त्रं ज्वरशान्तिदं स्यात् । मेषावमः प्लावयमामजाद्यान्तरवृत्तिः प्रथमा
वमथवेतो विषज्वरविनाशने । लावरवध्यपुटं कमलकुलमन्त्रमत्रेद्धनमुन्नहृष्ट
रेम । मध्यकोणाग्निविवरे पुल्लिखेन्नयन्त्रमाशु चिन्तितहेतिमन्नेगान् । ॐकारमायादिकमस्वले

त्रिवय

मध्येवह्निपुरद्वयम् मध्यादिकोणेषु विलिखेन्मंजैंयंत्रैंविदर्भाद्यिपुनायवाद्यैर्वि ।
धूमावतीमन्त्रंलिखेत्क्रमेणमध्यादिकोणेषुमन्त्रहस्यम् यंत्रं हुताशानलवा
रोवीतदर्भाद्रिषुगोशमनायनित्य म दोनावावीशविद्वेतोवीजंधूमावतीद्वि
म धूमावतीमन्त्रप्रोक्तः शत्रुनिग्रहकारकः विषगाकनकोभोभिः प्रनेकपटक
लितम् श्मशानेतिविमेदनकृज्जनमादयेद्वमम् हुताशागार्हद्वितयेलिखि ।
त्वावेवैसकतायद्विवर्णामन्त्रम मध्यानमाकलितनामिरविस्व यंत्रेमहाभूतपिशा
चवैरि नामालिख्यमकारकोष्ठगतलेकोणेषुनमस्यालिखेन्मन्त्रेज्ञ.जगान्न
कारसहितान्धूमावतीपञ्चगामम् वीमन्तुर्वृटिकादितापर्वमिदेवाणविशेषतालूत
यत्रप्रान्तपरीतम् मिनिहितंविद्वेषणेस्थाद्विषाम सर्वेशुचाटकेयुगम्मन्त्रेतामर्के
रकेयुगाम वीरविद्वेषकारिणि विद्वेषोद्वेगकारिणि मथचोत्तराद्धारयामध्ये ।
मकोमवकयोन्तनः विद्वेषयद्वयद्रफडितात्र्वृटिकीमता पाकात्रमयगृहिणा
शंखविधवरभिलिखेत्सामूलवोचनक्षकोणायकुलयम्कवलयपुगतम ।

ॐ· मानि·
१५४
154

यश्वैनतेनम मेत्रस्यागोनारस्याह्न सदलविवरेषष्वगोह्निगिविनाष्लोयह्वा
हशागोन्विथिवरभिहिनश्वेनराजेस्यायत्रम यमराजेसश्रोमयदेहगायोटय यदया
त्रियह्नेययह्नेयशविरामय उक्रोयस्रोयकागयस्वाहग्याह्नहोमवः श्रगवश्री
नतारेषितनयराविकृतिननः श्रामनायवयवेद्धमेत्रोयह्वाटशावरः विषह्वत्स्थ
फलेकेल्हचमेगिगयटेपिवा आलिग्याष्ट्रविषगोनत्स्मशावेतिलवेनेत्रिषि त्व
रेगामहनाविह्नेमस्छोऊलिलनमानमः त्रिपुगंछतिपवेगायमलोकेनमप्रायः
पकाश्रीतिपदेषुमध्यदहनेमाध्वलिवद्वेपुनः हंरेश्रुमितिटियताहविलिवेद्वी
मातिपंक्तिष्वश त्रिहृश्रीशातिमावगादिविलिवेकालीमने पंक्तिश्राः ।
ह्रालेयमवीतमश्रिपवनावीतेचयंत्रेलिलिवेन कालीमारमालीकाका
लीमोतहमोनल्ली साभोटेननटेमोमाटसननवनवनहरं कालीमनवरये
त्व्यानः कालराविस्वबेटिगाम पामामाटटमामायामाटमोटट।
मोटमा वामोम्टिरिस्मोवाटटरीस्वस्ववमाटट यमामकोयमाख्यानः

स्नोकेवैरिविनाशनः लिखेद्दृविषंवाय निम्बनिर्यासकज्जलैः निग्रहायामिमंचक्रं
काकपक्षेणकर्पटे विभीतकद्रुमेवाल्मीके श्मशानेघटमध्ये हन्तिशत्रूनिलेमंत्रीनि
खनेद्यस्यशत्रुकेसर्वेश्वाशत्रुरेतेनमसाहात्म्यरणाग्नेजेत् निग्रहस्तेमहायोगः पतितोवा
भवेदसौ शिलायांसिंहिकायांवाचक्रमेतत्प्रकल्पितम् मर्कटीविषदाडीभिस्सम्मा
लिप्यमर्धेष्टुतवम् यंत्रंराज्ञोविनेत्रभस्ययोभूयोभवेद्भ्रुलिखेद्वतम्पपिपरशु
कोलीमोशा हिकान्यादिकमात्मकेन स्नोकेनमवेश्रुकृष्णाग्उवायवीजंसिवतेयं
त्रमिदंविद्ध्यात् निखनेयत्रतत्रस्थाञ्छ्राग्मशुच्छाद्दनेसदा मस्यहानिमनावृष्टिगवां
नाशंकरोतितत्स्थाप्यानस्त्रुकमध्यगास्सवगाना मालिगजनम्मादिकोविघोदेश्नतां
पत्रेकुष्णस्थलिखेद्दैवीदलेषुसमन्वत् कोणास्येषुसनामकेवहिस्तः पाशाङ्कुशाम्पा
हंतेयंत्रवशपकंग्रहादिभयहृदवेद्धामिवामपद्मम् जम्भजम्भ निकठंहूंमोहमो॥
हतिहृयम् हिन्वाकामंलिखेद्धूलिमंत्रेस्मिन्नकपालके अंयेषुयनिहहकेपक॥
यतिहृयम् सध्यासनाद्युदितउत्वसाध्यवशांनयेत् हिन्वाशानिलिखहमैपटेवा

ॐ
मा ति°
१५५

नरचर्मणा वह्निवायुगर्भबीजेन श्मशानस्थं विषमलहरेण हित्वा चर्मे लिखेद् रिपुना
लके चैव तदूर्द्ध्वे वह्नि वायुयुतेनाम विषाक्तरुधिरेणतत् वल्मीके निखनेत् स्मृ विद्वेषा
कृतेमिथः हित्वा रेफयकारो वै लकारमध्यनालिखेत् यवायुरेणाबीजेन वैरिष्ट
कातिनिवेशितम् सर्वेषांस्तम्भनं ऊर्यास्त्रकार्यविचारणा हित्वा लकारेन
मध्ये वायुबीजममालिखेत् विपरीतमषीकाकपुरीषधजवासि श्मशाने नि
हिते ऊर्योतकुलच्छेदस्ववैरिणाम् मकारो वायुमयबीजतत्रफट्कारमालिखेत् प
रेण वस्त्रकाकस्य रुधिरेणा यथाविधि श्मशाने निखनेत् स्थाने विद्वेषकृते द्विषाम्
ग्रस्त्रबीजमयपाश्याश्रित्य कारस्मागामयुतम् विलिखेयत्रमतत्ताम्रालाहत्रयस्मा
हृतम सर्वेरोगप्रशमनं कृत्याद्रोहादिनाशनम् विहायबीजमकारस्वकारेन
त्रमालिखेत् सकारेणा हृतम् बालपाशाकृशा हृतेप्रत्नः टपरेणा हृतम् भेयाभ्रमिम
एउलमध्यगाम् लकारे बिन्दुसंयुक्तं वै षिमन हिंः कमात् मर्गोनमालकाबी
ते सर्वे हृते नवेषितम् कौशेयकर्पटे ऌ प्रसिद्धिका हृयम मध्यगाकृतं युवम मध्यायां।

सिंदृगा

क्रिमशनद्वारोमवगान्वोमेरेवारीशोंडयमेंदृदिह्वविलिलेवेन्मयेमनेगाकडम अंतस्या
न्मरू दृष्मिलैनतन्प्रिवेष्ठालिख्वगोह्नतेयेत्रेमरीमिरह्मिःयरिह्नेनमेवृतंकणोकडम
मवनकोनेत्रेशुनःपम्मस्तारोग्रिह्दरी गाकरामन्मग्राख्यातोविक्षह्यविनाशानः।
स्मरत्रकडमात्मानेमत्रमेनेजपत्मरः विषमालावलेनेवहनिलागक्तलोउवम्मणम
येवणोम्भ्रगुस्थविलिलेविविधवनसाथनान्मासमेनेकिंजल्केशनलासम्वेसुदा
लविवृेह्यलिलेवेन्मयवीन्मम कायोंकेम्मेशहिगुणावमटलह्वपेयन्मयवीजे
येत्रेमजोवन्माख्यमलिलशुगानतवइरोमातिहारि मथ्यपिराउमेवोदलादिशलिवे।
ह्नरीशनावाचिपश्नायोश्रुरणकृदिहविपतन्मयेत्रवणोंलिलेवेन याडीम्मकनव
क्रिरातमशिवेष्ठाणोन्वणोन्वह्निवेहपन्कोयेवीमविलोवनेनकलितेपिणडाख्यय
त्रेपरम मनम्बेडलेणग्निमयुनष्वनरानन्नः पिराउबीजमिरेशोक्रशमासवोथेमा
यकम बीजेनानेनमजशयेत्ररवाकरपरम श्रायुगरोराणमननलम्बीसोभागपव
श्पटम वोरमर्पमरागवालम्म्जामयातिक्तनम गर्भरवाकरश्नोणाप्रडदवश।

रौ॰
माति॰
१५६

156

माश्चानम एतेमभिंकयेन्येतलोकवषणमवन्नमम मथेनोयगहेल्लकारविवेमा
गांयमाथलिवेनाव्हृष्टमहमनत्रमभिनोहमागांमवेष्टिनम यंत्रमभिगहेणांवा
ह्निनमिटपगाउमदायांतेनहन्याव्हटमहान्त्वगामयांशिष्टन्दयांयश्रासमपदष ईकारयांभ
विलिवेनमाथ्येनमहपत्रेवपनविलिव्य मवेष्टयेत्रेनयमाशरम्यांयत्रेमवेईषणकावेनया
गांम नाश्रपत्रेममालिव्येयत्रेमेननत्रमृजयेत वश्रांयनमकलान्ममोंन्नात्रकायांविवा
यांगां मध्येभांतेभ्रगुविनिह्नितेनामवांगंः प्रवीतेटांनेलानाञ्चिनमथ्यलिविटषपत्रेष
म्यःम विनुम्यांनिगाहिनमिटमायुमनोवनान्व्येशाहा उ तेमयमपहरेडांयमागांथ
नेन वांगांह्वतेमापुतेमथ्याकांरयांतेलिविटषदलेषुहमम आवेष्टयेदनुगंहेगांबा
ह्येलांनाह्वतेयत्रमिटम्बरत्रमदाननामलिविल्लकारविवेमनस्तुन्मयंत्रत्तवेकेडनेष
हिवषपत्रविवेमाथाह्नयपवंवत प्रः किंजल्कयुगनवम्हटयदलेपश्येनथेवाह्न
यंह्नात्रिंशहलपकनेपिच्वनथाकायगाषकांमर ईकारगांममावीनेयंत्रा
मस्तुजयावहम मर्वेगाणामिवारश्चेम वैसाभोगपसिह्निटम ॥ ॥ गा

ल्लेफ्हुंइप्राणवद्वयंप्रविलिलिवेम्नायस्वनामान्विनेवाङम्भेश्वरमहुवनुविलम
न्नरेलिलिविद्याप्तनः हेकोलाशुद्दिशाखलेप्रविलिलिवेस्याश्रांऊशाग्रव्रोवीता।
लिम्मनयत्रमाहुतिलमन्नम्मादियाहुकम नम्मेवद्धिवयम्वेपञ्चाज्ञम्भि
तिवद्वयम मोहृपावकजायास्माद्रतोमोहिलिद्वयम श्रेयऊतशजोजायाता।
नोध्येयितिद्वयम रुयद्धघाणाउपतोस्माडुग्निलिद्विसमयुतम गतेनामविलि
ल्यारिद्विविलिलिवेहूयलमवाहूरलोगाणीविन्नुमध्यावगोइभुजगावन्यायवा।
हैलिलिवेन श्रालानन्नुलवियोविभीनफलवेयड्रसमापाटिननिमालानिहि।
नेमरावितन्नेतवावाहिघालम्मनम साध्याञ्चकववलिलिविद्धहिरण्यादिका
वमयेशद्ध्रोमंत्रशमहौपस्याविलिलिवेन्कोलाशुगलान्वितम कन्वेषहस
वम्मेनोयपुगाम्भविन्नुमध्यस्थितयत्रगात्रिविनायकोनरगानेत्यसेद्धगावद।
ये रहमम्यानतिलिम्प्रजिनप्रतिवासरम नम्मनेऊरुनेवावामेनालेनाव
वैगामकन्वाभेवाहुकमरूजश्नलियगालिलिव्यषद्कवाहाहमालिलिवना।

ग्रं॰
सांति॰
१५८

विधिवद्दिनत्रयं केलकारम् ॥ अतः पंक्तौ लिखित्वा यथा रांगीशिक्ष कोष्ठत्रये नवकृ
त्वा नाम प्रतिष्ठितं सुदिने यंत्रमेतल्लिखेद्यत्नम् ॥ यंत्रमेतत्समभ्यर्च्य दद्यान्मंत्रबलि
ततः साध्यमध्ये संविष्ठीयात् सर्वज्वरविसर्जनं कुर्यात् ॥ नाम लिखेद्वह्निपुरस्थगर्भे
तन्मध्ये स्थापयेल्लोकान् मध्ये त्रिबीजम् ॥ कोणेषु चैव परयोस्तु यंत्रपाशांकुशावी
तु मितेन्दुचक्रम् ॥ यंत्रमभ्यर्च्य मंत्रेणानार्पयाशांकुशेनात्मना ॥ तिरोधीयाज्ज्वरा
नेन्सादरनादौ ज्वरशांतये ॥ पिंडे लिखेन्नाम सत्संगदांता विदर्भितं समस्तचक्रे
सन्ध्यामम् ॥ दंतान्वयपत्रे वसुन्धरां पाशुरस्य कोणेषु दद्यन्मिहन्ज्वरं वम ॥ नाशादि ।
लहृदयजलं द्विवर्णं वीणाद्वितादंतांतरे विलिखिनाविधिंते वमायाम् ॥ साध्या ह्वा ।
नावहिरंधावदनार्थं चद्रयंत्रशिपिशाक कहिहिणो विनिवेशनिसद्यः ॥ ज्वाम्राणे ।
मालिख्य सविंडमाध्या विदर्भितं मूलत्रयपद्मकोणे ॥ वसुधयायोरहपुरगलिखेद्
यंत्रं समस्तज्वरनाशनेस्यात् ॥ साध्यं नाम विदर्भितं प्रविलिखेद्वांगाहपंत्रमध्ये पंसा
दथकारिशांतिलिपिषडिशांहलेखालनः वीतेनेयपुरेणायंत्रगुदिनेभूजौ देरकल्पितेमरनव्याधिमरज्वरप्रशमनंकृमा

हंसीश्वरम्

चक्रे चवर्णं दिपदे सविंदुं तेन स्यवर्णान् क्रमशो विलिख्य रेखाग्रिम कलितशूला
ग्रके यंत्रे षट्ये यनव्य रशांतिह्रदनः शुत्तिस्तु मिथुखह्रस्तमध्यतः प्रविलिख्य हृतितोगि
रिजायते: प्रणावमस्य लिखेह स कोणगज्वार हेवपरमे तडदीवितम बाणौ लिखे।
न्नामुणशोकस्य ष्ट्रंदानेबहिर्भ्रमिग्रग्रस्तात् द्वन्द्वाहृते यंत्रमिदं स्त्रग्रजवशाय।
नृणां सकलानि शांत्ये मस्कितकुदेहनरेहग्रुग्रसमाध्यामायालिखेल्ललितवा।
लतं नामरस्य: पाशांकुशाखतमिदं निशितायधेन यं त्रेजपन्नजगतिनेस्वयमेव सा।
ध्या षट्कोणगोनिजसाध्यनाम सहितं मायालिखेन्मध्यतस्तत्कोणेषु शिरिभिंनाम भि।
लिखेद्धूलिंमथ साध्याख्यया वाह्ये भुमिपमेकोणामदंनं तोहलपत्रेकृत्ते नभ्रमवार
यति प्रियोतिशि भवेत्सातस्यवशरणविरम शक्तोनामलिखेच्छिजविंशभितोबीजेस्मा।
मावेष्ट्य दीनेशक्तिमत्ता भवांऊशामयेः प्रोह्नी जकेः पिप्टके त्रणेसाध्यन रस्यजे
म प्रबनेनिस्त्रा डालभर्जे येन्खारेत्रस्य वश्यं प्रयातिनिपूतेसाध्यमस्तादासवत्ल का
मेलिखेत्साध्य युतमगजे स्वरालमक्रेसरवर्गोयधे उदीरितमन्नमध्ययंत्र मनंतत्तोमा।

ॐ.
सा.ति.
१५८

158

यलल्लीविजयमुद्राथि कारमीरगैवनालानामसगोममदवंदनैः विलिवेडेमलेवि
त्यायत्रा ष्येतानिदेशिकाःम मिमहद्र शावम्हृदयनिर्मोलासगानम विशोलेला।
चितेमङ्गीयत्रनावननथारेयत शैत्रयानंदमयीमालाव्रूवलनलतृपिणीम इंदुमक
लसमथोत्रजगत्कारणामम्बिकाम शैत्रायामशेषजननीमरविंदयानेविंदुः शिवा।
त्मचवपुः प्रतिपादयंतीम सृष्टिस्थितिलयकरीजगतांत्रयाणांसत्वामिरविमला।
यामहमम्बिकेत्वाम त्रिस्रोतनमसाकलललोकममविनायावेशिषाकारणमवे।
मितदेवमातः त्वत्पादपंकजपरागपवित्रितामृशामभोजेटासमनतेपरिवर्तनेया।
त आनेदयेत्कमदितीमपिपकलानेनान्यामितःकमलिनीमथनेनत्वा पंकस्य
मोदनेवियेपरमेकदेहेत्वेमप्रपंचमभिनन्दयसिस्वदृष्ट्या आयाधशेषजगतानव
यौवनामिशैलाधिराजतनयाप्यतिकोमलासि त्रयाप्रसूयपितयानसमीतितामि
ध्ययापिरोगाक्सिनसालवयिस्मितासि आसायतनमनजेषुविग्रहरायनत्रापिपा
दवमवाष्यतिनेदियाणाम नामधंयतिजगतोजनयिनियेत्वानिःश्रोगिका रामपिरुहाश्रनःप

नेति

कर्शरसरोहिमवारिविलोडितेन येवं दनेन कुसुमैस्त्रसमानगंधैः आराध्यंति हिमवानि।
समुन्नकांक्षांनविल्वशेषभुवनाधिमवाः श्येनं आविश्यमध्ययदेवी अश्यमेसरोमेस
श्राह्निराजसम्यग्शीविरचयाविस्तम विपुलतालतलितविभ्रमसहदंतीपल्लविदलयालु
मसुवानानविशेनाक्रतनरसेरभिषिक्तगात्रीमार्गेणानेनविल्लयपुनरप्यवाप्ता येषां
हृदिसकृदमितावतनेभवेयुर्मोनमहेश्वरजुष्टमिवगिरिगर्भराजः आलम्बिजंतलया
मवक्त्रामापीदस्तनमतीतनमूष्ठम्स्यान्म वितातस्सकलशालिविना च्चहत्ला
मावर्णायामिमनसानवर्णोविभूतिम आस्यायपागमवजिनवेबेनिवहमाराध्यवेदि
यगाणामनसिप्रसन्न पाशांकुशाभयवराप्तकरान्सरन्मामालोकयंति भुवनेश्चवि।
योगिवस्याम उन्नमहाटकनिभाकविनिश्चितमिरावर्जितान्सततुचदेरभिषिच्यमा।
ना हल्लंदयनकविरनलितवंदंतीपद्मापिसामयवराभवमित्वमेव आराध्यभिकरा।
विवियायुधवाहितीभिरेदीवलरीभिरयमूरुह्मग्राधिगानम हर्वादलयुतिस्मरं
विपतपताक्वाकवंतीत्वमसिदेविभवानितुभ्यं आविर्निदाचजलशीकरशोभिव

गो॰
सा॰ ति॰
१५५

क्रोंशजायुगोनवपरिकलितनटायुयष्टिम पंत्रांशुकाम्भसितकांतिमूर्तेगानेत्राभाधांशुा।
लितनकागोमसमकुमवागमि हसंगतिक्काणानन्दयूरहरहूमनेतंरिवायवबन्दे
नगाम्यमाना पयाविवार्धमुलवकन्दसनातनेनालोश्रीकवुपाल्तिमिरसवदयेनवोद्यो।
हाभ्यांसमोतितनमनरश्मिमतीवहूस्याशुनायभालनयनहूषकनवेन मोऽद्ग्नवगाम्न
वलेनुलितीस्यमाणेजेचेउभेद्यपुभवातितवानवनोसिम्न ह्रशूसमगामितिनमहस्लिकग।
वलेपांस्यालेनपाग्रवतयापरिस्मृतरस्मा श्रागामिभवसमहूनापरिकुल्यदेनोल
स्माविवान्तुवयमापरिहृकणसागाः रोमावलीविलसितेनतस्वितभायुमरतिमंपम्सा।
वस्रूरतिमेहरयमायप्रु सायामसरसहरनेवहूमागागावलोवगपवारिमविनन
वयावनवे श्रापायरहूसिवपुह्नलमयुपूयकामिकदापितुघरेविनविस्मरेपम्
ईश्पापजुहपिशुनभमितदयानकाङ्मोरपकमसवसनपकसेत सानोत्पिन
स्यकेप्राः वृगलहाफेनोमिंद्ररिनेपु स्मरयनसमवहमाऊमोपु कुगावातिविमि
गलउम्मलकानियागाशम्माश्रेजोतिजरियामकायनवकाद्रगरायाविमलकिलवीवकाश

कालसंपसज्ञ

तिपश्चंनविलेचयेनाम्म. नाम्नायन्तेगचितकन्सुविलासिचोर्यंभ्रमगुणेनविरानमा
नम्म. कांवमनोहरगुणांगिरिराजकन्येसंचिन्त्यन्तिमिसुपयामिकदापिनाहम्म. आ
त्ययतात्समभिजानल्ललाटपट्टमन्दस्मितेननटराफलकपोललेखम्. विन्यायवेवुदा
नमुन्नतदीर्घनासंयत्नस्मरन्त्यमेहृदिवसम्पदज्ञानः आविश्वपावकवरोविमनल्पगाथ
शुषाचित्रिभ्रमदलिव्रजनिर्विशेषम्. यश्चेतसाकलयतेतववकेशपाशान्तस्यस्वयंग
लतिदेविपुराणपाशः श्रुतिसुवरितपाकंधीमतांस्तोत्रमेतत्पठतियइहमर्त्योनि
त्यमात्मनिरामाः सभवतिपदमुच्चैःसम्पदांपादनम्रक्षितिपमुकुटलक्ष्मीलक्षणानां
नोचिराय इतिश्रीशारदातिलकेचतुर्विंशःपटलः २४ श्रीशारदायैनमः ॐ अथ
योगंप्रवक्ष्यामिसांगंसंविद्विकाशकम्. ऐक्ययोगात्मनोराहुर्योगंयोगविशारदाः
शिवात्मनोरभेदेनप्रतिपत्तिंपरेविदुः शिवशक्त्यात्मकंज्ञानंजगुरागमवेदिनः पुरा
णपुरुषस्यान्येज्ञानमाहुर्विशारदाः जित्वारागादिकान्शत्रून्कामादीन्योगमभ्यसेत्।
कामक्रोधौलोभमोहौमदमत्सरौ वदेतिद्वः स्वादनेनानाविघ्नंर्गमात्मनःयो

शै॰
सा॰ ति॰
१६०

गाढं भौति मात्रितायेगिनां योगमामृयाः यमं नियम मासन प्राणायामो ततः परम् प्र
त्याहारं धारणा ध्यानं समाधिनः अष्टांगानि योगिनां योगसाधनम् अ
हिंसा सत्यमस्तेयं ब्रह्मचर्यं कृपार्जवम् क्षमा धृतिर्मिताहारः शौचं चेति यमा दश त
पः संतोष आस्तिक्यं दानं देवस्य पूजनम् सिद्धान्तः श्रवणं ह्रीर्मतिश्च जपो हुतं च द
शैते नियमाः प्रोक्ता योगशास्त्रविशारदैः पद्मासनं स्वस्तिकाख्यं भद्रं वज्रासनं तथा
वीरासनमिति प्रोक्तं क्रमादासनपंचकम् ऊर्वोरुपरि विन्यस्य सम्यक् पादतले शुभे अं
गुष्ठौ च निबध्नीयाद् हस्ताभ्यां व्युत्क्रमात्ततः पद्मासनमिति प्रोक्तं योगिनां हृदयंगमम् जा
न्वोरन्तरे सम्यक् कृत्वा पादतले उभे ऋजुकायो विशेद्योगी स्वस्तिकं तत्प्रचक्षते सी
वन्याः पार्श्वयोर्न्यस्य गुल्फयुग्मं सुनिश्चलम् वृषणाधः पार्श्वपादौ पाणिभ्यां परिबंधयेत् भ
द्रासनं समुद्दिष्टं योगिभिः परमम् ऊर्वोः पादौ क्रमान्न्यस्य जान्वोः प्रत्यङ्मुखांगुलीः करौ
निदध्यादिदमाख्यातं वज्रासनमनुत्तमम् एकं पादमथैकस्मिन् विन्यसेत्तथेतरम् ऋजुका
यो विशेद्योगी वीरासनमितीरितम् इडयाकर्षयेद्वायुं बाह्यं षोडशमात्रया ॥ ॥

धारयेन्निर्वृतिं योगी वत्रध्यानमात्रया सूक्ष्मागमध्यागं समम्यगवत्रिंशन्मात्रयाशा

नैः नाड्यापिंगलया चैव रेचयेद्योगवित्तमः प्राणायाममिति प्राहुर्योगशास्त्रविशार

दैः भूयो भूयः क्रमात्तस्य व्यत्यासेन समाचरेत् मात्रावृद्धिक्रमेणैव सम्यग्द्वादशषो

डश जपध्यानादिभिर्युक्तं सगर्भं तं विदुर्बुधाः तदपेतं विगर्भं च प्राणायामं परे विदुः

क्रमादभ्यसतः पुंसो देहे स्वेदोद्गमोऽधमः मध्यमः कम्पसंयुक्तो भूमित्यागः परो म

तः उत्तमस्य गुणावाप्तिर्यावच्छीलनमिष्यते इंद्रियाणां विचरतां विषयेषु निरर्गल

म् बलादाहरणं तेभ्यः प्रत्याहारोऽभिधीयते अंगुष्ठगुल्फजान्वूरुमूलाधारलिंगनाभि

षु हृद्ग्रीवाकण्ठदेशेषु लम्बिकायां ततो नसि भ्रूमध्ये मस्तके मूर्ध्नि द्वादशान्ते यथा।

विधि धारणं प्राणमरुतो धारणेति निगद्यते समाहितेन मनसा चैतन्यान्तरवर्तिना।

आत्मन्यभीष्टदेवानां ध्यानं ध्यानमिहोच्यते समत्वभावना नित्यं जीवात्मपरमात्मनोः

समाधिमाहुर्मुनयः प्रोक्तमष्टांगलक्षणम् ध्यानतत्त्वप्रयुक्ता यामशरीरमभयात्म।

कम गुणजात्वं तेरकन्दशास्त्रेयोगशास्त्रविदः नमस्द्विगुणाविल्वारमन्नरूपणाशोभ

ग्रं॰
सा॰ सि॰
२६२

नस्य नाड्यस्तत्र समुद्भूताः प्राणाश्रितास्तत्र समीरिताः इडा वामे स्थिता नाडी पिंगला दक्षिणे
मता तयोर्मध्यगता नाडी सुषुम्णा वंशमध्यगा पादांगुष्ठद्वयान्ता शिखास्थाने स्थिता शि
रसा पुनः वृत्तस्थाने समापन्ना सा सुषुम्णा योगिरूपिणी तस्यां मध्यगता नाडी चित्राख्या योगि
वल्लभा ब्रह्मरन्ध्रं विदुस्तत्र स्थापन्नं तत्र नित्यं परम् आधारश्च विदुस्तस्यां मतं भेदानेक
धा दिव्यमार्गमिदं प्रोक्तं अमृतानन्दकारकम् इडायां संचरेच्चन्द्रः पिंगलायां दिवाकरः
ज्ञात्वा योगविधानेन सुषुम्णायां तु तावुभौ आधारं कन्दमध्यस्थं त्रिकोणमतिसुन्दर
म् ज्योतिषां निलयं दिव्यं प्राहुर्योगमवेदिनः तत्र विद्युल्लताकारा कुण्डली परदेव
ता परिस्फुरति सर्वात्मा सूक्ष्मा हि सन्ध्याकृतिः बिभर्ति कुण्डली शक्तिरात्मानं हंस
माश्रितम् हंसः प्राणाश्रयो नित्यं प्राणा नित्यपथाश्रयः आधारादुत्थितो वायुर्य
था वत्सर्वदेहिनाम् देहं व्याप्य समं नाडीभिः प्रयाते जत्नेव बहिः द्वादशांगुलमानेन
तस्मात्प्राणास्तनीविताः रेचोमहामनेस्तु डेपटाजितमूप्राणज्ञारे बैडकमास
नेयोगी योगमार्गपरो भवेत् ज्ञात्वा स्वतो दयं देहे विपिन्नसात्माथ वायुना ॥

नेत्रहृतं जपेद्देहमन्तत्वावाग्नेयमृथीः । हाहाकारगतो भृत्यैः सुरयोरथः । तो यस्य पा
वकर्मार्थगतिर्निर्यन्त्रभस्वतः गतिर्यो मन्त्रो भवेन्मध्ये भ्रतानामुदयः स्मृतः । य
गोक्रद्वेषु सर्वान्लभमनवश्यमात्मर्षितं । शांतिकं पौष्टिकं कर्म तो यस्य समये वसोः
मारणादीनि सकृतो विपदोत्सादनादिकम् । स्वेऽनादिनाशामेशानशास्तु सुहृदये विविहा
यसः श्रेयस्तुलीभिर्दं फहाकरणानि समाहितः । श्रेयसु भ्यासभेक्षाय ते तेन मी भ्या वि
लोचन नामार्थयेमध्यमाभ्यामन्याभिवेदनेहृदम । बहात्मप्राणामनसामेकाग्रं
ममनुस्मरन् । यायेत्माहते समाम्यो योगी योगवल्लभः । नादस्तज्जायते तस्मात्क्रमात्
भ्यासतः शनैः मन्त्रभर्गावलीगीतसहस्रशः । प्रथमो ध्वनिः । वेषिकर्णानिलाशृणोवे
शाधितेति भीयरः । घण्टारावसमः पश्चाद्धृतमेवस्त्वतो परः । एवमभ्यासतः शुभा
स्मेमारवातत्ताशानम । ज्ञानमन्यमेषमूर्तेहमलतामथ्याय । शुप्रकृत्यात्मको
प्रोक्तो विद्वरसगीमनीषिभिः । तास्यांक्रमामसुद्वैतो विद्यर्मभावमानकौ हंसौ तौ
शुभ्रकृत्याख्योहस्मात्मकन्मिस्रसः । अनपाकविनानाभ्याजीवोयशुपति इति शु

हृष्टत्वाश्चर्यमत्वाश्च कृतिर्निर्मितमात्मनः यदा तेषां च मा श्रोत्रितान्तदा सोऽहमिदं भवेव स
काराणां हृत्काराणां लोपयित्वा ततः परम् मयि ज्ञयो स्ववेद्यस्तदा सोऽश्राणां वा भवे
त् परावरं मयं नित्यं चैतन्यं कराणात्मकम् आत्माभेदं स्थितो योगी शिवाणां भाव
येत्तदा आत्मा स्यूवाचामनिहूरमायावैर्यस्व मेवयगुणानमतः आत्मानमानन्द
मेकं सिद्धप्रपयंतिताराणात्मकमात्मनिष्ठाः सर्वं हि तं विवर्जितं तु निगिरामायजा
गन्कारणाव्याप्तस्थावरं जंगमं तु निरूपमं चैतन्यमनन्तगं तन्मम आत्मानं रविचंद्र वह्नि
वपुधनात्मकं सनातनं तन्निधानं दृग्गुणालयं सकृन्नित्यः पश्यन्ति रुद्रडिण्याः नारा
यणममं विभेदः पंडितो यमानेमानेरायामनिप्रावृत्तिमात्ति मरणं सं वित्तम स्व
रामनश्चरमद्भुतं तत्तेजः परमजनामाइस्वधानन्दभाग्याम हिरण्मयं दीप्तमनेकव
र्णचित्रकृतिमलं निरामादिबीजम् अग्रहमात्रं पुरुषमजं तैतन्यमात्रं रविमण्ड
लस्थम् ध्यायन्ति शुग्यान्तु जन्मजरा भवदुःखविनाशितं नाभिपद्मम् ।
आत्मायवाग्विचराणां चननीलमनयच्छीवमकोऽत्तमपरावजेयावक्रमं ।

ह्यग्रीकनिलयेजगदंकमूलमालोकयेतिकुलिनःशुभसंघगाणाम् ॥ विंदुर्नादस्समस्तं
वस्समस्तं द्विनेत्रोहेजगान्नायणोनांतेनत्रशुद्धोम्बजेपरिहृतेवर्णोस्मवाङ्मवैः आम्नाया
ख्रिचतस्रभृपश्चवितिपोयानेटस्मलवपुःपायायाद्वोमुकुटेन्दुखाउविगालहिद्याम्स्तेनोवा
श्रुतम् ॥ पिंडभेवेन्द्रुगाउलिनीशिवात्मा पदेवेह सस्मकलातीतरात्मा रूपंस्तेनोवि
डंमहेकोनिचलीनरूपंशिवमामरूस्युम् ॥ पिण्डादिधेयगोशिवमामरूपात्मबीजयो
गप्रपंचेतिमतः शिवालयेनिलयगुणाभिगुणेनिबीजयोगेफलनिर्व्येपेत्म् ॥ स्वेला
न्नितंभ्रुभंगराजमहिषीयातीसुषुम्णांतरं भिन्नाधामसमरूमापुविलसन्सौदामिनी
संनिभा ॥ धोमाम्भोजगतेउभुताउलयलहिद्याम्नतेपोपैः पतिंसम्भावाख्यवटहृगतो
पुनर्विभामन्विततयेनकुण्डलीम् ॥ हंसेतित्वमनंतमव्ययगुणास्वाधारनातिगोनाश
क्तिःकुण्डलिनीससमराजननीहसेवगसीन्नावतम् ॥ यातानाशस्तुतिकेतनेनपरसावे
तेनानन्दमयस्वयंयातीस्वाग्रयमकेनोटिकाचिराधीयाजगन्मोहिनी श्रवधनेपरा
विंडमचिनकविनीनांशिवस्यालयप्रालिनोगगात्रयवशविपुलनामसंनिभा ॥ प्रातः

न्द्रामरनमद्योगे गुरुमिरं देवेन्द्रार्ककोटिप्रभं संवीतास्वपुंगनता भगवती ध्येयानवद्याग्
णैः ॥ मध्येवत्संसमीरणा हृदयमिश्रसंचरमेलाभज्ञंशाहूस्यसमगीतानेजसिनीडि
क्काटिप्रभाभास्वरा उद्यतीमसमपाश्मेहेनवजपासिन्दूरमध्याकणांमोद्दानंदस्मया
मयी परशिवे शांभवगेरे वतामम ॥ मंगलाराममनेषु कंचिकामानतन्वायोगफला।
निरूपरल्ली मुदिताऊलकामपूनरेषाभजनोकालितकलावल्लरी आपारीस्थानमश
क्रिविरुनिलयानीवारणूकोपमानिन्यानन्दमयी गलनाश्मवणावर्षैः प्रबोधप्रदैः।
भिक्काषष्टरमीकस्यामिविधिवन्कोटराजकोभिनीध्यायेद्धास्वबंधुजीवरुचिया।
मे विन्मयी देवतामम ॥ हस्तकाकेरहभावविम्बनिलयाविद्युल्लतामसृणबा।
लाकांकराणतेजसाभगवतीतिमंतस्ययंतीनमः ॥ मारोराज्यपदस्थघट्टेऊ।
टिलसविनयंजाष्वतेयीनीमतरत्नपित्यालविमलधीध्यायेद्दिव्यतेजसाम।
भालेसन्तानिशापतिप्रतिम यंतीवारवहारविषंसिचतीमम्मतेनदेवममम्मे
ताभदयंतीनमम ॥ वर्णानांजननीनरीयसिध्यानंध्यायेत्ममागनाऊलेनमनमासेवि

मूले वाले हृदि च विलसद्वर्णरूपा सविन्दौ पीनो नेत्रे गगनभरनसन्म मध्ये शाम्भवे हे।
शा चक्रे चक्रे चक्रे गलितमस्थयाभिः क्रमाद्यासु प्रकाशरूपा दाद्यांग्रियमविकला
वाग्भवीदेवताव: निजभवनविलासा उच्चैर्नीविलासः पश्चिपश्चकमलानां।
वाक्रुत्संगविधाय नक्षत्रनगणाकान्तिः ऊर्ध्वलीदेवतामात्रावसत्स्वयाभि।
हीयथसात्मनेजः आधारं च प्रभावक्रियाभिस्समुत्थिता ऊर्ध्वलिनी मूर्त्याभिः
त्रिधामबीजे शिवसर्वे पत्नी शिवागमनावः शिव मातनोतु सिंदूरपुंजतिमिरं।
कलावंतं समानं पूर्णानयनत्रयप्रोभित्वकुंकुमं आपीनत्वे गरूवनमसमनेगनेव
शम्भोः कलत्रमभितो श्रियमातनोतु वौमद्यांवषड्डू ----- रविकलावरवि।
नैः क्रमाद्दवैः शादिभिः दोहनाः सहस्रनेषाद्कमध्याति मात शक्तिन्यादिभिमा।
श्रितानां विविता ज्ञहादिभिर्देवतैर्मिन्त्रनामपरेदेवता त्रिजगनोविभेविथत्तासुरूम आ
या गाङ्गा हृत्तिशोभितनने निगं वरेविवरेती कमलाविविलासयचक्ताक्षनप्रवोधाद्या
मसे हृदयवुधमाउलामकलप्रसरमानामस्तसोनमकन्तलिनामयहनाडिरकां शिशि

श्रे
सारि
१६५

वंभाव येन स्थानेरमौलि भाति श्रीसुनिमौलिस्नात्मपें स्वपणाममपि विहितमर्वलो
कस्य भक्तानिभेनन कारणरमोस्वरसार याद्धुभानि नियतेवश्रम्बिकायाः स
नश्रिष्ठितमस्तरवामस्य धमहेश्वितः आश्रयामिजगन्मलयन्मलवचसा
मपि स्थलेइनीलकविरुचभारन संभास्तन्वस्स्वपणागणाः प्रविभक्तशा
भस्य विश्वकमलमनिश्रुतिमौलि .... श्रिवरथीश्वरमाश्र
यामि रिक्तालादि विवर्जितेनपरश्रिवेनेन्यमा .... पंचकमनि
लयमीनेनिरालम्बने आत्मानेविनिवेशपति श्वल .... योगी
योगफलंश्रयानि स्वलभेनिभ्यादिननिश्चियस्य [illegible] सितमे
मे विलनालिङ्गिनश्रीनलाय येनार्पितेमक्तिफलेविपक्कमावा यशा
स्वाभिरूपास्त्रिनभ्यः नम्यह्स्य दविलरेशिकवारणाइष्टद्रकसागरविह
रविनारेश्रीलः यस्यात्रिलोकविलिनेविजयाभियानमाचायपणितत्तश्चित
श्रावरतिसंततः तत्रनतो देश्राकदेशिकोऽभ्यक्रोक्रमस्य स्तायुरयप्रभावः ।

ॐ सा॰ति॰
२६५
165

यस्मादकामपि सम्यगभिषेककाले लब्धीपरामस्तवनैकतार्थ्याः आचार्यविद्याविभवस्य।
जातः तस्य प्रभोर्लक्ष्मणदेशिकेन्द्रः विद्यास्वशेषासु कलासु सर्वास्वपि प्रथयोमहतीप्र
पेदे आम्नायमार्गविलुलितविलासागमेभ्यः श्रीशारदातिलकमेवमकारितेन शास्त्र
सम्पर्पटलैरिह तन्त्रसारैः प्रीतिप्रदानविधये विदुषां विराय अनाद्यनाशस्य वेशुभि।
कलितार्थे नवभ्रषाजयाद्दे पशास्तं जतिमहतीयामपि गिरम सदंद्यां शाहीर्षे सल्लना।
भरतनाशंकरवधभवस्य नामस्यादुवजनितज्ञः शिवेचश्रीभवनो इतिश्रीशारदाति
लकेतन्त्रे पंचविंशः पटलः २५ ॥ ॥ संवत ३१ मन १८

शृगारदातिलक

